

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
Møtested:	, Lierne
Dato:	05.06.2023
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

- Kl 10:00-11:00: Befaring av innfallsport og utsiktspunkt på Lifjellet (parkeringa/hovedinnfallsporten ved Øystre Tverrelva) sammen med nasjonalparksenteret. Ta med sko og tøy til å gå utendørs og i terrenget ettersom vi skal se på området der utsiktspunktet og omlegging av sti planlegges.
- Kl 11:00-11:30: Transport (egne biler) til Nordli.
- Kl 11:30-12:15: Lunsj på Liverten.
- Kl 12:15-15:00: Møte i kommunestyresalen på Lierne kommunehus.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 18/2023	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 19/2023	Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder		
ST 20/2023	Referatsaker		
RS 11/2023	Avklaring om lokal aksept - Blåfjella - skjækerfjella nasjonalpark - bevaring av verdifull natur		2023/87
RS 12/2023	Vurdering av overtredelsesgebyr frafaller - Skjækra landskapsvernområde - Snåsa 80/1/3 - dispensasjon - riving av hytte - Heggehytta Skjelbreia		2018/14015
RS 13/2023	Avklaring - Klima- og miljødepartementet - Motorferdsel i utmark - feiling og tilsyn med fyringsanlegg		2023/87
RS 14/2023	Tilslag 2023 - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - NiN-kartlegging 2023 - Basiskartlegging i verneområder 2023		2023/5003
	Styresak		
ST 21/2023	Delegerte vedtak		
DS 32/2023	Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - endringsvedtak dispensasjon - snøscooter fra Åkran eller Skjækermoen til Harbakvollen - Knut Bjartan - ADM-2023-15		2019/12017
DS 33/2023	Innvilget - Arvasslia naturreservat - dispensasjon for motorferdsel inn til Arvassligården - Nils Eliasson		2023/3456
DS 34/2023	Arvasslia naturreservat - avslag for motorferdsel med snøscooter 2023 - 2024 - Langvasskøya - Langvatnet - Per Helge Sundvik	X	2023/3234
DS 35/2023	Innvilget - ADM-2023-17 - Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - bruk av snøscooter inn til Kulslivollen - Per Ivar Berg		2023/3293
DS 36/2023	Innvilget - ADM-2023-18 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - ervervskjøring med snøscooter til hytter ved Skjækervatnet i Steinkjer og Snåsa - Jan Egil Skjelstad		2023/2242
DS 37/2023	Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - utbygging av båt ved Litlheggsjøen - Snåsa - Mats Idar Aasvold		2023/3741
DS 38/2023	Innvilget - ADM-2023-19 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - ervervskjøring til Heggebu ved Litlheggsjøen - Arild Aasvold		2023/3740

DS 39/2023	Avslag - ADM-2023-21 - Arvasslia naturreservat - motorferdsel 2023 - snøscooter til leid hytte - Ole Verner Sundvik		2023/3833
DS 40/2023	Avslag - ADM-2023-22 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel til Litlheggsjøen og Storheggsjøen - Thomas Holthe	X	2023/3857
DS 41/2023	Innvilget - ADM-2023-23 - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel med snøscooter til Skjækerdalshytta 2023 - vedlikehold av sti - DNT Nord-Trøndelag		2023/3951
DS 42/2023	Innvilget - ADM-2023-24 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel for taksering av eiendomsskatt 2023 - Snåsa kommune		2023/4289
DS 43/2023	Innvilget - ADM-2023-25 - Skjækra landskapsvernområde - Steinkjer 157/2 - Stortjønna 3 - uttak av torv til tak på nybygd hytte - Trond Bonaunet og Roger Bonaunet		2023/3862
DS 44/2023	Innvilget - ADM-2023-26 - Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel - bruk av snøscooter til egen hytte - Svend Oppegård		2023/4486
DS 45/2023	Innvilget - ADM-2023-27 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel for taksering av eiendomsskatt 2023 - Snåsa kommune		2023/4289
DS 46/2023	Innvilget ADM 2023-28 - Lierne Nasjonalpark - motorferdsel knyttet til skadefelling av gaupe - Tjæhkere sijte		2023/4300
DS 47/2023	ADM 2023-29 Tillatelse-Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - Bruk av snøscooter for tilsyn av båt - Ingrid Olava Andersson		2023/5001
DS 48/2023	Innvilget ADM 2023 -30 Arvaslia naturreservat - Tillatelse til bruk av snøscooter for transport av materiell og utstyr til Arvasligården - Ingalill Lundberg		2023/5195
DS 49/2023	Innvilget - ADM-2023-31 - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel til Holden fjellgård 2023 - Leif Kåre Bergli Styresak		2023/5443
ST 22/2023	Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - Grong 26/24/4 - oppføring av hytte Dalvassfjellet 5 - Runar Søråsen og Sigve Søråsen		2022/9445
ST 23/2023	Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket		2023/1769
ST 24/2023	Saksframlegg - Blåfjella - Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - Verdal - kommunale retningslinjer for behandling av motorferdselsaker		2023/5794
ST 25/2023	Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - plan for friluftslivets ferdselsårer - 2023 - 2030 - Snåsa kommune		2023/5157

ST 26/2023	Delegering av myndighet til nasjonalparkforvalterne - oversending av saker til Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven	2023/87
ST 27/2023	Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte- Skæhkere nasjonalpark - revidering av forvaltningsplan	2022/8248
ST 28/2023	Eventuelt	

ST 18/2023 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
ST 19/2023 Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder
ST 20/2023 Referatsaker

Lierne kommune
Heggvollveien 6
7882 NORDLI

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Avklaring om lokal aksept for bevaring av verdifull natur - nasjonalpark

Statsforvalteren i Trøndelag (SFTL) har fått i oppdrag å starte arbeidet med «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark». Oppdraget går i første omgang ut på å avklare med berørte kommuner om det er lokal aksept for verneforslag.

Dette brevet sendes kommunene som sitter i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkere-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Det skal være lokal aksept for at eventuelle nye verneprosesser for nasjonalpark/landskapsvernområder skal startes.

Ber om tilbakemelding

Statsforvalteren ber om tilbakemelding fra kommunene på om det er lokal aksept for å forberede og gjennomføre videre prosess for følgende områder i kategorien «bevaring av verdifull natur – nasjonalpark»:

- Utvidelse av nasjonalpark
 - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark
 - I Lierne kommune (8820 daa)
- Endre verneform til nasjonalpark uten utvidelse av vernet areal
 - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark
 - Innlemmelse av
 - Arvasslia naturreservat i Lierne kommune (28 487 daa)
 - Storfloa naturreservat i Grong kommune (7 500 daa)
 - Berglimyra og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat i Lierne kommune (14 800 daa)

Alle områdene forvaltes i dag av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkere-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Utvidelsen av nasjonalparken er et forslag fra Lierne kommune i brev fra Lierne kommune datert 23. januar 2019 (Deres ref. 2018/18459), og omfatter begge sider av Fv. 74 over Lifjellet (se kart i vedlegg 1). Forslaget vil sikre en viktig innfallsport til nasjonalparken. Miljødirektoratet anbefaler i sin oversendelse til Klima- og miljødepartementet i brev datert 7. april 2021 (vedlegg 2 og 3) at forslaget videreføres, men området må avgrenses mot vei (Fv. 74).

Det vil bli gjennomført et felles informasjonsmøte på Teams for alle kommuner som er berørt av oppdraget **onsdag 7. juni 2023 fra kl. 12:00**. Møte er åpent for alle i kommunene, både personer fra administrasjonen og politikere. Vi ber om at politikerne i kommunestyret og formannskapet blir orientert om møte. **Påmelding ved å sende e-post til inge.hafstad@statsforvalteren.no innen utgangen av tirsdag den 6. juni**. Invitasjon med lenke til Teams-møte sendes ut til påmeldte deltagere.

Det vil også bli gjennomført dialogmøter med grunneiere, reindrift/samiske interesser, regionale/lokale nærings-, verne- og friluftsforsamlinger. Disse møtene vil også være åpne for kommunene. Dato for disse møtene er ennå ikke fastsatt.

Statsforvalteren stiller seg også disponibel for kommunene og deltar gjerne med informasjon på møter på alle nivå, både politisk og administrativt. Ta kontakt med Inge Hafstad dersom dere ønsker møte utover det som allerede er planlagt. Mer informasjon om oppdraget finner dere her: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/bevaring-av-verdifull-natur---nasjonalpark/>

Vi ber kommunene sende sin tilbakemelding til Statsforvalteren i Trøndelag innen den 1. november 2023.

Grunneiere og konsekvenser

Grunneier for den foreslåtte utvidelsen av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark i Lierne kommune er Statskog SF. Grunneiere for Arvasslia naturreservat i Lierne kommune er hovedsakelig Statskog SF, men det finnes fire festetomter eid av tre private grunneiere og ei festetomt eid av Sørli fjellstyre. Grunneiere i Berglimyra og Klumplifjellet naturreservat er Statskog SF og fem andre private grunneiere. Grunneiere for Storfloa naturreservat i Grong kommune er Ulvig Kiær AS og Gusli Skog. Gusli Skog er et sameie av Grong, Namsskogan og Røyrvik kommuner.

Konsekvenser ved en utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark?

- Nasjonalparken vil bli utvidet med inntil 8820 daa
- Forvaltningsmyndigheten vil fortsatt ligge til nasjonalparkstyret
- I utgangspunktet samme verneforskrift som i dag for hele området. Eventuell endring i verneforskrift vil komme som en følge av revidering av verneforskrifter for store verneområder, jf. oppfølging av Stortingsmelding fra 2016 om Friluftsliv. Denne revideringen skjer uavhengig av prosessen rundt bevaring av verdifull natur – nasjonalpark.

Konsekvenser ved en innlemmelse av naturreservatene Arvasslia, Berglimyra og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke og Storfloa i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere NP?

- Totalt vernet areal vil ikke øke (nasjonalparken vil bli 50,8 km² større)
- Forvaltningsmyndigheten vil fortsatt ligge til nasjonalparkstyret
- Samme verneforskrift for hele området gir en mer helhetlig, enklere og mindre byråkratisk forvaltning av området

Hvorfor skal vi verne

Formålet med prosessene er å ta vare på områder som skal bidra til å danne økologiske nettverk og gjøre norsk natur mer robust mot klimaendringer. Det sentrale målet med oppdraget om bevaring av verdifull natur (supplerende vern) er å foreslå områder med typer natur Norge har vernet for lite av til å oppnå målet om et representativt vern. Manglene er både knyttet til typer natur og geografisk

fordeling (NINA-rapport 535 Fremstad m.fl. 2010). NINA-Rapport 535 finner dere her:

<https://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2010/535.pdf>

Bevaring av naturmangfold er også viktig for å nå FNs bærekraftsmål og for å gjennomføre det grønne skiftet. Selv om oppdraget kom før naturavtalen er arbeidet med bevaring av verdifull natur en naturlig oppfølging av naturavtalen, som ble inngått av medlemslandene i Konvensjonen for biologisk mangfold i Montreal desember 2022.

2355 arter er trua i Norge, og hver art teller fordi:

- Naturen blir mer produktiv og robust når artsmangfoldet er intakt. Naturen består av et samspill mellom arter, hvor de fleste arter påvirker andre arter i ulike næringskjeder og komplekse kretsløp.
- Ofte er artsmangfoldet best bevart og rikest i områder som har fått utvikle seg fritt over lengre tid, som for eksempel urskogsområder, men stort artsmangfold kan også finnes i kulturlandskapet der det har vært drevet jordbruk i utallige generasjoner.
- Den viktigste årsaken til at arter utrykkes er arealendring. Derfor er vern et viktig virkemiddel for bevaring av naturmangfold.

Bevaring av verdifull natur - nasjonalpark

Alle verneområdene som er inkludert i oppdraget forvaltes i dag av et nasjonalpark- eller verneområdestyre bestående av representanter fra berørte kommuner, fylkeskommune og Sametinget/Sámediggi. Områdene skal forvaltes lokalt av et nasjonalpark- og verneområdestyre også etter at en eventuell verneplanprosess er gjennomført. Dette er en av hovedårsakene til at det er så viktig med lokal aksept blant kommunene som blir direkte berørt.

Det skal være lokal aksept for utvidelse av nasjonalparker og landskapsvernområder og endring av verneform. Hvis det ikke er lokal aksept for å utrede mulighetene for vern vil vi i vår tilrådning til Miljødirektoratet fraråde å starte opp verneplanprosess for det aktuelle området.

Aktuelle verneformer

Opprettelse av en nasjonalpark hjemles i **naturmangfoldlovens § 35** som i første ledd sier;
«Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep».

Opprettelse av et landskapsvernområde hjemles i **naturmangfoldlovens § 36** som i første ledd sier;
«Som landskapsvernområde kan vernes natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart».

Statsforvalteren ber om tilbakemelding fra kommunene på om det er lokal aksept for å forberede og gjennomføre videre prosess i kategorien «bevaring av verdifull natur – nasjonalpark» innen 1. november 2023

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon naturmangfold

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Seksjon naturmangfold

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Vedlegg - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark
- 2 Bevaring av verdifull natur - faglig vurdering av foreslåtte områder i kategori nasjonalpark
- 3 Bevaring av verdifull natur - nasjonalparker
- 4 Oppdrag om bevaring av verdifull natur i kategori nasjonalpark

Lenker til bakgrunnsstoff

Stortingsmelding 14 Natur for livet [Natur for livet \(Meld.St. 14 \(2015-2016\)\)](#)

Bærekraftsmål nr 15 <https://www.regjeringen.no/no/tema/fns-barekraftsmal/15.-liv-pa-land/id2590204/?expand=factbox2596983>

NINA-Rapport 535 finner dere her:

<https://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2010/535.pdf>

Miljødirektoratet – Bevaring av verdifull natur:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vernet-natur/bevaring-av-verdifull-natur/>

Evalueringsordning for nasjonalparker og andre store verneområder:

<https://nordlandsforskning.no/sites/default/files/files/NF%20rapport%20012021.pdf>

Kopi med vedlegg til:

Blåfjella/Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER

Likelydende brev sendt til:

Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Snåasen Tjilte/ Snåsa kommune	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarkheståvro**

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Postadresse
Nasjonalparkforvaltningen
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73199387
E-post:
hege.moen@statsforvalteren.no
<http://nasjonalparkstyre.no/Blafjella>

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Hege Sæther Moen

Vår ref. 2018/14015

Deres ref.

Dato 16.05.2023

Vurdering av overtredelsesgebyr frafaller - Skjækra landskapsvernområde - Snåsa 80/1/3 - dispensasjon - riving av hytte - Heggehytta Skjelbreia

Det vises oversendt sak av 28.03.2023 for vurdering av overtredelsesgebyr.

SNO rapportere avvik ved bygningskontroll utført 02.02.2023 på byggearbeid ved hytte oppført på gnr 80 bnr 1 fnr 3 i Skjækra landskapsvernområde, Snåsa kommune. Nasjonalparkstyret for Blåfjella – Skjækerfjella – Lierne behandlet avviket mellom gitt dispensasjon og oppmålinger utført av SNO i sitt møte den 17.03.2023. Nasjonalparkstyret gav da dispensasjon for endringene som var skjedd, slik at dagens bygninger er godkjente slik de framstår, men sendte saken over til Miljødirektoratet 28.03.2023 for vurdering av overtredelsesgebyr.

Etter dialog med jurist hos miljødirektoratet, og en vurdering basert på kopi av motorferdseldispensasjon knyttet til de planlagte byggearbeidene har fungerende nasjonalparkforvalter vurdert at tiltaket var påbegynt og kanskje ferdistilt i løpet av 2020. Bruk av overtredelsesgebyr skal bare skje på forhold utført etter 01.01.2021.

Vi ber derfor Miljødirektoratet henlegge oppmodningen om å vurdere saken for overtredelsesgebyr.

Tiltakshaver / eier og Snåsa kommune er orientert om utfallet ved kopi av dette brev, som også er lagt som referatsak til nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarkheståvroe

Kopi til:

Anne Caroline Haugan
SNÅSA KOMMUNE

Kvamsvegen 2215
Sørsivegen 6

7732
7760

STEINKJER
SNÅSA

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Stjørdal kommune
Postboks 133
7501 STJØRDAL

Deres ref
2023/3650-1

Vår ref
23/2439-2

Dato
25. april 2023

Behov for avklaring om feiing og tilsyn med fyringsanlegg og motorferdsel i utmark

Vi viser til brev 14. april 2023 der dere ber om avklaring av rettstilstanden når det gjelder motorferdsel i verneområder i forbindelse med feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

I verneområdene vil verneforskriften for det enkelte verneområdet gjelde i tillegg til motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag («motorferdsselforskriften»).

Det innebærer at der verneforskriften er strengere enn motorferdselloven eller motorferdsselforskriften, vil verneforskriftens regler gjelde. Dette er i samsvar med alminnelige rettslige prinsipper om at spesialregler gjelder foran generelle regler.

I de fleste naturreservater og nasjonalparker er det etter verneforskriften totalforbud mot motorisert ferdsel. Forbudet gjelder også for rutinemessig feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Dette gjelder selv om slikt tilsyn er lovpålagt. Kun ved akutt brann eller redningsoppdrag vil motorferdsel være tillatt uten forutgående søknad. For rutinemessig feiing og tilsyn må det derfor søkes om dispensasjon fra motorferdsselforbudet. Søknad sendes forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområdet.

Slik dispensasjon kan utformes på ulike vis og trenger ikke nødvendigvis å være spesifisert til bestemte datoer. Utformingen av dispensasjonen vil kunne tilpasses etter behov og konkrete forhold i det enkelte verneområde.

Mange verneområder inneholder sårbart naturmangfold, herunder vilt og fugl, som er følsomme for ferdsel og annen påvirkning. Kravet om søknad sikrer at det kan stilles vilkår

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Hege Feiring
22 24 58 91

som gjør at eventuell kjøring skjer på tider og langs traseer som ikke påfører naturmangfoldet unødige skader eller belastninger.

Vi anbefaler at dere tar kontakt med forvaltningsmyndigheten for de aktuelle verneområdene (som for nasjonalparkene vil være et verneområdestyre, med nasjonalparkforvalteren som styrets sekretariat) og redegjør for deres behov og utfordringer. I dialog med forvaltningsmyndigheten bør det være mulig å få til løsninger som tilfredsstiller kravene i verneforskriften samtidig som brannvesenets behov ivaretas.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege Feiring
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Miljødirektoratet
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Trøndelag

Fra: Ely-Aastrup, Hilde[hilde.ely-aastrup@statsforvalteren.no]
Sendt: 24.04.2023 15:16:21
Til: Ragnhild Trønnes;Nisja, Eli Grete;Sønstevoll, Eirik;Odd Lykkja;Pettersen, Roar;Berger, Marit Sophie;Slettom, Lars;Stavnås, Veronica
Myhr[ragnhild.tronnes@os.kommune.no;eli.nisja@statsforvalteren.no;Eirik.sonstevoll@statsforvalteren.no;odd.lykkja@orkland.kommune.no;roar.pettersen@statsforvalteren.no;marit.berger@statsforvalteren.no;lars.slettom@statsforvalteren.no;veronica.stavnaas@statsforvalteren.no]
Kopi: Aune, Gry Tveten[gry.aune@statsforvalteren.no];Ulsund, Carina[carina.ulsund@statsforvalteren.no];
Tittel: Basiskartlegging i vo 2023

Hei

Under ser dere teksten i e-posten fra MDIR angående årets basiskartlegging av verneområder. Dette er vo som vi meldte inn til kartlegging i høst, bl.a. etter innspill fra dere. Vedlagt er en liste over verneområder i Trøndelag som skal kartlegges, og navn på kartleggingsfirma.

Videresender denne e-posten fra MDIR slik de har bedt oss om. Det neste som vi må gjøre, hver av oss som forvaltningsmyndighet, er å sende et orienteringsbrev om kartlegging til grunneiere i eget område.

Så vil kartleggingsfirma og jeg finne tidspunkt for et Teamsmøte som dere vil bli invitert til. Møte-temaet blir først og fremst å se på områdene i kart, og firmaet vil da gjerne høre om det er spesielle momenter som de bør bli orientert om. Deretter må vi som forvaltningsmyndighet skrive dispensasjon til kartleggingsfirmaet for å kunne ta belegg av arter.

Har dere spørsmål, så bare ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Hilde Ely-Aastrup

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staathealtoje

Telefon: 74 16 80 74

Mobil: 41 46 13 31

E-post: hilde.ely-aastrup@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

Hei alle!

Denne orientering oversendes de som på vegne av forvaltningsmyndigheten har levert forslag til kandidatområder for NiN-basiskartlegging i verneområder i 2023.

Verneområder eller deler av verneområder, som skal basiskartlegges etter NiN i 2023 fremgår av vedlagte liste. Kartleggingsoppdragene er lyst ut og tildelt firma Miljødirektoratet har rammeavtale med. Områdeutvalget er et kompromiss mellom ulike hensyn; for eksempel prioritet, behov, regional fordeling, logistikk og økonomi. Det er for

øvrig meldt inn kartleggingsbehov langt ut over våre økonomiske rammer.

Kartleggingsfirma skal kontakte statsforvalter i de respektive fylker før kartleggingen starter. Her kan man ta opp praktiske og faglige forhold (f.eks. knyttet til båtbehov, sårbare perioder, forvaltningsutfordringer, informasjon o.a.). Statsforvalter må sørge for at **nasjonalpark/verneområdeforvaltere for områder som skal kartlegges i 2023 inviteres inn til møtene som holdes med kartleggingsfirmaet.**

I fylker der dette er aktuelt:

Vi ber dere som koordinerer innmeldingen fra statsforvalter videresende denne e-posten til nasjonalpark/verneområdeforvaltere som har meldt inn areal for kartlegging i 2023.

Med vennlig hilsen Line

Line-Kristin Larsen
Verneområdeseksjonen
Miljødirektoratet
Tlf. 97 64 34 55

ST 21/2023 Delegerete vedtak
 DS 32/2023 Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - endringsvedtak dispensasjon - snøscooter fra Åkran eller Skjækermoen til Harbakvollen - Knut Bjartan - ADM-2023-15
 DS 33/2023 Innvilget - Arvasslia naturreservat - dispensasjon for motorferdsel inn til Arvassligården - Nils Eliasson
 DS 34/2023 Arvasslia naturreservat - avslag for motorferdsel med snøscooter 2023 - 2024 - Langvasskøya - Langvatnet - Per Helge Sundvik
 DS 35/2023 Innvilget - ADM-2023-17 - Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - bruk av snøscooter inn til Kulslivollen - Per Ivar Berg
 DS 36/2023 Innvilget - ADM-2023-18 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - ervervskjøring med snøscooter til hytter ved Skjækervatnet i Steinkjer og Snåsa - Jan Egil Skjelstad
 DS 37/2023 Innvilget - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - utbygging av båt ved Litlheggsjøen - Snåsa - Mats Idar Aasvold
 DS 38/2023 Innvilget - ADM-2023-19 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - ervervskjøring til Heggebu ved Litlheggsjøen - Arild Aasvold
 DS 39/2023 Avslag - ADM-2023-21 - Arvasslia naturreservat - motorferdsel 2023 - snøscooter til leid hytte - Ole Verner Sundvik
 DS 40/2023 Avslag - ADM-2023-22 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel til Litlheggsjøen og Storheggsjøen - Thomas Holthe
 DS 41/2023 Innvilget - ADM-2023-23 - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel med snøscooter til Skjækerdalshytta 2023 - vedlikehold av sti - DNT Nord-Trøndelag
 DS 42/2023 Innvilget - ADM-2023-24 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel for taksering av eiendomsskatt 2023 - Snåsa kommune
 DS 43/2023 Innvilget - ADM-2023-25 - Skjækra landskapsvernområde - Steinkjer 157/2 - Stortjønna 3 - uttak av torv til tak på nybygd hytte - Trond Bonaunet og Roger Bonaunet
 DS 44/2023 Innvilget - ADM-2023-26 - Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel - bruk av snøscooter til egen hytte - Svend Oppegård
 DS 45/2023 Innvilget - ADM-2023-27 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel for taksering av eiendomsskatt 2023 - Snåsa kommune
 DS 46/2023 Innvilget ADM 2023-28 - Lierne Nasjonalpark - motorferdsel knyttet til skadefelling av gaupe - Tjåehkere sijte
 DS 47/2023 ADM 2023-29 Tillatelse-Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - Bruk av snøscooter for tilsyn av båt - Ingrid Olava Andersson
 DS 48/2023 Innvilget ADM 2023 -30 Arvaslia naturreservat - Tillatelse til bruk av snøscooter for transport av materiell og utstyr til Arvasligården - Ingalill Lundberg
 DS 49/2023 Innvilget - ADM-2023-31 - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - motorferdsel til Holden fjellgård 2023 - Leif Kåre Bergli

Arkivsaksnummer: 2022/9445-0

Saksbehandler: Sigbjørn Strand

Dato: 24.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	22/2023	05.06.2023

Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - Grong 26/24/4 - oppføring av hytte Dalvassfjellet 5 - Runar Søråsen og Sigve Søråsen

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 i verneforskrift for Blåfjella-Skjækerfjella/ Låarte-Skæhkere nasjonalpark fastsatt ved kongelig resolusjon av 17. desember 2004, har nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak:

Sigve Søråsen og Runar Søråsen får tillatelse til å rive uthus og gammel hytte og tillatelse til å sette opp ny hytte ved Medalsvatnet, Dalvassfjellet 5 Gnr/Bnr/Fnr 26/24/4 i Grong.

Hytta har et bebygd areal (BYA) på 51,5 m² og bygges iht innsendt byggetegninger.

Bebygd areal (BYA) måles utvendig bordkledning.

Bygningsavfall som ikke kan benyttes som ved skal fraktes ut av nasjonalparken og leveres godkjent avfallsdeponi.

Vilkår:

Forvaltningsmyndigheten gjør oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldloven. Tillatelsen gjelder ikke i forhold til plan og bygningsloven.

Før oppstart må tiltaket godkjennes av Grong kommune i forhold til plan og bygningslov og kommunale retningslinjer.

Eventuell transport i forbindelse med byggeprosjektet må fremmes i egen søknad når en har oversikt over omfang og tidspunkt.

Tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling ved å legge fram minst 3 gode bilder, digitalt, fra forskjellige vinkler, med det utførte arbeidet. Bildene sendes til Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne nasjonalparkstyre V/Nasjonalparkforvalter Postboks 2600 7734 Steinkjer

Begrunnelse:

Dagens hytte har et betydelig renoveringsbehov. Tak og bordkledning må skiftes ut og hytta må fundamenteres på nytt på grunn av setningsskader. Sett fra et framtidsperspektiv vil det derfor være fornuftig å rive eksisterende hytte og uthus og sette opp ei ny hytte. Ved å sette

opp ny hytte vil antall bygninger reduseres fra to (2) til en (1). Tiltaket vil ikke være i strid med formålet med vernet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Søknad etter verneforskriften - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - oppføring av hytte – gnr_bnr_fnr 26_24_4.pdf
- 2 Begrunnelse for nybygg.pdf.pdf

Saksopplysninger

Har fått oversendt søknad fra Grong kommune om oppføring av ny hytte på Gnr/Bnr/Fnr 26/24/4. Søker er Sigve Søråsen og Runar Søråsen. Eksisterende hytte og uthus rives og erstattes av ny hytte. Gnr/Bnr/Fnr 26/24/4 ligger ved Medalsvatnet, innenfor Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark. Hjemmelshaver på Gnr/Bnr/Fnr 26/24/4 er Gusli skog, et sameie mellom Grong, Namskogan og Røyrvik kommuner. Kontaktperson i Gusli skog, Roy Svarliaunet, har opplyst at Gusli skog ikke har merknader til tiltaket.

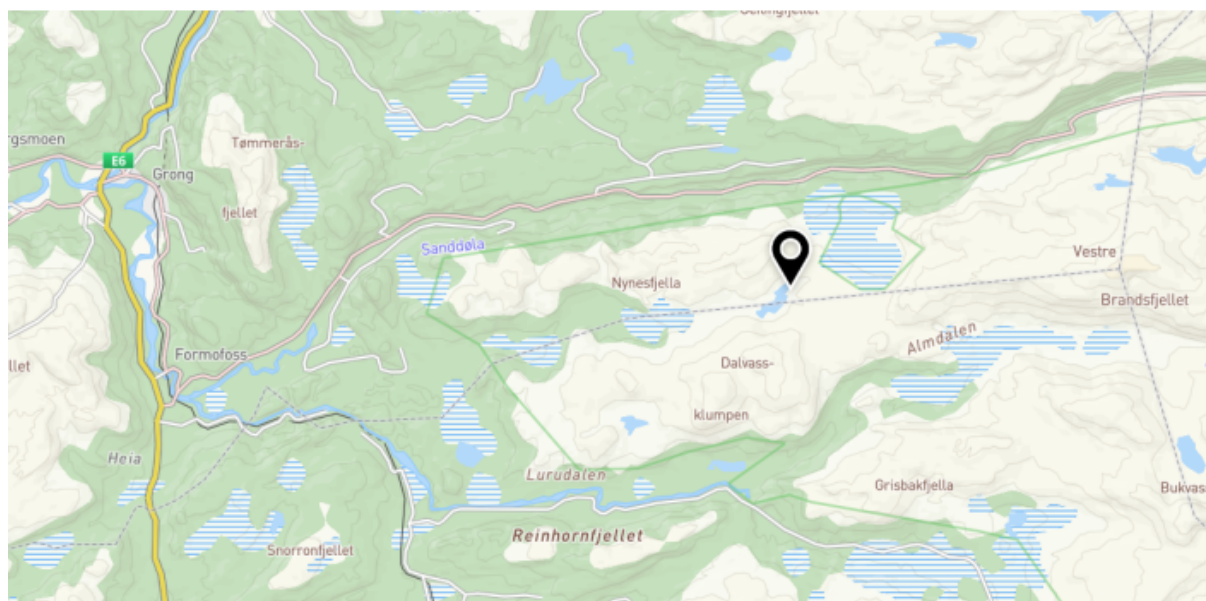
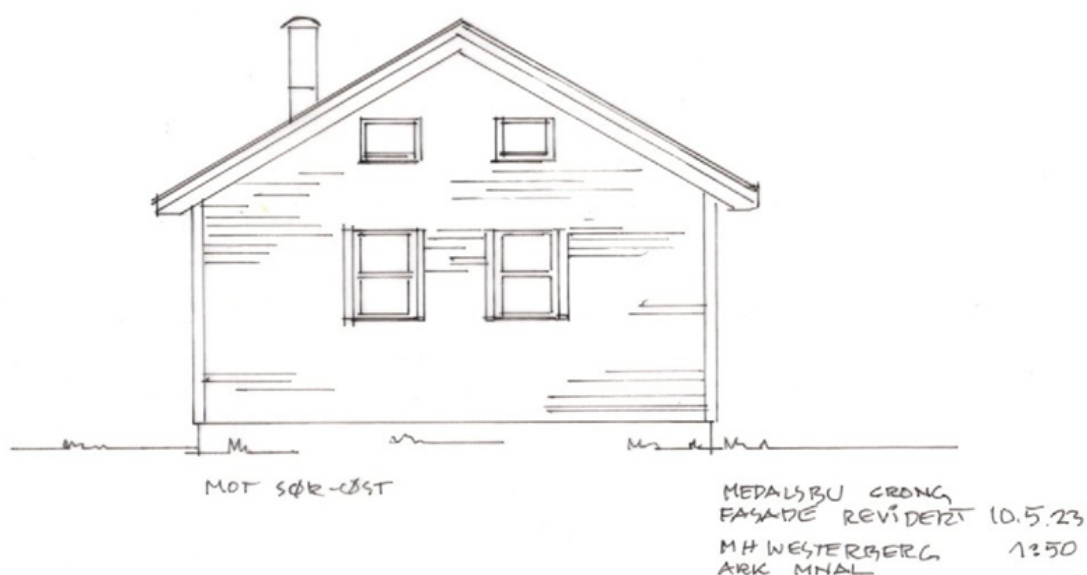

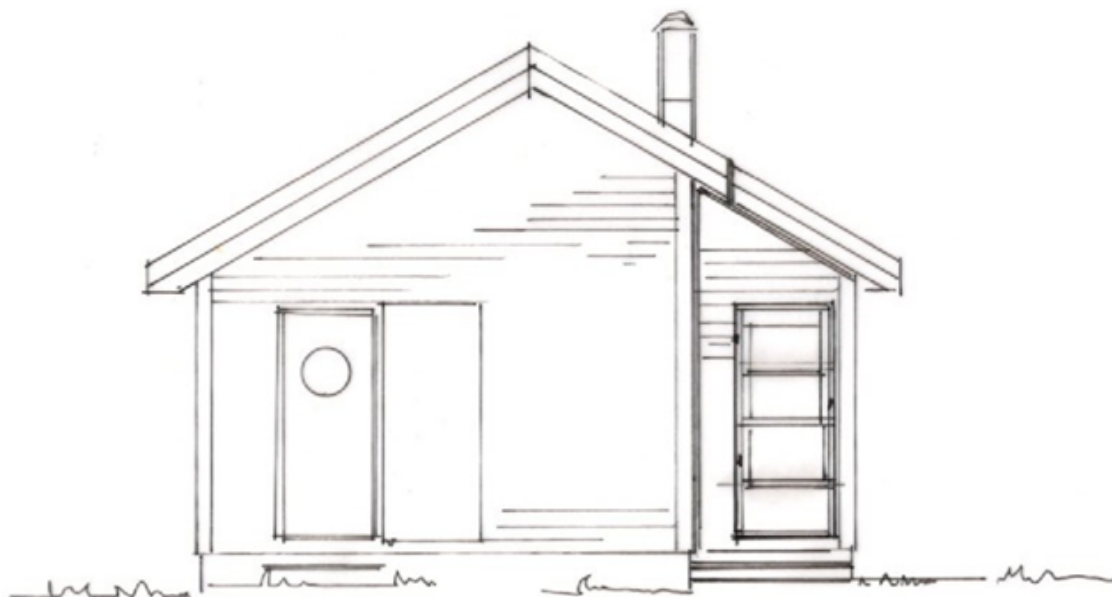
Fig 1 Oversiktskart

Fig 2 Situasjonsplan

Eksisterende hytte har et bebygd areal (BYA) på 36 m². Den ble bygd i 1970. Uthuset har et bebygd areal (BYA) på 6 m². Dette gir et samlet bebygd areal (BYA) på 42 m². Ny hytte har et bebygd areal (BYA) på 51,5 m²

MOT NORD-VEST

MEDALSBU GRONG
FASADE 1:50
REVIDERT 10.5.23
M.H. WESTERBERG
ARK. MNAL.

MOT NORD-ØST

MEDALSBU, GRONG
FASADE REVIDERT 1:50
M.H. WESTERBERG 10.5.23
ARK. MNAL.

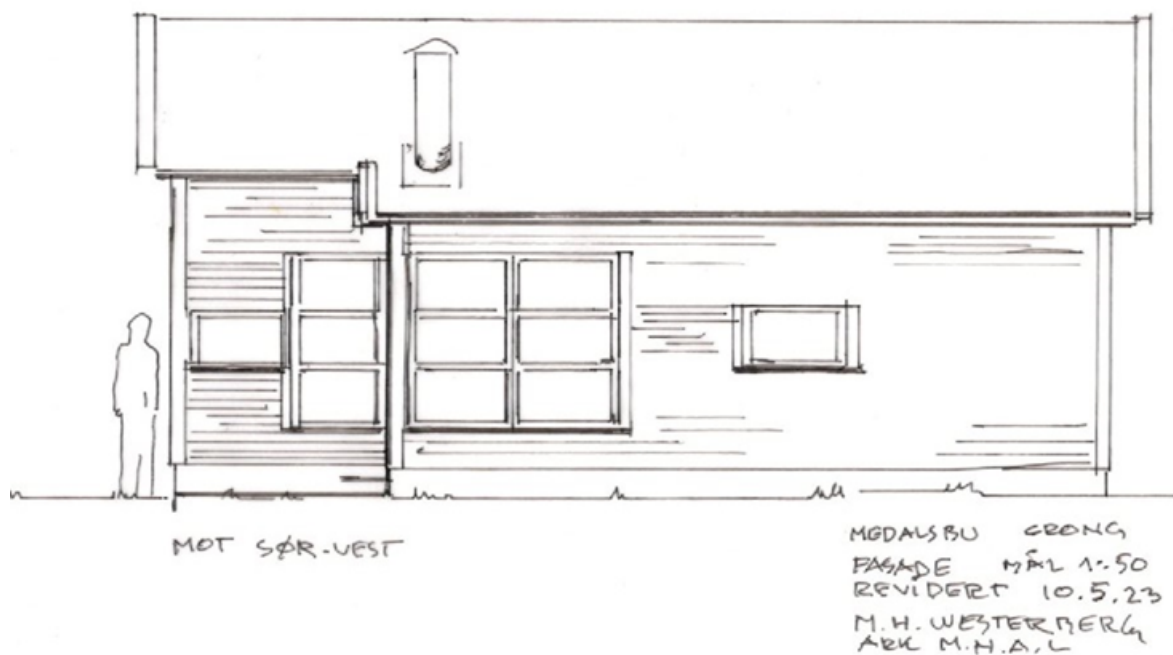

Fig 3 Fasadetegninger

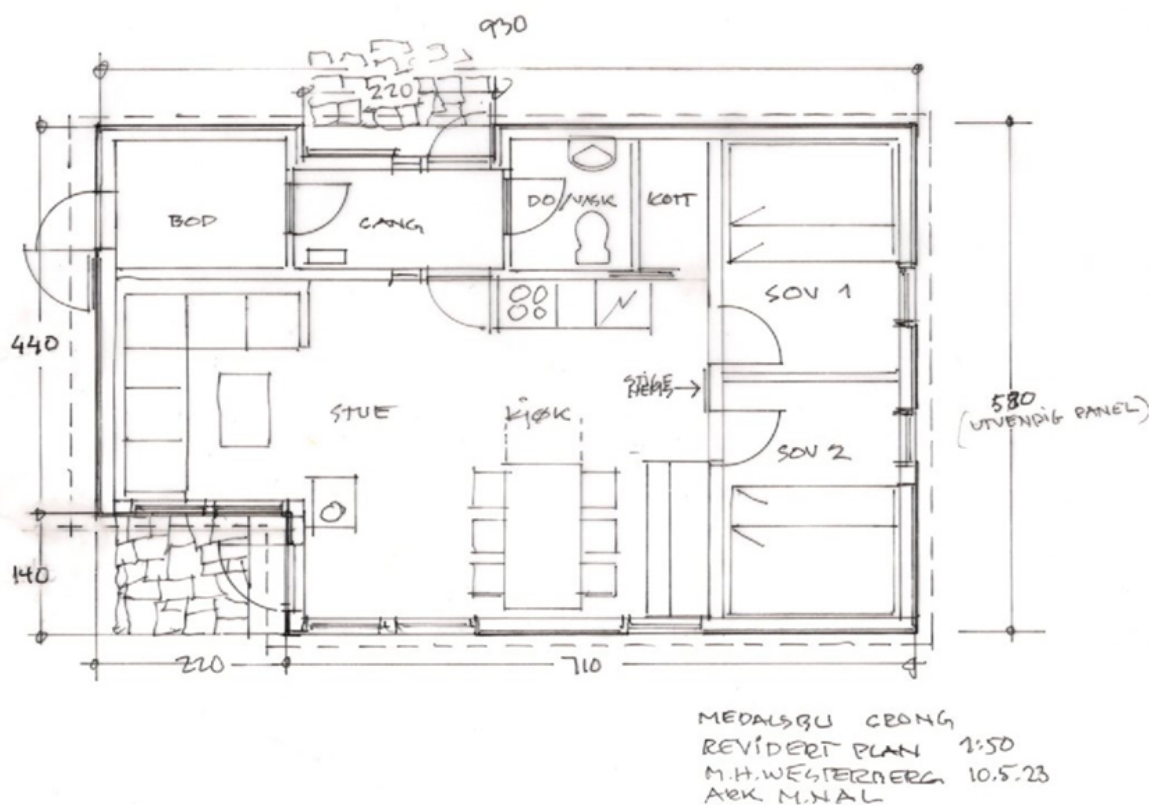

Fig 4 Plantegning

Nasjonalparkforvalter Sara Kristiane Eide, Gusli skog og tiltakshaver har gjennomført en befarings i området. Av befaringen går det frem at bygget ikke er tett, snø kommer innunder

tak og vegger. Gulvet er skjevt, fikk ikke lukket døren til soverommet. Bordkledning er slitt. Det kreves en renovering der kledning, tak og fundament må skiftes ut.

I notat – *begrunnelse for nybygg fremfor renovering av eksisterende bygningsmasse* skriver Runar og Sigve Søråsen at det på grunn av bygningens alder vil det være behov for betydelig rehabilitering i kommende år. Flere deler av konstruksjonen nærmer seg sin tekniske levetid og vil derfor forventes å måtte byttes ut i sin helhet. Dette gjelder tak og bordkledning. Hytta er oppført på en gressvoll, og det er betydelig setninger i grunnen. Hytta vil måtte fundamenteres på nytt for fortsatt bruk.

Ved bygging av ny hytte planlegges det nedgravd fundamentering med markisolasjon.

Ny hytte planlegges bygget på samme gressvoll som eksisterende hytte. Ved å rive uthuset, samt den eldste delen av eksisterende hytte først, vil det være plass til å sette opp ny hytte. Deler av eksisterende hytte brukes som lager/hvilebod/overnattingssted under byggeperioden, noe som reduserer transportbehovet. Resterende del av gammel hytte vil fjernes når ny hytte er innflyttingsklar. Fordeler ved plassering omtrent som dagens hytte er at hytta ligger lavt i terrenget, den er skjermet av eksisterende vegetasjon og den er ikke synlig fra den andre hytta som ligger ved Medalsvatnet. Hytta ønskes bygd som en enkel saltakkonstruksjon med lav raffthøyde. Ny hytte vil inneholde både do og vedskjul. Dagens to bygninger (hytte + uthus) vil derfor bli erstattet med en bygning.

Hytta ligger innenfor Luru Reinbeitedistrikt / Låarten Sijte og området brukes av rein både sommer og vinter.

Verneformål

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Hjemmelsgrunnlag

Etter § 3 pkt 1.1 skal området vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger.

Forvaltningsmyndigheten kan etter § 3 pkt 1.3 bokstav d gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelser av bygninger. I forvaltningsplanen er mindre utvidelser av bygninger definert som 30 % av grunnflaten, men ikke større enn 10 m². Oppføring av ny hytte kommer ikke under hjemmelen i § 3 pkt 1.3 bokstav d og må behandles som en dispensasjon etter § 4 i verneforskriften.

Etter at naturmangfolloven (nml) trådte i kraft skal dispensasjoner etter vernebestemmelsene behandles etter § 48 i Naturmangfoldloven. Etter naturmangfoldlovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det 1) ikke strider mot vernevedtakets formål og 2) ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Dersom begge vilkår er oppfylt kan det vurderes om det skal gis dispensasjon. Nml § 48 er en kanbestemmelse, som betyr at det ikke er en automatikk i at dispensasjon gis selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er

trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Forvaltningsplan

Kapittel 6 – Hytter og byggevirksomhet generelt:

Eksisterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer og oppfølging av byggevirksomhet, generelt:

- a) I byggesaker innenfor verneområdene følger man definisjonene som blir benyttet i plan og bygningsloven ved vernetidspunktet.
- b) Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
- c) For all byggevirksomhet i verneområda skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.
- d) For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.
- e) Ombygging og mindre utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.
- f) Mindre utvidelse regnes soim inntil 30% av eksisterende grunnflate, dog ikke større enn 10 m². Dersom det er mest formålstjenlig, kan det gis tillatelse til frittstående uthus isteden for tilbygg.

Kapittel 8 - § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser:

Dispensasjon i spesielle tilfeller når det ikke er i strid med fredningen gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Tiltak som gis dispensasjon fra verneforskriften med bakgrunn i dette må være av en slik karakter at de ikke forringer naturverdiene og/eller kulturminnene eller gir en fremtidig negativ utvikling av disse, samt ikke strider mot formålet med vernet. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, som for eksempel oppføring av nye bygninger for private formål, vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Vurdering

Dagens hytte har et betydelig renoveringsbehov. Tak og bordkledning må skiftes ut og hytta må fundamenteres på nytt på grunn av setningsskader. Sett fra et framtidsperspektiv vil det derfor være fornuftig å rive eksisterende hytte og uthus og sette opp ei ny hytte. Bygging av ny hytte vil medføre noe økt transportbehov og byggeaktivitet i en kort byggeperiode. Ved renovering vil det være behov transport over en lengre periode.

I verneforskriften for Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark står det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelser av bygninger. I forvaltningsplanen er mindre utvidelser definert som inntil 30 % av eksisterende grunnflate,

men ikke større enn 10 m². Bebygd areal (BYA) for eksisterende hytte og uthus er på 42 m². Det betyr at ny hytte kan maksimalt ha et bebygd areal (BYA) på 52 m². Den nye hytta har et bebygd areal (BYA) på 51,5 m² og er derfor innenfor arealgrensen satt i forvaltningsplanen. Det var opprinnelig søkt om oppføring av ei hytte på 54,5 m², men for å holde seg innefor arealkravet ble planen justert.

Det følger av retningslinjer i forvaltningsplanen at for all byggevirkksomhet i verneområda skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Hytta settes opp på samme tomte som der gammel hytte og uthus har stått, og vil derfor ikke utgjøre noen forskjell i forhold til landskapet. Etter nasjonalparkforvalterens vurdering kan man si at den nye hytta er i samsvar med lokal byggeskikk.

Hytta ligger innenfor sommer og vinterbeite for rein. At det settes opp ei ny hytte vil ikke ha nevneverdig betydning for reinen i området.

Ved å sette opp ny hytte vil antall bygninger reduseres fra to (2) til en (1). Etter nasjonalparkforvalterens vurdering vil ikke tiltaket være i strid med formålet med vernet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Jf. Nml § 7 skal prinsippene i nml §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden.

Nml § 8 tilsier at beslutningen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Det foreligger ikke opplysninger i register (artsdatabanken, naturbase) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig – og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at det finnes tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem. Oppføring av den nye bygningen skal skje på tilnærmet samme sted som tidligere, og det legges til grunn at tiltaket ikke vil stride mot formålet med vernet og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Det legges dermed til grunn at kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) er tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken.

§ 9 *Føre var prinsippet* kommer kun til anvendelse der en ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Oppføring av ny hytte vil ikke ha nevneverdig innvirkning på naturen og naturmiljøet med dens biologiske og økologiske prosesser, jf. nml § 10. Skulle det oppstå miljøforringelse på grunn av tiltaket skal dette dekkes av tiltakshaver, jf. § 11 i nml.

Byggematerialer skal transporteres med helikopter og snøscooter. Rivningsavfall som ikke kan nyttes til ved, og avfall i forbindelse med byggeprosjektet skal fraktes ut og leveres på godkjent avfallsdeponi jf. nml § 12.

Grong kommune
Plan, byggesak, GIS og oppmåling

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
BLÅFJELL - SKJÆKERFJELLA – LIERNE nasjonalparkstyre

Postboks 2600

7734 STEINKJER

Vår ref
2022/1515

Deres ref:

Dato:
26.04.2023

Søknad etter verneforskriften - Blåfjella-Sjækerfjella nasjonalpark - oppføring av hytte – gnr/bnr/fnr 26/24/4

Viser til vedlagte byggesøknad og søker med dette om tillatelse i medhold av verneforskriften for oppføring av ny hytte på gnr/bnr 26/24/4, Dalvassfjellet 5. Eksisterende hytte og uthus rives og erstattes av ny hytte på samme plass.

Søknaden vil bli behandlet av Grong kommune etter plan- og bygningsloven kap 19 og 20 etter at søknaden har vært til behandling etter verneforskriften.

Gnr/bnr/fnr 26/24/4 festes av Rune Søråsen og Sigve Søråsen. Hjemmelshaver er Gusli skog, som er et sameie mellom Grong, Røyrvik og Namsskogan kommuner.

Tiltakshaver har gjennomført befaring med grunneier Gusli skog og Blåfjella-Sjækerfjella nasjonalpark.

Med hilsen

Kristin Romundstad
Rådgiver byggesak

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Eksterne kopimottakere:

Sigve Søråsen

7014

Trondheim

Postadresse:
Grong kommune

Sentralbord:
Saksbehandlers tlf:

Bankgiro:
Organisasjonsnummer: 940010853
Epost:
www.grong.kommune.no

Notat:

Begrunnelse for nybygg fremfor renovering av eksisterende bygningsmasse

Historikk

Hytta ble oppført av Reidar Søråsen i 1970 og overdratt til sønnen Finn-Åge Søråsen 01.01.2002. Den 01.01.2021 ble hytta overdratt til Finn-Åges to sønner, Runar og Sigve Søråsen, med en ideell halvpart hver. Bygningsmassen har per i dag en grunnflate på om lag 38 m² og etter opprinnelig hytte stod ferdig i 1970 har følgende endringer blitt utført:

- Vindfang (1985)
- Uthus (ukjent)
- Soverom (1997)

Siden hytta stod ferdig i 1970 har den primært blitt brukt til jakt, fiske og annet friluftsliv i sommerhalvåret. Vinterbruk har i stor grad vært dagsturer i tilknytning til transport av forsyninger og materialer for nødvendig vedlikehold.

Dagens status og vedlikehold-/rehabiliteringsbehov

Viser også til oppsummering fra befaring sendt på e-post 24.10.2022 fra Sara Kristiane Eide (nasjonalparkforvalter Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne). Selve befaringen ble gjennomført av Sara Kristiane Eide og Roy Svarliaunet (daglig leder Gusli Skog). Runar Søråsen var til stede som representant for hytteeierne.

Den eldste delen av eksisterende hytte er 52 år gammel, mens den nyeste delen har stått i 25 år. På grunn av bygningenes alder vil det være behov for betydelig rehabilitering i kommende år for å beholde dagens standard på bygningsmassen.

Teknisk levetid:

Flere deler av konstruksjonen nærmer seg sin tekniske levetid og vil derfor forventes å måtte byttes ut i sin helhet. Dette inkluderer deler av taket og store deler av utvendig bordkledning.

Teknisk standard:

Hytta er en bindingsverkskonstruksjon med 70 mm isolasjon i veggene. Dette gjør at den per i dag ikke er velegnet til vinterbruk. Etterisolering vil kreves for å være tilpasset vårt ønske om vinterbruk.

Grunnforhold:

Hytte og uthus er oppført på en gressvoll, og det er betydelig setninger i grunnen. Hytta vil måtte fundamenteres på nytt for fortsatt bruk.

Fordeler med ny hytte

Etablering av ny hytte har flere fordeler sammenlignet med å renovere den eksisterende bygningsmassen, og følgende vil bli vektlagt i utforming og plassering av et eventuelt nytt bygg:

Ny fundamentering:

For å unngå problemer med telehiv planlegges det nedgravd fundamentering med markisolasjon.

Plassering:

Ny hytte planlegges bygget på samme gressvoll/myr (morenemasse) som eksisterende hytte. Ved å rive uthuset, samt den eldste delen av eksisterende hytte først, vil det være plass til å sette opp ny hytte. Nyeste delen av eksisterende hytte kan dermed brukes som lager/hvilebod/overnattingssted under byggearbeidene. Dette reduserer transportbehovet. Resterende del av gammel hytte vil fjernes når ny hytte er innflyttingsklar.

Ved å benytte plasseringen omtrent som dagens hytte vil eksisterende fordeler som at: (i) ligger lavt i terrenget, (ii) skjermet av eksisterende vegetasjon, og (ii) den er ikke synlig fra den andre hytta som ligger ved Medalsvatnet. Det vil derfor fortsatt være svært begrenset synlighet for andre som ferdes i fjellheimen.

Enkel konstruksjon:

Hytta ønskes bygget som én enkel saltakskonstruksjon med lav rafthøyde. Dette både for å redusere

fremtidig vedlikeholdsbehov og for at bygget skal være så lite sjenerende i fjellheimen som overhode mulig.

Varige/vedlikeholdsfrie materialer:

I valg av materialer vil det legges vekt på å redusere behovet for fremtidig vedlikehold i så stor grad som mulig. Man ser for seg å benytte vedlikeholdsfritt og naturfarget treverk (kjerneved, kebony eller lignende) i både utvendig bordkledning såvel som på tak, samt vedlikeholdsfrie vinduer (aluminiumskarmer eller lignende)

Reduksjon fra to til én bygning:

Som vist i vedlagte tegninger så vil ny hytte inneholde både do og vedskjul. Dagens to bygninger (hytte + uthus) vil derfor erstattes med én bygning.

Konklusjon

Det erkjennes at bygging av ny hytte vil føre til noe økt transportbelastning og byggeaktivitet i en kort byggeperiode, men mindre belastning sett over tid sammenlignet med nødvendig renovering/oppgradering av eksisterende bygg. De nye eierne har et langsiktig perspektiv (~25 år), og hensyntatt faktorene nevnt over er det derfor eiernes vurdering at det vil være mer formålstjenlig å bygge nytt fremfor kontinuerlig vedlikehold av eksisterende bygningsmasse, både med tanke på transport og byggeaktivitet.

I tillegg vil man gjennom oppføring av nybygg kunne legge til rette for økt bruksverdi, både gjennom mindre tid og energi brukt på vedlikehold, og gjennom å utvide fra ett til to soverom.

Vennlig hilsen

Runar Søråsen

Sigve Søråsen

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2023/1769-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevoid

Dato: 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	23/2023	05.06.2023

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m² og uthus på 6 m².
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m²-BYA og 10,7 m²-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Oversendelsesbrev til Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne Nasjonalparkstyre - 200 1 205 Tverråkroken 1.pdf
- 2 F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf
- 3 E-4 Tegning uthus.pdf
- 4 E-1 Fasader og perspektivtegninger.pdf
- 5 D-1 Oversikt 1000.pdf
- 6 D-2 Terrengsnitt og fasader.pdf
- 7 D-1.1 Situasjonsplan og kart.pdf

Saksopplysninger

Verdal kommune har i brev 17.04.23 videresendt søknad fra Værdalsbruket. Kommunen opplyser at de har behandlet og innvilget riving av eksisterende hytte og uthus, mens de avventer behandling av byggesøknaden til den er behandlet i nasjonalparkstyret.

Værdalsbruket søker om dispensasjon til å rive eksisterende hytte og uthus på 23 m²-BYA og 6 m²-BYA og bygge ny hytte og uthus på 45,5 m²-BYA og 10 m² reisverk (tilsvarer 10,7 m²-BYA). Dette tilsvarende en samlet økning av BYA på 27,2 m²/193 %. Eksisterende hytte er i såpass dårlig forfatning at restaurering er uaktuelt da det er råteproblemer og fyringsforbud. Størrelsen på hytta gjør den uegnet som utleiehytte. I matrikkelen er hytta registrert som skogs- og utmarkskoie gamle på 27 m²-BYA og uthuset er registrert som garasjeuthus anneks til fritidsbolig på 10 m²-BYA.

Den omsøkte nye hytte er av samme stil som Værdalsbrukets andre utleiehytter, altså tømmerhytte levert av Øverbygg. Det omsøkte nye uthuset er identisk med uthuset som det tidligere er gitt tillatelse til på Lakevassbu og Storbekkdalen. Uthuset på Lakevassbu er av SNO målt til å være 10,7 m²-BYA.

Værdalsbruket oppgir i søknaden at de er inneforstått med at en økning fra 23 m² til 45,5 m²-BYA er langt over 30 % økning og 10 m² økning. Det vises til tidligere byggesøknader der det er lagt vekt på at antallet hytter i nasjonalparken ikke øker, samt at hytta skal være tilgjengelig for allmennheten. Størrelsen på hytta er begrenset så godt det lar seg gjøre samtidig som man ivaretar hensynet til hytta og funksjonaliteten med plass til 4-5 personer. *Med den omsøkte utvidelsen opprettholdes antall bygninger i nasjonalparken samtidig som man øker tilbudet til allmennheten ved at den gjøres tilgjengelig for alle.* Økningen for uthuset ønskes av praktiske årsaker og oppbevaring av nok gass og ved for hele barmarkssesongen.

Hjemmelsgrunnlag

Miljødirektoratet har i klagesak om Lakevassbu datert 04.02.2015 stadfestet at nybygg av denne karakter ikke har hjemmel i verneforskriften, og søknaden om nybygg må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48.

Nml § 48 inneholder 3 alternativer; (1) dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, (2) dersom sikkerhetshensyn gjør det nødvendig eller (3) dersom hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det er første alternativ som er aktuell i denne saken. Alternativet har to vilkår, som begge må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon; dersom det (1) *ikke strider mot vernevedtakets formål*, og (2) *ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*. Dersom begge vilkår er oppfylt kan det vurderes om det skal gis dispensasjon. Nml § 48 er en kan-

bestemmelse, som betyr at det ikke er en automatikk i at dispensasjon gis selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Bygget er registrert som skogs- og utmarkskoie gamle i matrikkelen, men nasjonalparkstyret har ikke myndighet til å regulere bruksendring av bygg.

Den ulovsfestede vilkårs læren gir forvaltningsmyndigheten anledning til å sette vilkår uten at det er hjemlet i lov.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forvaltningsplan

Kapittel 6 – Hytter og byggevirkksomhet generelt:

Eksisterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirkksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer og oppfølging av byggevirkksomhet, generelt:

- a) I byggesaker innenfor verneområdene følger man definisjonene som blir benyttet i plan og bygningsloven ved vernetidspunktet.
- b) Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
- c) For all byggevirkksomhet i verneområdene skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.
- d) For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer of oppfølging av byggevirkksomhet, turisthytter:

- a) Turisthyttene i verneområdene skal holde en enkel standard. Utvidelser eller ombygginger skal være forankret i annet lovverk.
- b) Behov for økt overnattingskapasitet gjennom turistforeningens virksomhet i nasjonalparken bør dekkes gjennom bruk av eksisterende overnattingsmuligheter og utleiehytter.

Kapittel 8 - § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser:

Dispensasjon i spesielle tilfeller når det ikke er i strid med fredningen gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Tiltak som gis dispensasjon fra

verneforskriften med bakgrunn i dette må være av en slik karakter at de ikke forringer naturverdiene og/eller kulturminnene eller gir en fremtidig negativ utvikling av disse, samt ikke strider mot formålet med vernet. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, som for eksempel oppføring av nye bygninger for private formål, vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Naturmangfoldloven

Jf. Nml § 7 skal prinsippene i nml §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden.

Nml § 8 tilsier at beslutningen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Det foreligger ikke opplysninger i register (artsdatabanken, naturbase) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig – og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at det finnes tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem. Oppføring av de nye bygningene skal skje på tilnærmet samme sted som tidligere, og det legges til grunn at tiltaket ikke vil stride mot formålet med vernet og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Det legges dermed til grunn at kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) er tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Føre-var prinsippet (nml § 9) tillegges derfor mindre vekt.

Nml § 10 omfatter økosystemtilnærming og samlet belastning.

Nml § 11 gjelder prinsippet om at forurensere betaler. Dette betyr at dersom det skjer skade på naturmangfoldet som går utover det tillatelsen gir, skal miljøforringelsen påkostes tiltakshaver.

Nml § 12 innebærer at tiltaket skal baseres på miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dette betyr også at forvaltningen finner fram til løsninger som er til det beste for samfunnet.

Vurdering

Tiltaket vil kunne medføre en viss økning i ferdselen i området, men ikke i et slikt omfang at det vil kunne forringe artsmangfoldet eller natugrunnlaget for uttøvelsen av reindrift. Tiltaket vil ikke påvirke verneverdiene eller verneformålet i mer negativ retning enn nåværende hytte. Tiltaket vil heller fremme verneformålet og være i tråd med besøksstrategien for nasjonalparken. Hytta ligger langs stien fra Vera til Skjækerdalshytta, ca 8 km fra hovedinnfallsporten på Vera. Hytta ligger dessuten like innenfor nasjonalparkgrensen, og vil sann sett være et enklere turmål for folk som vil oppsøke nasjonalparken. Nasjonalparkforvalter vurderer derfor at tiltaket vil bidra til utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv, uten at det stimulerer til ferdsel i avsidesliggende eller sårbare områder av nasjonalparken. Dessuten vil ikke tiltaket bidra til flere bygg eller at nasjonalparkens grad av urørthet trues. Altså vil tiltaket være i tråd med verneformålet og gjeldende besøksstrategi, og vilkårene i nml § 48 er oppfylt. Ettersom det er lagt til grunn for innstillingen at hytta skal være allmenn tilgjengelig, settes det vilkår om at hytta ikke kan leies ut i lengre perioder f.eks. åremål.

Dette er en utleiehytte som er åpen for allmenheten, og bruk og behov for lagring er større sammenliknet med f.eks. private hytter. Det er vektlagt at hytta vil være tilgjengelig for allmenheten og ikke en begrenset gruppe. I klagesak fra 04.02.2015 om riving og nybygging av en annen hytte i regi av Værdalsbruket stadfester Miljødirektoratet at det er *lagt særlig vekt på at tillatelsen ikke fører til et økt antall bygninger i verneområdet, og at det er en utleiehytte som er åpen for allmenheten.* Det er få utleiehytter, grunneiere og

næringsaktører innenfor nasjonalparken. Tillatelsen vil derfor etter nasjonalparkforvalters syn ikke skape presedens som truer nasjonalparkens formål.

Det er satt som vilkår at uthuset ikke skal isoleres for å sikre uthuset fyller sitt formål og ikke fungerer som overnattingsværelse. For torv på taket bør det brukes lokal torv for å unngå risikoen for spredning eller innføring av fremmede arter. Kanter ved torvuttaket skal slettes eller utjevnes, dette er for å unngå ansamling av vann og stimulere til raskest mulig gjengroing.

I forvaltningsplanen står det beskrevet at man må regne med justeringer og tilpasninger med tiden. Det vurderes at tiltaket er i tråd med denne beskrivelsen. Det står også at *Mindre utvidelse regnes som inntil 30 % av eksisterende grunnflate, dog ikke større enn 10 m²*. Basert på at det er nevnt *mindre* utvidelse antyder det at denne beskrivelsen viser til § 3 pkt. 1.3 d. i verneforskriften, om *Ombygging og mindre utvidelse*. Dette tiltaket vurderes etter etter nml § 48, og er derfor ikke begrenset til en mindre utvidelse så lenge man oppfyller vilkårene i nml § 48. Likevel skal det sies at nasjonalparkforvalter anser det som hensiktsmessig at det tillates en slik utvidelse av byggstørrelsen utover 30 % og 10 m² ettersom det er snakk om en utleiehytte som skal være tilgjengelig for allmennheten, noe som gir mer behov for f.eks. oppbevaring og sengeplass.

I forvaltningsplanen står det at man skal følge definisjonene som ble benyttet i plan- og bygningsloven ved vernetidspunktet. Det er vanskelig å finne hvordan definisjonene for dette var i 2004. Men de siste års erfaringer tilsier at det bør benyttes bebygd areal (BYA) slik det måles i dag, etter utvendig kledning/panel. Det er dette som gir arealet som opptar marka i tillegg til at det er enkelt for oppsynsmyndigheten å kontrollere byggets størrelse.

Etter en helhetsvurdering av omsøkte tiltak og effektene tiltaket vil kunne ha for verneverdiene har nasjonalparkforvalter kommet til at det er hjemmel for å gi tillatelse til tiltaket med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Søknaden innvilges med nevnte vilkår.

Verdal kommune

Plan, bygg og arealforvaltning

Blåfjella-Skjækerfjella Lierne Nasjonalparkstyre

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref

Vår ref
2023/2175

Saksbehandler
Hanne Sende
Mob:47693002

Dato
27.04.2023

Oversendelsesbrev til Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne Nasjonalparkstyre - 200/1/205 Tverråkroken 1

Verdal kommune har mottatt søknad om riving av eksisterende hytte og uthus, samt oppføring av ny hytte og uthus, på eiendom 200/1/205 Tverråkroken 1, samt dispensasjon fra arealformål.

Vi har behandlet og innvilget riving av eksisterende hytte og uthus og dispensasjon.

For oppføring av ny hytte avventer vi behandling etter pbl. til denne til saken er behandlet etter verneforskriften av nasjonalparkstyret.

Vi oversender derfor søknad til dere slik at det kan gjøres vedtak i saken etter verneforskriften. Ber om at deres vedtak sendes over til Verdal kommune til postmottak@verdal.kommune.no, merk med saksnr 2023/2175.

Ta kontakt med saksbehandler ved spørsmål.

Med hilsen

Hanne Sende
Saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

Kopi til:

AS VÆRDALSBRUKET

Øverbygg As

Vedlegg

- 1 Vedleggsopplysninger
- 2 ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_AS VÆRDALSBRUKET
- 3 Gjennomføringsplan
- 4 F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus
- 5 ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS
- 6 E-4 Tegning uthus
- 7 E-1 Fasader og perspektivtegninger
- 8 D-1 Oversikt 1000
- 9 D-2 Terrengsnitt og fasader
- 10 D-1.1 Situasjonsplan og kart
- 11 Skjema
- 12 Godkjent - Ett-trinns søknad - Nytt bygg - boligformål, Riving av bygg - riving av bygning under 70 m2 - 200/1/205 Tverråkroken 1

Verdal kommune

Plan, byggesak og arealforvaltning

postmottak@verdal.kommune.no

Vuku, 17. april 2023

Søknad om tillatelse til bygging av ny hytte og uthus ved Tveråkroken

Vedlagt er byggesøknad med tegninger for planlagt hytte og uthus, samt kart og flybilder som viser beliggenhet for ny hytte med frittliggende uthus.

Værdalsbruket har siden 1971 hatt hytte ved Tveråkroken. Hytta har i alle år vært benyttet i forbindelse med utleie av jakt og fiske, samt annet friluftsliv. Hytta har i senere tid vært utleid på åremål, men den nye hytta skal leies ut på døgnbasis og være tilgjengelig for alle som ønsker å leie den.

Eksisterende hytte har et bebygd areal (BYA) på 23 kvm. I tillegg kommer et frittstående uthus på 6 kvm. Hytta er i såpass dårlig forfatning at restaurering ikke er et alternativ. Råteproblemer/ fukt kombinert med fyringsforbud gjør det nødvendig å bygge nytt. Den har også en størrelse som gjør den uegnet som utleiehytte.

Den nye hytta plasseres på samme sted som den gamle, og det søkes om tillatelse til å rive den gamle hytta. Den vil tømmes for alt som ikke er brennbart og deretter brennes på stedet slik vi har gjort det i tidligere byggeprosjekt. Brannvesenet varsles i forkant.

Som vedlagte søknad viser er det tenkt bygd en tømmerhytte av typen «Flåtjønn» levert av Øverbygg AS. Dette er samme type hytte som de øvrige hytter vi har bygd i nasjonalparken, og oppfyller slik vi ser det kravet til tradisjonell byggeskikk. I tillegg til hytten er det nødvendig med et uthus (vedskjul, lager og utedo) på 10 kvm. i reisverk. Uthuset er identisk med uthuset på Lakevassbu og Storbekkdalen. Størrelsen er et minimum for å kunne lagre nok ved og gass for hele barmarksesongen.

Det søkes også om tillatelse etter naturmangfoldlovens §48. Det bes om at Verdal kommune oversender saken til nasjonalparkstyret for behandling etter denne bestemmelsen. Den nye hytta har et bebygd areal på 45,5 kvm. og et bruksareal (BRA) på 41,5 kvm. Dette er inkludert overbygd terrasse.

Verneforskriften setter rammer for utvidelse av eksisterende bygg. Utvidelse tillates med inntil 30%, men begrenset oppad til 10 kvm. Totalt bebygd areal inkl. overbygd terrasse blir 22 kvm. over det som i utgangspunktet tillates etter verneforskriften, men godt innenfor rammen i kommuneplanen. I tidligere saker er det lagt vekt på at antall bygninger i verneområdet ikke øker, samt at hytta skal være tilgjengelig for allmennheten («turistanlegg»). Vi mener å ha begrenset størrelsen så godt det lar seg gjøre samtidig som vi ivaretar hensynet til at hytta skal være funksjonell med plass til 4-5 personer. Med den omsøkte utvidelsen opprettholdes antall bygninger i nasjonalparken samtidig som man øker tilbudet til allmennheten ved at den gjøres tilgjengelig for alle. Det nye uthuset er 4 kvm.

større enn det gamle. Eksisterende uthus er upraktisk, og vi søker om tillatelse til bygging av nytt uthus. Den omsøkte modellen ble grundig vurdert i AU-2014-3755 og Miljødirektoratets behandling 2014/1019.

Vi kan ikke se at tiltaket er i strid med verneformålet, og håper at det kan dispenseres fra bestemmelsene om arealutvidelse slik at man får en hytte som er egnet til utleie.

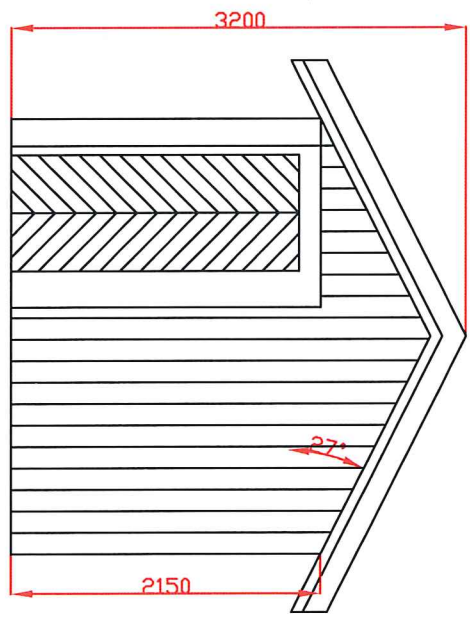
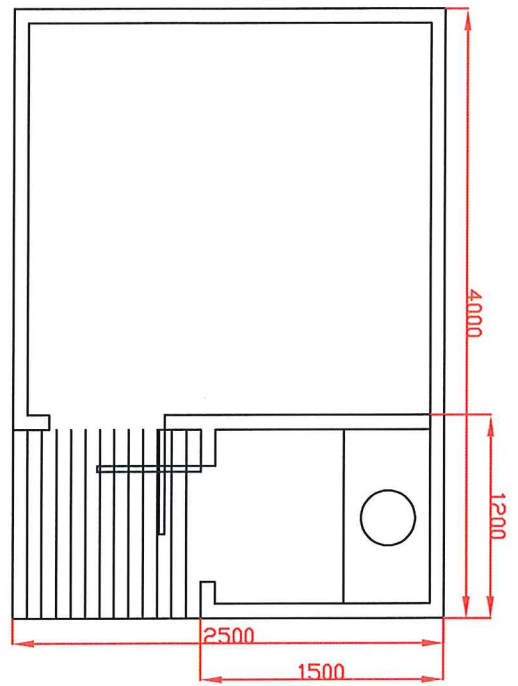
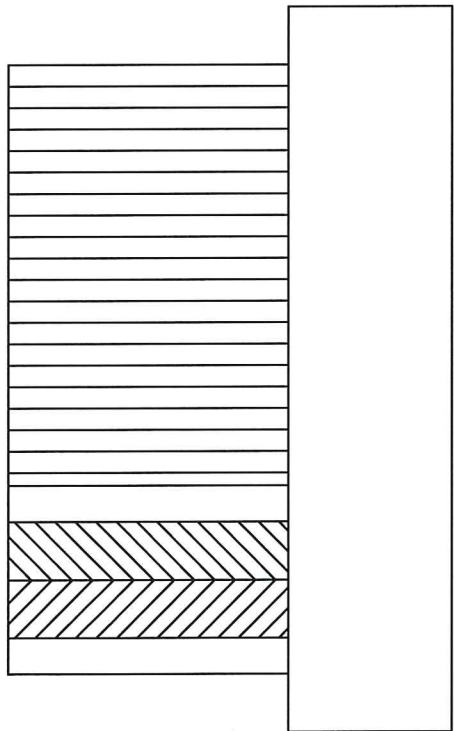
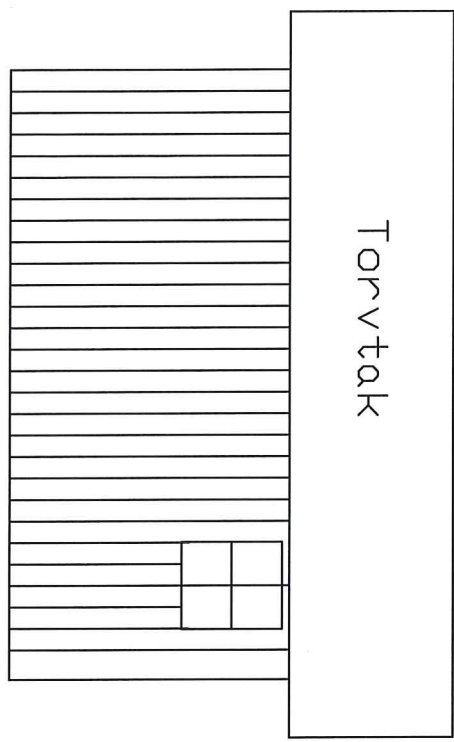
Oppsummert søkes det om følgende:

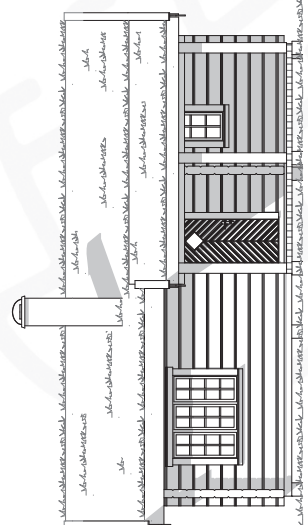
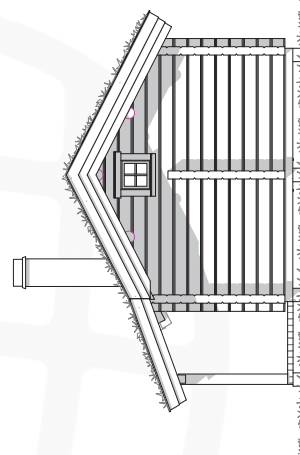
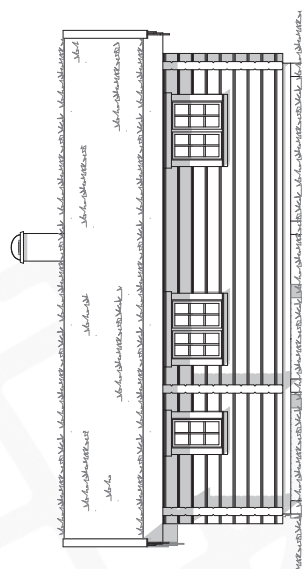
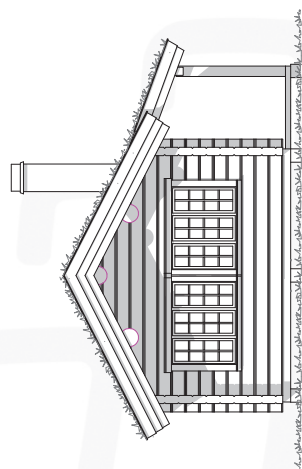
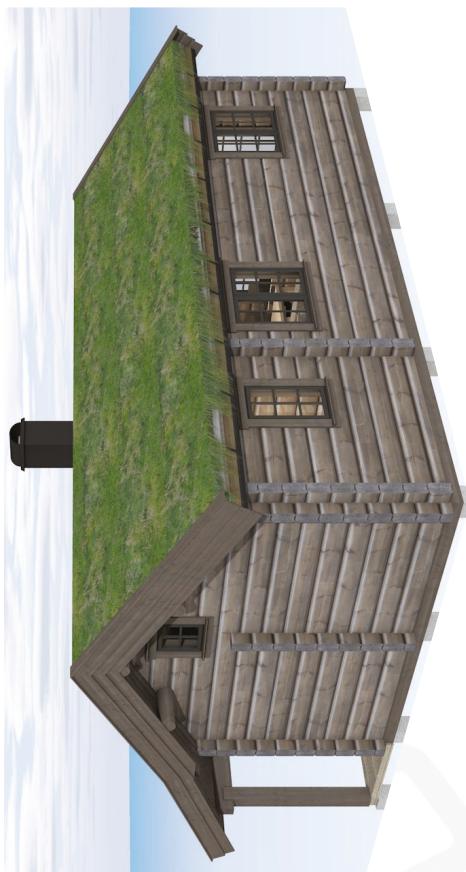
1. Tillatelse til riving av eksisterende hytte. Brennbart materiale vil bli destruert på tomten, resten bringes til bygds og leveres på godkjent mottak.
2. Dispensasjon fra reguleringsformålet og naturmangfoldloven til oppføring av ny hytte på 45,5 kvm. og tilhørende uthus på 10 kvm. bebygd areal.

Vi håper på positiv behandling av søknaden. Vennligst ta kontakt om det er behov for flere eller utfyllende opplysninger.

Med hilsen

Anders Børstad

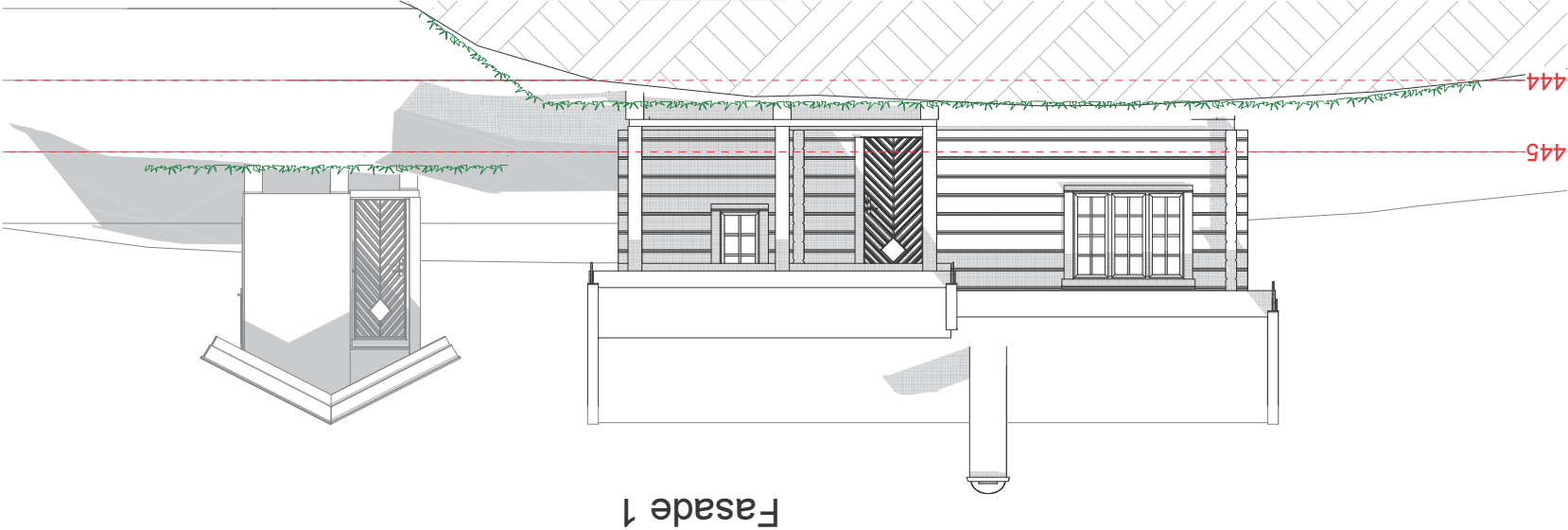

Modell: Hytte Tveråkroken	Prosjekt nr.: 230004 Gnr./Bnr./Festl.: Sign.: SEG
Tegning: Fasader og perspektiv	Dato: 17.04.23 Målestokk: 1:100
Tittel/avner: Værdslukket Sted/tema/ene plassering	Format: A3 Rev.:
© Alle rettigheter tilhører Øverbygg AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke	
Prosjektleder: Øverbygg AS Postboks 250 1760 Skjula Forfatter: 914 000 701	www.oberbygg.no E-mail: info@oberbygg.no Tlf: +47 741 38100

Værdalsbruket AS
Tveråkroken
Oversikt 1

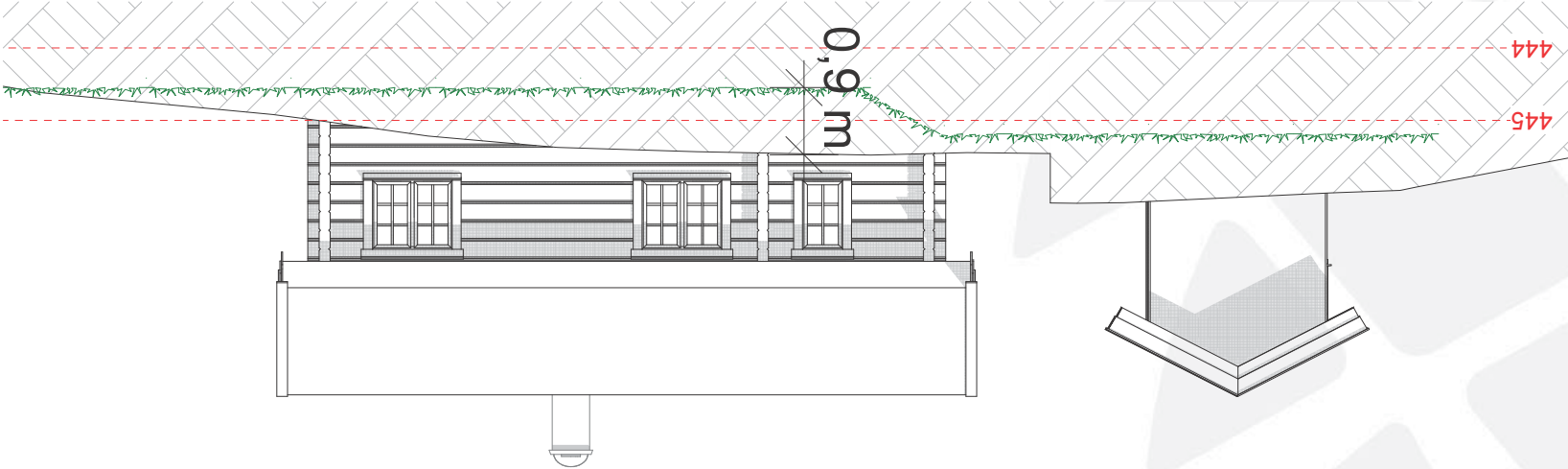
1:1 000

 Tveråkroken

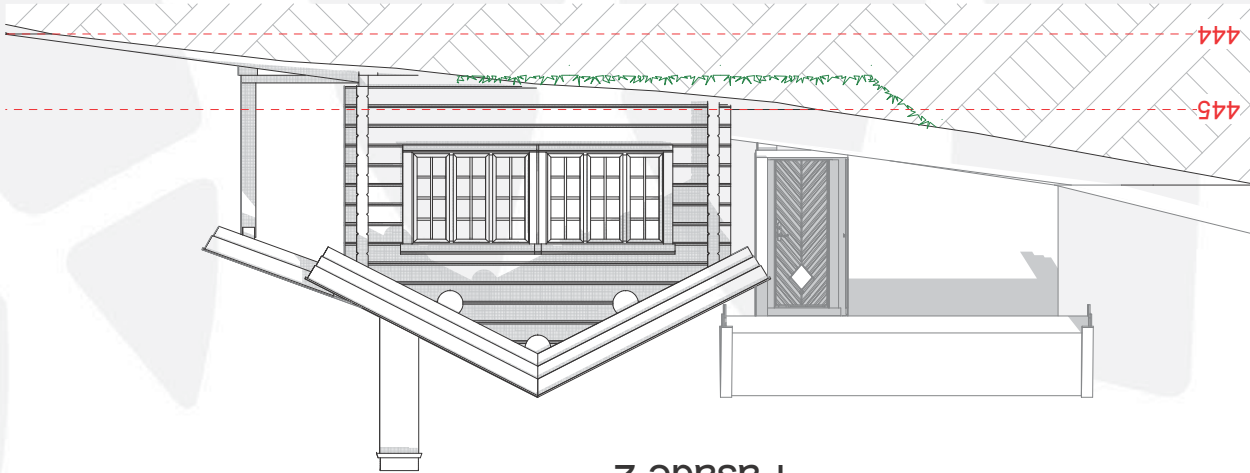

Fasade 1

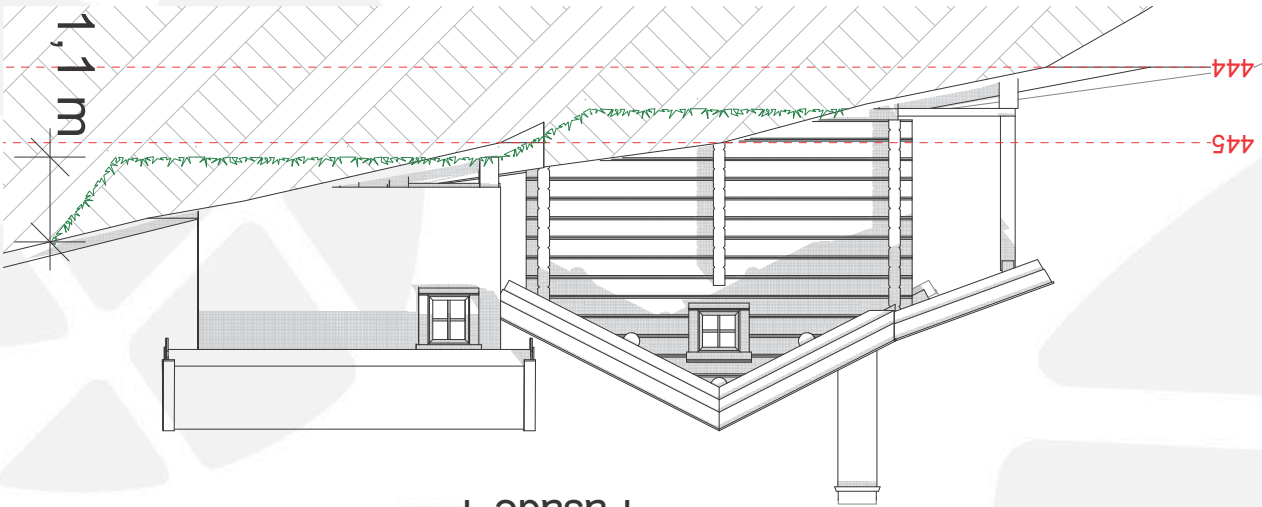
Fasade 3

Fasade 2

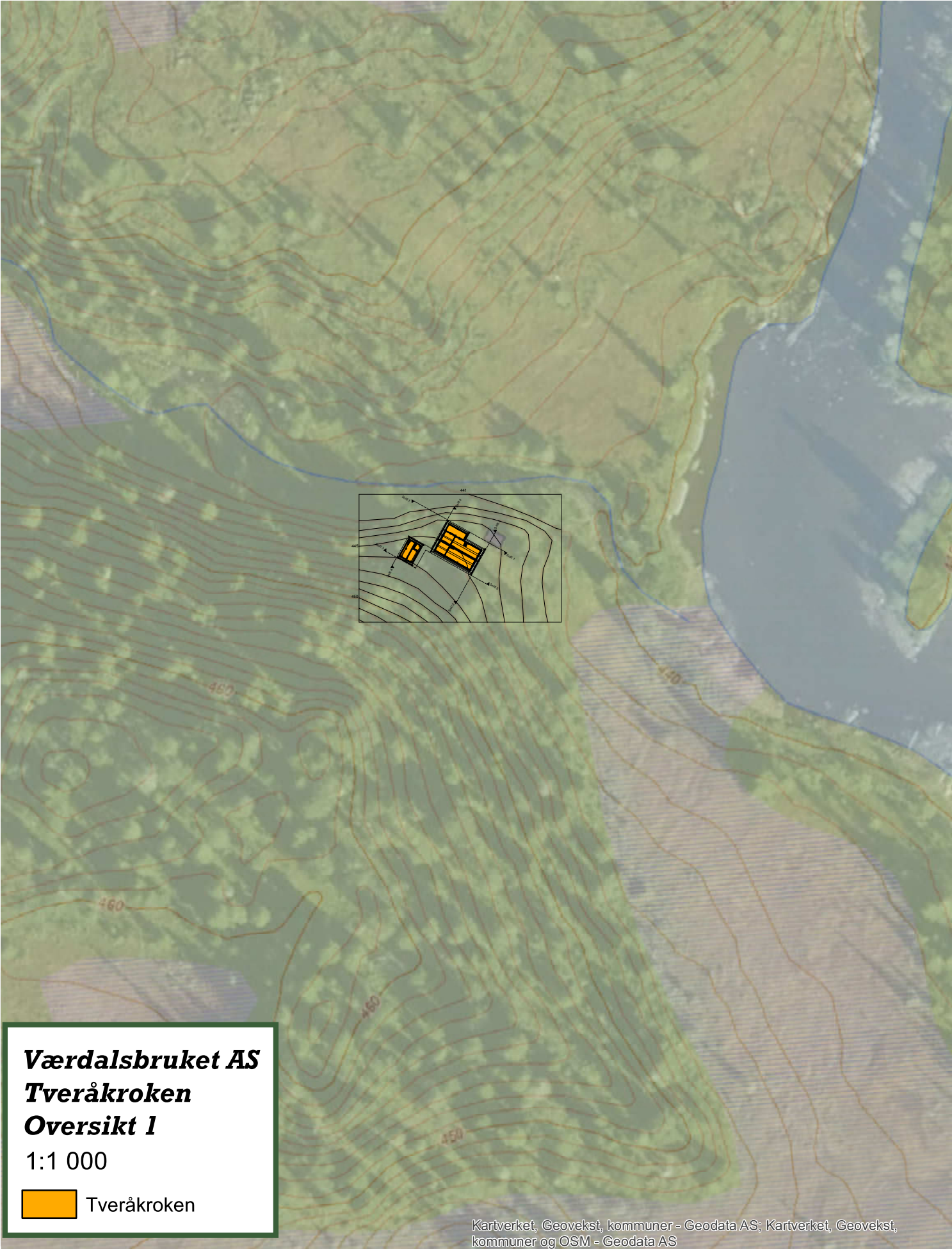

Fasade 4

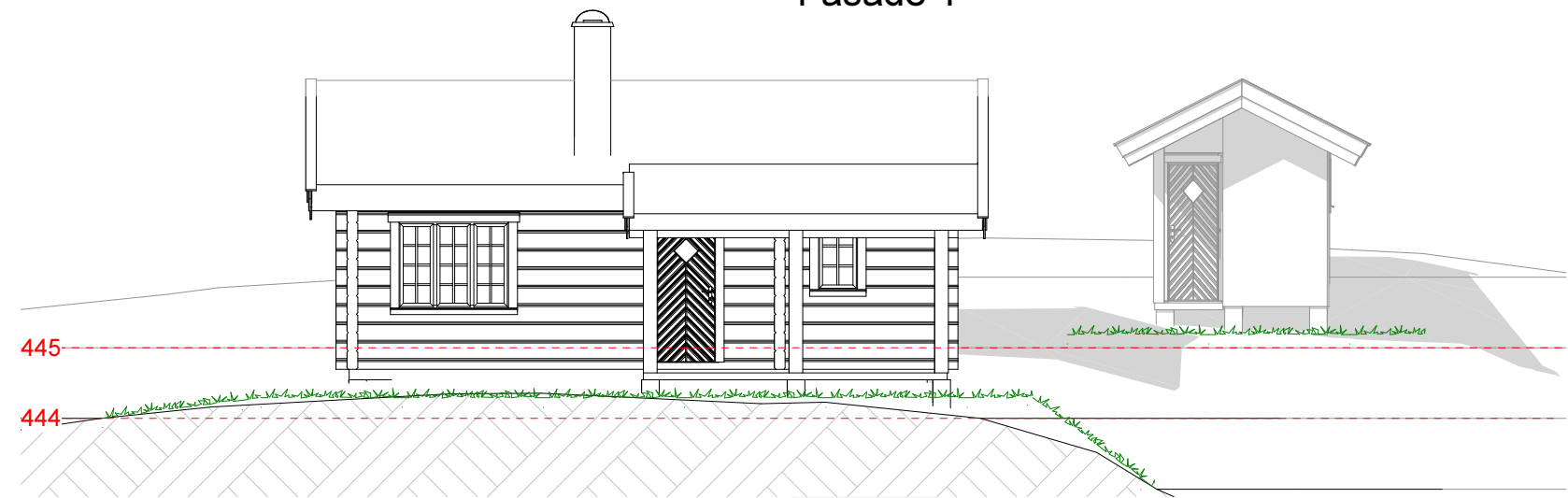
Topp pilarfundament
Hytte: 444,5 m o h
uthus: 445,6 m o h

Egen hyttemodell		Terrengsnitt		Verdalsbruket		Øverbrygg Norge AS	
Prosjektnr.: 230004	Gnr./Bnr./Festn.: 200/1/206	Dato: 25.04.23	Målestokk: 1:100	Tilskshaver: Tverråkroen	© Alle rettigheter tilhører Øverbrygg Norge AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke		Prosjekterende:
SEB	200/1/206	25.04.23	1:100	Format: A3	Industriveien 250 7760 Smådal E-post: firmapost@overbygg.no Tlf: +47 741 38100		
SEB	200/1/206	25.04.23	1:100	Format: A3	Industriveien 250 7760 Smådal E-post: firmapost@overbygg.no Tlf: +47 741 38100		

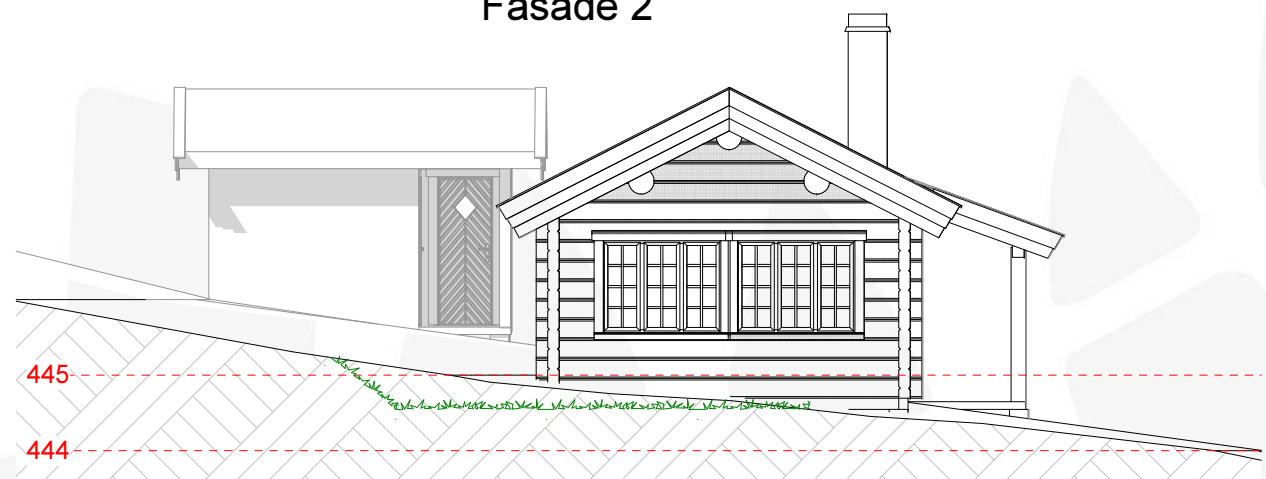

Modell:	Prosjektnr.: 230004	
Egen hyttemodell	Gnr./Bnr./Festennr.: 200/1/205	Sign.: SEG
Tegning:	Dato: 25.04.23	
Situasjonsplan	Målestokk: 1:1000	
Tiltakshaver:	Format: A3	Rev.:
Verdalsbruket Tverråkroken		
© Alle rettigheter tilhører Øverbygg Norge AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke		
Prosjekterende:		
Øverbygg Norge AS		
Industriveien 250 7760 Snåsa Foretagnr.: 914 063 701	www.overbygg.no Email: firmapost@overbygg.no Tlf. +47 741 38100	

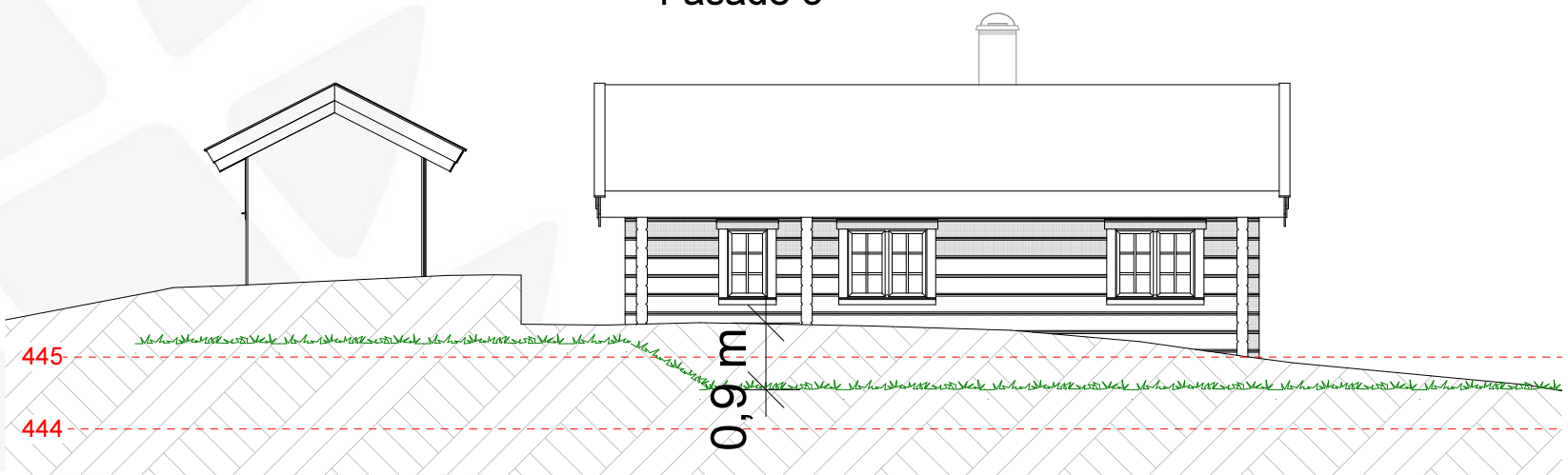
Fasade 1

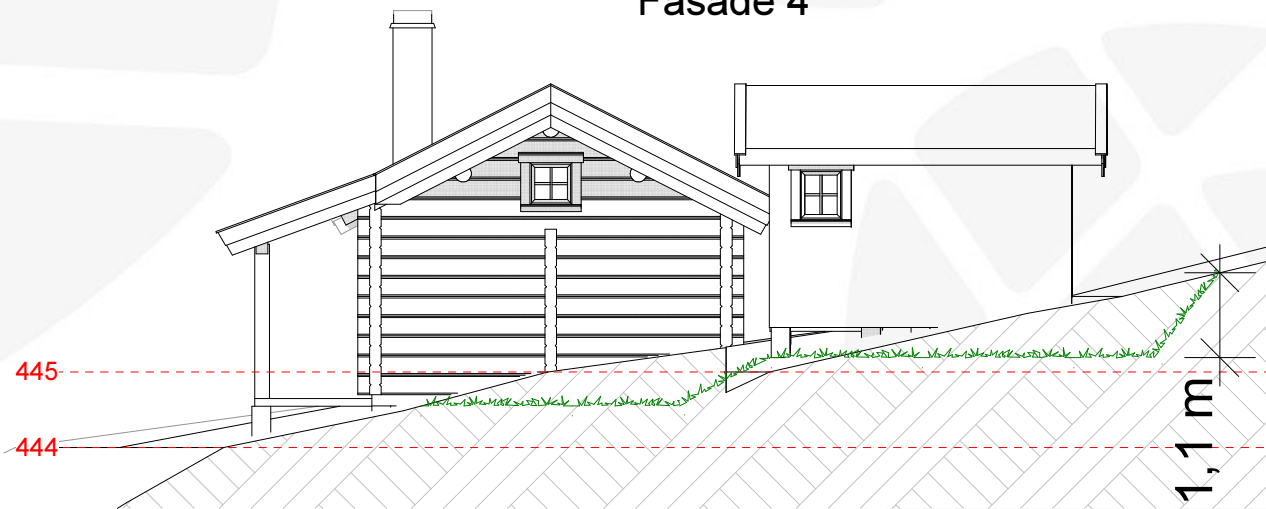
Fasade 2

Fasade 3

Fasade 4

Topp pilarfundament
Hytte: 444,5 m o h
uthus: 445,6 m o h

Modell:	Prosjektnr.: 230004	
Egen hyttemodell	Gnr./Bnr./Festenr.: 200/1/205	Sign.: SEG
Tegning:	Dato: 25.04.23	
Terrengsnitt	Målestokk: 1:100	
Tiltakshaver:	Format: A3	Rev.:
Verdalsbruket		
Tverråkroken		
© Alle rettigheter tilhører Øverbygg Norge AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke		
Prosjekterende: Øverbygg Norge AS Industriveien 250 7760 Snåsa Foretagsnr.: 914 063 701		
www.Overbygg.no Email: firmapost@overbygg.no Tlf. +47 741 38100		

Arkivsaksnummer: 2023/5794-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevoll

Dato: 24.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	24/2023	05.06.2023

Sakafremlegg - Blåfjella - Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - Verdal - kommunale retningslinjer for behandling av motorferdselsaker

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella Lierne nasjonalparkstyre avgir følgende uttalelse til evaluering av prøveperiode for bruk av egen snøscooter for transport av bagasje og utstyr til egen hytte:

Etter § 3 pkt 6.3 b i verneforskriften for Blåfjella og Skjækerfjella nasjonalpark kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved, materialer og utstyr til hytte. Det fremgår av forvaltningsplanen at det kan innvilges inntil 5 turer der formålet er transport av bagasje og utstyr til egen hytte/seter. Blåfjella-Skjækerfjella Lierne nasjonalparkstyre er av den oppfatning at praksis med at hytteeier kan bruke egen snøscooter for transport av bagasje og utstyr til egen hytte fungerer godt og har ingen innvendinger mot at prøveperioden for dette videreføres.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Evaluering av prøveperiode for kommunale retningslinjer, behandling av motorferdselsaker i Verdal kommune.pdf
- 2 motorferdsel i utmark kommunale retningslinjer.pdf

Saksopplysninger

Verdal kommunestyre vedtok den 25.01.2021 nye retningslinjer for behandling av motorferdselsaker i kommunen. I disse retningslinjene ble punkt 6.3 Tillatelse til transport av bagasje og utstyr til egen hytte (hjemlet i nasjonal forskrift § 5 bokstav c) innført i en prøveperiode på 3 år. Denne prøveperioden er nå ferdig, og Verdal kommune ber om innspill til evaluering av ordningen.

Vurdering

Etter forvaltningsplanen kan det innvilges inntil 5 turer med snøscooter der formålet er transport av bagasje og utstyr til egen hytte/seter. I kommunene Grong, Lierne og Snåsa får hytteeierne tillatelse til å benytte egen snøscooter for transport av bagasje og utstyr til egen hytte. I Steinkjer kommune er det imidlertid krav om bruk av leiekjører. Man kan si at både leiekjøringsordningen i Steinkjer og praksisen i Grong, Lierne og Snåsa med at man får benytte egen snøscooter for transport av bagasje og utstyr til egen hytte fungerer bra. Etter nasjonalparkforvalterens vurdering bør Verdal kommune sidestilles med Grong, Lierne og Snåsa med hensyn til praksis vedr bruk av egen snøscooter for transport av bagasje og utstyr til egen hytte. Nasjonalparkforvalteren legger vekt på at det i forvaltningsplanen er åpnet for at man skal kunne benytte egen snøscooter for transport av bagasje og utstyr til egen hytte/seter. Det følger også av verneforskriften at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved, materialer og utstyr til hytte.

Verdal kommune

Næring, landbruk og miljø

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG BLÅFJELL - SKJÆKERFJELLA - LIERNE

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref

Vår ref
2023/2454-1

Saksbehandler
Roar Leirset

Dato
15.05.2023

Evaluering av prøveperiode for kommunale retningslinjer, behandling av motorferdselsaker i Verdal kommune

Vedtatt 25.01.2021

Verdal kommunestyre vedtok den 25.01.2021 nye retningslinjer for behandling av motorferdselssaker i kommunen (vedlagt).

I disse retningslinjene ble punkt 6.3 *Tillatelse til transport av bagasje og utstyr til egen hytte (hjemlet i nasjonal forskrift § 5 bokstav c)* innført i en prøveperiode på 3 år, og innvilgede løyver ble gjort gjeldende i samme periode.

Denne prøveperioden er nå ferdig, og Verdal kommune vil med dette be om innspill til evaluering av ordningen. Det er i den forbindelse viktig å få inn både positive og negative erfaringer etter at ordningen ble vedtatt.

I ettertid av evalueringen vil kommunestyret ta saken opp til behandling og fastsette om ordningen skal videreføres eller avsluttes.

Innspill bes sendt Verdal kommune innen **16. juni 2023**, enten på epost postmottak@verdal.kommune.no eller på papir til; Verdal kommune, Postboks 24, 7651 Verdal.

Med hilsen

Roar Leirset

Dette dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

KOMMUNALE RETNINGSLINJER FOR BEHANDLING AV MOTORFERDSELSSAKER I VERDAL KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret 25.01.2021

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	2
1.1	Formål	2
1.2	Virkeområde og definisjoner.....	3
1.3	Delegasjon av lover og forskrifter	3
2.	Generelle krav til søknaden	4
3.	Søknad om bruk av luftfartøy.....	5
4.	Søknad om bruk av båt	6
5.	Søknad om barmarkskjøring.....	7
5.1	Tillatelse for kjøring i utmarksnæring	7
5.2	Tillatelse for kjøring ved særlige behov.....	8
6.	Søknad om kjøring på snødekt mark med snøskuter.....	9
6.1	Tillatelse til ervervsmessigtransport – ervervsløyve.....	9
6.2	Tillatelse til varig funksjonshemmet (nasjonal forskrift § 5 bokstav b), rundskriv T-1/96)	10
6.3	Tillatelse til transport av bagasje og utstyr til egen hytte (nasjonal forskrift § 5 bokstav c), rundskriv T-1/96)	11
6.4	Tillatelse til kjøring i utmarksnæring	12
6.5	Tillatelse til transport av ved	14
6.6	Tillatelse til transport ved gruppeturer.....	14
6.7	Tillatelse til utkjøring og tilsyn med jervbåser.....	14

1. Innledning

1.1 Formål

I henhold til motorferdselloven, tilhørende forskrifter og veiledning: Motorferdsel i utmark og vassdrag er ikke tillatt med mindre annet følger av motorferdselloven eller med hjemmel i denne loven. Kommunen har ansvaret for at regelverket blir fulgt, og i sin saksbehandling begrense motorferdsel i utmark til et minimum, ivareta natur og fremme trivsel. Kommunen har plikt til:

- Å veilede søkere i regelverket.
- Å behandle søknader om dispensasjon fra det generelle forbudet mot motorferdsel i utmark og vassdrag

Formålet med retningslinjene er å følge opp intensjonene i regelverket for motorferdsel, og å forankre ansvar og saksbehandling i Verdal kommune. De kommunale retningslinjene er derfor utarbeidet for å gi klare føringer for hvilke dispensasjoner som kan gis. Motorferdsel i utmark reguleres i hovedsak av følgende regelverk:

- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)
- Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

I tillegg har man to rundskriv som er retningsgivende for forståelsen av lovverket:

- Rundskriv T-1/96 Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. Juni nr 82
- Rundskriv- 6/09 Om endringer i Nasjonale forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og islagte vassdrag

1.2 Virkeområde og definisjoner

Reglementet gjelder motorferdsel i utmark som er søknadspliktig til kommunen, jf. Motorferdselslovens § 6 og nasjonal forskrift §§ 5, 5a og 6.

Med motorferdsel menes her bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykel, beltebil, snøscooter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy.

Landing omfatter tilfeller hvor man kan utføre aktiviteter (lasting/lossing av personer og gods) på samme måte som om helikopteret sto på bakken, selv om fartøyet ikke berører bakken.

Med utmark menes udyrket mark som etter lov om friluftslivet ikke regnes som innmark eller like med innmark. Setervoll, hustomt, engslått, kulturbeite og skogplantefelt som ligger i utmark, regnes som utmark. Veg i utmark som ikke er opparbeidd for kjøring med bil, anses som utmark. Det samme gjelder opparbeidd veg som ikke er brøytet for kjøring med bil.

Med vassdrag menes åpne og islagte elver, bekker og innsjøer.

1.3 Delegasjon av lover og forskrifter

Myndighet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag er av Kommunestyret delegert til Utvalg for utmarkssaker. Utvalg for utmarkssaker har delegert sin avgjørelsesmyndighet etter motorferdselloven til rådmannen, med unntak av § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Myndigheten etter § 6 i nasjonal forskrift kan ikke delegeres kommunal tjenestemann.

§ 5 bokstav b, c og e i nasjonal forskrift behandles av servicetorget under veiledning og oppfølging av enhet for landbruk, miljø og arealforvaltning. Saker etter § 5 bokstav b, c og e i nasjonal forskrift i verneområder, komplekse saker etter nevnte paragrafer samt klagesaker behandles av utvalg for utmarkssaker.

2. Generelle krav til søknaden

Før søknad kan behandles må søknaden inneholde:

- Søkers navn, adresse og kontaktinformasjon (e-post og telefonnummer)
- Kart som beskriver tiltaket (kart over trasé, område for vedhogst, landing for helikopter etc.)
- Beskrivelse av formål/behov for kjøringen
- Grunneiers tillatelse
- Ønsket tidsrom for dispensasjon

3. Søknad om bruk av luftfartøy

Dispensasjonen omfatter landing og start med luftfartøy. Loven gjelder ikke for selve flygingen.

Tillatelse til bruk av Luftfartøy (regelverk: Motorferdselloven § 6, rundskriv T-1/96):

- Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:
 - søkeren påviser særlig behov
 - behovet ikke knytter seg til turkjøring
 - behovet ikke kan dekkes på annen måte
 - behovet vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdsel til et minimum
- Transport med helikopter av materialer og utstyr i henhold til godkjent byggetillatelse kan innvilges i perioden 15.07.-01.04.
- Perioden 01.04-15.07 vurderes som yngletid, og helikoptertransport unngås om mulig. Sårbare naturregistreringer kan medføre ytterligere innskrenkninger, for eksempel rovfugl i hekkeperiode.
- Varig funksjonshemmede kan gis inntil 10 landingstillatelser pr år ved egen hytte (som egen hytte regnes hytte eid av ektefelle, samboer, egne barn og foreldre eller dersom man har langtidsleiekontrakt/disponeringskontrakt) eller til allment utfartssted.
- Det kan innvilges et begrenset antall turer til hytter i forbindelse med eksklusiv utleie.
- Overtredelse av de kommunale retningslinjene kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtreder kan bli nektet dispensasjon for en gitt periode.

4. Søknad om bruk av båt

Tillatelse til kjøring med båt (regelverk: Motorferdselloven § 6, rundskriv T-1/96, forskrift om motorisert ferdsel på vassdrag, Verdal kommune, Nord-Trøndelag):

Motorfartøy (regelverk: Motorferdselloven § 6, rundskriv T-1/96):

- Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:
 - søkeren påviser særlig behov
 - behovet ikke knytter seg til turkjøring
 - behovet ikke kan dekkes på annen måte
 - behovet vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdsel til et minimum
- Overtredelse av de kommunale retningslinjene kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtredelse kan bli nektet dispensasjon for en gitt periode.

5. Søknad om barmarkskjøring

5.1 Tillatelse for tjenestekjøring som utmarksnæring

Kjøring i utmarksnæring (regelverk: nasjonal forskrift § 5 a, rundskriv T-1/96, rundskriv T-6/09):

- Dispensasjon kan kun gis dersom transporten kan skje langs traktorveg, og søker viser at virksomheten er inntektsmessig relevant ved framvisning av næringsoppgave eller økonomisk driftsplan.
- Antall turer, trasébeskrivelse skal tegnes inn på kart, gnr./bnr. og opplysninger om hvilket kjøretøy oppgis i søknad.
- Første gangs tillatelse kan gis for inntil to år. Dersom den næringsdrivende etter utløpet av perioden kan dokumentere en samlet omsetning som gjør at virksomheten som tillatelsen gjelder er momspliktig, kan tillatelsen forlenges med fire år av gangen.
- Sårbare naturregistreringer kan medføre innskrenkninger, for eksempel rovfugl i hekkeperiode.
- Kommunens kjørebok skal innleveres den 1. desember hvert år. Overholdes ikke dette kan løyvet bli inndratt. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes.
- Overtredelse av de kommunale retningslinjene kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtredelse kan bli nektet dispensasjon for en gitt periode.

5.2 Tillatelse for kjøring ved særlige behov

Barmarkskjøring (regelverk: nasjonal forskrift § 6, rundskriv T-1/96):

Kjøring ved særlig behov § 6:

- Det gis normalt ikke tillatelse til transport med barmarkskjøretøy til hytte. Gjelder det derimot transport av:
 - gjenstand som er for tung eller vanskelig til å fraktes på annen måte enn med motorkjøretøy
 - eller løyve til varig funksjonshemmet (inntil 4 år av gangen. Kommunens skjema for legeattest)kan det foreligge et særlig behov for transport.
- Avstand mellom veg eller traktorveg (klasse 7 og 8) og hytte/bestemmelsessted kan ikke overstige 1 km.
- Traseen som omsøkes må være egnet for kjøringen, dvs. traktorveg eller liknende. Blaut myr eller myr med åpen torvjord uten plantedekke regnes som ikke egnet.
- Antall turer, trasébeskrivelse skal tegnes inn på kart, gnr/bnr og opplysninger om hvilket kjøretøy oppgis i søknad.
- Sårbare naturregistreringer kan medføre innskrenkninger, for eksempel rovfugl i hekkeperiode.
- Kommunens kjørebok skal innleveres den 1. desember hvert år. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes.
- Overtredelse av de forutsetninger gitt i løyvet kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtreder kan bli nektet dispensasjon for en gitt periode.
- Søknad etter denne paragrafen må påregnes noe lenger behandlingstid, da denne ikke kan delegeres til kommunal tjenestemann, og må behandles politisk.

6. Søknad om kjøring på snødekt mark med snøskuter

6.1 Tillatelse til ervervsmessigtransport – ervervsløyve

Tillatelse til ervervsmessig transport (ervervsløyve)
(regelverk: nasjonal forskrift § 5 bokstav a, rundskriv T-1/96):

- Antall løyver vurderes fortløpende og relateres til behov. Løyver kan tildeles fastboende etter en overordnet vurdering av geografisk dekning på leiekjørere (ervervsløyver) i kommunen.
- Næringsmessig betydning av ervervsløyvet og kontinuitet i inntekter fra ervervskjøring vektlegges ved tildeling av løyver. Løyveinnehaver skal så langt råd er ta på seg transportoppdrag for andre både i helg og hverdag.
- Sesongrapportering skal innleveres den 15. mai hvert år. Overholdes ikke dette kan løyvet bli inndratt. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes. Er løyveinnehaver et firma, forening eller liknende er leder ansvarlig. Dersom løyvehaver ikke har anledning til å ta et oppdrag selv kan stedfortreder nyttes. Stedfortreder skal være oppgitt på løyvet. Et løyve kan maksimalt ha 2 stedfortredere.
- Overtredelse av motorferdselsregelverket (inkludert kommunale retningslinjer) eller manglende bruk av løyvet, kan føre til at løyvet oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtreder kan bli nektet nytt løyve.

6.2 Tillatelse til varig funksjonshemmet (nasjonal forskrift § 5 bokstav b), rundskriv T-1/96)

Tillatelse til varig funksjonshemmet (regelverk: nasjonal forskrift § 5 bokstav b, rundskriv T-1/96) :

- Tillatelse kan gis til varig funksjonshemmet som ikke kan gå distansen fram til egen/nærmeste families hytte (som egen hytte regnes hytte eid av ektefelle, samboer, egne barn og foreldre eller dersom man har langtidsleiekontrakt/disponeringskontrakt) eller til allment utfartssted.
- Kommunens skjema for legeattest skal nyttes.
- Personer som på grunn av alder eller midlertidig sykdom er funksjonshemmet går ikke inn under bestemmelsen
- Henting av vann ved hytta og besøk i nabohytte kan inkluderes i tillatelse.
- Det kan gis dispensasjon for rekreasjonskjøring i 8 godkjente ruter.
- Eventuell ledsager skal navngis i tillatelse og kan ikke føre skuter uten løyveinnehaver.
- Overtredelse av motorferdselsregelverket (inkludert kommunale retningslinjer) eller manglende bruk av løyvet, kan føre til at løyvet oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtreder kan bli nektet nytt løyve.

6.3 Tillatelse til transport av bagasje og utstyr til egen hytte (nasjonal forskrift § 5 bokstav c)

Søknad om tillatelse til transport av bagasje og utstyr til egen hytte – nasjonal forskrift § 5 bokstav c:

- Etter skriftlig søknad kan kommunestyret gi tillatelse til bruk av snøscooter for eier av hytte for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte som ikke ligger tilknytte veg.
- Etablerte traseer benyttes og legges ved i søknad.
- Overtredelse av motorferdselsregelverket (inkludert kommunale retningslinjer) eller manglende bruk av løyvet, kan føre til at løyvet oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtreder kan bli nektet nytt løyve.
- Dokumentasjon på grunneiers tillatelse skal legges ved i søknaden.
- Tillatelsen til transport av bagasje og varer opphører 15. april for å ivareta reindrifta.

- Innføres i en prøveperiode på 3 år. Løyve gjelder så lenge prøveperioden foregår.

6.4 Tillatelse til kjøring i utmarksnæring

Tillatelse til kjøring i utmarksnæring reguleres av:

- utmarksnæring for fastboende: nasjonal forskrift § 5 bokstav d
- utmarksnæring generelt som er så stor at den er momspliktig: nasjonal forskrift § 5 a

Tillatelse til kjøring i utmarksnæring (attåtnæring) for fastboende (regelverk: nasjonal forskrift § 5 bokstav d, rundskriv T-1/96):

- Tillatelse kan gis til kjøring av materiell og utstyr innen ren næringsmessig virksomhet (attåtnæring – gårdsbruk som har utleiehytter og kjører utstyr og gjester til hyttene), salg og videreforedling av betydning.
- Næringsoppgave fremlegges sammen med søknad.
- Det gis ikke tillatelse til utmarksnæring der det er selve transporten av personer som er selve produktet som selges, for eksempel snøskuttersafari.
- Kommunens kjørebok skal innleveres den 15. mai hvert år. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes. Overholdes ikke dette kan løyvet bli inndratt.

**Tillatelse til bruk av motorkjøretøy for generell utmarksnæring
(regelverk: nasjonal forskrift § 5a, rundskriv T-1/96,
rundskriv T-6/09):**

- Tillatelse kan kun gis til kjøring av materiell og utstyr innen ren næringsmessig virksomhet registrert i enhetsregisteret, salg og videreforedling av betydning.
- Første gangs tillatelse kan gis for inntil to år. Dersom den næringsdrivende etter utløpet av perioden kan dokumentere en samlet omsetning som gjør at virksomheten som tillatelsen gjelder er momspliktig, kan tillatelsen forlenges. Forlengelsen følger da rullering av motorferdselsaker i kommunen som skjer hvert 4. år.
- Virksomheten må være registrert i enhetsregisteret, vise at virksomheten er inntektsmessig relevant ved framvisning av næringsoppgave eller økonomisk driftsplan.
- Det gis ikke tillatelse til utmarksnæring der det er selve transporten av personer som er produktet som selges, for eksempel snøskuttersafari.
- Personer kan sitte på dersom dette ikke medfører en ekstratur
- Transporten må være strengt tatt nødvendig på grunn av vekt, størrelse, omfang, avstand og liknende.
- Det skal ikke gis tillatelse til transport og utstyr dersom transportbehovet er av så lite omfang at det lett kan løses uten motorisert transport.
- Kommunens kjørebok skal innleveres den 15. mai hvert år. Overholdes ikke dette kan løyvet bli inndratt. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes.

6.5 Tillatelse til transport av ved

Tillatelse til transport av ved (regelverk: nasjonal forskrift § 5 bokstav e, rundskriv T-1/96):

- Gjelder for kjøring fra hogst til hytte. Frakt av ved fra veg til hytte faller under § 5 bokstav c.
- Hogstbevis eller påtegning fra grunneier skal følge søknaden
- Slike dispensasjoner gis ikke i påskeuka

6.6 Tillatelse til transport ved gruppeturer

Tillatelse til gruppeturer for beboere, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede (regelverk: nasjonal forskrift § 5 bokstav f, rundskriv T-1/96) :

- Kan gis til helse og omsorgsinstitusjoner, lag og foreninger, utdanningsinstitusjoner og ideelle organisasjoner der formålet med turen anses som helsebringende, eller til utdanning og opplæringsformål.
- Kan gis til en gruppetur av gangen
- Kan kun gis til turer til bestemte mål (allmenne turmål eller arrangement).
- Rekreasjonskjøring avslås (for eksempel rein kjøretur eller topptur)

6.7 Tillatelse til utkjøring og tilsyn med jervbåser

Utkjøring og tilsyn med jervbåser (regelverk: nasjonal forskrift § 5 b, rundskriv T-6/09):

- Jervbåsene skal være godkjent av fylkesmannen
- Kjørerute, antall turer, avgrensning av tidsrom og kjørebok skal forutsettes i et eventuelt løyve.
- Kjørebok skal innleveres den 15. mai hvert år. Overholdes ikke dette kan løyvet bli inndratt. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes.

6.8 Annen kjøring på vinterføre

Kjøring ved særlig behov § 6:

- Det kan gis et begrenset antall turer til brukere av utleiehytter
- Antall turer, trasébeskrivelse skal tegnes inn på kart, gyldig leiekontrakt og opplysninger om hvilket kjøretøy oppgis i søknad.
- Sårbare naturregistreringer kan medføre innskrenkninger, for eksempel rovfugl i hekkeperiode.
- Kommunens kjørebok skal innleveres den 1. desember hvert år. Løyveinnehaver er ansvarlig for at vilkår og regelverk overholdes.
- Det gis ikke dispensasjon dersom det er mulighet for leiekjøring.
- Overtredelse av de forutsetninger gitt i løyvet kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning, og overtreder kan bli nektet dispensasjon for en gitt periode.
- Søknad etter denne paragrafen må påregnes noe lenger behandlingstid, da denne ikke kan delegeres til kommunal tjenestemann, og må behandles politisk.

Arkivsaksnummer: 2023/5157-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevold

Dato: 25.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	25/2023	05.06.2023

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - plan for friluftslivets ferdselsårer - 2023 - 2030 - Snåsa kommune

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret stiller seg positive til en bevisstgjøring av hva naturen i kommunen har å by på. Høringsinnspillene er i hovedsak basert på nasjonalparkstyrets besøksstrategi, og omhandler det som er innenfor eller i randsonen til verneområdene nasjonalparkstyret forvalter. Vi har følgende kommentarer:

2.0 Mål for arbeidet

- Det er positivt at målene for arbeidet primært er rettet utenfor de store verneområdene (nær grendesentrer, skoler, barnehager, mm.), og at det legges opp til noe innenfor verneområdene.

5.0 Oversikt over ferdselsårer i Snåsa kommune

- Det er positivt at det er nevnt at organisert ferdsel i verneområder reguleres av egen forskrift for det respektive verneområdet, og at det henvises til forvaltningsplan for gjeldende område.
- Ferdselsåre 051, 043, 049, 014, 015, 045, 016, 017, 044 og 046: Det er positivt at det er et godt antall turforslag fra nasjonalparkens hovedinnfallsport ved Grønningen, og at det ikke legges opp til nye ferdselsårer til de indre og mer avsidesliggende områdene av nasjonalparken.
- Ferdselsåre 043: Det er positivt at det foreslås en ro-/padletrasé fra Grønningen ettersom det i nasjonalparkstyrets besøksstrategi er påpekt at vi ønsker å synliggjøre vannveiene som alternative ferdselsårer til stiene i verneområdene.
- Vi ønsker å orientere om at DNT Nord-Trøndelag skal merke sti langs bl.a. det som tidligere var en telefonlinje mellom Holden fjellgård og Gaundalen fjellgård. Dermed skal DNT ha merket sti mellom fjellgårdene Gjevsjøen-Holden-Gaundalen. Nasjonalparkstyret er i dialog med DNT, reinbeitedistriktene og et konsulentfirma om hvor traséen mellom Holden og Gaundalen bør/skal gå.
- Ferdselsåre 013: Her har vi fått innspill fra Skjækra hytteeierforening om at det er ønskelig med en bru over Skjeldbreia av sikkerhetsmessige årsaker. Vi ber om at dette tas med under forslag til tiltak.
- Ferdselsåre 028, 026, 032, 033, 053 og 056: Ingen andre kommentarer enn de generelle vi har kommet med.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Høring - Friluftslivets ferdselsårer.pdf
- 2 Plan for friluftslivets ferdselsårer Snåsa kommune.pdf
- 3 Kart over ferdselsårer.pdf

Saksopplysninger

Gjengitt fra planforslaget, kapittel 1.0 bakgrunn for planen:

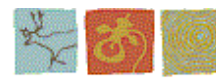
Miljødirektoratet startet i 2019 opp et 5-årig prosjekt med formål å fremme kartfesting, planlegging og opparbeiding av et sammenhengende nettverk av ferdselsårer i kommunene. Prosjektet er initiert av Klima- og miljødepartementet, og er en oppfølging av regjeringens Handlingsplan for friluftsliv.

For å kunne gi et godt tilbud til allmenheten er det viktig å innhente kunnskap om hva som allerede finnes av ferdselsårer i kommunen, og hva som eventuelt kreves av tilrettelegging. Det er kjent at enkel tilrettelegging som skilting og merking av turstier fører til økt bruk, også av personer som tidligere har tatt liten del i friluftslivet.

Gjennom statistikk fra Snåsa IL Trimgruppas «Snåsatur», som har merket turer i sommersesongen siden 2019, har man sett at de sentrumsnære turene som er lett tilgjengelig er spesielt mye brukt. Muligheten for å utøve friluftsliv nær boområder har stor effekt på helsa, og er med på å styrke befolkningens tilhørighet.

Plan for friluftslivets ferdselsårer skal gi en oversikt over hva som finnes i kommunen av ferdselsårer, og den skal vise til forbedringsmuligheter og foreslå konkrete tiltak der den avdekker mangler mot måloppnåelse. Begrepet ferdselsåre omhandler alle traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, og leder for ferdsel på vann og over breer.

Resultatene fra denne planen skal innarbeides i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og gis sin planforankring der. Prosjektet er politisk forankret av hovedutvalg teknisk, landbruk, miljø, utvikling og næring i møte 14.06.2021.

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

Postboks 2600

7734 STEINKJER

Vår ref.:
2023/1940-/AT

L.nr.
3726/2023

Arkiv

Deres ref.:

Dato:
28.04.2023

Høring - Friluftslivets ferdselsårer

Hovedutvalg for Teknisk, Landbruk, Miljø, Utvikling, Næring og Kultur vedtok i sak HUTV 27/2023 å legge plan for friluftslivets ferdselsårer i Snåsa kommune 2023 - 2030 ut på høring.

Plan for friluftslivets ferdselsårer skal gi en oversikt over hva som finnes i kommunen av ferdselsårer, og den skal vise til forbedringsmuligheter og foreslå konkrete tiltak der den avdekker mangler mot måloppnåelse.

Målet med planen er å skape økt fysisk aktivitet og bedre fysisk- og psykisk helse i Snåsas befolkning. Samt bevisstgjøring av hva naturen i kommunen har å by på.

Høringsfristen er satt til 09.06.2023, og eventuelle høringer sendes til postmottak@snasa.kommune.no og merkes sak 2023/1940

Jijnjh heelsegh / Vennlig hilsen

Are Tomter
Tjeltteåvtehke - Kommunalsjef UTV

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

- 1 Plan for friluftslivets ferdselsårer Snåsa kommune
- 2 Kart over ferdselsårer

Kopi til:

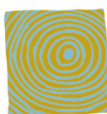
Plan for friluftslivets ferdselsårer 2023 - 2030

Barnehagebarn på tur til Bergsåsen

Snåasen tjelste
Snåsa kommune

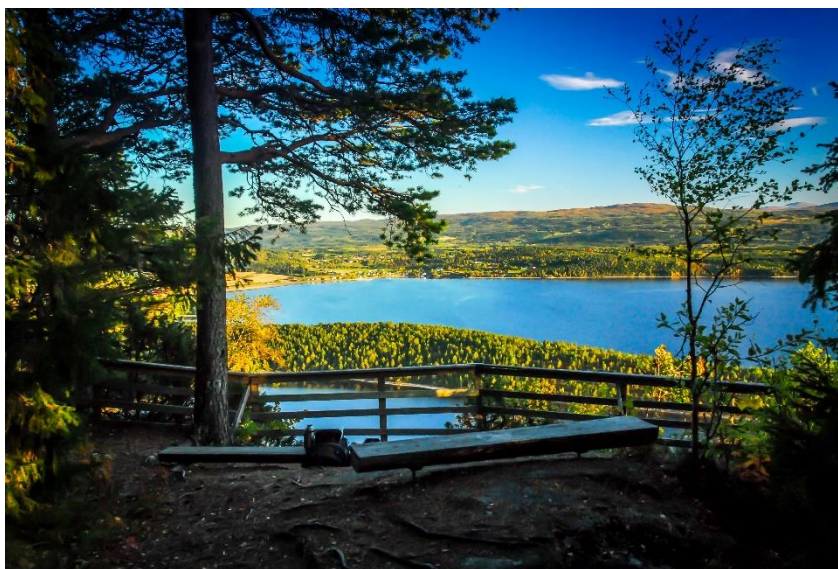

SNÅASE SNÅSA

TJËLKE • BOEREHKE • MAVVAS
EKTE • RAUS • MODIG

Innhold

1.0 Bakgrunn for planen.....	2
2.0 Mål for arbeidet	3
2.1 Resultatmål	3
3.0 Organisering og medvirkning.....	3
4.0 Kartlegging og registrering	4
5.0 Oversikt over ferdselsårer i Snåsa kommune	5
6.0 Tiltak og tilrettelegging.....	12
7.0 Liste over vedlegg.....	12

Fra Roaldsteinen. Foto: Olgeir Haug

1.0 Bakgrunn for planen

Miljødirektoratet startet i 2019 opp et 5-årig prosjekt med formål å fremme kartfesting, planlegging og opparbeiding av et sammenhengende nettverk av ferdselsårer i kommunene. Prosjektet er initiert av Klima- og miljødepartementet, og er en oppfølging av regjeringens [Handlingsplan for friluftsliv](#).

For å kunne gi et godt tilbud til allmenheten er det viktig å innhente kunnskap om hva som allerede finnes av ferdselsårer i kommunen, og hva som eventuelt kreves av tilrettelegging. Det er kjent at enkel tilrettelegging som skilting og merking av turstier fører til økt bruk, også av personer som tidligere har tatt liten del i friluftslivet.

Gjennom statistikk fra Snåsa IL Trimgruppas «Snåsatur», som har merket turer i sommersesongen siden 2019, har man sett at de sentrumsnære turene som er lett tilgjengelig er spesielt mye brukt. Muligheten for å utøve friluftsliv nær boområder har stor effekt på helsa, og er med på å styrke befolkningens tilhørighet.

Plan for friluftslivets ferdselsårer skal gi en oversikt over hva som finnes i kommunen av ferdselsårer, og den skal vise til forbedringsmuligheter og foreslå konkrete tiltak der den avdekker mangler mot måloppnåelse. Begrepet ferdselsåre omhandler alle traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, og leder for ferdsel på vann og over breer.

Resultatene fra denne planen skal innarbeides i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og gis sin planforankring der. Prosjektet er politisk forankret av hovedutvalg teknisk, landbruk, miljø, utvikling og næring i møte 14.06.2021.

*Fra «Snåsatur» i regi av Trimgruppa, Snåsa IL.
Foto: Marte Hegge Berg*

2.0 Mål for arbeidet

Mål for arbeidet er fastsatt av prosjektgruppa, og er følgende:

- Det skal være skilta og merka turer/løyper i alle grendesentrene i kommunen
- Stimulere til økt fysisk aktivitet, samt bedre fysisk- og psykisk helse i befolkningen som helhet
- Økt bolyst og attraktivitet som bosted og reisemål
- Økt bevisstgjøring blant befolkningen om hva naturen i kommunen har å by på
- Økt tilgjengelighet og bruk av turløyper

2.1 Resultatmål

Resultatmål er fastsatt av prosjektgruppa, og er følgende:

- Kartlegging av nåsituasjonen og kartlagte løyper
- Alle grendesentra skal ha minimum 1 merka turløype i nærheten
- Alle skoler, barnehager og eldresentre/helsetun skal ha en turvei/sti eller turrute tilpasset deres bruk i umiddelbar nærhet
- Minimum 5 rundturer på ca. 3 km. i kommunen
- Minimum 3 turer på 8-10 km i kommunen
- Skiløyper
- Ro- og padleruter
- Sykkelløyper

Alle turene i kommunen skal legges inn i Nasjonal base for tur- og friluftsruter.

3.0 Organisering og medvirkning

Arbeidet har vært organisert som et prosjekt, med egen prosjektgruppe bestående av representanter fra tjenesteområdene kultur, utviklingsenheten, leder for Trimgruppa Snåsa IL og Snåsa fjellstyre.

Det er gjort avtale om tjenestekjøp fra Snåsa fjellstyre, som omhandler kartlegging av ferdselsårene i kommunen og utarbeidelse av planen.

I forbindelse med kartlegging og registrering av ferdselsårer har det blitt avholdt et folkemøte for innspill til planen. Dette møtet ble annonsert i lokalavisa og i kommunens aktivitetskalender. I etterkant av møtet kom det en reportasje i lokalavisa der det ble opplyst om hvor en kunne melde innspill til planen. Prosjektgruppa har hatt flere møter undervegs i planprosessen.

Planen vil bli lagt ut på høring.

4.0 Kartlegging og registrering

Som kartleggingsgrunnlag er det tatt utgangspunkt i kunnskap internt i prosjektgruppa, interessenter som lag, foreninger og lokale kjentfolk, turportaler, samt lokale og nasjonale kartdatabaser. I tillegg er det hentet informasjon fra UT.no, brukte traseer i Snåsaturn og kjente turmål i kommunen.

Arbeidet følger veilederen «Plan for friluftslivets ferdselsårer» utgitt av Miljødepartementet, og omfatter hele kommunen.

Kartleggingen har i hovedsak tatt for seg følgende elementer:

- Eksisterende ferdselsårer underlagt et driftsansvar
- Traseer som er i bruk, men som ikke er tilrettelagt i stor grad eller underlagt driftsansvar
- Behovet for utbedringer av eksisterende traseer
- Eventuelt behov for nye traseer
- Innspill underveis

Kartverkets Tur- og friluftsbasen er et godt utgangspunkt for kartleggingsarbeidet og videre registrering av ferdselsårer. Tur- og friluftsruter som legges ut her må imidlertid tilfredsstille visse krav, bla. avtale med grunneier, merking/skilting av turruta og driftsansvarlig av ruta. Under kartleggingsarbeidet har det kommet fram at flere av rutene som ligger i denne basen mangler helt eller delvis disse kravene. Det foreslås derfor å fjerne de gjeldende turrutene, og at det ikke registreres nye uten at de formelle kravene er tilfredsstilt. Det finnes også turruter som ikke er registrert i basen, men som oppfyller kravene.

FKB-TraktorvegSti har også vært et nyttig kartlag i arbeidet, da denne inneholder alle traktorveger, gangveger, stier og andre typer samferdselsnettverk i kommunen. En sammenslåing av Tur- og friluftsbasen og FKB-TraktorvegSti dannet et godt grunnlag som manuskart.

Fra Gressåmostien

5.0 Oversikt over ferdselsårer i Snåsa kommune

Videre følger en oversikt over kartlagte ferdselsårer i kommunen. Det har ikke vært hensiktsmessig for planen å kartfeste og beskrive alle stier og leder som finnes, men de som er tatt med i oversikten gir et godt innblikk i nåsituasjonen, og prioritering av videre arbeid.

Oversikten som følger er en forenklet utgave av registreringsarbeidet, der ikke alle kategorier er med. En fullstendig utgave, som også inneholder kategorier som rutenummer, vedlikeholdsansvarlig, områdeverdi mm. er utarbeidet og tilgjengelig for videre arbeid med planen. Oversikten bygger på kartgrunnlag beskrevet i kapittel 4.0, samt innspill fra lokale aktører og kunnskap internt i prosjektgruppa.

Da denne planen kun omhandler kartlegging og forslag til videre arbeid/tiltak ut fra målsetningene i planen, er det ikke kontaktet grunneiere som berøres av forslag og innspill. Det presiseres at det i dette trinnet ikke foreligger noe vedtak om gjennomføring av foreslåtte prioriteringer eller tiltak. Dersom det blir aktuelt, skal grunneiere kontaktes og avtaler ordnes før det eventuelt arbeides videre med ide til foreslått trasé, annen tilrettelegging eller markedsføring.

I verneområdene er organisert ferdsel regulert gjennom verneforskriften for verneområdet. Det som ikke reguleres gjennom forskrift, reguleres gjennom forvaltningsplanen for gjeldende område.

Ferdselsårene er vektet fra 1-3, som gir en vurdering av traseens betydning for måloppnåelse. 1 har størst måloppnåelse, 3 har minst. I tillegg er kartlagte og verdsatte friluftsområder i kommunen, tilgjengelighet for allmennheten og eventuelle interessekonflikter med reindriftsnæring og beitedyr vurdert i vektinga. Hver ferdselsåre har et eget ID-nummer som viser at traseen er kartfestet, og kan finnes igjen i kartet via sitt ID-nummer i vedlegg nr. 1.

Oversikt over ferdselsårer i Snåsa kommune				
Merk! Jf. uthevet avsnitt i tekst over er det i dette trinnet ikke kontaktet grunneiere som berøres av forslag og innspill.				
ID	Navn	Brukstype og beskrivelse	Mål- oppnåelse (1-3)	Forslag til tiltak
002	Skiløype Snåsa sentrum - Agle	Skitur. Kjøres opp/prepareres ved føreforhold. Ca. 8 km. Registrert Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Skiltet og merket.	1	Tråkkmaskinutvalget jobber i 2022 med forbedring og tilrettelegging av trasé.
003 & 004	Lurudalen	Sykkeltur. Gjennomgående rute gjennom Snåsa (Lurudalen - Lonet) og Grong kommune. Naturreservat på Grongsiden. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Merket.	1	Bør sjekkes status på merking og skilting med driftsansvarlig.
005	Innlandsveien Snåsa-Steinkjer-Verdal	Sykkeltur. Gjennomgående rute fra Roktdalen (Snåsa kommune) til Ogndalen (Steinkjer kommune). Bomveg. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Merket.	1	Bør sjekkes status på merking og skilting med driftsansvarlig.

006	Grønøra	Padle/rotur. Gjennomgående rute på Snåsavatnet i Snåsa og Steinkjer kommune. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	1	Bør sjekkes status på merking og skilting med driftsansvarlig.
007	Viosen	Padle/rotur. Gjennomgående rute på Snåsavatnet i Snåsa og Steinkjer kommune. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	1	Bør sjekkes status på merking og skilting med driftsansvarlig.
009	Roaldsteinen	Fottur. Kulturminne og utkikkspunkt. Snåsatur 2020. Ca. 2 km t/r. Ligger på Ut.no. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Skiltet.	1	
011	Horjemstangen	Fottur. Snåsatur 2019. Fra Horjembukta og ut til tangen. Ca. 3 km t/r. Kan kombineres med Saemien Sijte som rundtur? Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Ordne andre kriterier som kreves for å opprettholde registrering på Tur- og friluftsbasen.
021	Eggen - Vargtjønna	Fottur. Snåsatur 2019. Tidligere en del av den gamle setervegen mellom Sørbygda og Grønningen. Ca. 9 km t/r. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Ordne andre kriterier som kreves for å opprettholde registrering på Tur- og friluftsbasen.
022	Bergsåsen-Heimsjøen	Fottur og Natursti. Ca. 5,5 km. Starter ved sentrum. Mye brukt både av kommunens innbyggere og turister. Naturreservat. Heimsjøen er drikkevannskilde. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket ifb. med Snåsatur 2019. Skiltet.	1	Må oppdateres med riktig vedlikeholdsansvarlig på Tur- og friluftsbasen.
024	Ålnestangen	Fottur. Snåsatur 2019. Stier tilknyttet Oldernes gård (Tupptur). Ca. 6 km t/r. Ytre halvdel av tangen er naturreservat. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket ifb. med Snåsatur 2019. Skiltet og merket (Tupptur).	1	Må oppdateres med riktig vedlikeholdsansvarlig på Tur- og friluftsbasen.
029	Vinje - Sandnestangen	Fottur. Snåsatur 2020. fra Vinje gamle skole og ned til Sandnestangen. Kan kobles til lysløypa på Bostad. Ca. 6,5 km. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Trasé kan videreføres til Viosen. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.

030	Bostadløypa	Fottur/skitur, kan også brukes til sykling. Gamle lysløypa ved Snåsa skole. Uten lys. Åpen gapahuk ved løypa. Kan kobles til trasé til Sandnestangen. Snåsatur 2022. Brukt av skole og barnehage. Ca 3 km. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Kart over løypenettet ved start. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
031	Bergsåsen fra Nagelhus	Fottur. Bergsåsen natursti fra Nagelhus. Kobler seg på trasé til Bergsåsen fra sentrum etter ca. 2 km. Mye brukt av turister. Naturreservat. Heimsjøen er drikkevannskilde. Skiltet.	1	Skilting og merking. Infotavle med kart ved start. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
036	Lysløypa Agle	Fottur/skitur. Har fungerende lysmaster. Kjøres opp med tråkkemaskin på vinteren. Brukes av skole/barnehage. Ca. 2,5 km. Ikke skiltet og merket.	1	Kart over løypenettet ved start, evt. merking. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
037	Lysløypa Brede	Fottur/skitur. Har fungerende lysmaster. Kjøres opp med tråkkemaskin på vinteren ved forhold. Brukes av barnehage. Åpen gapahuk ved løypa. Ca. 1,5 km. Ikke skiltet og merket.	1	Kart over løypenettet ved start, evt. merking. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
038	Natursti Finsås	Fottur. I god stand. Snåsatur 2021. Ca. 3,5 km. Naturreservat. Skiltet og merket.	1	Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
042	Krogsgården-Rossdalen	Fottur. Fra Krogsgården i sentrum, langs Granaelva og tilbake lang veg/gangfelt. Snåsatur 2020. Mye brukt etter det. Kan kobles på med trasé til/fra Lysthusberget. Ca. 4 km. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Noe mer tilrettelegging av trasé. Universell utforming? Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
047	Bredemarka	Fottur. En del av lengre Snåsatur 2022. Sti, veg, skogsbilveg. Nært barnehage og grendesenter. Ca. 3 km. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Kart ved start. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
048	Grønnøra-Tynestangen	Fottur. Snåsatur 2020. Påkoblet tilrettelagt sti fra Oldernes gård. Ca. 4 km. Ytre del av tangen er naturreservat. Tynestangen er skiltet og merket.	1	Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
050	Leirsjøen	Fottur. Sti fra parkering og ned til vannet. Gapahuk og gratis båt og flytevester til utlån ved Leirsjøen. Ca. 0,3 km. Skiltet.	1	Klopplegging av våte partier på sti. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.

051	Heggsjøstien	Fottur. Fra Grønningsgrubba til Liss-Heggsjøen. Kavvellaagt over våte partier. Ender i nasjonalparken. Ca. 8 km t/r. Går delvis samme sti som til Grønningsseteren der det er aktiv setring. Bomveg. Skiltet og merket.	1	Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
057	Hammerhatten	Fottur. Snåsatur 2020. Utsiktspunkt. Fra Hammer/Ådalen på Nordsia Snåsavatnet. Ca. 4 km t/r. Bomveg. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting, merking og tilrettelegging av sti. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
058	Klokkstein	Fottur. Turmål langs Gressåmostien, fra Aunsanseteren. Snåsatur 2020. Naturreservat ved Blomliseteren. Ca. 10 km t/r. Bomveg. Ikke skiltet og merket.	1	Skilting og merking. Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
059	Nordbakken	Fottur. Trapp i gamle hoppbakken. Sti starter ved samme parkering som stistart for trase til Bergsåsen-Heimsjøen. Prosjekt av Snåsa idrettslag. Ikke påbegynt enda, blir skiltet og merket.	1	Oppstart 2023
018	Stormuren	Fottur. Snåsatur 2019. Fra Holsing til Dælfjellet. Ca. 9 km t/r. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	2	Traseen er ikke merket, så det må undersøkes om den oppfyller kriterier for å være registrert på Tur- og friluftsbasen.
025	Andorfjellet	Fottur. Fra Ålmoseteren. Snåsatur 2019. Tidligere merket årlig ifb. med Andorfjellet opp. Ca. 10 km t/r. Bomveg. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket ifb. med Snåsatur 2019. Ikke skiltet og merket.	2	Traseen er ikke permanent merket, så det må undersøkes om den oppfyller kriterier for å være registrert på Tur- og friluftsbasen.
027	Strindmoen-Bjørtjønna	Fottur. Snåsatur 2022. Fra Strindmoen camping og opp til Bjørtjønna. Ca. 5 km t/r. Har vært/er delvis natursti med infoposter. Ikke skiltet og merket.	2	
034 & 035	Sandstad-Bredesmotjønna-Holsingsetern	Fottur. God sti fra start, mangler sti ned til Holsingseteren. Snåsatur 2021 (kun fram til Bredesmotjønna). Ca 7 km. t/r til Bredesmotjønna. Ca 15. km fra start til Holsingseteren. Aktiv setring på Holsingseteren. Ikke skiltet og merket.	2	
040	Revtjønna fra Våg/brenna	Fottur. Snåsatur 2022. Kan videreføres til Holsing. Revtjønna er drikkevannskilde. Gapahuk ved tjønna. Ca. 3 km t/r. Ikke skiltet og merket.	2	

049	Eggenseteren- Langvasseteren- Grønningsgrubba	Fottur. Snåsatur 2020. Følger Holdesstien til Langvasseteren og hyttestien fra Schultzhytta og til Grubba. Ca. 9,5 km. Bomveg. Ikke skiltet og merket fra Langvasseteren.	2	
052	Sentrumsrunden	Fottur. Etter veger og gangfelt i sentrum. Ligger på Ut.no. Ca. 3 km. Ikke skiltet og merket.	2	
055	Bauta i Nagelhusmarka	Fottur. Sti fra parkering ved badeplassen i Mossela. Ca. 1 km t/r. Skiltet.	2	
056	Flyvraket i Lurudalen	Fottur. Ved Grisbakkfjellet i Lurudalen. Snåsatur 2022. Ca. 4 km t/r. Bomveg. Ender i nasjonalpark. Ikke skiltet og merket.	2	
001	Agle - Barstad	Fottur. Snåsatur 2019. Rundtur fra Bergkollen langs fylkesveg/kommunal veg/traktorveg. Ca. 8 km. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	3	Tas ut av Tur- og friluftsbasen da den ikke oppfyller kriterier for registrering.
008	Pilegrimsleden Nordleden	Fottur. Gjennomgående rute gjennom bla. Grong-, Snåsa og Steinkjer kommune. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Merket.	3	Bør sjekkes status på merking og skilting med driftsansvarlig.
010	Båsdalvollen rundt	Fottur. Snåsatur 2019. Fra Vegset. Ca. 3 km. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	3	Tas ut av Tur- og friluftsbasen da den ikke oppfyller kriterier for registrering.
012	Gressåmostien	Fottur. Gammel ferdselslei fra bygda (Aunsan) til Gressåmoen fjellgård. Passerer bla. Klocksteinen som også er et turmål. Ca. 22 km. Naturreservat ved Blomliseteren. Ikke skiltet og merket.	3	Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
013	Ukjent (del av Norge på langs- ruta e1)	Fottur. Fra Gomolia mot Sætertjønnhytta og svillstien til Skjækra. Ca. 4 km. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Merket.	3	
014	Langvasshytta	Fottur. Fra Eggenseteren til Langvasshytta. Stien følger Holdesstien fram til Langvasseteren. Ca. 5 km. Aktiv setring på Eggenseteren. Bomveg. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Skiltet.	3	Planlagt oppgradert med kavvel og skilting/merking (Snåsa fjellstyre)

015	Holdesstien til Holden fjellgård	Fottur. Holdesstien fra Eggeseteren og til Holden fjellgård. Ca. 13 km. Aktiv setring på Eggeseteren og Holden fjellgård. Bomveg. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Skiltet og merket.	3	
016	Holden Fjellgård - Gjevsjøen Fjellgård	Fottur. Stien (gamle telefonlinjæ-traseen) mellom Gjevsjøen- Holden og Gaundalen fjellgård. Nasjonalpark. Ca. 11 km. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	3	
017	Gjevsjøstien til Gjevsjøen fjellgård	Fottur. Gammel ferdselslei fra Ismenningen til Gjevsjøen fjellgård. Krysser nasjonalpark. Ca. 20 km. Bomveg. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Skiltet.	3	
019	Kleiv-Høgstad	Fottur. Snåsatur 2019. Vestbygda, fra Kleiv mot Holsing. Ca. 7,5 km t/r. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	3	Tas ut av tur- og friluftsbasen da den ikke oppfyller kriterier for registrering.
020	Dæli-Lian	Fottur. Snåsatur 2019. Sørbygda, fra Dæli. Ca. 7 km. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	3	Tas ut av Tur- og friluftsbasen da den ikke oppfyller kriterier for registrering.
023	Østvika - Holum	Fottur. Snåsatur 2019. Følger gammel ferdselsveg på nordsida Snåsavatnet. Ca. 8 km t/r. Registrert på Tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ikke skiltet og merket.	3	Tas ut av Tur- og friluftsbasen da den ikke oppfyller kriterier for registrering.
026	Gaundalstien	Fottur. Gammel ferdselslei til Gaundalen fjellgård. Nasjonalpark. Ca. 20 km. Bomveg. Skiltet og godt merket siste del mot Gaundalen.	3	Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
028	Skjækerstien	Fottur. Fra Ålnesseteren til Nåvasshytta. Mye kavvlagt, god standard på stien. Ca. 14 km t/r. Landskapsvernområde. Bomveg. Skiltet.	3	Legges inn i Tur- og friluftsbasen til Kartverket hvis/når alle kriterier er oppfylt.
032	Seisjøen	Fottur. Sti fra Storåsen inn til Seisjøen, på sør side av elva. Ca. 8 km. Nasjonalpark. Bomveg. Ikke skiltet og merket.	3	
033	Andorsjøen	Fottur. Sti fra Storåsvegen til Andorsjøhytta og naust ved Andorsjøen. Ca. 5 km. Skiltet.	3	
039	Snåsaheia-Seemssetra	Fottur. Fra Snåsaheia og til Østre Seemseteren. Snåsatur 2022. Ca. 6 km t/r. Ikke skiltet og merket.	3	

041	Trekvitla fra Bruvollen	Fottur. Fra Bruvollen til tjønna Trekvitla. Snåsatur 2022. Ca. 7 km t/r. Ikke skiltet og merket.	3	
043	Grønningen til Sundsvall	Padle/rotur. Padlerute som følger vassdraget fra Grønningen til Sundsvall (Sverige). Nasjonalpark.	3	
044	Plukktjønnfjellet	Fottur. Fra Gjevsjøstien og opp til støtta. Ligger på Ut.no. Bomveg. Ca. 20 km t/r. Skiltet.	3	
045	Raudfjellet	Fottur. Foreslått trasé/innsj. Avstikker fra Holdesstien (DNT). Ca. 2 km. fra Holdesstien (start avstikker) og til Raudfjellet (topp). Bomveg. Ikke skiltet og merket fra Holdesstien.	3	
046	Kolvfjellet	Fottur. Foreslått trasé/innsj. Parti av/avstikker fra Gjevsjøstien. Ca. 1 km. fra Gjevsjøstien (start avstikker) og til Kolvfjellet (topp). Bomveg. Ikke skiltet og merket fra Gjevsjøstien.	3	
053	Nasjonalpark-bauta fra Gressåmoen	Fottur. Sti fra Gressåmoen fjellgård/parkering og til innfallsport for Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark. Også kalt Mette-Marit steinen. Ca. 3 km t/r. Skiltet.	3	Mulig at bautaen skal flyttes.
054	Ungdomshytta	Fottur. Fra Sandstad til Ungdomshytta, sti delvis borte etter tømmerdrift. Ca. 4 km t/r. Ikke skiltet og merket.	3	
060	Middagsfjellet	Fottur. Fra storåsveien og til Middagsfjellet. Snåsatur 2022. 6,5 km t/r. Bomveg. Fortsatt merket etter Snåsatur.	3	
Ikke kart-festa	Kulmin-sti	Prosjekt i regi Trøndelag fylkeskommune. Infotavle med QR-kode for film ved kulturminner. Sti i tilknytning. Blir skiltet.	-	Oppstart 2023?
Ikke kart-festa	Infotavle	Innsj. fra folkemøte; Infotavle for Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark i sentrum. Skilting videre til innfallsporter.	-	
Ikke kart-festa	Preparerte skiløyper	Innsj. fra folkemøte; Preparerte skiløyper langs fjellveger. Kan rullere på hvilke veger som blir oppkjørt.	-	

6.0 Tiltak og tilrettelegging

Under prosessen har det kommet fram behov for større og mindre tilretteleggingstiltak for å kunne nå målene satt i planen. Forslag til tiltak er listet opp i oversikten over registrerte ferdselsårer.

Ferdselsårer vektet med måloppnåelse 1 er traseer som bør prioriteres og gjøres tiltak på.

Dersom tiltakene skal iverksettes forutsettes det at det ordnes avtaler med berørte grunneiere og avklares med vernemyndigheter der det er aktuelt. Generelt sett bør beitelag, reindriftsnæring, grunneiere og andre evt. berørte interesser inviteres inn i tilretteleggingsprosessen så tidlig som mulig. I all informasjon om turene, både som evt. fysiske informasjonstavler, men også digital markedsføring bør en informere om allemannsrettens plikter og retter, beitedyr, reindrift, båndtvang, herunder hensyn som bør tas og hvilke perioder beitedyr, rein og vilt er sårbare. Markedsføring av traseer bør ikke forekomme før en ferdselsåre er godt nok tilrettelagt.

Merkehåndboka bør følges så godt det lar deg gjøre i all merking og informasjonstiltak. Dette er et avgjørende krav i mange tilfeller for å motta tilskudd. Det vil også gi merkinga i kommunene en helhet, og den vil fremstå som gjenkjennbar og ryddig.

Når ruter er tilrettelagt og oppfyller alle krav skal de legges inn i tur- og friluftsbasen til Kartverket. Ruter som allerede ligger ute, men som ikke tilfredsstiller kravene, skal meldes ut av basen.

Idrettslag og andre frivillige lag og foreninger bør kontaktes for å høre om interesse for det praktiske arbeidet med merking, skjøtsel og vedlikehold. På statsallmenningen skal fjellstyret kontaktes og forespørres. Det kan være en god løsning at noen av disse står som vedlikeholdsansvarlig, og som ansvarlig ved eventuell søking av tilskudd til enkelte traseer.

Det er avgjørende med gode parkeringsmuligheter ved trasé-start, spesielt på de mest brukte ferdselsårene. Om det er bomveg for å komme dit bør også tas med i vurderingen over hvilke traseer det skal satses på. Etter flere år med «Snåsatur» har Trimgruppa i Snåsa IL gjort seg erfaringer med både parkering og tilgjengelighet, som det kan være lurt å benytte seg av for videre arbeide.

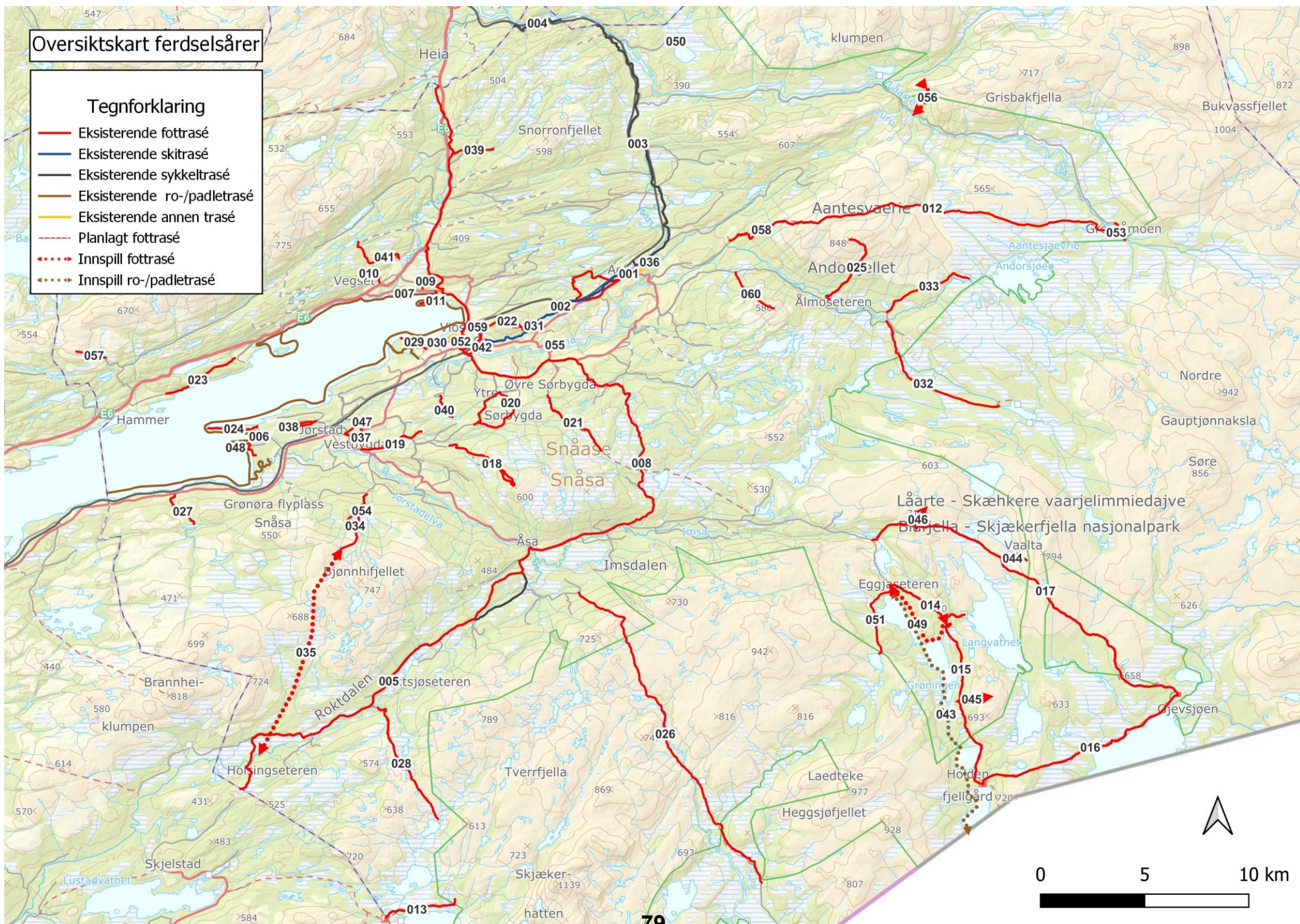
7.0 Liste over vedlegg

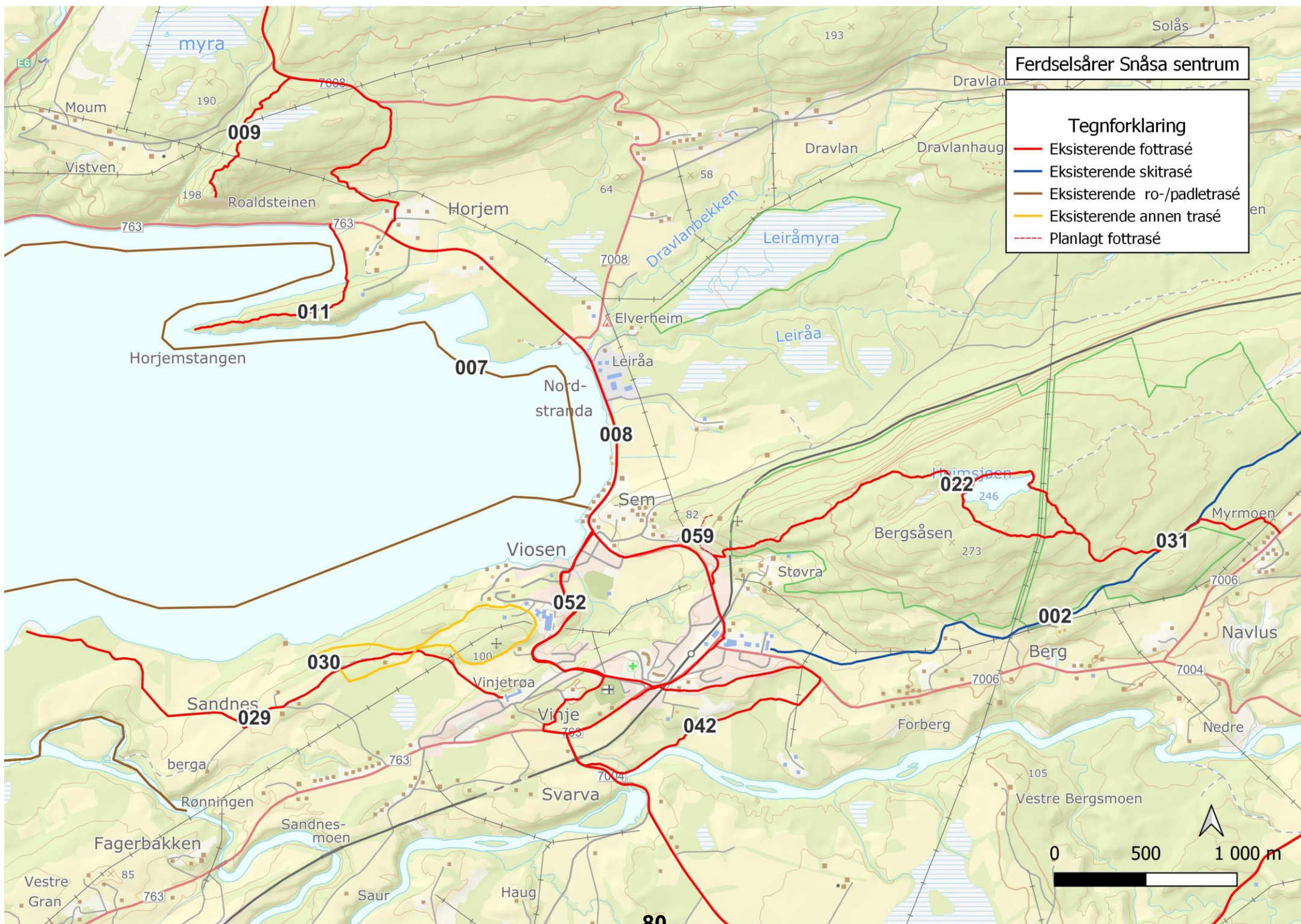
Vedlegg 1 – Kart over ferdselsårer

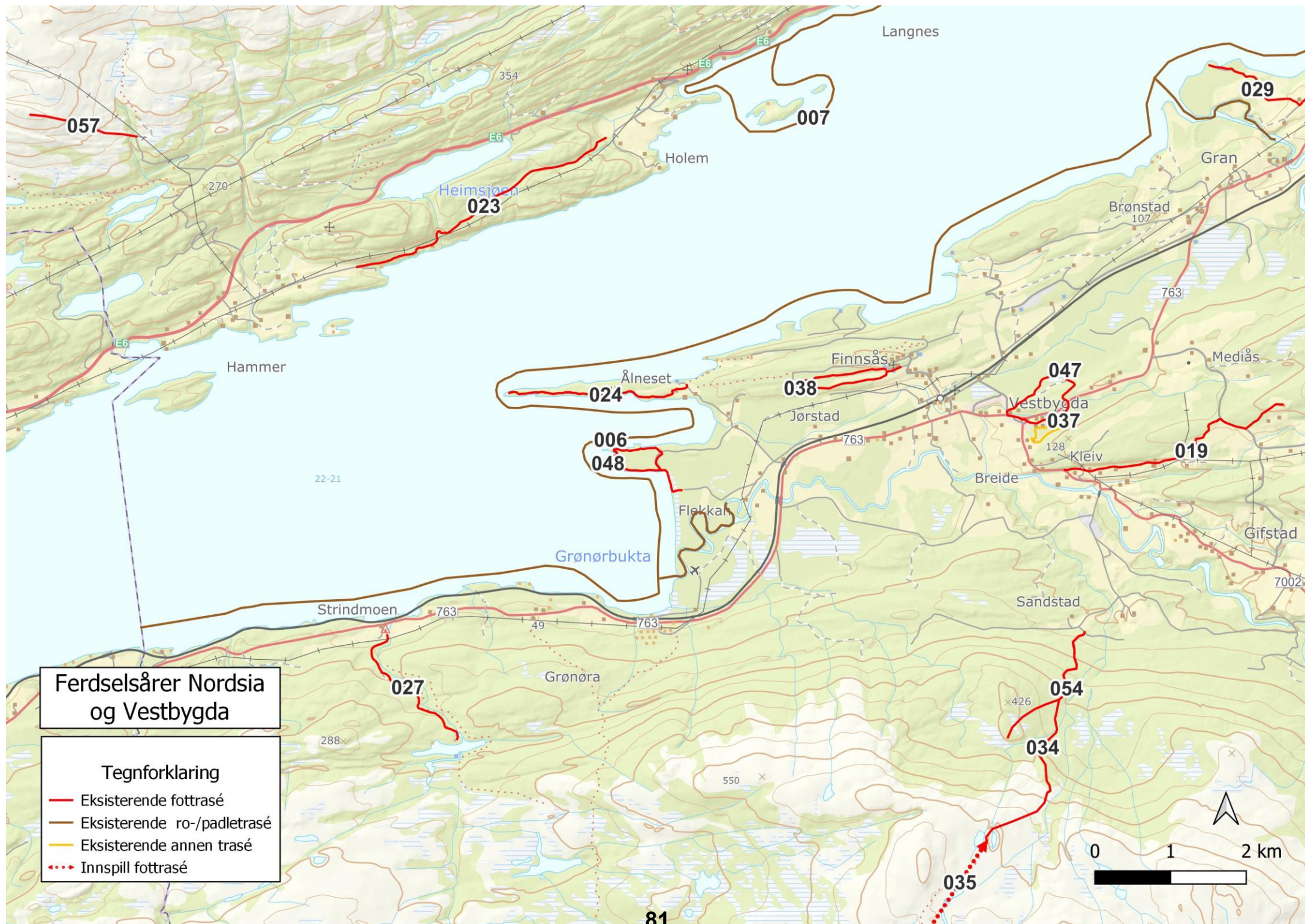
Oversiktskart ferdselsårer

Tegnforklaring

- Eksisterende fottrasé
- Eksisterende skitrasé
- Eksisterende sykkeltrasé
- Eksisterende ro-/padletrasé
- Eksisterende annen trasé
- Planlagt fottrasé
- Innspill fottrasé
- Innspill ro-/padletrasé

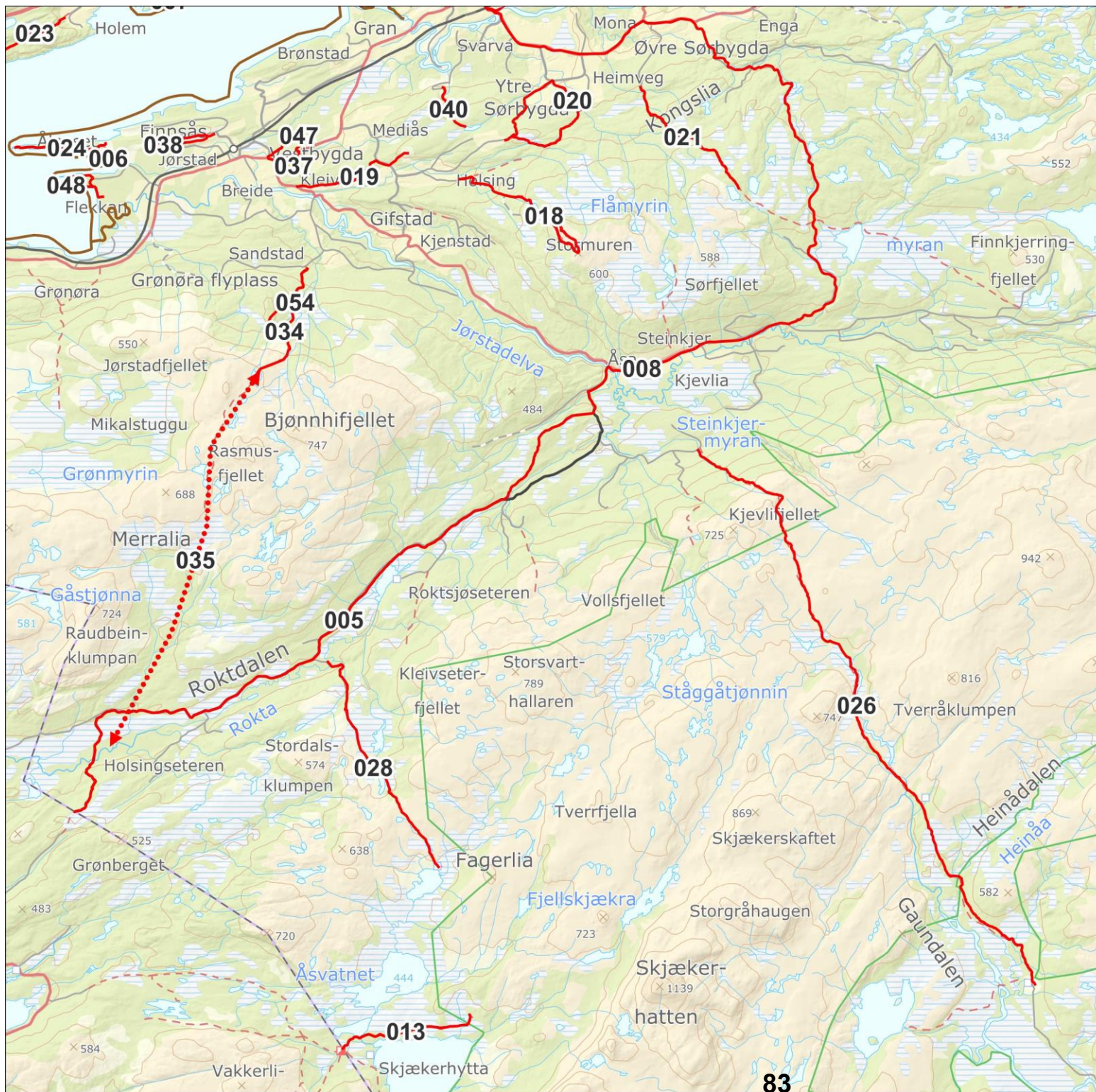

Ferdselsårer Grønningen, Andorfjellet, Lurudalen

Tegnforklaring

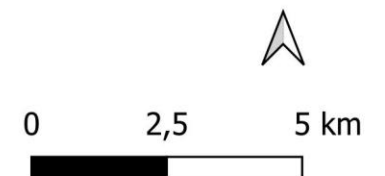
- Eksisterende fottrasé
- ... Innspill fottrasé
- ... Innspill ro-/padletrasé

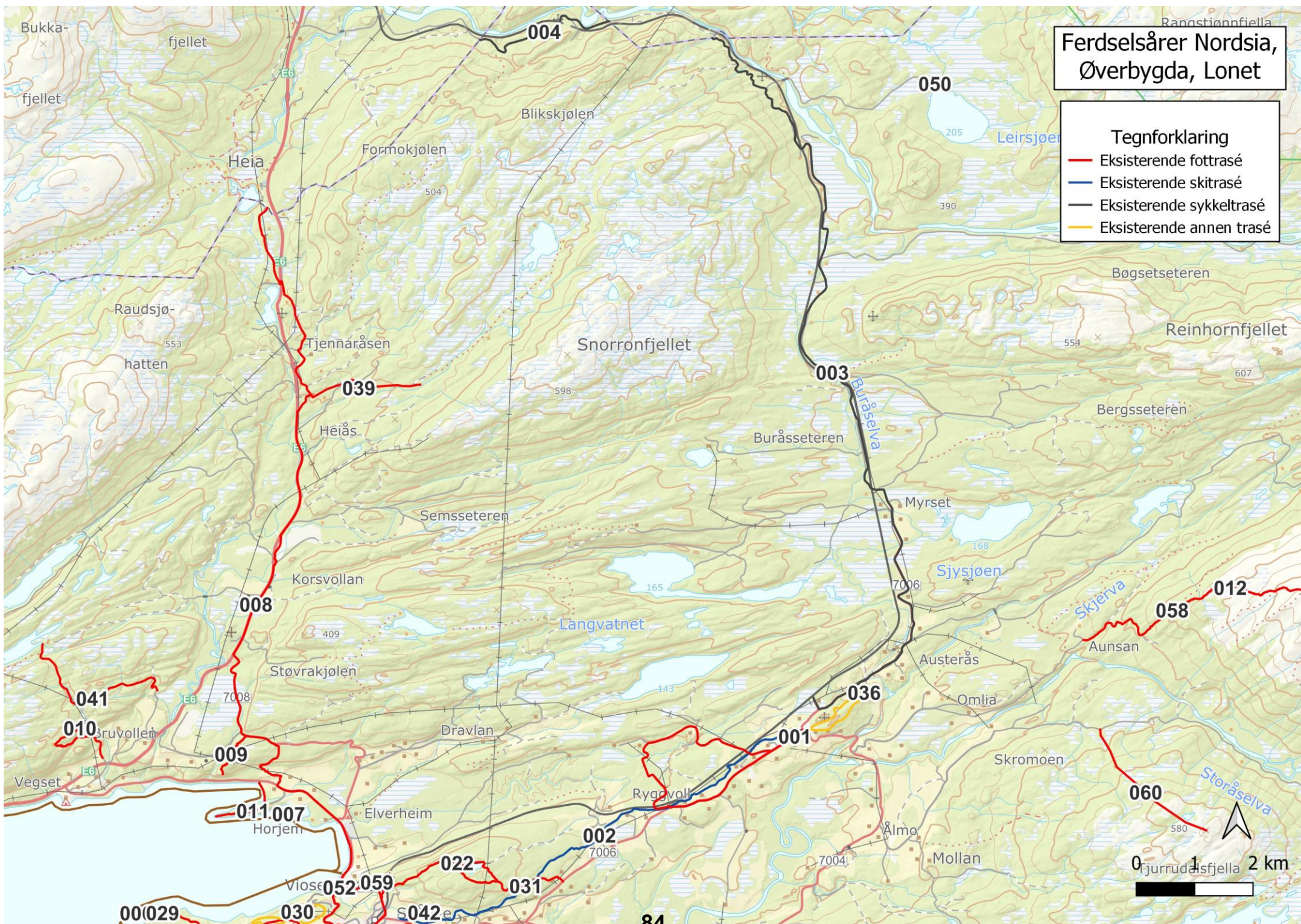

Ferdselsårer Sørbygda, Roktdalen, Skjækra

Tegnforklaring

- Eksisterende fottrasé
- Eksisterende sykkeltrasé
- Eksisterende ro-/padletrasé
- Eksisterende annen trasé
- ... Innspill fottrasé

Arkivsaksnummer: 2023/87-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevoid

Dato: 09.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	26/2023	05.06.2023

Delegering av myndighet til nasjonalparkforvalterne - oversending av saker til Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir nasjonalparkforvalterne delegert myndighet til å sende over aktuelle overtredelser til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr.

Vilkår

- Gjelder overtredelser etter naturmangfoldloven og verneforskriftene som vurderes å være mindre alvorlige, der det ikke har medført særlige konsekvenser for naturverdier. Alvorlige overtredelser skal fortsatt vurderes av arbeidsutvalget (AU) eller nasjonalparkstyret for eventuell politianmeldelse.
- Styreleder orienteres om saken for å avgjøre hvilken reaksjon som skal benyttes.
- Nasjonalparkstyret orienteres om aktuelle saker sendt over til Miljødirektoratet i påfølgende styremøte.
- Delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret revideres i tråd med dette vedtaket.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Miljødirektoratet - Informasjon om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven - 21.06.2022

Saksopplysninger

I nasjonalparkstyrets vedtekter står det under pkt 8.5 at «Styret har som forvaltningsmyndighet et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart».

Fra 2022 har Miljødirektoratet myndighet til å følge opp ulovlige forhold ved å ilegge et såkalt overtredelsesgebyr. Se informasjon om overtredelsesgebyr i vedlegg til saksframlegget.

Dersom nasjonalparkstyret blir kjent med overtredelser av naturmangfoldloven som bør følges opp med en annen reaksjon enn politianmeldelse, bør Miljødirektoratet kontaktes for å avklare om det kan være aktuelt å ilegge overtrederen et overtredelsesgebyr. Dersom saken vurderes egnet, kan den oversendes formelt til Miljødirektoratet for videre behandling.

Miljødirektoratet lister opp følgende eksempler til å være egnet for bruk av overtredelsesgebyr:

- mindre brudd på vilkår i tillatelser
- små byggetiltak på eksisterende bygninger
- el-sykling på vei hvor sykling er tillatt
- forsøpling (lite omfang)
- ulovlig bål, brenning av avfall (lite omfang)
- brudd på ferdselsforbud (kort varighet og ingen forstyrrelse av dyrelivet)
- bruk av drone (ikke ved forstyrrelse eller unødig jaging)
- hensetning av gjenstander (lite omfang)
- graving (lite omfang) og deponering (lite omfang)
- telting uten tillatelse (kort tidsrom ingen skjerpende omstendigheter)

Ileggelse av overtredelsesgebyr bør skje raskt, slik at overtrederen får en rask reaksjon. Dette vil virke mer preventivt enn om overtredelsesgebyret kommer lenge etter at lovbruddet er gjennomført. Nasjonalparkstyret kan delegere til sine forvaltere adgangen til å sende over saker til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr. Miljødirektoratet anbefaler at dette gjøres for å sikre en mest mulig effektiv saksgang.

Nasjonalparkforvalterne oppdager av og til ulovlige forhold, men får også tips fra andre om ulovlige forhold som har forekommet i verneområdene. Ved hver overtredelse av regelverket må forvaltningen ta stilling til om saken skal politianmeldes eller om det i stedet bør ilegges et overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr regnes generelt sett som en mildere reaksjon enn politianmeldelse.

[MOTTAKERNAVN]

[ADRESSE]

[POSTNR] [POSTSTED]

[Kontakt]

Trondheim, 21.06.2022

Deres ref.:
[REF]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6362

Saksbehandler:
Hege Langeland

Informasjon om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven

Miljødirektoratet vil i dette brevet gi informasjon om hvordan overtredelsesgebyr vil bli benyttet som reaksjon for på brudd på naturmangfoldloven.

Om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven

Overtredelsesgebyr er en forvaltningssanksjon som kan ilegges privatpersoner og foretak som en reaksjon på brudd på bestemmelser angitt i [naturmangfoldloven § 74](#). Denne sanksjonen kan brukes for å reagere på brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, forskrifter etter loven og bestemmelser i enkeltvedtak etter loven.

Overtredelsesgebyr regnes som straff og er en alternativ reaksjon til politianmeldelse for oppfølging i straffesporet. Ved overtredelser av regelverket må forvaltningen ta stilling til om saken skal politianmeldes eller om det i stedet bør ilegges et overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr regnes generelt sett som en mildere reaksjon enn politianmeldelse (oppfølging i straffesporet).

Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere å følge opp lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig av forvaltningen. Ved lovbrudd som forvaltningen har forutsetninger for å avdekke og sanksjonere på en tilstrekkelig måte, skal forvaltningssporet benyttes, f.eks. med illeggelse av overtredelsesgebyr. De alvorlige bruddene på naturmangfoldloven skal derfor fortsatt politianmeldes.

Overtredelsesgebyr er aktuelt for de overtredelsene som vurderes som mindre alvorlige, men hvor det er viktig for etterlevelsen av regelverket at det kommer en reaksjon. Det er i tillegg en forutsetning for å gi overtredelsesgebyr at saken er tilstrekkelig opplyst slik at det ikke er uklarheter mht. hva som har skjedd eller av hvem.

Bevis og taushetsretten i forvaltningsloven § 48

Når forvaltningsorganet blir kjent med at det foreligger en overtredelse som det er aktuelt å følge opp med overtredelsesgebyr eller politianmeldelse, må vedkommende overtreders gjøres oppmerksom på at vedkommende ikke har plikt til å uttale seg, se [forvaltningsloven § 48](#). En kort

generell orientering om taushetsretten bør gis til gjerningspersonen så snart et tilsyn eller undersøkelser gir mistanke om at det kan være begått brudd på regelverket. Vedkommende kan likevel velge å forklare seg frivillig etter at slik generell orientering er gitt, og forklaringen kan i slike tilfeller brukes som bevis.

Denne regelen springer ut av vernet mot selvinkriminering som gir beskyttelse mot å tvinges til å bidra til egen straffeforfølgning gjennom en forklaring eller annen bevisføring som medfører erkjennelse av skyld, og er en del av kravet om rettferdig rettergang i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 6 nr. 1.

Miljødirektoratet har myndighet

Det er bare Miljødirektoratet som har myndighet til å gi overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. På et senere tidspunkt kan det bli aktuelt å delegerer myndigheten videre.

Dersom nasjonalpark- og verneområdestyrer eller statsforvalter blir kjent med overtredelser av naturmangfoldloven som bør følges opp med en annen reaksjon enn politianmeldelse, bør Miljødirektoratet kontaktes for å avklare om det kan være aktuelt å ilegge overtrederen et overtredelsesgebyr (se kontaktpersoner avslutningsvis i brevet). Miljødirektoratet vil i slike tilfeller gjør en foreløpig forhåndsvurdering av om overtredelsesgebyr kan være en egnet reaksjon i den aktuelle saken. Dersom saken vurderes egnet, kan den oversendes formelt til Miljødirektoratet for videre behandling. Vurderes saken som mer alvorlig skal den i stedet politianmeldes, jf. over.

Når saken skal oversendes til Miljødirektoratet, er det viktig at all informasjon som opplyser forholdet er med. I oversendelsesbrevet må det redegjøres for hva som har skjedd, når, hvor og av hvem. Navn og kontakinformasjon på den/de som har begått handlingen(e) må med. Dokumentbevis, bilder, kartfestinger osv. vedlegges der disse finnes. Dokumentene bør som hovedregel unntas offentlighet etter offentleglova § 24 annet ledd.

Miljødirektoratet vil sørge for den videre behandlingen av saken når den er oversendt hit. Overtrederen vil bl.a. få forhåndsvarsel før det eventuelt gis et vedtak om å ilegge overtredelsesgebyr. Miljødirektoratet vil også sørge for samordning med andre myndigheter i samsvar med forvaltningsloven § 47 i saker hvor dette er et krav.

Ileggelse av overtredelsesgebyr bør skje raskt, slik at overtrederen får en rask reaksjon. Dette vil virke mer preventivt enn overtredelsesgebyret kommer lenge etter at lovbruddet er gjennomført. Nasjonalpark- og verneområdestyrer kan delegerer til sine forvaltere adgangen til å sende over saker til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr. Vi anbefaler at dette gjøres for å sikre en mest mulig effektiv saksgang.

Overtredelsesgebyr kan bare ilegges for overtredelser som er foretatt etter 1. januar 2021, og det er en foreldelsesfrist på 2 år.

Hvilke overtredelser er egnet for overtredelsesgebyr?

Generelle momenter

Som nevnt, er det de mindre alvorlige straffbare overtredelsene som vil være egnet for overtredelsesgebyr. I tillegg kan gebyr benyttes på overtredelser som i dag ikke er gjort straffbare, som f.eks. brudd på naturmangfoldloven § 6.

I saker hvor man kan velge mellom anmeldelse eller overtredelsesgebyr vil følgende momenter tale for overtredelsesgebyr:

- Overtredelsen regnes som et mindre alvorlig lovbrudd sammenlignet med andre overtredelser på feltet (eller regnes som en formalovertredelse).
- Overtredelsen gjelder et enkelt, konstaterbart faktum. Saken må være tilstrekkelig opplyst. Er det tvil rundt hva som har skjedd eller hvem som har begått handlingen må saken anmeldes slik at faktum blir klarlagt gjennom etterforskning.
- Subjektiv skyld er enkelt å konstatere (som punktet over).
- Overtredelsen gir små konsekvenser av den enkelte handling.
- Overtredelsen gjelder et enkeltstående brudd fra gjerningspersonen. Flere overtredelser fra samme gjerningsperson vil kunne tilsi anmeldelse.

Miljødirektoratet har gjort en forhåndsvurdering av hvilke typetilfeller som generelt sett bør politianmeldes og hvilke som kan være aktuelle for overtredelsesgebyr. Overtredelsene må samtidig vurderes konkret i den enkelte sak i lys av momentene over.

I det følgende gir vi noen eksempler på saker som *kan* være egnet for gebyr. Eksemplene er ikke uttømmende og bare veiledende:

Overtredelser i verneområder

Overtredelser som gjelder ulovlig motorferdsel, ulovlige byggetiltak uten søknad, hogst, samt graving og deponering som har et visst omfang bør som hovedregel anmeldes. Flere overtredelser fra samme overtreder bør også som oftest anmeldes.

Forutsatt at overtredelsen ikke har medført særlige konsekvenser for naturverdier vurderer vi at følgende eksempler kan være egnet for bruk av overtredelsesgebyr:

- mindre brudd på vilkår i tillatelse
- små byggetiltak på eksisterende bygninger
- el-sykling på vei hvor sykling er tillatt
- forsøpling (lite omfang)
- ulovlig bål, brenning av avfall (lite omfang)
- brudd på ferdselsforbud (kort varighet og ingen forstyrrelse av dyrelivet)
- bruk av drone (ikke ved forstyrrelse eller unødig jaging)
- hensetting av gjenstander (lite omfang)
- graving (lite omfang)
- deponering (lite omfang)
- telting uten tillatelse (kort tidsrom ingen skjerpene omstendigheter)

Det kan også være aktuelt å bruke overtredelsesgebyr i andre tilfeller enn eksemplene som vi har vist til over.

Subjektiv skyld er videre en del av vurderingen av hvilken reaksjon som bør benyttes, f.eks. vil en handling som er begått med forsett eller grov uaktsomhet (vedkommende er sterkt å bebreide for sin handlemåte), kan tale for at en sak bør anmeldes.

Overtredelser utvalgte naturtyper

Overtredelsesgebyr kan ofte være aktuelt ved brudd på aktsomhetsplikta i naturmangfoldloven § 6, der overtredelsen har rammet en utvalgt naturtype. Ettersom overtredelse av aktsomhetsplikten ikke er straffbar, vil overtredelsesgebyr også være aktuelt ved grove overtredelser.

Overtredelser artsforvaltning

Overtredelsesgebyr for brudd på naturmangfoldlovens regler om artsforvaltning kan, avhengig av artens bevaringsstatus og omstendighetene rundt det straffbare forholdet, være egnet for individuelt utmålt overtredelsesgebyr dersom overtredelsen ikke anmeldes.

Overtredelser fremmede organismer

Overtredelsesgebyr kan være aktuelt ved mindre alvorlige overtredelser av regelverk etter naturmangfoldlovens kapittel IV om fremmede organismer. Eksempler på saker der det kan være aktuelt å vurdere overtredelsesgebyr kan være brudd på vilkår i tillatelse etter forskrift om utenlandske treslag til skogbruksformål, overtredelse av pliktene i forskrift om fremmede organismer V eller ulovlig utsetting av landlevende planter foretatt av privatpersoner.

Krav om stans, retting og tvangsmulkt

Krav om stans, retting og tvangsmulkt etter naturmangfoldloven kapittel IX kan og bør brukes i tillegg til overtredelsesgebyr. Varsel og vedtak om dette kan skje parallelt med at det ilegges overtredelsesgebyr, og er i utgangspunktet to ulike prosesser.

Statsforvalteren og nasjonalpark- og verneområdestyrene har selv myndighet til å fatte vedtak om f.eks. retting etter naturmangfoldloven § 69. Miljødirektoratets veileder [M-617 Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder](#) gir informasjon om hvordan dette bør gjøres i verneområder. Denne veilederen vil senere bli oppdatert med mer veiledning om bruk av overtredelsesgebyr i verneområder.

Kontaktpersoner

Vi ber om at følgende personer kontaktes for henvendelser om overtredelsesgebyr:

- *Verneområder:* Helene Mokkelbost (helene.mokkelbost@miljodir.no), Hege Langeland (hege.langeland@miljodir.no), John Ole Grøtte (john.ole.grotte@miljodir.no) og Pål Foss Digre (pal.foss.digre@miljodir.no).
- *Fremmede organismer, utenlandske treslag og utvalgte naturtyper:* Pål Foss Digre (pal.foss.digre@miljodir.no)
- *Artsforvaltning:* Nils Kristian Grønvik (nils.kristian.gronvik@miljodir.no)

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Arkivsaksnummer: 2022/8248-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevoid

Dato: 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	27/2023	05.06.2023

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark - revidering av forvaltningsplan

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret tar utkastet til orientering og ber nasjonalparkforvalter om å oversende det til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang etter at det er tatt hensyn til kommentarer som har kommet i møtet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Utkast forvaltningsplan Blåfjella-Skjækerfjella-Låarte-Skæhkere 23.05.23
- 2 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer Blå-Skjæ - AU 260523
- 3 Innspill oppsummering - BlåSkjæ NP
- 4 Innspill med forvalters kommentar - BlåSkjæ NP - 25.05.23

Saksopplysninger

27.02.23 ble det sendt ut oppstartsmelding med informasjon om prosessen til rettighetshavere innenfor nasjonalparken. I brevet ble det bl.a. orientert om at det blir folkemøter 14.-16. mars i Verdal, Snåsa og Lierne i tillegg til frist for innspill 23. april.

Det er gjennomført møter med kommunene, flere av grunneierne, Gjefsjøen fjellgård, sijtene, fjellstyrene og Miljødirektoratet.

I innspillsrunden har det kommet innspill fra følgende:

- Forum for natur og friluftsliv
- Harbakvollen seterlag
- Språkrådet
- Kjell Tyldum
- Statens vegvesen
- Kartverket
- Sonja Åsvold
- Direktoratet for mineralforvaltning
- Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjælte

- Knut Georg Sandvik
- Dalvassfjellet hytteforening
- Magne Selliås
- Kjell Gunnar Selliås
- Sametinget/Sámediggi
- Norges vassdrags og energidirektorat
- Bjørn Olav Nagehus
- Kjell Nastad
- Statskog
- Sørli fjellhytteforening
- Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje naturmangfold
- Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje reindrift
- Skjækra hytteeierforening
- Terje Sigurdson
- Odd Jostein Selliås
- Snåsa snøscooterklubb
- Skjækra sambeitelag
- DNT Nord-Trøndelag
- Statnett
- Værdalsbruket
- Skæhkere, Låarte og Tjåehkere sijte
- Gjefsjøen fjellgård
- Tensio TN
- Gaundalen fjellgård
- Fjellstyrene i Lierne og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvro

Nytt utkast med justeringer etter møte med fjellstyrene og arbeidsutvalget vil bli sendt innen 2. juni. Vedlagt denne saken ligger derfor kun utkastet slik det forelå for AU 26.05.23 med kommentarer fra AU.

Kort oppsummering fra møtet med Miljødirektoratet

Miljødirektoratet opplyser i møte at vi bør holde på regelen om 30 % og maks 10 kvm økning i BYA for bygg. Dette begrunnes i at det i forskriften er spesifisert i § 3 pkt. 1.3 d ombygging og *mindre* utvidelse. De påpeker også at med dette er det tenkt at det kan tillates en utvidelse etter vernetidspunktet, og ikke slik at man kan utvide med 30 % annethvert år.

Angående motorferdsel er det uaktuelt for Miljødirektoratet å øke antall turer til hytter ettersom 5 turer er nasjonalt etablert. Det gjelder i utgangspunktet også for utleiehytter. I dag gir vi 5 turer for transport av ved/gass/proviant + ubegrenset antall turer for transport av folk med bagasje, noe Miljødirektoratet stilte seg litt undrende til. Verneforskrifter påpeker turisthytte som en egen type hytte, og de skulle sjekke opp om hytter som kun er tilgjengelig for utleie kan vurderes på samme grunnlag. Dette gjelder ikke privathytter som leies ut en uke under jakta.

Det har kommet innspill på at bruk av snøscooter har vært vanlig i lang tid i enkelte områder av nasjonalparken, og er viktig for utøvelsen av friluftsliv. Til hva som legges i *tradisjonelt og enkelt friluftsliv* viser Miljødirektoratet til *Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*. Friluftsliv defineres som *Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse*. Videre står det at *Motorisert ferdse* omfattes ikke av *friluftsbegrepet, slik det er definert i den offentlige friluftspolitikken*.

Det bør i utgangspunktet ikke utarbeides retningslinjer for naturmangfoldloven § 48 (den generelle dispensasjonsbestemmelsen) ettersom det i mange tilfeller vil bidra til å uthule verneforskriften, noe det i forarbeidene til naturmangfoldloven står at det ikke er adgang til. Det kan likevel i enkelte tilfeller være naturlig å lage retningslinjer for saker som behandles etter nml § 48, f.eks. droner eller lovpålagte tilsyn.

Angående bruk av forvaltningssoner innenfor nasjonalparken opplyser Miljødirektoratet at det er gått bort i fra dette. Det vil derfor ikke være naturlig å fortsette med brukssoner, vernesoner, mm.

Kort oppsummering fra AU-møte

26. mai hadde nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg møte. Det ble diskutert hvordan vi skulle ta hensyn til forslagene for navneendring av nasjonalparken. Arbeidsutvalget foreslår at det ikke jobbes videre med navneendring, ettersom den nordlige halvdel av nasjonalparken gjelder et område og ikke en spesifikk fjelltopp.

Angående antall turer med snøscooter til hytte ble diskutert, og utvide det til et antall mellom 5 og 10 er ønskelig å forsøke å få til. Det påpekes at det er et betydelig lite antall fritidsboliger i nasjonalparken, og at det ikke er den lovlige kjøringen som er utfordringen for reindrifta. Generelt ble det diskutert det at vi ikke bør sette strengere retningslinjer enn vi faktisk er nødt til, slik at vi ikke binder oss til en strengere praksis enn det en eventuell ny motorferdsellov kan tillate.

Det ble diskutert hvordan prosessen videre etter nasjonalparkstyremøtet blir. Det er kjent at reinbeitedistriktene synes det kanskje går litt vel fort frem, men samtidig er det viktig å utnytte den ekstra forvalterressursen som er tilgjengelig nå.

AU synes det blir prinsipielt feil jobbe med å ta bort stier fra kart, ettersom de er der fordi det er stier i terrenget. Dette kan også være viktig i sikkerhetmessige situasjoner.

I tillegg ble det tatt opp mindre formuleringer og skrivefeil i utkastet.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Verneformål – forskrift

Forvaltningsplan

Naturmangfoldloven

Presedens

Vurdering

FORVALTNINGSPLAN

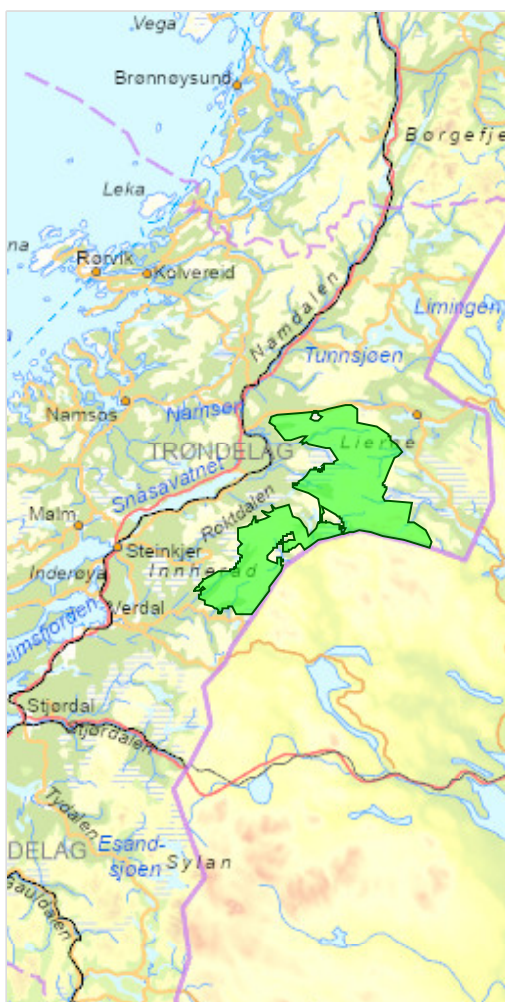
Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere

Verneområde	VV00001562_RP
Utskriftsdato	23.05.2023
Planstatus	Intern kladd

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe

INNLEDNING

BLÅFJELLA-SKJÆKERFJELLA/LÅARTE-SKÆHKERE (VV00001562)

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	01.09.2023
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorte
saksnummer

Forvaltningsmyndighet
Blåfjella-Skjækerfjella-
Lierne nasjonalparkstyre /
Låarte-Skæhkeren-Lijre
nasjonalpaarhkeståvroe

Forvaltningsmyndighetstype
Nasjonalparkstyre

Oppsyn
<http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/>

Fylker
Trøndelag

Kommuner
Steinkjer, Verdal, Snåsa-
Snåase, Lierne, Grong

Verneform
nasjonalpark

Verneplan	Verneplan for nasjonalparker og andre større verneområder
Vernet dato	17.12.2004

OM FORVALTNINGSPLANEN

Tidligere forvaltningsplan og verneformål

Forskrift om vern av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve ble fastsatt ved kongelig resolusjon 17.12.2004. I §5 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. Første forvaltningsplan ble godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i 2007, og dette er første gangs revidering av forvaltningsplanen.

Forvaltningen av nasjonalparken skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år. Denne forvaltningsplanen gjelder inntil ny revidert forvaltningsplan er vedtatt, noe som skal vurderes etter 10 år.

Formålet med vernet er fastsatt i § 2 i verneforskriften: *Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.*

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Generelt om forvaltningsplan

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å beskrive brukerinteressene i området, gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen skal avklare hvordan ulike bruker- og verneinteresser skal håndteres i den daglige forvaltningen av området, og gi et felles grunnlag for utøvelse av skjønn i behandling av enkeltsaker. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan, og planen skal faglig godkjennes av Miljødirektoratet. Forvaltningsplanen er delt opp i flere kapitler. De fleste av kapitlene beskriver området. Retningslinjene/utdypingen av verneforskriften finnes under Forvaltning --> Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Revidering av forvaltningsplan

Arbeidet med revideringen ble opprinnelig startet i 2016, og stoppet av ulike årsaker opp, før det ble gjenoppstartet høsten 2022. I tilknytning til gjenoppstart er det gjennomført åpne folkemøter og egne møter med berørte kommuner og viktige brukerinteresser. I tillegg er det tilrettelagt for at interesserte skal kunne komme med innspill i gjenoppstartsarbeidet og en senere høringsrunde.

Generell tolkning av verneforskriften

Dersom det i verneforskriften står at bestemmelsene *ikke er til hinder for* betyr det at de påfølgende punktene ramser opp tillatte (ikke søkandspliktige) aktiviteter. Dette er i noen sammenhenger kalt at man har direktehjemmel i verneforskriften. Dersom det står at *forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse* eller *forvaltningsmyndigheten kan tillate* betyr det at det primært er søknadspliktig. Presiseringer og eventuelle unntak fra disse hovedreglene er beskrevet i denne forvaltningsplanen.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS OPPGAVE

Forvaltningshierarkiet

Klima- og miljødepartementet (KLD) er overordna miljøvernmyndighet i Norge, og er ansvarlig for å gjennomføre den statlige miljøpolitikken som er vedtatt av Stortinget. KLD er overordna ansvarlig for forvaltning av alle områder vernet etter naturmangfoldloven og den tidligere naturvernloven.

Miljødirektoratet er et nasjonalt forvaltningsorgan med faglig ansvar for forvaltning av natur i Norge. Miljødirektoratet er underlagt KLD og er departementets rådgiver i spørsmål som har med miljøforvaltning å gjøre. Hovedansvaret for nasjonalparkene er lagt til Miljødirektoratet som også godkjenner forvaltningsplanene. I Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimiedajve er Miljødirektoratet klageinstans for vedtak som treffes av nasjonalparkstyret.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er et regionalt statlig forvaltningsorgan med helhetsansvar for den samlede statlige virksomhet i fylket. Statsforvalteren kan bistå med faglige råd og veiledning, og er nasjonalparkforvalteren(e)s formelle arbeidsgiver. Statsforvalteren har riktignok klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

Nasjonalparkstyret

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkestávroa er forvaltningsmyndighet for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimiedajve. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues. Nasjonalparkstyret består av 10 medlemmer fra kommunene Lierne/Lijre (1), Grong/Kråangke (1), Snåase/Snåsa (1), Steinkjer/Stientje (1) og Verdal/Verdaelie (1) i tillegg til Trøndelag Fylkeskommune/Trööndelagen fylhke (1) og Sametinget/Sámediggi (4). Nasjonalparkforvalteren(e) fungerer som sekretær for nasjonalparkstyret.

I den daglige forvaltningen av verneområdene har nasjonalparkstyret delegert noe myndighet til nasjonalparkforvalteren(e). Slik kan nasjonalparkforvalteren(e) fatte vedtak uten at alt skal gå via nasjonalparkstyret. Hva slags saker nasjonalparkforvalteren(e) kan behandle uten å gå via styret eller arbeidsutvalget (AU)

er beskrevet i styrets vedtekter og delegasjonsvedtak. Praksis er at enklere saker med retningslinjer og etablert praksis behandles delegert, mens saker av større eller prinsipiell betydning blir tatt opp i nasjonalparkstyret.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret
på <https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/>.

Arbeidsutvalg

Nasjonalparkstyret har også et arbeidsutvalg (AU), som består av representanter fra styret. Det står i nasjonalparkstyrets vedtekter at minst et medlem i AU bør være representant fra Sametinget/Sámediggi. AU gjør vedtak med myndighet delegert fra nasjonalparkstyret.

Rådgivende utvalg

Nasjonalparkstyret har et rådgivende utvalg (RU) til rådighet. Her er en rekke interessegrupper representert, som f.eks. naturvernorganisasjoner, reiselivsorganisasjoner, friluftslivsorganisasjoner, grunneiere og beitelag. RU fatter ingen vedtak, men kan bistå i komplekse diskusjoner og hvordan veie ulike interesser mot hverandre. Rådgivende utvalg har egne vedtekter.

Administrativt kontaktutvalg

Det er satt sammen et administrativt kontaktutvalg (AK) som består av en administrativt ansatt fra hver av vertskommunene. AK fatter ingen vedtak, men kan bistå i forståelse av annet lovverk og komme med innspill til forvaltningen.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret
på <https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/>.

Nasjonalparkstyrets myndighet og mandat

Forvaltningsmyndigheten (nasjonalparkstyret) utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter myndighet til å gjøre vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel.

Forvaltningsmyndigheten har videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene jf. naturmangfoldloven § 48. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i landskapsvernområdet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører. Grunneier skal prioriteres ved tjenestekjøp.

Forvaltningsmyndigheten skal sikre miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping. Dette er videre beskrevet i **Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene**. FNs naturpanel sier at til tross for økende krav om å vurdere naturens verdier som grunnlag for politiske beslutninger, rapporterer kun 5 % av de publiserte vitenskapelige studiene om faktisk bruk av verdivurderinger i beslutningene. Det vil derfor være viktig i den kommende planperioden at naturverdier vektlegges tyngre enn det er gjort til nå.

TILLEGGSOPPLYSNINGER

Lierne Nasjonalparksenter IKS

Lierne Nasjonalparksenter IKS er et autorisert besøksenter for nasjonalparker ihht Miljødirektoratets autorisasjonsordning. Nasjonalparkstyret og nasjonalparksenteret har en partnerskapsavtale som skal ivareta god samhandling mellom partene. Nasjonalparksenteret bidrar særlig med arbeid tilknyttet informasjon, kommunikasjon og besøksforvaltning.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er forvaltningsmyndighetens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. I tilknytning til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve pleier SNO å inngå tjenestekjøpsavtaler.

Grunneiers oppsyn og tilsyn

Grunneier har et ansvar for tilsyn av egen eiendom, og grunneierne har egne tilsyns- og oppsynsordninger med egen grunn. Fjellstyre er Statskogs feltapparat, mens private grunneiere har egne oppsyns- og tilsynsordninger.

OMRÅDEFAKTA

Landareal (daa)	1923687
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_II
Ramsar-status	
Emerald-status	Ja

INTERNASJONALE FORPLIKTELSER

Miljø

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon på **Miljødirektoratets nettside om konvensjoner**.

Norges arbeid med FNs bærekraftsmål er beskrevet i Stortingsmeldingen **Mål med mening. Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 - Melding.St. 40 (2020-2021)**. Det sentrale bærekraftsmålet for verneforvaltningen er nr 15 - Livet på land, men også en rekke andre mål er relevante, herunder nr 13 - stoppe klimaendringene, nr. 6 - rent vann og gode sanitærforhold, nr 3 god helse og livskvalitet, nr, 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn og nr 12 - ansvarlig forbruk og produksjon, samt mål nr 17 - samarbeid for å nå målene. Norge har 6 resultatområder med til sammen 24 nasjonale miljømål og 83 indikatorer. Norges Miljømål har mange likheter med FNs Bærekraftsmål. De mest relevante resultatområdene er Naturmangfold, Kulturminner og kulturmiljø, og Friluftsliv.

Sørsamisk kultur

ILO-konvensjonen nr. 169 for urfolk gjelder for samer i Norge. Den slår bl.a. fast at samer har rett til kulturell utvikling, benyttelse av eget språk og opprettelse av egne institusjoner. Den forankrer også konsultasjonsplikten offentlig myndigheter har ovenfor Sametinget i saker som angår samiske interesser.

IUCN

Norge er medlem i **Den internasjonale naturvernunionen (IUCN)**. Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (**Protected Areas**). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt **IUCN kategorier**. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

BERNKONVENSJONEN

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene. Mer

info: <http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/internasjonalekonvensjoner/bernkonsvensjonen/>

Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene. Dette nettverket har fått navnet **Emeral Network**.

NATUR

BESKRIVELSE

Deler av den nordlige delen av nasjonalparken ble første gang vernet den 06.02.1970 som Gressåmoen nasjonalpark. Sammen med tilgrensede verneområder utgjør dette et av de største sammenhengende verneområdene i Norge. Store deler av området inngår også som vernede vassdrag.

Nasjonalparkens område har en rik historie. Det er en rekke slåttemyrer innenfor og i randsonen til nasjonalparken som vitner om høy grad av ressursutnyttelse. Utnyttelse av jakt- og fiskeressursene har vært og er viktig for folk i regionen. Sau slippes årlig på beite ved Gaulstad (Steinkjer), Skjækerdalen (Verdal) og Roktdalen (Snåsa). Sørsamer har holdt til i området i et ukjent antall år, og i dag drives det reindrift i regi av Skæhkere sijte og Låarte sijte.

Det er store grunneiere i området, både statsallmenninger (Statskog/Norges fjellstyresamband) og et lavt antall private grunneiere. Det er et generelt fokus blant grunneierne på å tilrettelegge for tradisjonelt friluftsliv for å utnytte ressursene i fjellet.

Nasjonalparken er rik på granskog, da den forekommer naturlig i disse trakter. Landskapet er typisk for indre strøk av Nord-Trøndelag ved overgangen mellom skog og fjell. Jordsmonnet er temmelig skrint, da de mest frodige områdene ligger i den nordlige delene av parken. I den sørlige delen og ved Gamstuhaugane finner man urskog.

Det har de siste årene vært årlige ynglinger av fjellrev i nasjonalparken, og området er viktig for flyt mellom fjellrevpopulasjoner i Nordland, Trøndelag, Innlandet og Sverige. Det er også regelmessige observasjoner av kongeørn, bjørn, jerv og gaupe og sporadiske observasjoner av ulv.

NATURTYPER BESKRIVELSE

Generelt

Fjellskogen i området tilhører den nordboreale vegetasjonsregion og karakteriseres av glissen, saktevoksende barskog, ofte med et bredt bjørkeskogsbelte opp mot fjellet. Den skogfaglige definisjonen av begrepet fjellskog viser at forhold for vekst og foryngelse har vært førende betingelser. I biologisk sammenheng legges det vekt på andre forhold. Fjellskogen utgjør en randsone mellom skog og fjell, og dette medfører at arter fra ulike naturtyper møtes her for å finne skjul og mat. Artsrikdommen i fjellskogen er lav sammenlignet med annen skog, og fordi forholdene er marginale er fjellskogen et langt mer sårbart økosystem enn skogsystemer i lavlandet.

Slåttemyr

Det er gjennomført flere kartlegginger av slåttemyr i tilknytning til nasjonalparken, både på slutten av 1990-tallet og i 2013-2014. Det er funnet arealer med slåttemyr i Verdal, Snåsa og Lierne. Slåttemyr er en utvalgt naturtype, med særskilt vern etter **Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven**. Det vil være viktig i den kommende planperioden å skjøtte flest mulig av disse myrene for å ivareta naturtypen. Rapporten fra Lyngstad (2016) er et godt utgangspunkt for dette.

NiN-kartlegging

En naturtypekartlegging fra Tverrådalen (Verdal) i 2017 (Kornstad m.fl., 2018) skriver at *det kartlagte området består av store områder med fattig myr, iblandet mer kalkrike partier. Det finnes en del gammel slåttemyr. Skogen i området er nokså gammel, men mesteparten har ikke nådd naturskogsfase ennå.*

ARTER BESKRIVELSE

Området er et av de laveste fjellpassene mellom øst og vest, og mye av plantekoloniseringa etter siste istid har gått over her. Man er blant annet rimelig sikker på at grana først innvandret Norge i Lierne. I plantegeografisk sammenheng anses området som interessant fordi arter fra flere elementer møtes her: Kystplanter, sørlige arter, østlige arter, nordlige arter og fjellplanter.

I fjellskogen er gjort flere funn av sjeldne sopparter som sibirkjuke (*Skeletocutis odora*), svartsonkjuke (*Phellinus nigrolimitatus*), duftskinn (*Cystostereum murrainii*) og harekjuke (*Inonotus leporinus*). Av høyere planter av spesiell interesse med tanke på utbredelse og plantegeografi som kan nevnes er hvitkurle (*Leucorchis albida* ssp. *albida*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), fjellmarihand (*Dactylorhiza lapponica*), reinmjelt (*Oxytropis lapponica*), blåmjelt (*Astragalus norvegicus*), myrtust (*Kobresia simpliciuscula*) og fjellkurle (*Chamorchis alpina*). NiN-kartleggingen fra Tverrådalen i 2017 viser også funn av engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), breiull (*Eriophorum latifolium*), dvergjamne (*Selaginella selaginoides*), gulstarr (*Carex flava*), jåblom (*Parnassia palustris*), fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*) og svarttopp (*Bartsia alpina*). I tillegg ble myggblom (*Malaxis paludosa*) registrert like utenfor vernegrensa.

Den store variasjonen av biotoper gir grunnlag for stor diversitet av fauna. Fjellområdene har bestander av bjørn (*Ursus arctos*), jerv (*Gulo gulo*) og gaupe (*Lynx lynx*), i tillegg har fjellrev (*Vulpes lagopus*) hatt årlige ynglinger i Blåfjella de siste åra. Blant hjortevilt finner vi elg (*Alces alces*), hjort (*Cervus elaphus*), rådyr (*Capreolus capreolus*) og tamrein (*Rangifer tarandus*). Fuglelivet kan lokalt være meget rikt og spesielt myr- og våtmarksområdene og kulturlandskapet rundt fjellgårdene tiltrekker seg mange arter. Av de mer sjeldne funnene innenfor nasjonalparken kan nevnes fjellmyrløper (*Limicola falcinellus*), svømmesnipe (*Phalaropus lobatus*), fjelljo (*Stercorarius longicaudus*), dobbeltbekkasin (*Gallinago media*), hagesanger (*Sylvia borin*) og munk (*Sylvia atricapilla*). Kongeørn (*Aquila chrysaetos*), hønsehauk (*Accipiter gentilis*), fjellvåk (*Buteo lagopus*) og jaktfalk (*Falco rusticolus*) er kjente rovfugler som hekker i området. Bestandene av lirype (*Lagopus lagopus*) og fjellrype (*Lagopus muta*) er jevnt over gode, og fjellområdene betegnes som å ha vesentlige kvaliteter som jaktterreng. I fjellskogen kan man finne gode bestander av storfugl (*Tetrao urogallus*), orrfugl (*Lyrurus tetrix*) og jerpe (*Tetrastes bonasia*). I nasjonalparken finnes det mange produktive fiskevann som domineres av ørret (*Salmo trutta*) og/eller røye (*Salvelinus alpinus*). I enkelte vann er lake (*Lota lota*) vanlig, og ørekyte (*Phoxinus phoxinus*) er også registrert. Kanadarøye (*Salvelinus namaycush*) er en fremmedart og er påvist i Rørtjønna (Snåsa/Snåase).

Liste over observerte arter i nasjonalparken i perioden 2010-2022 ligger vedlagt.

RØDLISTEARTER BESKRIVELSE

Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter. Årsaken til at en art er rødlistet kan være nedgang i populasjon, lavt antall individer, fragmentering av leveområder eller gjerne en kombinasjon av disse faktorene. Observerte arter i perioden 2010-2022 som er rødlistet per 2021 er presentert i vedlagt fil.

GEOLOGI BESKRIVELSE

Berggrunnsforholdene innenfor nasjonalparken kan grovt deles i to. Fra Knulen i Verdal i sør og opp til Grønningen-Holden i Snåsa/Snåase lenger nord er det bergarter tilhørende Trondheimsfeltet som dominerer. Stort innslag av glimmerskifer gir opphav til en relativt frodig vegetasjon. Videre nordover overtar næringsfattige gneisbergarter som gir mer sparsom vegetasjon. Store områder i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark domineres av bart fjell.

Av spesielle kvartærgeologiske former er det drumliner (lang morenerygg dannet under bre) i Skjækerområdet og lenger øst. Mot nord finnes løsavsetninger ved Gaundalen, Holderen, Gjevsjøen og Gressåmoen. Det mest interessante kvartærgeologiske området ligger i Gaundalen. Her finner man glasifluviale avsetninger, og langs Gauna går det en flere kilometer lang og nesten sammenhengende esker.

Langs Klumplifjellet og Deakahjabpe ligger seter (strandlinjer avsatt i en bredemt sjø) i sju nivåer. Store, velformede drumliner ligger både på støt- og lesiden av Klumplifjellet, noe som er typisk beliggenhet for drumlioneide former i denne regionen. Langs Blåsjøelva fra midtre Blåsjøvatnet og noen kilometer nedover, ligger det et system av store, delvis parallelle eskere.

KLIMAENDRING

Værdata de siste 20 årene

Målinger de siste 20 åra fra like vest for nasjonalparken (Kjevlia, Snåsa/Snåase) viser variasjoner av årsnedbør mellom 797-1449 mm. Høye nedbørsnivåer bidrar til at de lavereliggende områdene er preget av myr og våtmark. I samme periode ligger middeltemperaturen på 1,4-5,5 grader celsius. Makstemperatur og minimumstemperatur har vært henholdsvis 32,7 og -36,3 grader celsius. Dataen er hentet fra **Norsk Klimaservicesenter**.

Endring av vær

Klimaendringer som følge av økt temperatur kan gi kortere periode med snødekke og tilsvarende lengre barmarksperioder. Svingende temperaturer kan føre til nedising av vegetasjon og beite, som er en trussel mot artsmangfoldet og naturgrunnet til reindrift og sørsamisk kultur. Med økte temperaturer kan vi også forvente mer gjengroing av området, og ivaretagelse av beite vil være et viktig tiltak mot endring av landskapets karakter og egenart. Artene som lever i de lavereliggende dalførene kan forventes å flytte seg mot fjellet.

Det forventes hyppigere nedbørsperioder med større intensitet (mer nedbør på kortere tid) og med kraftig vind. Dette kan være utfordrende for flere arter som lever i høyfjellet og som er tilpasset et kaldt klima. Hyppigere nedbørsperioder kan gi større vannføring i vassdrag i tillegg til høyere risiko for erosjon på sårbare stier. Risikoen for økt erosjon ifm hyppigere nedbør gjelder også f.eks. sår i landskapet fra motorferdsel på barmark. Det er de siste årene flere eksempler på at isgangen på våren har tatt med seg bruer, noe man må ta stilling til i videre forvaltning.

Endring av hekke- og yngletid

Som følge av klimaendringer kan noen arter igangsette hekking og yngling tidligere på året. Dersom ny kunnskap tilsier at dyrenes sårbare perioder er i endring, kommer dette til å ha en innvirkning på saksbehandling og gjennomføringen av tiltak.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING

Økt ferdsel og annen menneskelig aktivitet i verneområdet kan være utfordrende for slitasje av vegetasjon og forstyrrelse av sensitive arter og den sørsamiske kulturens naturgrunnlag. Friluftslivet og samfunnet er i stadig endring, så en kan forvente nye problemstillinger etterhvert som tiden går og nye trender etablerer seg. Per nå er det likevel «tradisjonelle» friluftaktiviteter som er mest populært, herunder fottur og høsting (Selvaag & Wold, 2018).

Slitasjeproblemene på stier forsterkes av klimaendringene med mer og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon. Det er derfor viktig å sikre stier med høye ferdselstall mot erosjon og utvasking. Utvasking og erosjon kan også forekomme som følge av motorferdsel på barmark.

BRUK OG HISTORIKK

EIERSTRUKTUR

Eierforhold

I Lierne og Snåsa/Snåase er hovedandelen av det totale verneområdet statsgrunn og statsallmenning, der Statskog er grunneier og fjellstyrene forvalter bruksrettene. Tre fjellgårder i Snåsa/Snåase ligger innenfor eller i "uvernete bobler" i nasjonalparken, to av dem er privat eiendom mens en er statsgrunn. I tillegg ligger noe privat grunn i Imsdalen (Snåsa) og Fossdalen/Holdeslia (Lierne) innenfor nasjonalparkgrensen. Nasjonalparkområdene i Verdal kommune er privat grunn som eies og drives av Værdalsbruket AS. Steinkjer Kommuneskoger-Ogndalsbruket KF er eier av grunnen som ligger innenfor Steinkjer kommune. I Grong eies grunnen i nasjonalparken av Gusli kommuneskog og Ulvig Kiær AS.

Hytter

Det er et lite antall privathytter i nasjonalparken i forhold til det store arealet og Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Det er noen privathytter ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, Gjevsjøen og på grensa mellom Grong og Snåsa/Snåase. Privathyttene ved Gjevsjøen er hytter som disponeres at folk som bidrar til gårdsdrifta, og er sånn sett av særegen karakter. Det er også et godt tilbud av utleiehytter i nasjonalparken, som eies og driftes av Værdalsbruket, DNT Nord-Trøndelag, Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriståvro, Statskog og Fjellstyrene i Lierne. Det er også utleiehytter i randsonen til nasjonalparken og i tilgrensende naturreservat, som driftes av flere av de nevnte i tillegg til Gusli Skog og Ulvig Kiær. For at en hytte skal kunne defineres som privathytte skal den være tilgjengelig for utleie til allmennheten året rundt. Dersom en hytte kun leies ut i mindre perioder eller for åremål anses den som privathytte i denne forvaltningsplanen.

Bruksretter

Den historiske bruken av fjellområdene dannet grunnlag for bosetting og næring i bygdene her. Disse store fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til jakt, fangst, fiske, setring, beite med mere, kalt bruksretter. Kategorisert under bruksrettene anses beite som en almenningsrett, mens jakt, fangst og fiske anses som en allmennsrett. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte med hjemmel i fjelloven. Statskog SF er grunneier på statsallmenningene, og forvalter grunneierretten.

Fjellstyrets allmenningshytter er satt opp i medhold av fjelloven for at de bruksberettigede skal kunne ta i bruk sine rettigheter. Private hytter er ikke tilknyttet noen bruksrett i lys av fjelloven.

Sørsamisk kultur

Reindriftas og samers rettigheter i nasjonalparken har sin rot i historisk bruk av området. Det er altså aktiv reindrift i nasjonalparken. Etter reindriftsloven inngår nasjonalparken i Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt og Låarte sijte/Luru reinbeitedistrikt. Det er også to samiske sommerboplasser tilknyttet sijtene, som ligger ved hhv Hattjønnin/Huvhpienjaevrie og Hykkelnestjønna/Såaloegorre.

VERNEPROSESS

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmedajve ble opprettet ved Kgl.res. 17.12.04. Opprettelsen skjedde samtidig med vernet av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde og Berglia og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat. Nasjonalparken er på ca 1931 km², landskapsvernområdet er ca 96 km² og naturreservatet 14,8 km², til sammen om lag 2035 km². Dette gjør Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmedajve med tilgrensende verneområder til et av de største vernede områdene i Norge.

Den tidligere nasjonalparken Gressåmoen i Snåsa kommune/Snåasen tjielte ble innlemmet som en del av dagens nasjonalpark, og verneforskriften viser til egne jaktregler innenfor tidligere Gressåmoen nasjonalparks grenser. Grensa for den tidligere nasjonalparken strakk seg fra Bukvassfjellet i nord, langs kommunegrensa sørøst og sørover mot Gaarkestjaerhvienjaevrie, vestover mot Djuptjønna, norover mot Gaasjaevrie, nordvestover mot Grøntjønna og nordøstover til Buksvassfjellet.

Før vernevedtaket i 2004 ble det i perioden 1995-2002 gjennomført et omfattende forarbeid som har vært forankret i nasjonale politiske vedtak og føringer. De eldste dokumentene er fra 1986 (NOU 1986:13 "Ny landsplan for nasjonalparker) som på begynnelsen av 1990-tallet ble etterfulgt av St.meld.nr. 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" og tilhørende Innst.S.nr. 124 (1992-93). Denne ble behandlet og vedtatt i Stortinget 19.04.93 og Regjeringen blir bedt om å utarbeide forslag til vern i de områdene som i dag hører til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmedajve.

Da nasjonalparken ble vernet ble Raudfjellet ikke tatt med i verneområdet for å vurdere muligheten for utvinning av mineraler. Dette ble gjort gjort med en Rikspolitisk bestemmelse som skulle gjelde i 10 år frem til 17.12.2014. Dersom mineralforekomsten ikke var utnyttbar innen 17.12.2014 skulle området innlemmes i nasjonalpark. Per februar 2023 er området fortsatt verken nasjonalpark eller regulert for mineralutvinning.

RESTRIKSJONSOMRÅDER

Restriksjoner i rom

Det foreligger ingen romlig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Dagens bruk legger likevel visse føringer for hvor i verneområdet man ønsker mer og mindre ferdsel, behov for tiltak, osv.

Restriksjoner i tid

Det foreligger ingen tidsmessig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Tiltak som kan være forstyrrende på dyrelivet bør ikke gjennomføres på våren og forsommeren når det er yngle- og hekketid.

LANDBRUK

Alle de fem berørte kommunen har vært og er fremdeles typiske landbrukskommuner. Selv om både Steinkjer og Verdal kommuner har sterke by- og tettstedssentra gjenspeiler jord- og skogbruket seg i både bosettingsmønster, næringsliv og kultur også i disse kommunene.

Jordbruk

Opp gjennom jernalderen og middelalderen ble utmarksbeite, setring og fjellslått stadig viktigere i det fjellnære jordbruket. Slåtteretter i allmenning omtales i Landloven av 1247, som igjen bygger på Frostatingsloven, og fjell- og myrslåtter i fjellene rundt Blåfjella-Skjækerfjella er dokumentert gjennom rettssaker alt fra det 16. og 17. århundre. Seterdrift ble først aktuelt i Skjækerfjella fra 1800-tallet.

Fjellslåtten og setringa avtok på slutten av 1800-tallet, men mange av setrene var i drift til midt på 1960-tallet. I dag brukes de fleste seterhusene til fritidsboliger og noen av vollene som beite for ungnaut. I Skjækerdalen knyttes setrene til sauehold, tilsyn, samling og sortering av dyr. Det er ikke kartlagt hvor mange gamle seteranlegg som finnes innenfor nasjonalparken. Det er gjennomført kartlegginger av slåttemyrer, og det er spor av slåttemyrer ved Vera og Skjækerdalen i Verdal, omkring Grønningen i Snåsa og like østenfor nasjonalparken i Lierne.

Skogbruk

Skogen i fjelldalene ble tidligere hogd og hentet ut med hest eller fraktet ut via vassdragene. Fløting av tømmer var vanlig helt fram til 1965, men samtidig med at aktiviteten rundt setrene forsvant, ble det også mindre aktivitet i skogen. Skogbruket ble på denne tiden også mer kostnadseffektiv, maskiner tok over mye av drifta og fjellskogen ble stående fordi det var lite lønnsomt å hente den ut.

Seisjødalen, Almdalen og Holden-Grønningen i Snåsa har hatt kommersiell skogsdrift helt frem til nasjonalparken ble vernet. Ved Holden-Grønningen var det stor drift i 1947-1950 med uttak av 33.000 m³ til Tägefors bruk i Järpen (Sverige). I Seisjødalen kan man på flyfoto se mer enn 900 da med kulturskog i tillegg til to skogstuer. I Almdalen ligger en skogstall inne i plantefeltene langs Alma.

Innenfor nasjonalparken er det til dels betydelige skogressurser, det meste som høyereliggende fjellskog. Fjellskogen vokser i lisdene og dalene og utgjør et viktig landskapsøkologisk element mellom mer lavereliggende områder og fjellet. I nasjonalparker og naturreservater er det et generelt forbud mot skogsdrift.

Holden Fjellgård

Holden Fjellgård (440 m.o.h.) ligger sentralt i nasjonalparken ca 1400 m fra grensa til Sverige. Statskog eier eiendommen som er på 40 200 da (inkludert vannareal).

Holdens opprinnelse henger sammen med ferdselen og handelen østover mot Sverige. Det er dokumentert fast bosetting på Holden helt tilbake til 1778, men det kan ha vært bosetting tidligere. I følge tradisjonen skal snåsninger og kallsokninger (svensker) før 1780 hatt byttehandel i Hallaren, et bratt overhengende berg nær Holden. Snåsningene kom med smør, korn og sild og byttet mot svenskene sine jernvarer. Hester ble også byttet på "Hallarmarknaden". Om ikke dette er dokumentert, var det livlig byttehandel i 1800-årene. Vinterstid kunne opptil 12 - 15 hestekjørere dra innover fra Belbu med sledelass på 15 - 16 våg (nær 300 kg). Det var korn sild og tørrfisk. I bytte med svenskene fikk de spader, karder, grev, spiker og stangjern, ofte også lin, silke, spillkort og røde toppluer. I Snåsa/Snåase ble varene kjøpt opp av handelsmenn. Omkring 1880 tok ferdselen slutt, og handelsvarene tok andre veier. I 2005 ble det startet opp med setring på Holden, og i dag brukes innmarka (70 da) rundt gården som beite for ungdyr.

Husene leies ut til overnatting for fotturister, jegere og fiskere. Letteste adkomst til fjellgården er langs sti fra Björkedet på svensk side. Holdenstien fra Grønningen i Snåsa er også et godt alternativ, som regel i kombinasjon med båt over Grønningen.

Gjefsjøen fjellgårder

Ved Gjevsjøen (skrives med v hos Kartverket, men med f lokalt) er det 2 fjellgårder. Fjellgårdene ligger riktignok ikke innenfor nasjonalparken, men man må gjennom nasjonalparken for å komme seg hit. Begge gårdene ligger på samme tun, hvorav den ene er fast bosatt med aktiv drift mens den andre er fraflyttet og benyttes som fritidsbolig og husvær når det hjelpes til på den aktive gården. Det har vært fast bosetning her siden 1791. I starten var det kun én gård her, men på slutten av 1800-tallet ble gården delt i to gårder slik det fortsatt er. Området har senere vært viktig under de siste månedene av 2. verdenskrig. Da hadde en

amerikansk fallskjermgruppe under kodenavnet RYPE tilholdssted her for å sabotere jernbanen. I dag er det et muesum om Operasjon Rype på Gjefsjøen fjellgård.

I dag tilbyr Gjefsjøen fjellgårder overnatting og gode jakt- og fiskemuligheter i området. Det er også skjært ut et svært lite antall hytter på eiendommen til folk med nær relasjon til gårdseieren, for å bidra til driften av gården. Disse folkene anses som avgjørende for at driften skal kunne vedvare.

Gaundalen fjellgård

Gaundalen fjellgård ligger tilsvarende som Gjefsjøen fjellgård, altså ikke innenfor nasjonalparken, men man må gjennom nasjonalparken for å komme seg hit fra norsk side. Dersom nasjonalparken utvides i Gaundalen vil det i mange tilfeller være slik fra svensk side også. Her har det vært bosetning siden midten av 1600-tallet, og kanskje tidligere enn dette også. I rapport nr 3 1998 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen står det bl.a. "Da almenningskommisjonen i 1799 gikk opp grenser for statsallmenningen var det 2 hester, 10 naust og 40 sauer på Gaundalen. I myra tok de 40 lass høy og på vollen 80 lass".

Driften på eiendommen, gnr 71 bnr 1 og bnr 3 drives i dag med fast bosetning som en tradisjonell landbrukseiendom med omsetning fra 30 - 50 vinterfôret sau med tillegg av og utleie av jakt- og fiskeutleie. Gårdens eget behov for jakt, fiske og sanking kommer i tillegg. Foruten våningshuset drifter gården to bygg for overnatting. I tillegg er det rettigheter til dagens eier om oppsetting av hytte på bnr 1. Eiendommen har egen kraftstasjon ved Grønnlielva (Grønnlivassbekken) med luftlinje til gården. Kraftstasjonen krever regelmessig tilsyn både i driftsfase så vel som service og reparasjoner. Fra Grønnlivatnet har gården et regulert fiske, dels for utleie og dels til gårdens eget bruk.

REINDRIFT

Generelt

Reindriftssamene har utmarka og fjellene som heltids- og helårs arbeidsplass. Kulturminner forteller en historie der sørsamene fra å drive fangst, etter hvert utvikla tamreinhold og tamreindrift. Det er indikasjoner om reindrift i Jämtland tilbake til 1000-tallet, og utviklingen har antakelig variert geografisk.

Reinmelkhusholdet bredte seg fra slutten av 1400-tallet, og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inntekta basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som kløv- og trekkdyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnet ble brukt til klær og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindriften over fra naturalhushold til pengehushold, og kjøttproduksjon er i dag dominerende for næringa. Tekniske hjelpemidler som reingjerder, snøscooter, motorsykler og helikopter blir i dag benyttet i den daglige driften. Beitepress fra rein gjennom lang tid har bidratt til å forme landskapet og det biologiske mangfoldet.

Tradisjonell samisk næringsutøvelse er arealutnyttende. Det ble foretatt en konsekvensutredning for reindrift-samisk næring i forbindelse med opprettelse av nasjonalparken, og den belyser ulike problemstillinger næringa må ta stilling til i sin daglige drift. Utredningen viser imidlertid at vern av områder vil bidra til å sikre næringsgrunnlaget for reindriften på sikt. I dag er reindriften den viktigste bæreren av samisk språk, bosetting og kultur.

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner som skal sikre reindriftsamenes medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. ILO-konvensjonen nr. 169 sikrer samer som urfolk rett til å utøve og utvikle sin kultur. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter sier blant annet at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at disse følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for framtida. Dette ser vi blant annet gjennom verneformålet, naturmangfoldloven § 14, reindriftsloven og sameloven.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene påpeker at økt ferdsel kan gi økt forstyrrelse på rein og være negativt for samisk bruk av områdene.

Forvaltning av reindriften

Reindriftsloven hjemler reindriftras rettigheter som omfatter rett til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til å sette opp anlegg som trengs til reindrifta, rett til brensel og trevirke, rett til jakt, fangst og fiske på statsallmenning/statsgrunn.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er faglig rådgiver og premissgiver ovenfor offentlig forvaltning og andre i saker som angår reindrifta i Trøndelag/Trööndelagen. Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje skal utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven.

Gjennom rettspraksis er det lagt til grunn at samisk reindrift er en del av samisk kulturutøvelse som har krav på beskyttelse etter art. 27 i *FN-konvensjon av 1966 om sivile og politiske rettigheter* som Norge ratifiserte i 1972. Reindriftnæringa, uavhengig av om den har tilpasset seg nye og moderne metoder for utøvelse, er dermed en felles kulturbærer for den samiske kultur, og dette stiller forvaltningen av samiske områder i en særstilling.

Sørsamisk språk

Sørsamisk er på UNESCOs liste over truede språk, men er i positiv utvikling. Snåasen tjielte/Snåsa kommune ligger under "Forvaltningsområdet for samisk språk", som betyr at samisk og norsk språk skal være likestilt i kommunen. Å synliggjøre samisk språk og kultur er derfor viktig i det offentlige rom for å bevisstgjøre og ivareta den samiske kulturen. Dette gjelder også informasjon som utarbeides av nasjonalparkforvaltningen i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Nasjonalparkstyret skal derfor være en foregangsmyndighet i bruk av sørsamisk språk.

Stadnamnlova § 11 sier blant annet at offentlig forvaltning skal benytte stedsnavn som er registrert i stedsnavnregisteret. Dette inkluderer samiske stedsnavn, og gjelder f.eks. kart og skilt.

Sijtene/reinbeitedistriktene

Nasjonalparken ligger innenfor svært sentrale sørsamiske bruks- og bosettingsområder. Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt ligger i sør og Låarte sijte/Luru reinbeitedistrikt i nord. Til sammen utgjør de to reinbeitedistriktene 10 driftsenheter der høyeste tillatte reintall er totalt 4400 rein. Skæhkere sijte har sommerboplass ved Hattjønning øst for Skjækerfjella/Skæhkere i

Snåsa/Snåase. Låarte sijte har sommerboplass ved Hykkelnestjønna like sør for Almdalen i Lierne. I tilknytning til sommerboplassene ligger det arbeidsgjerde/merkegjerd.

Det er ikke grenseoverskridende beite mellom norsk og svensk reindrift i området. For å unngå sammenblanding av dyr er det satt opp et grensegjerde på hele strekningen. Gjerdet følger i hovedsak riksgrensa.

Distriktsplan

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert/distriktsplanbasert forvaltning av reindriften. En distriktsplan som er godkjent av nasjonalparkstyret kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

FRILUFTSLIV

Friluftsliv og ferdsel

Friluftsliv er regulert av friluftsløven og allemannsretten. Retten til fri ferdsel i utmark kombinert med gamle høstingstradisjoner er grunnlaget for de tradisjonelle og enkle friluftslivet man kjenner fra området. I de mer avsidesliggende og indre områdene av nasjonalparken møter man sjelden folk, og organisert ferdsel er lite utbredt. Utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging står som en del av formålet med nasjonalparken.

Friluftsliv er i **Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet** definert som *Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse*. Der står det også beskrevet at det er nødvendig å avgrense og skille friluftsliv fra annen aktivitet, hvor blant annet motorisert ferdsel ikke omfattes av friluftsbegrepet i denne forstand. Det legges til grunn at det er samhandlingen mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse nasjonale myndigheter ønsker å legge til rette for, hvor bl.a. oppleve kulturminner i naturen anses som naturopplevelse.

Tilrettelegging

DNT Nord-Trøndelag, fjellstyrene og grunneierne er viktige tilretteleggere for allmennhetens friluftsliv. Flere av de merkede stiene er utviklet med bakgrunn i gamle ferdselsårer, og merking og klopplegging gjør det lettere for flere å komme seg ut på turer inn i fjellheimen. Grunneierne tilrettelegger særlig med tanke på adgang til nasjonalparken, f.eks. adkomstveger til innfallsporter. Graden av tilrettelegging skal stå i stil til gjeldende besøksstrategi og trussel på verneverdier.

Fritidshytter/privathytter

Det som er av privathytter i nasjonalparken ligger spredt. Dette er i all hovedsak gamle jakt- og fangsthytter for å utnytte ressursene som er i utmarka. Enkelte privathytter ligger over 20 km fra brøytet vei og opp til 15 km fra nærmeste hyttenabo. Tatt i betraktning at det flere plasser er dårlig telefondekning gir dette et annet behov enn hyttefelt nært brøytet vei. Behovet gjelder både med tanke på sikkerhet og transport for vedlikehold av egen eiendom og verdier.

JAKT OG FISKE

Generelt

Den lokale jakt- og fisketradisjonen i området er sterk. Mesteparten av arealene innenfor nasjonalparken er statsallmenning, og disse områdene har hatt en særlig betydning for allmennhetens mulighet til å utøve jakt og fiske. Områdene er kjent for gode bestander av rype, storfugl og hare, ørret og røye og andelen tilreisende jegere og fiskere er forholdsvis høy.

Mange av jakt- og fiskebuene har nær tilgang til gode fiskevann der folk har kunnet hente seg vinterforråd med fjellfisk. Garn- og oterfiske har vært og er mest vanlig, men også fiske med stang og isfiske er attraktivt. Flere av de høyereliggende vatna i nasjonalparken kan gi fine fangster av ørret og røye og kvaliteten på fisken betegnes som meget god.

Fiske med garn og oter betinger bruk av båt og opp gjennom tidene har det blitt fraktet en god del båter inn til ulike fjellvatn. De fleste av disse båtene er private, og bruken kan ha endret seg siden båten ble fraktet inn. Fjellstyrene i Snåsa og Lierne ønsker å få båttopplagene og båtbruken ved enkelte vatn i mer ordnede former og er i ferd med å kartlegge behov og aktuelle tiltak. Fjellstyrene jobber også med et register av båttopplag.

Tilgang på jakt og fiske

I Snåsa og Lierne har snarefangst av ryper hatt lange tradisjoner og tidligere hadde snarefangsten vesentlig næringsmessig betydning for mange. Snarefangsten har også i dag et visst omfang, men bevaring av kultur og tradisjon betyr generelt mer nå enn den næringsmessige utnyttelsen. Fjellstyrene forvalter jakt og fiske i statsallmenningene (jfr. fjelloven). Fjellstyrene disponerer både utleiehytter, naust og båter, og legger til rette for at utnyttelse av utmarksressursene kan foregå slik den alltid har gjort. Den sterke tradisjonen for utøvelse av jakt og fiske gjenspeiler seg i antall jakt- og fiskehytter som ligger i området. Til sammen har fjellstyrene i Snåsa og Lierne over 20 hytter (innenfor og utenfor verneområder) som i hovedsak benyttes som overnatting i forbindelse med jakt, fiske og friluftsliv, hvorav et fåtall ligger innenfor nasjonalparken.

Værdalsbruket AS er grunneier av skog- og fjellområdene i Verdal og forvalter jakta og fisket i dette området. Værdalsbruket har lange tradisjoner med å drive aktiv utnyttelse av sine jakt- og fiskerettigheter, og inntektene fra utmarka har stor betydning for

selskapet. Enkelte terreng og hytter leies ut eksklusivt i kortere perioder, men også allmennheten har god tilgang til å drive jakt og fiske.

Statskog forvalter jakt og fiske i Holden statsskog og Gressåmoen statsskog. I tillegg driver de utleie av Holden fjellgård og to andre hytter innenfor nasjonalparken.

Gusli skog og Ulvig Kiær forvalter jakt og fiske på arealene i Grong kommune. Gusli skog har en utleiehytte i Guslia naturreservat, like i utkanten av nasjonalparken.

REISELIV

Reiseliv med utgangspunkt i naturopplevelse, jakt og fiske, er i all hovedsak knyttet til bygdene og randområdene rundt nasjonalparken. Mye av virksomheten er småskalabasert, og innkvartering og overnattingstilbud er som regel hytter eller hus som ligger i tilknytning til landbrukseiendom.

FORSKNING OG UNDERVISNING

Generelt

Det er gjennomført noe forskning og undersøkelser på blant annet på sopp, rype, jaktfalk, kongeørn, vann og bjørn. Det er en generell utfordring for nasjonalparkstyret at den innhentede kunnskapen ofte ikke distribueres til nasjonalparkstyret, ettersom det enten kan være unntatt offentlighet eller at nasjonalparkstyret ikke er oppdragsgiver.

Det mest omfattende prosjektet som er gjennomført er "Jakt i Lierne" i perioden 2015-2019. Prosjektets mål var å minske tettheten av smårovvilt for å øke den jaktbare bestanden av hønefugl i Lierne, noe man lykkes med.

Formidling

Formidling av arkeologi og historie er viktig. Verdal kommune driver i 2023 et formidlingsprosjekt om samisk historie/arkeologi i Veraområdet.

Bokutgivelser i tilknytning til området

- Historier fra Skjækerfjella, utgitt av Ogdal Historielag, revidert utgave 2021.
- Nasjonalparker i Trøndelag, Kjartan Trana og Steinar Johansen, utgitt av besøkssenter nasjonalpark på Røros og i Lierne, 2018.
- I fjelli, Oddvar Åsvoll, utgitt av Embla forlag, 2010.
- Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker - blå fjell og gylne drømmer, Tormod Aune, Kjartan Trana og Steinar Johansen, utgitt av Lierne nasjonalparksenter, 2009.

KULTURMINNER

Generelt

Det finnes mange og verneverdige spor etter den historiske bruken i form av kulturminner. Kulturminnene i området er i all hovedsak knyttet til bruk av utmarka og ut fra det kan man dele kulturminnene i nasjonalparken inn i fire hovedgrupper: samiske kulturminner, kulturminner fra eldre tider, setervoller og ferdsl. Navnsettingen man finner igjen på dagens kart gjenspeiler hvordan områdene er brukt opp gjennom tidene og navnebruken er dermed svært verdifull i kulturhistorisk sammenheng.

Alle kulturminner fra før 1537 og samiske kulturminner fra før 1917 er automatisk fredet etter kulturminneloven. Bygninger utover dette kan også være fredet/vernet. Sametinget/Sámediggi har myndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner tilsvarende den Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkontjälte har for det øvrige kulturminnevernet.

Askeladden er et nasjonalt register for kulturminner. Det er tilgjengelig for allmennheten gjennom nettstedet www.kulturminnesok.no, og man finner oversikt over alle registrerte kulturminner. Publikum har også anledning til å legge inn egne observasjoner og kommentarer.

Kulturminner fra eldre tider - til og med 537 e.v.t.

Forhistorien deles inn i periodene Steinalder (før 1800 f.v.t.), Bronsealder (1800 - 500 f.v.t.), Jernalder (500 f.v.t. - 1030 e.v.t.), Middelalder (1030 - 1537 e.v.t.) og nyere tid (etter 1537 e.v.t.). Dette innebærer også eldre samisk bosetning og forløperne til disse. Det er lite kunnskap om steinalderens pionérbosettinger, men ut fra bosettings- og innvandringsmønster andre steder i landet kan man anta at det langs vassdragene i området (for eksempel langs Grønningen-Skjelbreia-Holden) og i de store dalførene (Almdalen, Seisjødalen, Gaundalen og Skjækerdalen) har vært bosetting tilbake til steinalderen. Registrerte kulturminner langs hovedvassdragene som ligger utenfor nasjonalparken (Sørlivassdraget i Lierne og Vera i Verdal) underbygger dette. Spor etter dyregraver i området forteller at ressursgrunlaget (elg og rein) hadde stor betydning for jakt og fangst.

Fra slutten av steinalder og gjennom bronsealder og tidlig jernalder er sporene etter boplasser få, sannsynligvis fordi de er vanskelige å finne. Men samtidig øker andre typer kulturminner i omfang, blant annet fangstgroper og etter hvert jernvinneanlegg. I

tillegg til disse finnes det særlig fra jernalder og middelalder en lang rekke spesielle kulturminnetyper.

Nasjonalparken ligger innenfor et av de mest sentrale jernvinneområdene i Skandinavia, der funn kan dateres tilbake til tidlig jernalder. Omfanget av produksjonslokaliteter tilsier at Midt-Norge må ha eksportert jern til andre regioner og at jernvinninga har vært en viktig del av næringsgrunnlaget for bosetterne i de skogkledte dalene. Det er gjort funn av jernvinneplasser og tjæremiler ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie.

Det er vanskelig å forvalte noe man nesten ikke kjenner. Kunnskapen om kulturminner i områdene er liten, tilfeldig og uten systematiserte undersøkelser. Det er derfor viktig å gjøre systematiske registreringer.

Samiske kulturminner

Nasjonalparken ligger i gamle samiske bruksområder. Hvor langt tilbake i tid samene har hatt tilhold i området er det ingen som vet, da mange spor er svake og usynlige fordi livsform og materialbruk har vært tilpasset omgivelsene. Tidligste sikre funnet er et ildsted i Lakadalen som er datert til midten av 1600-tallet. Fra og med 1890-årene med inndeling av reinbeitedistrikter og i overgangen fra reinnomadisme til tamreindrift kan man finne synlige kulturminner som gammeplasser, gjerder, oppbevaringsplasser for melk og mat og drikkevannskilder. Disse kulturminnene er i hovedsak knyttet til fjellskogen og samenes sommerland. Det er gjort flere registreringer av samiske kulturminner i Lakadalen/Njaaka i Verdal og ved Langvatnet/Loevesjaevrie, Lakavatnet/Råapejaevrie, Fossdalen/Boerne, Urddalsvatnet/Sjaarejaevrie og Hykkelnestjønna/Såolegorre i Lierne. I tillegg er noen samiske kulturminner som står uten direkte tilknytning til andre og kulturminner like utenfor nasjonalparken.

Det er vanskelig å forvalte noe man nesten ikke kjenner. Kunnskapen om samiske kulturminner i områdene er svært liten, tilfeldig og uten systematiserte undersøkelser. Det er derfor særlig viktig å gjøre systematiske registreringer av samiske kulturminner ettersom det kan antyde et skjevt bilde av samspillet mellom norsk og samisk historisk bruk av området.

Setervoller

Det gamle kulturlandskapet finner man i tilknytning til de store skogkledde fjelldalene. Gjennom tidene er nye setre bygd opp og andre lagt ned. Bygninger som ikke er i bruk forfaller fort. Den tradisjonelle seterdrifta er ikke lenger en vanlig del av gårdsdrifta, men setrene er i enkelte områder sterkt knyttet til sauehold med tilsynsfunksjon, samling og sortering av dyr. På andre setre foregår det utmarksbeiting med storfe. Det vil bli en stor utfordring å ta vare på setermiljøet som dokumentasjon på den kulturhistoriske bruken av utmarka.

Skogsdrift

Skogbruket har gjennom tiden etterlatt seg kulturminner i form av terrenginngrep, bygninger og skogbilde. F.eks. i Seisjødalen er det opparbeidet traktorveg (synlig på flyfoto 1974), myrgrøfter og to skogstuer og en stall/garasje. Her er det også store områder med kulturskog. I Almdalen ligger det en skogstall inne blant plantefeltene langs Alma.

Ferdsel

Det er mange gamle ferdselsveier i nasjonalparken. Folk bodde spredt i disse områdene, og det var lange avstander mellom gårdene, setrene, handelsstedene og kirkene. Den norske koloniseringen av Jämtland i jernalderen, som vi kan se i både stedsnavn og sagatekster, vitner om at fjellene ikke har vært til hinder for kontakt øst-vest. *Prestevegene* over fjellet mellom Gressåmoen i Snåsa/Snåase og Sørsetran, Aunet, Aspneset og Berglia i Lierne er noen av de eldste ferdselsleiene som er beskrevet. Stiene fra bygda og inn til fjellgårdene Gjevsjøen, Gaundalen og Holden i Snåsa har også mye kulturhistorie i seg. *Holdenstien*, fra Grønningen og til Holden fjellgård, følger i dag samme leia som ble gått den gang snåsningene utvekslet varer med svenskene. Det er også en rekke tradisjonelle stier og leier fra bygda og inn mot seterdalene og fjellet som er etablert i forbindelse med seterdrift, beitebruk, jakt og fiske. Det kan være aktuelt å kartlegge og kartfeste disse eldre ferdselsveiene.

Kulturminner kan være en viktig faktor for å øke aktiviteten og interessen for friluftsliv i dag, men det kan også være en utfordring. Såkalt "villvarding" og slitasje på kulturminner kan forringe verdien av kulturminnene, og det er viktig at forvaltningsmyndigheten tar hensyn til dette i den daglig forvaltningen og tilretteleggingen.

Stedsnavn

Den muntlige tradisjonen vi alltid være viktig for å forstå den historiske bruken av et område. På kart over nasjonalparken finner man både samiske og norske navn, og navnene forteller hvordan områdene er brukt av menneskene opp gjennom tiden. Detaljer er det imidlertid vanskelig å få med på de tradisjonelle kartene i målestokk 1:50000 som folk vanligvis bruker, og det er derfor viktig at de muntlige tradisjonene ivaretas ved å bli skrevet ned i andre sammenhenger. Det sørsamiske språksenteret Gielem nastedh i Snåsa/Snåase har de siste årene kartlagt og etter hvert kartfestet sørsamiske stedsnavn i området. Dette er et fortsatt pågående arbeid.

BYGG OG INSTALLASJONER

Bygg

De fleste husværene som opp gjennom tidene er bygd i området er satt opp med bakgrunn i behov tilknyttet reindrift, tradisjonell landbruksdrift (setring, gjeting og tilsyn), skogsdrift eller høsting av utmarksressurser (jakt og fiske). Eksakt tall på antall bygninger innenfor nasjonalparken finnes ikke, men ut fra de bygningsdata som finnes og lokal kjennskap anslås det rundt 50 hytter/setre/skogskoier/gjeterbuer. I tillegg kommer bygninger i forbindelse med reindriftsamenes sommerboplasser.

Skæhkere sijte har sin sommerboplass ved Hattjønning øst for Skjækerhatten/Huvhpie i Snåsa kommune/Snåasen tjelte og Låarte sijte har sommerboplass ved Hykkerneset sør for Almdalen i Lierne kommune.

De fleste bygningene i nasjonalparken er satt opp før plan- og bygningslovens eksistens, og den langsiktige og forsiktige arealplanforvaltningen til kommunene siden slutten av 1960-tallet har gjort at det er generelt få søknader knyttet til byggevirksomhet i fjellområdene.

Andre installasjoner

Det finnes ingen veger innenfor nasjonalparken, med unntak av en liten bit av Forlandsvegen i Verdal. Ferdsel til og fra hyttene skjer som regel til fots, og om vinteren benyttes snøscooter og ski. Tidligere har det vært en trasé med telefonstolper som går mellom fjellgårdene i Gaundalen, Holden og Gjevsjøen, som nå er sanert. Det er fortsatt gamle telefonstolper mellom Angeltjønnbukta ved Gjevsjøen og mot Sverige.

Telenor har installasjoner på Imsdalsfjellet, Heggsjøfjellet/Laedteke og vest for Nordre Gjevsjøhatten/Voenjeåelkie. I tillegg er det et flyvrak sørvest for Plukktjønnfjellet/Vaalta.

INFRASTRUKTUR

Tilrettelegging

Stier gir trygghet og fellesskapsfølelse, de gir mulighet for trygg og sikker ferdsel, de viser oss steder og opplevelser i naturen og de binder sammen fortid og nåtid. Tilretteleggingen kan og bør bidra til å heve naturopplevelsen for turgåeren.

For å gjøre tilretteleggingstiltak tilstrekkelig motstandsdyktige mot fremtidens klima, må utbyggere ta hensyn til de utfordringene klimaendringer innebærer for funksjonalitet og levetid for blant annet broer, ilandstigningsbrygger og turveier. Tilrettelegging skal skje i tråd med verneforskriften og besøksstrategien.

MOTORFERDSEL

Generelt

Det er et mål fra nasjonalparkstyret at motorferdselen skal begrenses til kun det som er nødvendig. I tilfeller der motorferdsel på snødekt mark kan benyttes fremfor på barmark, f.eks. ved transport av årlig behov for ved, skal dette gjøres på snødekt mark. Alt dette er for å begrense barmarkskjøring og dens slitasje på vegetasjonen og kulturminner, og forstyrrelser på dyreliv og friluftsliv.

Snøscooter

Snøscooteren kom på begynnelsen av 1960-tallet og er et viktig fremkomstmiddel. I Snåsa og Lierne har det i lengre tid blitt benyttet snøscootere som transportmiddel for å utøve enkelt og tradisjonelt friluftsliv som f.eks. isfiske.

Størstedelen av motorferdselen i området har vært og er fremdeles knyttet til næringsutøvelse, i hovedsak reindrift. Bruk av snøscooter i forbindelse med dagens reindrift anses som helt nødvendig for næringa.

For å sikre adkomst til fastboende på fjellgårdene på Snåsa/Snåase er det etablert egne transportleier fra bygda og inn til gårdene. Disse leiene brukes i tillegg til de fastboende av folk som skal besøke gårdene.

Bruk av snøscooter for transport av utstyr i forbindelse med bruk av private hytter og setre har vært og er vanlig. Grunneiere og rettighetshavere bruker snøscooter til drift og vedlikehold av utleiehytter.

Politi, SNO, fjellstyrene og grunneiere bruker snøscooter i sin oppsyns- og tilsynsvirksomhet. Forskningsprosjekter initierer ofte behov for motoriserte hjelpemidler. Prosjektene er imidlertid tidsbegrenset og foregår kun i perioder av året. Andre utøvere som bruker snøscooter i området er turistforeningen i forbindelse med drift av foreningens hytter, redningstjenesten i forbindelse med øvelse og sporadiske rednings- og leteaksjoner.

Barmark

Bruk av terrengkjøretøy på barmark har vært lite utbredt, men i forbindelse med næringsutøvelse som reindrift, landbruk og elgjakt er det kjent at ulike typer terrenggående kjøretøy blir brukt også på barmark. Skadeomfanget av barmarkskjøring blir generelt oppfattet som mye mer alvorlig enn snøscooteren, og det er derfor ønskelig å holde dette omfanget så lavt som mulig, også for næringsutnyttelse. Det har derfor blitt oppfordret til bruk av helikopter i enkelte områder for å avlaste skadeomfanget av barmarkskjøringen.

Det er kjent at terrengkjøretøy med belter gjør mindre skade på vegetasjon enn terrengkjøretøy med dekk. I tilfeller der det er nødvendig med barmarkskjøring skal det helst brukes terrengkjøretøy med belter. I tilfeller der felt vilt skal transporteres ut båt canadapulk benyttes.

Rullestol

I **forskrift om kjørende og gående trafikk** er det spesifisert retningslinjer for hvordan en rullestol skal være for å bli kategorisert som gående trafikk. Dersom disse retningslinjene ikke er oppfylt er en rullestol å regne som kjøretøy, og omfattet av regelverket om motorferdsel. **NAV Hjelpemiddelsentral Trøndelag** kan benyttes til veiledning for spørsmål om dette.

El-sykkel

Jf. brev fra Miljødirektoratet 14.05.2019 er bruk av el-sykkel i verneområder å regne som motorferdsel. Dette gjelder selv om motoren på sykkelen er avskrudd. Videre beskrivelse av dette er gjengitt i Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

TILLEGGSSOPPLYSNINGER

Droner

I verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve er det ikke et eksplisitt forbud for bruk av drone/modellfly. Men § 3 pkt. 3.1 sier at dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Ettersom dyr i mange tilfeller bli forstyrret av droner, er det derfor et forbudt mot bruk av droner i nasjonalparken. Videre beskrivelse av dette er gjengitt i Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

FORVALTNING

INNLEDNING

Hva regulerer verneforskriften?

Verneforskriften beskriver hva som er tillatt, hva som er forbudt, og hva som kan tillattes etter dispensasjon (søknad). Verneformålet (§ 2) sier noe om hvorfor området er vernet. § 3 trekker fram hva som er lov, søknadspliktig, osv. Forvaltningsplanen skal sørge for å utdype hva verneforskriften betyr, altså f.eks. beskrive hva (jf. § 3 pkt. 1.3 a)) ombygging og utvidelse av eksisterende bygg innebærer.

I tillegg er det et forlik (20-129753SKJ-FROS, ligger vedlagt) mellom Staten og Snåsa fjellstyre/Snåsen vaerieståvroe som presiserer hva som skal kunne utøves innenfor verneforskriftens bestemmelser på statsallmenningene. Motorferdsel og kulturminner reguleres ikke av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret. Det forvaltes hhv av de lokale kommunene og Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke og Sametinget/Sámediggi.

Dispensasjonssøknader

Det er viktig at søknader inneholder utfyllende informasjon om hvem, hva, når, hvor, hvorfor og hvordan tiltaket/aktiviteten skal gjennomføres. For å sikre at søknaden er godt nok opplyst, bør søknadene sendes kommunen, som videresender søknadene til nasjonalparkstyret. Alle saker skal først behandles etter verneforskriften før de behandles ferdig etter annet lovverk. Før et tiltak kan iverksettes må det foreligge en tillatelse fra nasjonalparkstyret, grunneier, kommunen og eventuell annen myndighet. Det er den respektive myndighet og rettighetshaver som har ansvar for at ens egne regler og retningslinjer følges. Søknader som må behandles i nasjonalparkstyret bør være oversendt nasjonalparkforvalteren(e) minst 3 uker før nasjonalparkstyremøtet for å forvente en behandling i det gjeldende møtet.

Alle dispensasjonssøknader fra vernebestemmelsene skal vurderes etter behov og behandles i tråd med verneforskriften og de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Selv om et type tiltak kan regne med positiv behandling er søknadsprosessen viktig for at forvaltningsmyndigheten skal ha mulighet til å sette vilkår om når, hvor eller hvordan tiltaket skal gjennomføres. Der det i denne planen er nevnt at man kan regne med positiv behandling er det rettet mot behandling etter lovverk nasjonalparkstyret har myndighet over.

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn. Vedtaket vil være offentlig tilgjengelig i miljøvedtakeregisteret - www.miljovedtak.no med mindre det er unntatt offentlighet.

Klager

Alle med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28 kan påklage et enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre (3) uker fra mottaker er gjort kjent med brevet. Klagen legges fram for nasjonalparkstyret for vurdering og sendes til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse dersom styret ikke endrer sitt opprinnelige vedtak. Dersom nasjonalparkstyret endrer sitt opprinnelige vedtak er det nye vedtaket å regne som et nytt enkeltvedtak.

Forhold til andre lover

Verneforskriften setter premisser for hva som er lov innenfor nasjonalparken. Andre lover som f.eks. planog bygningsloven, motorferdselloven, viltloven, reindriftsloven, fjelloven og kulturminneloven gjelder også innenfor nasjonalparken.

Samhandling med kommunene

God kommunikasjon mellom kommunene og nasjonalparkforvalteren(e) er viktig. I noen saker skal en søknad behandles etter flere lovverk (f.eks. byggesaker) og hos flere forvaltningsmyndigheter. Det står i naturmangfoldloven § 48 at vedtak først skal fattes etter verneforskriften. Søknaden skal likevel sendes til kommunen først, som videresender den til nasjonalparkstyret. Kommunene har gode rutiner på krav til søknader og bidrar godt til at en søknad er tilstrekkelig opplyst før den kommer for behandling etter verneforskriften.

Samhandling med brukerinteresser

Hvert år søker forvaltningsmyndigheten om midler fra Miljødirektoratet for å gjennomføre tiltak for å fremme verneverdiene. I forkant av dette (gjørne november/desember) pleier det å gjennomføres innspillsmøte med sentrale brukerinteresser av området. Slik har brukerinteressene et forum for å komme med innspill til tiltak som kan/bør gjennomføres. Flere av brukerinteressene opplever dette som en god måte å sikre dialog og samhandling på, og dette vil være viktig å ivareta i

kommende perioder. Denne samhandlingen er lokalt kjent som "bestillingsdialogen". Tiltak det søkes om penger til skal være forankret i forvaltningsplanen, besøksstrategien eller ha en positiv innvirkning på verneverdiene.

Tiltak i nasjonalparken

Nasjonalparkstyret har hjemmel i verneforskriften § 5 og naturmangfoldloven § 47 til å gjennomføre tiltak og skjøtsel for å ivareta eller fremme verneformålet. Hvert år søker nasjonalparkstyret om midler fra Miljødirektoratet til å gjennomføre tiltak.

Privatpersoner og organisasjoner kan komme med innspill til nasjonalparkstyret om hva man bør gjøre av tiltak/skjøtsel, og nasjonalparkstyret vedtar hvilke tiltak det skal søkes og brukes midler til.

TILTAKSPLAN

ID_TILTAK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opph av
ID_TILV V00001 562_00 000000 1	1	Utvikling av Viewpoint Lifjellet og omlegging av sti tilknyttet innfallsporten.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Inter nt opph av
ID_TILV V00001 562_00 000000 3	2	Ferdsestelling ved alle hovedinnfallsporene. Viktig å overvåke bruken av området. Dette kan innebære innkjøp av ferdsestellere i nasjonalparkstyrets eie. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Annet	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 4	3	Opprette bevaringsmål i NatStat. Eksempler på bevaringsmål kan være knyttet til stislitasje, kjørepor ifm motorferdsel eller vedhogst rundt hytter/setrer. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Kartlegging	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000001 3	14	Lage et oversiktskart over aktuelle motorferdseltra s�er til hytter, setrer, o.l. for å kanalisere ferdselen og ha en oversikt over aktuelle motorferdseltra s�er.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 2	15	Vurdere om det skal utarbeides skjøtselsplan og utføring av skjøtsel av slåttemyrer i og i randsonen til verneområdene. Eggensetra er mest aktuell i tillegg til Tjallia og Vera.	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 5	16	Stimulere til at det ikke er store skinnende overflater på bygg, eventuelt avbøte den negative effekten ved å ha vinduslemmer e.l.	Restaurering	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000000 6	17	Kartlegge kulturminner og komplementere kulturminneregisteret. Dette inkluderer også historiske ferdselsveier (f.eks. varder, hulveier, ristninger, rasteplasser, landemerker, osv). Formidling av kunnskapen som innhentes er viktig for å (om mulig) heve opplevelsesverdien av området. Tiltaket kan sees i sammenheng med stimulering av lokale historie-, forsknings-, og utdanningsinstitusjoner. Dette tiltaket kan sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Kartlegging	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000000 7	18	Årlig dialog/møter med de mest sentrale interessegruppene i verneområdet. Dette skal sikre god informasjonsflyt, oppdatert kunnskapsgrunnlag, enklere saksbehandling og sterkere eierskapsfølelse for brukerinteressene. Tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000000 8	19	Ta bort stier hos Kartverket som vi ikke ønsker ferdsel på. Dette er for å kanalisere ferdselen dit vi ønsker. Tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphavs
ID_TILV V00001 562_00 000000 9	20	Kartlegge og tette eksisterende myrgrøfter for å unngå ytterligere drenering av myrer. Eventuelt bevare et fåtall av dem av kulturhistoriske hensyn.	Restaurering	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000001 0	21	Informasjon på nasjonalparkstyrene o. Blant annet lage et skriv om tradisjonell byggeskikk og en oversikt som viser hva slags tiltak som er søknadspliktig og ikke søknadspliktig.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILTAK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00001 562_00 000001 1	22	Informasjon om verneverdier, reinens arealbruk, mm for å øke den besøkendes opplevelse og forståelse av egen påvirkning på naturmangfold og rein.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000001 2	23	Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet. Dette vil gi et bedre lokalt eierskap til verneområdet, bedre kunnskapsgrunnlag og samhandling med fagmiljøer. Tiltaket bør sees i sammenheng med tilgrensende verneområder.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	30.01. 2023		

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsm ål	Dato innlag t	Dato ferdig	Inter nt opph av
ID_TILV V00001 562_00 000001 4	24	Klopplegging av deler av sti fra hovedinnfallspo rt på Vera.	Restaurering	Ikke valgt	21.03. 2023		
ID_TILV V00001 562_00 000001 5	25	Tilrettelegging av sekundærinnfall sport i Malsådalen. Området er nærmere Verdal og tidvis mye brukt. Tiltaket må sees i sammenheng med Turistforeningas ønske om ny bru og tilrettelegging herfra til Skjækerdalshytt a.	Tilretteleggi ng og informasjon	Ikke valgt	21.03. 2023		

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphavs
ID_TILV V00001 562_00 000001 6	26	Innfallsport vinterstid i Verdal. Hovedinnfallsporten på Vera i Verdal er ikke brukt på vinterstid, og det bør sees på hvor vi ønsker ferdsel i Verdal vinterstid. Foreløpige forslag er Strådalen, Storlunet og Malsådalen	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	21.03.2023		

SKJØTSELSPLAN

Plan skal utarbeides eller er under arbeid

BESØKSFORVALTNING

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

FORVALTNINGSUTFORDRINGER

Utfordringene for forvaltningen av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å hindre tap av biologisk mangfold, naturtyper og kulturverdier. I tillegg skal naturgrunnlaget ivaretas slik at det kan utøves samisk reindrift. De viktigste truslene kan deles i følgende kategorier:

- Klimaendringer
- Gjengroing
- Slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv og reindrift som følge av menneskelig aktivitet og ferdsel
- Tekniske inngrep i verneområdet og utenforliggende tiltak som kan påvirke vegetasjon, dyreliv og reindriften
- Utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene

NATURMANGFOLDLOVEN

Miljørettslige prinsipper (§§ 8-12)

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Det er viktig å påpeke at kunnskapsgrunnlaget innebærer både vitenskapelig kunnskap så vel som erfaringsbasert kunnskap. Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert. Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter og Veiledning til naturmangfoldlovens kapittel 2.**

Da naturmangfoldloven av 19. juni 2009 ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77.

VERNEFORSKRIFT URL

<https://lovdata.no/forskrift/2004-12-17-1691>

Dispensasjoner etter verneforskriften

Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Når forskriftene bruker formuleringer som “kan gi tillatelse til” eller “kan gi dispensasjon til” betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon. Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter.**

For alle unntaksbestemmelser er det selve tiltaket som følger av den aktuelle bestemmelsen, som er direkte tillatt. Andre tiltak, som for eksempel kan være nødvendig eller ønskelig for å gjennomføre det lovlige tiltaket, kan ikke tolkes inn i unntaksbestemmelsen. For eksempel gir et unntak for vedlikehold av eksisterende bygninger eller hogst av ved til eget bruk, ikke automatisk rett til bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med tiltaket. Tilsvarende gir adgang til beite ikke automatisk rett til oppføring av gjerder. Slike tiltak krever egen hjemmel, enten i egne unntaksbestemmelser eller gjennom dispensasjon.

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. *Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.* Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneområder.**

Det stilles strengere krav til begrunnelse av dispensasjoner gitt etter nml § 48 enn forvaltningslovens generelle krav til begrunnelse av vedtak.

Det står forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

Naturmangfoldloven (nml) § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke, men eieren eller rettighetshaveren skal så vidt mulig varsles på forhånd. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtselføremålet å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i nml § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området.

Med hjemmel i nml § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i nml § 47.

Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir nml § 72 adgang til det.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Forvaltningsmyndigheten skal hvis mulig inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemt skjøtselstiltak. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i nml § 47 krever avtale med grunneier. Mer informasjon: Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) - Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), kapittel 21 (merknader til de enkelte

bestemmelser).

Randområder til nasjonalparken

Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivaretatt.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS RETNINGSLINJER

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
	Forvaltningsmyndighetens retningslinjer	-	Inntil videre, se arbeidsdokumentet som også er oversendt/vedlagt. Når planen etter hvert er vedtatt vil retningslinjene ligge skjematisk under her. Det er gjort slik inntil videre av praktiske hensyn.

VEDLEGG

FILVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
15.11.2022	Forvaltningsplan Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve		
30.01.2023	Forlik mellom Staten og Snåsa Fjellstyre (20-129753SKJ-FROS)		
30.01.2023	Besøksstrategi for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe		

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Dette er arbeidsdokumentet som etter hvert skal ligge inne i forvaltningsplanen under Forvaltning→Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

NB! Direktesitat fra verneforskriften eller tilfeller der verneforskriften er helt tydelig er markert med *kursiv skrift*. Disse linjene er det derfor ikke rom for å endre på ifm revidering av forvaltningsplan.

Innhold

1. Generelt.....	2
2. Reindrift	3
3. Bufehold	6
4. Hytter	9
5. Ferdsel	12
6. Motorferdsel	14
7. Tilrettelegging	20
8. Forurensning	21
9. Saksbehandling	22
10. Utvidelse Gaundalen med revidert forskrift	24

Tema	Forskrifts-referanse	Retningslinje
1. Generelt		
1.1 Generelt - verneformål	§ 2	<i>-Nasjonalparken skal ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Oppføring av nye bygg behandles derfor strengt.</i> <i>-Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv.</i> <i>-De laveliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Tiltak som endrer landskapet i disse dalførene behandles strengt.</i> <i>-Kulturminner skal ivaretas.</i> <i>-Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Naturopplevelser skal primært skje gjennom tradisjonelt og enkelt friluftsliv.</i> <i>-Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Det skal i behandling av søknader fra reindriften legges vekt på næringas egenart og kultur.</i>
1.2 Generelt - forbud mot inngrep	§ 3 pkt. 1.1	<i>-Området skal vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.</i> <i>-Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse.</i> <i>-Dette betyr at tiltak som kan endre landskapet eller naturens funksjoner er forbudt. I forvaltningsplanen er det oppgitt hva som er tillatt uten å måtte søke, hva som kan tillates gjennom søknad og hva som ikke tillates i det hele tatt.</i>
1.3 Generelt byggetekniske spesifikasjoner	§ 3 pkt. 1.1	<i>-Benevnelsen bebygd areal (BYA) jf. Norsk Standard 3940 skal benyttes ved byggesøknader. Nyeste versjon av «Grad av utnytting» kan benyttes som veiledning.</i> <i>-BYA måles etter utvendig kledning/panel.</i> <i>-For all byggevirkosomhet i nasjonalparken skal det tas hensyn til at man oppnår best mulig løsning for verneverdiene.</i> <i>-Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet og nasjonalparkstyret.</i> <i>-For alle byggetiltak som innebærer nybygg vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket, jf. kravene i naturmangfoldloven § 48.</i>

2. Reindrift		
2.1 Reindrift – vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<i>-Reindriften har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, reindriftsanlegg, samt vedlikehold av ledningsnett, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.</i> <i>-Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader.</i> <i>-Vedlikehold som endrer et byggs fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 d).</i> <i>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</i>
2.2 Reindrift – gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	<i>-Reindriften har tillatelse til å sette opp gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter på tradisjonelle plasser i forbindelse med reindrift.</i> <i>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og anlegg skal plasseres og utformes, herunder om materialer og oppbevaring.</i> <i>-Forvaltningsmyndigheten kan kreve at gjerder og samleanlegg oppført etter vernetidspunktet fjernes.</i> <i>-Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter bruk.</i> <i>-Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast.</i> <i>-Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.</i> <i>-Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en forklaring for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 a).</i>
2.3 Reindrift – nye gjerder, hytter, gammer, o.l.	§ 3 pkt. 1.3 a)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, hytter, gammer, o.l. for reindrift er derfor søknadspliktig.</i> <i>-Tiltak som er nødvendig for å kunne utøve reindrift skal vektas positivt i behandling fra forvaltningsmyndigheten.</i> <i>-Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i sjiftens/reinbeitedistriktets distriktsplan.</i> <i>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Slike tiltak bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg.</i> <i>-Gjerder rundt hytter/gammer for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast.</i> <i>-Hytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert.</i> <i>-Solcellepanel (inntil 2 stk à 1,7x1 m), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg vil vektas positivt i behandling fra forvaltningsmyndigheten.</i> <i>-Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/gamma ikke er i bruk.</i> <i>-Dersom eksisterende gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. ikke er i bruk de siste 5 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet.</i> <i>-Felles søknader med f.eks. beitenæringa som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli prioritert.</i> <i>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</i> <i>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av</i>

Commented [ES1]: Kanskje ta med at dette gjelder gjerder, hytter, gammer o.l. som ligger utenom sommerboplassene

Commented [ES2]: Se på om noe kan unngås søknadspliktig, slik det er i Skjækra-planen.

Commented [ES3R3]: Samme i resten av planen

		vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiennner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en gjeterhytte/gamme tillates det maksimalt (til sammen) 45 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
2.4 Reindrift – bygninger/anlegg ved sommerboplasser	§ 3 pkt. 1.3 b)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av bygninger/anlegg som er nødvendig for å ivareta sørsamisk kultur og næring på sommerboplassene i Hykla/Såaloegorre og Hattjørmin/Huvhpienjaevrien er derfor søknadspliktig.</i> -Søknad om oppføring av bygninger/anlegg som er nødvendig for å kunne utøve sørsamisk kultur og næring vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Forvaltningsmyndigheten skal ta hensyn til at sørsamsk kultur og næring ikke bare innebærer reindrift, men også f.eks. utvikling av språk og tradisjoner. -Det skal tas hensyn til at bygninger/anlegg ved sommerboplassene har andre behov enn gjeterbuer. -Hytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert. -Solcellepanel (inntil 5 m²), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg vil vektes positivt i behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/gamma ikke er i bruk. Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiennner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Gjerder rundt hytter/gammer for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Lederen i sijten/reinbeitedistriktet skal på forespørsel fra forvaltningsmyndigheten bekrefte at vedkommende som søker har siidaandel i tilknytning til sommerboplassen.

Commented [ES4]: 45 m2 for spredt gjeterhytte, men bør være større for gjeterhytte (boliger) på sommerboplassene. 80 m2?

		-Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
2.5 Reindrift – gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 c)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig.</i> -Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet reindrift. -Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiennner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 d).
2.6 Reindrift – ombygging og mindre utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 d)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, fasadeendring og mindre utvidelse er derfor søknadspliktig.</i> -En bruksendring fra f.eks. gjeterhytte til fritidsbolig eller utleiehytte er ikke søknadspliktig etter verneforskriften. -Endring i f.eks. fasade og størrelse er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, parabol, markiser o.l. <i>-Med mindre utvidelse menes inntil 30% utvidelse, dog ikke mer enn 10 m2.</i> -Retningslinjene her følger det som er beskrevet i 2.4 Reindrift – bygninger/anlegg ved sommerboplasser og 2.5 Reindrift – gjenoppføring av bygg.
2.7 Reindrift – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bygging av bruer og klopper.</i> Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til setre, gjeterhytter, o.l. på samme tun. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.
2.8 Reindrift – planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	<i>-Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.</i> -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter.

Commented [ES5]: Ha med noe om solceller tilsvarende slik det står i Skjækra-planen. At solceller (og tilsvarende) inntil en viss mengde ikke er søknadspliktig.

Commented [ES6]: På generelt grunnlag: Dette er urimelig forskjellsbehandling mellom mindre og større hytter.

Commented [ES7R7]: Utvidelse kan skje inntil 45 m2 for spredte gjeterhytter og inntil 80 m2 på sommerboplassene.

2.9 Reindrift – uttak av trevirke	§ 3 pkt. 2.2 c)	-Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48. <i>-Reindriften har tillatelse til å gjøre nødvendig uttak til brensel og til vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr så lenge man følger retningslinjene under.</i> -Dette er ikke søknadspliktig. <i>-Hogst bør gjennomføres utenfor sårbare perioder og lokaliteter for dyr- og planteliv, f.eks. hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. mai – 15. juli.</i> -Lukkede hogstformer skal benyttes, og aller helst plukkhogst, slik at man ivaretar skogmiljøet og naturlig foryngelse. All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares. -Ivaretagelse av fjellskogen som et leveområde mellom fjell og skog er viktig for mange arter. -Høsting av bark, never, tæger o.l. skal ikke være til skade for plantelivet, jf. § 3 pkt. 2.1. <i>-Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</i> -Dersom ressursene må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel på barmark krever egen tillatelse etter § 3 pkt. 6.3 e).
2.10 Reindrift – naturressurser til samisk husflid	§ 3 pkt. 2.3 b)	-Det er et generelt forbud mot inngrep av enhver art. Det er likevel tillatt med uttak av materiale (bark, never, tæger o.l.) til samisk husflid. -Unntaket gjelder kun for reindriften og sørsamisk kultur tilknyttet sommerboplassene ved Hykla/Såaloegorre og Hattjønna/Huvhpienjaevrien.
3. Bufehold		
3.1 Bufehold - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<i>-Beitenæringa har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, samt vedlikehold av ledningsnett, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.</i> -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Vedlikehold som endrer et byggs fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 d). -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1..
3.2 Bufehold – gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 c)	<i>-Det er et generelt forbud mot inngrep som bl.a. oppføring bygninger. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig.</i> -Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet beitenæring/bufehold. -Søknad vil bli positivt vekta dersom gjenoppføring av bygget er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiennner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan

Commented [ES8]: Se på hva som er hekke- og yngletid. Det står forskjellig flere steder i planen.

		avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 d).
3.3 Bufehold – ombygging og mindre utvidelser	§ 3 pkt. 1.3 d)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, fasadeendring og mindre utvidelse er derfor søknadspliktig.</i> -Dette avsnittet gjelder for setrer og gjeterhytter tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -En bruksendring fra f.eks. gjeterhytte til fritidsbolig eller utleiehytte er ikke søknadspliktig etter verneforskriften. -Endring i f.eks. fasade og størrelse er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, parabol, markiser o.l. -Med mindre utvidelse menes inntil 30% utvidelse, dog ikke mer enn 10 m2. -Det kan tillates inntil 5 m² solcellepanel montert på vegg. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/setra ikke er i bruk. -Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en gjeterhytte/seter tillates det maksimalt (til sammen) 45 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfelle bli vurdert.
3.4 Bufehold – oppføring av sanketrøer og bygg	§ 3 pkt. 1.3 e)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av sanketrøer og enkle hytter/buer er derfor søknadspliktig.</i> -Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å opprettholde beitenæring/bufehold i området vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten.

Commented [ES9]: 80 m2

		-Det bør unngås å bruke sanketrøer med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Slike tiltak bør ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. -Oppføring av gjerde krever egen tillatelse fra grunneier. -Gjerder for å holde beitedyr vekk (f.eks. rundt gjeterhytter) er ikke tillatt. -Gjerder i skogen, som ikke stenger for allmenn ferdsel (innlagt grind, trapp over gjerdet eller lignende), vurderes som lite konfliktykt så lenge de ikke dekker for store arealer. -For oppføring av enkle hytter/buer i forbindelse med nødvendig gjeting gjelder samme retningslinjer som er beskrevet i <i>3.2 Bufehold – gjenoppføring av bygg</i> og <i>3.3 Bufehold – ombygging og mindre utvidelser</i>.
3.5 Bufehold – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	-<i>Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bygging av bruer og klopper.</i> Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til setre, gjeterhytter, o.l. på samme tun. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1..
3.6 Bufehold – planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	-<i>Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.</i> -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. -Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.
3.7 Bufehold – beite	§ 3 pkt. 2.2 a)	-<i>Beite er tillatt.</i> -<i>Jf. § 3 pkt. 2.4 kan Miljødirektoratet ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet. Dette gjelder ikke reinbeite.</i> -Forvaltningsmyndigheten ønsker å ivareta beitenæring og bærekraftig utnyttelse av utmarksressursene i nasjonalparken.
3.8 Bufehold – hogst	§ 3 pkt. 2.3 a)	-Hogst i tilknytning til setrer/gjeterhytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under. -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til setrer. -Med setrer i denne sammenheng menes setrer, gjeterhytter, o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. mai-1. juli av hensyn til hekkende fugler. -Maksimal god tatt hogst av trevirke for setrer er 2 m³ per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m³ annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Vedressursen skal ligge i setras nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt setra. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anviser hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke hogges. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet. -Ivaretagelse av fjellskogen som et leveområde mellom fjell og skog er viktig for mange arter.

		<i>-Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</i> -Dersom trevirket må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen tillatelse etter § 3 pkt. 6.3 b).
4. Hytter		
4.1 Hytter – vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<i>-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l.</i> -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om hvordan bygg på deres eiendom skal se ut. -Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 d). -Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm).
4.2 Hytter – drift av utleiehytter	§ 3 pkt. 1.2 c)	<i>-Rettighetshaver har rett til tradisjonell drift av fjellstyrehytter og turisthytter.</i> -Dette gjelder utleiehytter i regi av fjellstyrene, DNT Nord-Trøndelag, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog o.l.. -Drift av utleiehytter skal ses i sammenheng med at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging, jf. verneformålet. -Retten til drift gir ikke fritak fra andre punkter i verneforskriften og annet lovverk.
4.3 Hytter – gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 c)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er søknadspliktig.</i> -Dette avsnittet gjelder for private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm). -Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er av samme størrelse, har tilsvarende påvirkning på verneverdiene eller er innenfor retningslinjene av forvaltningsplanen. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiennner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan

		avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 d).
4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 d)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, fasadeendring og mindre utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig.</i> -Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm). -En bruksendring fra f.eks. privat hytte eller åpen bu til utleiehytte eller seter er ikke søknadspliktig etter verneforskriften. -Med mindre utvidelse menes inntil 30% utvidelse, dog ikke mer enn 10 m². -Private hytter, åpne buer og utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) kan vurderes på ulikt grunnlag så lenge det er tilstrekkelig begrunnet. Det er eksempelvis naturlig at det er forskjellig behov på en privat hytte og en utleiehytte (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm). -Endring i f.eks. fasade og størrelse er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, parabol, markiser o.l. -Det kan tillates inntil 5 m² solcellepanel montert på vegg. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta ikke er i bruk. -Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling. -Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -Søknader om sikringsbu i tilknytning til utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) vil bli positivt vekta ved behandling så lenge det ikke påvirker verneverdiene. -Gjerder rundt hytter/gammer for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinns og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinns og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zscreen, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.

		-Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en privathytte tillates det maksimalt (til sammen) 60 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, uthus og sikringsbu. - Tilknyttet en utleiehytte (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) tillates det maksimalt (til sammen) 70 m²-BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m²-BYA. Det er positivt hvis utleiehytte disponerer en åpen del for allmennheten på linje med ubetjente turisthytter. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
4.5 Hytter – oppsynsbu og naust	§ 3 pkt. 1.3 e)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger. Oppføring av buer og naust ved viktige fiskevann er derfor søknadspliktig.</i> -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -En bruksendring fra f.eks. oppsynsbu til utleiehytte eller seter er ikke søknadspliktig etter verneforskriften. -Det skal etterstrebtes å finne samordnede løsninger med reindrift, beitenæring og utleiehytter for å begrense antall bygninger i nasjonalparken. -Oppsynsbuer skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling. -Solcellepanel (inntil 5 m²) for oppsynsbu er ikke søknadspliktig. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Gjerder rundt buer og naust for å holde reinsdyr, beitedyr og vilt vekk bør begrenses. Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor nasjonalparken skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskin og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskin og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persiennner, zip zscreen, tykke sprusser, o.l.) kan avbøte dette. -Fellesnaust i regi av grunneier eller fjellstyrene vil bli positivt vekta ved behandling dersom behovet er beskrevet i driftsplan eller båtplan. -For naust tillates det ikke pipe, vinduer, solcellepanel, e.l. -Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i en driftsplan. -Dersom eksisterende bygninger/anlegg ikke er i bruk de siste 3 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det

Commented [ES10]: 70 m2

Commented [ES11]: ??

		fjernet. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Maksimal BYA for oppsynsbuer er 20 m2. -Maksimal BYA for naust er 15 m2 for enkeltnaust og 50 m2 for fellesnaust.
4.6 Hytter – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bygging av bruer og klopper.</i> Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til hytter, buer og gjeterhytter. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.
4.7 Hytter – hogst	§ 3 pkt. 2.3 a)	-Hogst i tilknytning til setrer/gjeterhytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under. -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til privathytter, utleiehytter, o.l. -Med setrer i denne sammenheng menes setrer, gjeterhytter, o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. mai-1. juli av hensyn til hekkende fugler. -Maksimal god tatt hogst av trevirke for privathytter er 2 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m3 annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Maksimal god tatt hogst av trevirke for utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) er 4 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 8 m3 annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Vedressursen skal ligge i hyttas nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt hytta. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anviser hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke hogges. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet. -Ivaretagelse av fjellskogen som et leveområde mellom fjell og skog er viktig for mange arter. <i>-Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</i> -Dersom trevirket må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen tillatelse etter § 3 pkt. 6.3 b).
5. Ferdsel		
5.1 Ferdsel – høsting av plantevekster	§ 3 pkt. 2.2 d) og e)	-Plukking av vanlige planter til eget bruk er tillatt. -Plukking av bær og sopp er tillatt.
5.2 Ferdsel – jakt	§ 3 pkt. 3.2 a)	<i>-Jakt er tillatt etter det som er beskrevet i viltloven, reindriftsloven og fjelloven.</i> <i>-Innenfor det som tilsvarer tidligere Gressåmoen nasjonalpark (Snåsa/Snåase) er jakt på hjortevilt forbudt.</i> <i>Ettersøk av skadet vilt og annen jakt er likevel tillatt.</i> -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at nasjonalparken brukes til jakt som en form for tradisjonelt og

		<i>enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.</i> -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.
5.3 Ferdsel – fiske	§ 3 pkt. 3.2 b)	-Fiske er tillatt etter det som er beskrevet i lakse- og innlandsfiskeloven, reindriftsloven og fjelloven. -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at nasjonalparken brukes til fiske som en form for <i>tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.</i> -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.
5.4 Ferdsel – generelt	§ 3 pkt. 5.1	-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65. -Varsom og hensynsfull ferdsel betyr at man ikke skal aktivt oppsøke eller forstyrre dyr, ødelegge vegetasjon eller ødelegge kulturminner. -Et tegn på at et dyr er forstyrret kan være at den endrer atferd, f.eks. følge med på forbigående folk istedenfor å spise, flukt fra stedet eller prøver å skremme forbigående folk bort. -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at motorferdsel holdes på et minimum i hekke- og yngletiden av hensyn til dyrelivet. -Bruk av drone for å filme naturen vil i mange tilfeller forstyrre dyrelivet. Dersom bruken ikke er tilknyttet reindrift, aktivt bufehold, oppsyn i regi av SNO eller grunneier, eller skjøtsel i regi av forvaltningsmyndigheten er det søknadspliktig og skal behandles etter naturmangfoldloven § 48.
5.5 Ferdsel – organisert	§ 3 pkt. 5.2	-Tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager og ideelle lag og foreninger er tillatt. -Annen organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet er søknadspliktig. Dette gjelder f.eks. kommersiell turvirksomhet. -All organisert ferdsel bør kommuniseres med forvaltningsmyndigheten. Slik kan vi sammen finne de beste opplevelsene samtidig som vi ivaretar verneverdiene og sårbare naturverdier.
5.6 Ferdsel – hest	§ 3 pkt. 5.3	-Kjøring med hest og vogn er bare tillatt på trasé som er særskilt fastsatt av forvaltningsmyndigheten. -Kløving med hest for transport av utstyr til hyttefolk, jegere o.l. er tillatt. -Med organisert bruk menes organisert ferdsel med hest. -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til andre mennesker, vegetasjon og dyreliv, jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65.
5.7 Ferdsel – forbudssoner og begrensning	§ 3 pkt. 5.4 a)	-Miljødirektoratet kan innenfor nærmere avgrensede område(r) regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljø. Dette gjøres eventuelt gjennom en ny forskrift. Før et forbud er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge. 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer. 4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier. 5. Legge ned forbud mot all ferdsel eller spesielle former for ferdsel.
5.8 Ferdsel –	§ 3 pkt. 5.4 b)	-Nasjonalparkstyret kan av hensyn til naturmiljøet eller kulturminner legge om eller legge ned løyper og stier. Før

Commented [ES12]: Se på formulering fra utkast/høring av forvaltningsplan for Guselva naturreservat.

nedlegging av stier		dette er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge. 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer. 4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier.
6. Motorferdsel		
6.1 Motorferdsel – operativ virksomhet	§ 3 pkt. 6.2 a)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> - <i>Det er likevel tillatt med motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver, samt gjennomføring av skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.</i> -Forsvarets ordinære øvingsvirksomhet er ikke å anse som «militær operativ virksomhet». -All øvelseskjøring er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 6.3 a). -Gjeldende retningslinjer for bruk av motorkjøretøy i redningstjenesten skal følges, f.eks. «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og verneområder» fra Klima- og miljødepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.2 Motorferdsel – reindrift snødekt mark	§ 3 pkt. 6.2 b)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Reindrifta har tillatelse til å benytte beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med utøving av reindrift.</i> -Det skal tilstrebes å kjøre med lav hastighet for å redusere støynivået og forstyrrelser på det enkle friluftslivet. -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsomt og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8.
6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe	§ 3 pkt. 6.2 c)	- <i>Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Rettighetshaver har tillatelse til utkjøring av felt storvilt, samt sjuk/skadd/nødslaktet storfe.</i> - <i>Storfeet må være lokalisert før motorkjøretøy for dette formål medbringes inn i nasjonalparken.</i> - <i>Kjøretøy som brukes skal være skånsomt mot markoverflaten, og forvaltningsmyndigheten kan fastsette et maksimalt tillatt marktrykk.</i> - <i>Utkjøring av felt storvilt skal skje med beltegående kjøretøy («elgtrekk») som er skånsomt mot markoverflaten.</i> ATV med belter, jernhest og snøscooter anses som lett beltekjøretøy og skånsomt mot markoverflaten. -Det bør kjøres i gangfart for å minimere risikoen for uhell, skader på vegetasjonen/markoverflaten og støy til omgivelsene. -Kravet til skånsomhet mot markoverflaten gjelder også eventuelle tilhengere o.l. Det tillates ikke hjulgående tilhenger. Canadapulk er et godt alternativ for tilhenger som setter minimalt med spor på markoverflaten. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.

6.4 Motorferdsel – båt på navngitte vann	§ 3 pkt. 6.2 d)	-Transport av beltegående kjøretøy inn til jaktbase er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 6.3 j). -Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Rettighetshaver har tillatelse til bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen og Gjevsjøen (Snåsa). -Bruk av motor på båt i tilknytning til transport på andre vann er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 6.3 f). -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifstloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.5 Motorferdsel – snødekt mark til fjellgårder	§ 3 pkt. 6.2 e)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Fastboende og inviterte besøkende har tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder på Gjevsjøen og Gaundalen. -Denne paragrafen gir ikke tillatelse til transport av personer som leier hytter, husvær, e.l. ved fjellgårdene. -Kjøring skal følge de faste traséene: (1) Grønningen-Heinådalen-Gaundalen, (2) Imsdalen-FinnvollanGaundalen (3) Grønningen-Langvatnet-Gjevsjøen eller (4) Skromoen-Seisjødalen-Gjevsjøen. -Ved kontroll skal de fastboende på fjellgårdene kunne bekrefte at besøkende er invitert. -Med beltekjøretøy menes kjøretøy med belter som f.eks. snøscooter, beltebil, atv med belter, weasel, ziesel. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifstloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.6 Motorferdsel – luftfartøy til reindriftas sommerboplasser og fjellgårder	§ 3 pkt. 6.2 f)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. -Reindriften har tillatelse til å benytte luftfartøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindrifstas sommerboplasser i Hykla/Såaloegorre og ved Hattjørmin/Huvhpienjaevrieh. -Fastboende på fjellgårdene på Gjevsjøen og Gaundalen har tillatelse til å benytte luftfartøy for nødvendig person- og godstransport til og fra fjellgårdene. -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsomt og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifstloven § 65 og motorferdselloven § 8.
6.7 Motorferdsel – øvelseskjøring for operativ virksomhet	§ 3 pkt. 6.3 a)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. -Det kan søkes om tillatelse for øvelseskjøring ifm formålene som er nevnt under 6.1 Motorferdsel – operativ virksomhet. -Motorferdsel bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader.
6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr snødekt mark	§ 3 pkt. 6.3 b)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. -Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av ved/materiale/utstyr til hytte, drift av utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm), drift av landsbruksanlegg og transport av båt er søknadspliktig.

Commented [SE13]: Dette gjelder ikke bare fastboende

		-I særskilte tilfeller kan det tillates lufttransport av ved/materiale/utstyr, f.eks. der tid eller mengde ved/utstyr/materiale er svært avgjørende. Lufttransport skal prioriteres der transporten skjer over lang distanse. -Med beltekjøretøy menes kjøretøy med belter som f.eks. snøscooter, beltebil, atv med belter, weasel, ziesel o.l. -Det stilles vilkår om bruk av kjølke ved transport etter denne hjemmelen. -For privathytter kan det maksimalt tillates 5 turer + 1 dag vedkjøring per vintersesong. -For utleiehytter (fjellstyrene, DNT, Statskog, Værdalsbruket, Gusli skog mm) kan det maksimalt tillates 5 driftsturer + 1 dag vedkjøring per vintersesong. Antall turer i forbindelse med utleie reguleres av mengden utleie. -For landbruksanlegg kan det maksimalt tillates 8 turer + 1 dag vedkjøring per vintersesong. Det stilles vilkår om at landbruksanlegget er i aktiv drift, hvis ikke blir man kategorisert som privathytte. -For transport av båt forutsetter det avtale med grunneier/rettighetshaver. -Det kan søkes om inntil 3 ekstra turer ved ekstraordinært behov. -En vintersesong varer fra snøen har lagt seg om høsten (tidligst 1. desember) til 30. april av hensyn til reindrift og annet dyreliv. -1 tur tilsvarer 1 gang tur/retur hytta med egen snøscooter eller 2 ganger tur/retur (bringe og hente) med leiekjører/erverskjører. Det tillates at det kan kjøres 2 snøscootere per 1 tur, av sikkerhetsmessige hensyn. -Det kan gis tillatelse til bruk av luftfartøy for transport av proviant og utstyr for jegere til Værdalsbrukets hytter ved Bjarnetjønnna og Bellingtjønnin. Det kan tillates maksimalt 8 turer ila september, hvor en tur er lik en landing. -Behov for motorferdsel for utleiehytter og landbruksanlegg bør synliggjøres i driftsplan. Driftsplan godkjent av forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse for opptil 4 år. Uten godkjent driftsplan kan det kun gis 1-årig tillatelse. -Alle søknader skal behovsvurderes etter opplysninger i innsendt søknad. Det gis ikke flere turer enn nødvendig. -Motorferdsel i næringsøyemed bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan i enkelte tilfeller spesifisere datoer og tidspunkt utover dette. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.9 Motorferdsel – luftfartøy reindrift, beitedyrleting, felt storvilt og skadd storfe	§ 3 pkt. 6.3 c)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. -Bruk av luftfartøy over 300 meter er tillatt og ikke søknadspliktig. -Bruk av luftfartøy under 300 meters høyde eller landing i forbindelse med reindrift, beitedyrnæring, utfrakt av felt storvilt og utfrakt av sjuk/skadd/nødslaktet storfe er søknadspliktig. -Motorferdsel skal minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8

Commented [ES14]: 8

Commented [ES15]: Irrelevant om det blir samme antall turer for privathytter og landbruksanlegg.

Commented [ES16]: Gå bort ifra dette.

		skal følges.
6.10 Motorferdsel – transport av funksjonshemmede	§ 3 pkt. 6.3 d)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> <i>-Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av funksjonshemmede som skal til egen hytte er søknadspliktig.</i> -Saker som behandles etter denne paragrafen er unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13. -I søknaden stilles det krav til dokumentasjon for funksjonsnedsettelse. -En vinterseong varer fra snøen har lagt seg om høsten (tidligst 1. desember) til 30. april av hensyn til reindrift og annet dyreliv. -Det gis ikke tillatelser for transport til fiskevann. -Motorferdsel bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan i enkelte tilfeller spesifisere datoer og tidspunkt utover dette. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.11 Motorferdsel – barmark for reindrift	§ 3 pkt. 6.3 e)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Motorferdsel på barmark i forbindelse med utøving av reindrift er søknadspliktig.</i> -Distriktsplan godkjent av forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse for opptil 4 år. Uten godkjent distriktsplan kan det kun gis 1-årig tillatelse. -Det skal i behandling av søknader legges vekt på reindriftas egenart og kultur, og søknader vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Det skal tilstrebes å bruke kjøretøy og hastighet som er skånsom mot markoverflaten. -Det skal tilstrebes å kjøre med lav hastighet for å redusere støynivået og forstyrrelser på det tradisjonelle og enkle friluftslivet. -Det bør kjøres mest mulig etter faste traséer og fastmark. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -All ferdsl skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsomt og hensynsfull ferdsl er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8.
6.12 Motorferdsel – båt på øvrige vann	§ 3 pkt. 6.3 f)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> <i>-Bruk av motor på båt i tilknytning til transport på andre vatn enn nevnt i 6.4 Motorferdsel – båt på navngitte vann er søknadspliktig.</i> -Motorstyrke skal ikke overgå 20 hk på grunn av støy og hensyn til dyreliv og tradisjonelt og enkelt friluftsliv.

		-Det er fordelaktig å bruke båt istedenfor motorferdsel på barmark der det lar seg gjøre. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.13 Motorferdsel – barmark grunnet akutte forhold eller godsets karakter	§ 3 pkt. 6.3 g)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> <i>-Bruk av barmarkskjøretøy til seter med aktiv landbruksdrift for nødvendig transport som ikke kan gjennomføres på snøføre, enten p.g.a. akutte forhold, eller godsets karakter er søknadspliktig.</i> -Utkjøring av sjuk/skadd/nødslaktet storfe trenger ikke dispensasjon etter denne paragrafen, da gjelder retningslinjene i 6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe. -Akkutte forhold kan f.eks. være utkjøring av sjuk/skadd/nødslaktet annet dyr enn storfe som er tilknyttet aktiv landbruksdrift, transport for vedlikehold på aktiv landbruksdrift av akutt karakter, sankning av beitedyr av akutt karakter, rovdyrangrep o.l. -Karakter på godset kan være relatert til godsets holdbarhet/tilstand, slått ved aktiv landbruksdrift, o.l. -Det skal i alle tilfeller vurderes om transport kan gjennomføres til kommende vinter eller på annen skånsom måte for markdekke og sårbar natur. -Det bør brukes beltegående kjøretøy som er skånsom mot markoverflaten, f.eks. ATV med belter. Canadapulk er et godt alternativ for tilhenger som setter minimalt med spor på markoverflaten. -Det skal så langt det lar seg gjøre holdes gangfart for å minimere slitasje på markoverflaten. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.14 Motorferdsel – barmark til reindriftas sommerboplasser	§ 3 pkt. 6.3 h)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. Bruk av barmarkskjøretøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindriftas sommerboplasser i Hykla/Såaloegorre og ved Hattjønning/Huvhpienjaevrieh er søknadspliktig.</i> -Kjøring skal skje etter fast trasé, hhv Sigurdtjønna-Ryplia-Hattjønning/Huvhpienjaevrieh (Snåase/Snåsa) og Lifjellet-Kjørskardet-Hykla/Såaloegorre (Lierne). Faste traséer bør tilrettelegges i sårbare områder i samarbeid med forvaltningsmyndigheten. -Det skal i behandling av søknader legges vekt på næringas egenart og kultur, og søknader vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten dersom den følger nevnte faste traséer. -Det skal etterstrebes å kjøre færrest mulig turer. -Det bør kjøres i lav hastighet, gjerne gangfart, for å minimere støynivået og skadepotensialet på markdekket.

		-Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsomt og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8.
6.15 Motorferdsel – skiløyper	§ 3 pkt. 6.3 i)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> <i>-Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for oppkjøring av tradisjonell løype for turgåing er søknadspliktig.</i> -Med beltekjøretøy menes kjøretøy med belter som f.eks. snøscooter, løypemaskin, beltebil, atv med belter, weasel, ziesel o.l. -Skiløyper bør primært legges utenfor nasjonalparken, eventuelt i randsonen. -Det kan gis tillatelse til 15 dager per vintersesong. -En vintersesong varer fra snøen har lagt seg om høsten (tidligst 1. desember) til 30. april av hensyn til reindrift og annet dyreliv. -Motorferdsel bør gjøres utenom helger og helligdager, og begrenses i skoleferier av hensyn til tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan i enkelte tilfeller spesifisere datoer og tidspunkt utover dette. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.16 Motorferdsel – barmarkskjøring til jaktbase	§ 3 pkt. 6.3 j)	<i>-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt.</i> <i>-Bruk av kjøretøy inn til hytte/jaktbase under jaktperioden er søknadspliktig. Dette fordrer at kjøretøyet skal brukes for utfrakt av felt storvilt.</i> -Det bør brukes beltegående kjøretøy som er skånsom mot markoverflaten, f.eks. ATV med belter. -Eksempler på beltegående kjøretøy for barmarkskjøring er atv med belter, snøscooter, elgtrekk og jernhest. -Det skal kjøres i gangfart for å minimere risikoen for uhell, slitasje på vegetasjonen/markoverflaten og støy til omgivelsene. -Kravet til skånsomhet mot markoverflaten gjelder også eventuelle tilhengere o.l. Canadapulk er et godt alternativ for tilhenger som setter minimalt med spor på markoverflaten. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom. -Ved mislighold av gitt tillatelse kan tillatelsen inndras med umiddelbar virkning eller det kan gis avslag på fremtidige søknader. Kjørebok som ikke er utfylt og returnert er et eksempel på grunnlag for avslag på fremtidige søknader. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2, reindriftsloven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
6.17 Motorferdsel –	Nml § 48	-Det kan gis tillatelse til transport av personell i forbindelse med akutt rovdyrangrep.

luffartøy annet		-Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. -Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det skal vises til hvilke(t) av disse tre alternativene man eventuelt hjemler en dispensasjon i. -Selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt er det ingen automatikk i at det gis dispensasjon. Det skal vurderes i
7. Tilrettelegging		
7.1 Tilrettelegging - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<i>-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l.</i> -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Dersom eksisterende bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. forfaller grunnet mangel på vedlikehold kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. Dette fordrer at det ikke har noen verdi som kulturminne. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
7.2 Tilrettelegging – skilt og stimerking	§ 3 pkt. 1.3 f)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppsetting av skilt, merking av stier, løyper, mm. Stimerking og oppsetting av skilt er søknadspliktig.</i> -Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5. -Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e) og eierskap for tiltaket. Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Tilretteleggingen i nasjonalparken skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi vil bli positivt vekta ved behandling. -Tilrettelegging for tradisjonelt og enkelt friluftsliv skal ses i sammenheng ferdselstall og verneverdier. I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk gjennom midler fra Miljødirektoratet. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn. -I forkant av merking, varding og oppretting av stier skal kulturminnemyndighetene høres. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning. -Merking og tilrettelegging av sti bør følge nasjonale standarder. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale, jf. § 3 pkt. 7.1.

7.3 Tilrettelegging - bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 g)	<i>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Bygging av bruer og legging av klopper er derfor søknadspliktig.</i> -Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5. -Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e) og eierskap for tiltaket. Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. -Tilretteleggingen i nasjonalparken skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi vil bli positivt vekta ved behandling. -Tilrettelegging for tradisjonelt og enkelt friluftsliv skal ses i sammenheng ferdselstall og verneverdier. -Det er bedre å ha færre godt tilrettelagte/robuste stier enn flere dårlig tilrettelagte/sårbare stier. -I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk gjennom midler fra Miljødirektoratet. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer, jf. § 3 pkt. 7.1.
7.4 Tilrettelegging – i regi av nasjonalparkstyret	§ 5	<i>-Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre tiltak for å fremme verneformålet.</i> -Forvaltningsmyndigheten i denne forstand er Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. -Merking og tilrettelegging bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. -Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. -Tilretteleggingen i nasjonalparken skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. -Forvaltningsmyndigheten skal følge tiltaksplanen som medfølger forvaltningsplanen og besøksstrategien. -Tiltak som gjøres på vegne av forvaltningsmyndigheten (f.eks. gjennom tjenestekjøp) er ikke søknadspliktig så lenge det foreligger en formell oppdragsbeskrivelse.
8. Forurensning		
8.1 Forurensning – generelt	§ 3 pkt. 7.1	<i>-Forurensning og forsøpling er forbudt, samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.</i> -Bruken av materiale impregnert med gift skal unngås. -Behandlet materiale som ikke skal benyttes mer skal leveres ved godkjent gjenvinningsstasjon.
8.2 Forurensning – kalking, gjødsling og nedsmelting	§ 3 pkt. 7.2	<i>-Forurensning og forsøpling er forbudt, samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er i utgangspunktet forbudt.</i> <i>-Kalking og gjødsling av innmark i tilknytning til seter- og gårdsanlegg, samt bruk av hjelpemidler til nedsmelting av sperregjerder for reindrifta er søknadspliktig.</i>

		-Det skal være minimum en buffersone på 50 m til nærmeste vannvei i forbindelse med kalking og gjødsling. -Behovet for nedsmelting av sperregjerder skal være av akutt karakter.
8.3 Forurensning – støy	§ 3 pkt. 7.3	-Unødig støy fra høyttaleranlegg, maskiner, motorer o.l. er forbudt. -Nødvendig støy bør begrenses på natta, søndager og helligdager. -Forbudet inkluderer også droner og modellfly. Det kan gis tillatelse med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.
9. Saksbehandling		
9.1 Saksbehandling - miljørettslige prinsipp	Naturmangfoldloven § 7	-Nml § 7 sier: <i>Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.</i> -§ 8 Kunnskapsgrunnlaget -§ 9 Førre-var-prinsippet -§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning -§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver -§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
9.2 Saksbehandling - nasjonalpark	Naturmangfoldloven § 35	-Denne paragrafen påpeker viktigheten av å se på samlet belastning og hvordan presedens av en enkeltsak kan påvirke landskapets særpreg eller karakter vesentlig. -Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles så lenge det ikke forringer verneverdiene. -Nye tiltak skal tilpasses landskapet. -I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.
9.3 Saksbehandling - generelle dispensasjoner	Naturmangfoldloven § 48	-Søknader om dispensasjon som ikke omfattes av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften skal eventuelt vedtas med hjemmel i nml § 48. Det vil si at denne paragrafen skal brukes istedenfor § 4 i verneforskriften. -Frittstående bygg, plattinger, jordkjeller, gapahuk, naust, brygge, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin/mobilmast, grøfting, planering, graving, nyplanting, boring, sikteskive og benker er eksempler på tiltak som er søknadspliktig og skal vurderes etter nml § 48 siden det ikke er noen spesifisert dispensasjonsbestemmelse for det i verneforskriften. -Etter veiledning fra Miljødirektoratet i tidligere saker skal det på generelt grunnlag ikke settes retningslinjer for tiltak som ikke har direkte dispensasjonshjemmel i verneforskriften. Saker som behandles etter nml § 48 skal derfor vurderes uten retningslinjer i forvaltningsplanen og fra sak til sak. -Forvaltningsmyndigheten har jf. forvaltningsloven § 11 en alminnelig plikt til å veilede parter og andre interesserte dersom det er nødvendig. Ta gjerne kontakt med nasjonalparkforvalteren(e) for spørsmål og avklaringer.

		-Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. -Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det skal vises til hvilke(t) av disse tre alternativene man eventuelt hjemler en dispensasjon i. -Nml § 48 er en kan-bestemmelse, som betyr at en søknad kan avslås selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt. Omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten skal tillegges vekt i vurderingen. -Nml § 48 påpeker at "søknader skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene". Søknader som ikke begrunner tiltaket tilstrekkelig eller belyser tiltakets virkning på verneverdiene kan regne med å bli nødt til å beskrive dette bedre. -Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48" fra Klima- og miljødepartementet skal følges med mindre annet er opplyst.
9.4 Saksbehandling – håndheving og sanksjoner	Naturmangfoldloven kap. IX	-Forvaltningsmyndigheten har noen verktøy med hjemmel i naturmangfoldloven til å etterfølge ulovlige tiltak eller tiltak som kan skade verneverdiene og naturmangfoldet. -Sanksjoner kan innebære anmeldelse, pålegg om å stoppe iverksatt tiltak, krav til retting, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. -En sanksjon skal stå i stil til tiltakets grad av ulovlighet.
9.5 Saksbehandling – generelle interne retningslinjer		-Ved utsending av enkeltvedtak skal den lokale kommune og Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Stattehaaltoje settes på kopiliste. -Øvrige som er interessert i vedtak fattet av nasjonalparkforvaltningen bes følge med på Miljøvedtaksregisteret og www.nasjonalparkstyre.no/blaufjella/. Nasjonalparkforvalteren(e) veileder gjerne i hvordan man benytter disse tjenestene. -Nasjonalparkforvalteren(e) skal ha tett dialog med Rådgivende Utvalg (RU) slik at det er enkelt å forhøre seg med de i utfordrende saker eller saker som angår deres virksomhet. -Forvaltningsmyndigheten skal være en forgangsmyndighet til å fremme samisk kultur og bruk av det sørsamiske språket. Dette inkluderer særlig bruk av kartfestede stedsnavn. -Sjiktene skal heller omtales med de sørsamiske navnene enn de norske. -Søknader til forvaltningsmyndigheten bør prioriteres etter hvor raskt søker trenger svar. Uansett gjelder forvaltningsloven § 11 a. tredje ledd: I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt. -Tiltak som er søknadspliktig men kan regne med positiv behandling/vekta positivt skal være søknadspliktig slik at forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for gjennomføring av tiltak/aktivitet. -Ved tjenestekjøp skal det skrives en oppdragsbeskrivelse som fungerer som dispensasjon for et tiltak. Slik kan det også noteres vilkår for et tiltak på vegne av forvaltningsmyndigheten, men som forvaltningsmyndigheten ikke gjennomfører selv.
9.6 Saksbehandling		-Alle saker som kan medføre inngrep i forhold til kulturminner skal legges fram for kulturminnemyndigheten for

– interne retningslinjer kulturminner		– vurdering. Dette gjelder for eksempel bygningstiltak, etablering og merking av nye stier etc. – Restaurering, dvs tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til komplett tilstand. – Rekonstruksjon av kulturminner som har forfalt hinsides restaurering, som nedraste gammer, tufter uten påstående hus og lignende, skal kun unntaksvis tillates og da bare etter godkjenning fra kulturvernmyndighetene. Forholdet til verneverdiene skal tillegges avgjørende vekt. – Ved vedlikehold/restaurering/ombygging/rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav. – Når det gis tillatelse til tiltak som forutsetter terrenginngrep skal det settes vilkår om at objekter av kulturhistorisk verdi ikke skades. Eksempelvis skal ikke stein fra gamle tufter, dyregraver eller lignende brukes i byggevirksomhet. – Når det er ønskelig av hensyn til kulturminnevernet, kan det gis tillatelse til skjøtsel av kulturminnet, som fjerning av vegetasjon og lignende. – Når det av hensyn til særlig verdifulle kulturminner er nødvendig med et vern utover det som verneforskriften gir rom for, bør det vurderes vedtaksfredning etter kulturminneloven.
---------------------------------------	--	--

10. Utvidelse Gaundalen med revidert forskrift

Tatt utgangspunkt i slik høringsforslaget forelå høsten 2022. Denne delen er kun aktuell dersom det blir vedtatt utvidelse av nasjonalparken i Gaundalen.

Tema	Forskrifts-referanse	Retningslinje
10.1 Tilrettelegging – vei Gaundalen	§ 3 pkt. 1.2 d)	– Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bl.a. veibygging og drenering. – Rettighetshaver har tillatelse til å gjennomføre vedlikehold og utbedring av vei mellom Gaundalen og grensa til Sverige. – Vedlikehold og utbedring skal ikke føre til at veien heves betraktelig i standard. – Tiltak som drenerer eller risikerer å endre økosystemene bør koordineres med nasjonalparkstyret. – Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindrifsløven § 65 skal følges.
10.2 Grustak – grus område A Gaundalen	§ 3 pkt. 2.2 f)	– Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bl.a. veibygging og bergverksdrift. – Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre uttak av grus i eksisterende gustak, område A i kart. – Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindrifsløven § 65 skal følges.
10.3 Grustak – grus område B Gaundalen	§ 3 pkt. 2.3 c)	– Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som bl.a. veibygging og bergverksdrift. – Uttak av grus i område B i kartet er søknadspliktig. – Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindrifsløven § 65 skal følges.

10.4 Motorferdsel – båt på navngitte vann	§ 3 pkt. 6.2 d)	<i>Ta med «Gauna» i oppramsingen.</i>
10.5 Motorferdsel – Gaundalen	§ 3 pkt. 6.2 g)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. -Motorferdsel på veien mellom Gaundalen og grensa til Sverige er tillatt. -Motorferdsel bør minimeres i tid og rom, særlig i hekke-, yngle- og kalveperioden mellom ca 15. april-15. juli. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.
10.6 Motorferdsel – barmarkstransport til fjellgårder	§ 3 pkt. 6.3 k)	-Motorferdsel på land og vann og i lufta under 300 meter er i utgangspunktet forbudt. -Bruk av terrenggående barmarkskjøretøy for nødvendig person og godstransport for fast bosetning på Gaundalen og Gjevsjøen er søknadspliktig. -Denne paragrafen gir ikke tillatelse til transport i forbindelse med kjøp av mat, kjøp av kaffe, fiske, rekreasjon e.l., med mindre du er fastboende på fjellgårdene på Gjevsjøen og Gaundalen. -Denne paragrafen gir ikke tillatelse til transport av personer som leier hytter, husvær, e.l. ved fjellgårdene. -Kjøring skal følge de faste traséene: (1) Imsdalen-Finnvollan-Gaundalen eller (2) Nyseteren-Seisjødalen-Gjevsjøen. -Det bør brukes beltegående terrengkjøretøy, f.eks. ATV med belter eller snøscooter som er skånsom mot markoverflaten. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2, reindrifsløven § 65 og motorferdselloven § 8 skal følges.

Commented [SE17]: Se over traséer, omfang og fastboende

Oppsummering av innspill

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

Innhold

Fremdrift forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark....2

Innspillsrunde – frist 23.04.233

Forum for natur og friluftsliv3

Harbakvollen seterlag3

Språkrådet.....4

Kjell Tyldum.....5

Statens vegvesen.....5

Kartverket.....5

Sonja Åsvold5

Direktoratet for mineralforvaltning6

Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjjelte.....6

Knut Georg Sandvik9

Dalvassfjellet hytteforening9

Magne Selliås.....10

Kjell Gunnar Selliås.....10

Sametinget/Sámediggi10

Norges vassdrags og energidirektorat11

Bjørn Olav Nagehus.....11

Kjell Nastad11

Statskog13

Sørli fjellhytteforening.....14

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje naturmangfold.....15

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje reindrifft.....17

Skjækra hytteeierforening18

Terje Sigurdson19

Odd Jostein Selliås19

Snåsa snøscooterklubb.....20

Skjækra sambeitelag.....21

DNT Nord-Trøndelag	23
Statnett.....	24
Værdalsbruket.....	24
Skæhkere, Låarte og Tjåehkere sijte	27
Gjefsjøen fjellgård	28
Tensio TN.....	29
Gaundalen fjellgård	29

Innspillene er sortert kronologisk etter når de er mottatt. Det er kun innspill som er innsendt skriftlig (e-post, spørreskjema) som er inkludert her, altså ikke f.eks. oppsummering fra møter. Forvaltningsmyndighetens kommentar står i **fet skrift**.

Fremdrift forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Når	Vedtak	Hva
21.06.16	NP-2016-18	Vedtatt prosjektplan i nasjonalparkstyret.
16.11.16	NP-2016-31 og NP-2016-33	Vedtatt oppstartsmelding av nasjonalparkstyret.
Jan-mars 17	-	Oppstartsmøter i Verdal, Steinkjer, Snåsa, Grong og Lierne kommuner.
03.04.17	NP-2017-08	Oppsummering av oppstartsmøter orientert til nasjonalparkstyret.
06.09.17	NP-2017-30	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret.
22.11.17	NP-2017-39	Orientering til nasjonalparkstyret og ny fremdriftsplan.
09.09.20	NP-2020-03	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret. Saken utsettes til neste møte.
09.11.20	AU-2020-11	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i arbeidsutvalget. Saken utsettes til neste møte.
24.11.20	NP-2020-36	Orientering til nasjonalparkstyret og ny fremdriftsplan.
04.06.21	NP-2021-32	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret.
26.11.21	NP-2021-59	Ny fremdriftsplan og arbeidet vedtas utsatt av nasjonalparkstyret.
02.09.22	NP-2022-39	Ny fremdriftsplan vedtatt av nasjonalparkstyret.
27.02.23	-	Melding om gjenoppstart
14.-16.03.23	-	Oppstartsmøter i Verdal, Snåsa og Lierne
23.04.23	-	Frist for innspill på oppstartsmelding.
26.05.23		Diskusjon i arbeidsutvalget.
05.06.23		Diskusjon i nasjonalparkstyret.
		Faglig godkjent høringsutkast av Miljødirektoratet.
		Høring.
		Diskusjon og vedtak i nasjonalparkstyret.
		Stadfesting av Miljødirektoratet

Innspillsrunde – frist 23.04.23

Forum for natur og friluftsliv

- FNF Trøndelag har registrert det som synes å være en økende trend av helikopterflyging i forbindelse med drift og utleie av hytter i nasjonalparken. Dette reiser en del bekymringer hos natur og frilufsorganisasjonene som er tilsluttet FNF Trøndelag. Vi ønsker ikke at det skapes en presedens som uthuler verneforskriften og forvaltningsplans strenge dispensasjonspraksis. En eventuell endring av forvaltningspraksisen må være gjenstand for en bred høring i en rullering av forvaltningsplanen.
- Grunnen til at dette har havnet på vår radar er de to sakene med omsøkte helikopterturer til hyttedrift og persontransport i Lierne og Snåsa i jaktseongen 2021. Begge sakene ble påklaget av reindriftsutøverne i de berørte områdene, og begge klagen ble tatt til følge. I klagevedtakene pekes det på at praksisen som legges opp til av Nasjonalparkstyret i Blåfjella Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark ikke har hjemmel i verneforskrift eller forvaltningsplan.
- Etter vårt syn er det en uheldig utvikling om vernet svekkes til fordel for «bedagelig» friluftsliv. Det er forståelig at man ønsker å drive en næringsvirksomhet basert på turisme i nasjonalparken, men det er nettopp de kvalitetene som verneformålet beskytter som gjør nasjonalparkene unike, også for naturbasert turisme. Det er ikke alle forunt å bedrive friluftsliv i avsidesliggende områder og slik må det faktisk være. Å kunne kjøpe motorisert transport inn i nasjonalparken vil skape en uheldig presedens, også i andre store verneområder.
- Føringene i verneområdeforskriften og forvaltningsplanen er begge tydelige på at dispensasjoner til helikopterbruk i forbindelse med drift av hytter og infrastruktur kun skal gis unntaksvis. Vi ønsker at nasjonalparkstyret tydeliggjør hvilken linje de skal legge seg på, og ikke overlater dette til tilfeldighetenes spill og hva som til enhver tid oppleves som presserende for brukere og rettighetshavere i nasjonalparken. Vi bidrar gjerne med konstruktive tilbakemeldinger i prosessen med revisjon av nasjonalparkenes forvaltningsplan og ser frem til en god prosess som tar sikte på å ta vare på naturgrunnlaget og bevare nasjonalparkenes status som friområder fra motor- og helikopterdrift.

Harbakvollen seterlag

- Undertegnede er som nevnt eier av gården Aust-Hellan (146/2) i Verdal. Gården har seter på Harbakvollen i Skjækerdalen i Væren og Juldal allmenning (200/1). Harbakvollen ligger ved Tveråa, innenfor grensene til Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark. Sammen med de andre setereierne på Harbakvollen, Geir Håvard Hjelde (146/1) og Inge Bjartan (186/1), etablerte vi for en del år tilbake Harbakvollen seterlag. Seterlaget koordinerer bl.a. barmarkskjøring til vollen, og jobber for å ivareta våre interesser som setereiere og beitebrukere i allmenningen.
- Seterlaget ønsker å fremme forslag til endring i forvaltningsplanen for nasjonalparken, om nødvendig endring i nasjonalparkforskriften. Vi ønsker at bruksendring av bygninger i verneområdet skal være søknadspliktig tiltak etter vernebestemmelsene. Bakgrunnen for dette er at grunneier AS Værdalsbruket (VB) allerede har endret bruken av to tidligere driftsbygninger i landbruket/skogbruket i nasjonalparken til utleiehytter. Dette gjelder den tidligere høybua til gården Ørtugen ved Ørtugtjønna og den tidligere skogskoia kalt Dyrhaugstuggu eller Kulstaddalskoia. Bruksendringene har ført til betydelig økt ferdsel og mer jakt i denne den aktuelle delen av verneområdet. I forvaltningsplanen s. 38 er bl.a. fritidshusbygging og økt

motorisert ferdsel nevnt som trusler mot verneverdiene i området:

1.1. Trusler mot verneverdiene. De største forvaltningsmessige utfordringene.

De viktigste trusler mot verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark er beskrevet i Kgl.res av 17.12.04 :

"Det foreslåtte verneområdet er et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Inngrep som kan fragmentere dette, vil være en trussel mot verneverdiene. Fritidshusbygging, veibygging, skogbruksvirksomhet, økt motorisert og ikke-motorisert ferdsel og bygging av ulike anlegg/installasjoner er eksempler på tiltak og aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området."

- Bygging av fritidsbolig og bruksendring av driftsbygning til fritidsbolig vil i praksis være det samme i denne relasjonen, men i motsetning til hyttebygging kan bruksendring tilsynelatende gjennomføres uten godkjenning fra vernemyndigheten: Da vil klaget på bruksendringen av Dyrhaugstuggu fra skogskoie til utleiehytte i 2015 (Se sak NP-2015-18-2014-7477 og NP-2015-12-2014-7477), svarte Nasjonalparkstyret at «Eventuelle bruksendringer ligger ikke til styrets myndighet verken gjennom verneforskriften eller forvaltningsplan.»
- I forvaltningsplanen Tabell 5 med utgangspunkt i teksten på side 28 er det slått fast at VB eier 6 hytter som ligger innenfor nasjonalparken.
til å drive jakt og fiske. Værdalsbruket eier seks hytter som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, tre av disse er utleiehytter (se tabell 5). Bjarnetjernhytta kan brukes til begrenset utleie og oppsyn (jfr vedtak i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk i Verdal kommune 18.06.03).
- Gjennom omdisponering av høybua ved Ørtugtjønna og skoskoia i Kulstaddalen har antallet VB-hytter nå økt til 8, tilsynelatende at uten at konsekvensene for verneverdiene i nasjonalparken har blitt vurdert av vernemyndighetene. Vi ser nå at stadig flere av VB sine skogskoier betegnes som utleiehytter», bl.a. skogskoia ved Tverråkrogen, jf. bl.a. sak ADM-2023-10. Samtidig ligger det også andre skogskoier i verneområdet som VB kan ha interesse i å omdisponere til utleiehytter, bl.a. Gjermstadåskoia i Skjækerdalen. Det er ingen tvil om at omdisponering av bruken av disse koiene til utleiehytter vil få negative konsekvenser både for naturmiljøet og de bruksberettigedes beitebruk i allmenningen.
- Etter vårt syn kan konsekvensene av bruksendringer til fritidsboliger bli så store, at dette i framtida bør være søknadspliktige tiltak etter verneforskriften/forvaltningsplanen. På bakgrunn av styrets tidligere tilbakemelding, ser det ut til at forskriften må endres dersom bruksendringer skal gjøres til søknadspliktige tiltak. Er dette riktig forstått? Vi ber i tilfelle om veiledning om hvordan vi bør gå frem dersom vi ønsker å fremme forslag til endring i verneforskriften.

Språkrådet

- Det vises til uttalelse tilknyttet utvidelse av nasjonalparken i Gaundalen, datert 18.10.2022.
- Statsforvalteren i Trøndelag har foreslått en utvidelse av nasjonalparken som i Sentralt stedsnavnregister (SSR) er registrert med det vedtatte norske navnet Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark. Vi har ingen merknader til at navnet på nasjonalparken videreføres på det utvidede verneområdet, men vi har noen merknader til skrivemåten av navnet. For det første er bare entallsformen Blåfjellet registrert som fjellnavn i SSR, og denne skrivemåten er i samsvar med lokal uttale. Det er dermed skrivemåten Blåfjellet som bør brukes i navnet på nasjonalparken. For det andre tilrår vi å bruke «og» fremfor bindestrek eller skråstrek i denne typen doble

navn på verneområder. Vi tilrår derfor skrivemåten Blåfjellet og Skjækerfjella nasjonalpark for det norske navnet på nasjonalparken.

Kjell Tyldum

- Den fineste tiden for bruk av området vinterstid er mars/april og da blir det feil å forkorte den perioden med 2 uker. Synes derfor vintersesongen ikke skal forkortes.

Statens vegvesen

- Statens vegvesen har ingen merknader til revisjonsarbeidet.
 - o **Tatt til orientering.**

Kartverket

- Kartverket uttaler seg bare om stedsnavn i slike saker. Vi viser til uttalelse fra Språkrådet datert 18.10.2022 der de tilrår skrivemåten Blåfjellet og Skjækerfjella nasjonalpark for det norske navnet på nasjonalparken. Vi er enige i Språkrådets vurdering.
- Kartverket kontaktet flere personer i Lierne kommune da Språkrådet oppdaget skrivemåten Blåfjella i flertall. Skrivemåten i Sentralt stedsnavnregister er Blåfjellet. Daglig leder i Lierne fjellstyre, Nils Vidar Bratlandsmo, fjelloppsyn Børje Cato Moen og Stig Håvard Frelund i kommunen bekreftet alle at Blåfjellet er rett navn. Det er også dette navnet undertegnede kjenner fra Snåsasida. Fra Snåsasida kjenner jeg heller ikke annet enn Blåfjellet. Bygdeboka bruker også Blåfjellet, f.eks. bind 1 s. 6.
- Denne saken gjelder bare Blåfjellet og Skjækra, men vi vil gjerne videreformidle en kommentar som gjelder den andre nasjonalparken i Lierne samtidig. Fjelloppsyn Børje Cato Moen mener at navnet på Lierne nasjonalpark burde vært Hestkjølen – Jijnjevaerie. Kartverket er enig i at det er uheldig å kalle nasjonalparken Lierne når den bare omfatter et avgrensa område, og ikke minst når vestdelen av kommunen er del av langt større nasjonalpark. Et mer presis navn slik Børje Moen foreslår er klart å foretrekke. Vi forstår at dette ikke er et tema her og nå, men det bør være et moment hvis det skal gjøres endringer i denne parken.

Sonja Åsvold

- Tilknytning til område: Jeg er søskenbarn med fastboende Nils Christian Gjefsjø på Gjefsjøen fjellgård. Min familie og jeg er på besøk og vi er arbeidshjelp både sommer og vinter. Vi hjelper til med forefallende arbeid på gården (innkjøp, steinplukking, vedklyving, høyyonn, maling m.v.) Vi er også ofte på fjellturer i nasjonalparken med og uten telt til fots eller på ski.
- Snåsa kommune ble opprettet i 1837. I snart 200 år har kommunen forvaltet sine fjell og utmarksområder på en slik måte at staten har ønsket og foretatt verning av nesten 2000 km² av Snåsa og noen nabokommuner.
- Snåsa kommune har områder med urskog, fjellområder og innsjøer med faunaer som er artsrike og mangfoldige.
- De ferdselsleier som finnes er gamle.
- De følger terrenget naturlig slik at det skulle være lettest mulig å komme fram. Siden skuter ble tatt i bruk har denne fulgt de gamle leiene som var med hest, ski eller lauparsko. Noen leier til fjells er over vann vinterstid når isene er tykke nok og trygge. Andre leier er gjennom mer skogsterreng uten at man må over innsjøer/tjern. I snåsa kommune er det to leier til Gjefsjøen fjellgård av denne enkle grunn.
- Leia forbi Seisjøen brukes av fastboende som f.eks. skal proviantere, nær familie og andre besøkende, arbeidsfolk som dyrlege eller snekkere når det er dårligere sikt og innsjøer ikke er farbare. Det vil bli utrygt og kan føre til fare for liv dersom en tvinges

til å legge ut på fjellturer over kun Grønningen og Langvatnet. Her er det lite vegetasjon og raskt dårlig sikt om det blåser opp vinterstid.

- Vil minne Nasjonalparkstyret om at Snåsninger ønsker en fortsatt tillit i å bevare den faunaen, de fjell og utmarksområder slik vi alltid har gjort.

Direktoratet for mineralforvaltning

- Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.
- Nasjonalparken omfatter blyforekomstene Imbriktjørna, Djuptjørna, nikkelforekomsten Brattbakken, (jern)sulfidforekomsten Litlevola. Ingen av disse forekomstene er verdivurdert av Norges geologiske undersøkelse (NGU). Det er også en rekke andre mineralforekomster som befinner seg i nærheten av nasjonalparken. Forvaltningsplanen bør omtale de registrerte mineralforekomstene, som en del av det geologiske mangfoldet innenfor nasjonalparken. DMF vurderer at forvaltningsplanen ikke endrer forutsetningene for tilgangen til de mineralske forekomstene ettersom disse allerede befinner seg i nasjonalparkområdet.
- Det er tildelt undersøkelsesrettigheter etter kobber i sørvestlig del av området. Eventuelle undersøkelser knyttet til forekomstene vil måtte behandles under den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriftens § 4.
- For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjälte

- Trøndelag fylkeskommune har forvaltningsansvar for ikke-samiske kulturminner. Vi har vurdert planforslaget med tanke på nyere og eldre tids kulturminner og har satt opp noen punktvis kommentarer:

Nyere tids kulturminner

- Kulturmiljøbegrepet bør innarbeides i revidert forvaltningsplan jf. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-utvalg-skal-utrede-ny-lov-omkulturmiljo/id2920336/>.
- Det er noe uklart hva som er ment med at forskriften og forvaltningsplanen ikke regulerer kulturarven. Innenfor verneområdet er det gitt et generelt formelt vern til alle bevaringsverdige kulturminner, som styres av bestemmelse 4 Kulturminner. Noen kulturminner har et eget vern jf. kulturminneloven: automatisk freda kulturminner og kulturminner som omfattes av kml. § 25 og fredete kulturminner. Her er regional kulturmiljøforvaltning egen uavhengig myndighet.
- Veiledningen i kap. 7.1. Retningslinjer og oppfølging av kulturminner i gjeldende forvaltningsplan er utfyllende og bør videreføres slik den er formulert.
- Ny kunnskap om kulturminner i verneområdet bør innarbeides i revidert forvaltningsplan. Prinsipper i stortingsmelding Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20192020/id2697781/> innarbeides.

Eldre tids kulturminner

- Vi viser til egen uttalelse fra Sametinget når det gjelder samiske kulturminner. Vi har likevel tillatt oss å gi en del kommentarer som angår den samiske historien ettersom de er en del av en større, felles fortid og kulturlandskap. Det er viktig at alle kulturminner og all historie gis en likeverdig framstilling og ses i sammenheng.
- Bruksretter (s. 11): Som bakgrunn for gårdenes bruksrett nevnes historisk bruk. Det er i høyeste grad også aktuelt for de samiske næringene. Det bør derfor presiseres at reindriftas og samers rettigheter i nasjonalparken også har sin rot i historisk bruk av området, og ikke bare ifm. reindriftsloven.
- Ellers kan planen også nevne at det, som dokumenter til denne bruksretten, fremdeles finnes mange og verneverdige spor etter den historiske bruken i form av kulturminner.
- Jordbruk (s. 13): De første bosetterne i området drev ikke med jordbruk. Spesielt ikke i fjellnære områder, som antagelig ikke ble benyttet i særlig grad til jordbruk før langt opp i jernalderen.
- Vi foreslår å endre første setning til: «Opp gjennom jernalderen og middelalderen ble utmarksbeite, setring og fjellslått stadig viktigere i det fjellnære jordbruket.»
- På midten av 1700-tallet var det så å si ingen setring i Skjækerfjella. Før den tiden vet vi svært lite om setringen. I Schnitlers protokoller fra 1742 omtales fjellene primært som samisk område. Men det var utstrakt bygdebasert aktivitet i form av fiske.
- Reindrift (s. 14): Det nevnes at reinmelkhusholdet utviklet seg på 1400-tallet. Dette er høyst usikkert, og har antagelig variert geografisk. Vi vet fremdeles svært lite om oppkomsten av reindrift og melkebruk. I Jämtland er det indikasjoner på reindrift tilbake til 1000-tallet og kanskje enda lenger. En så usikker tidfesting bør derfor unngås.
- Friluftsliv (s. 15) og tilrettelegging (s. 18): Her bør planen nevne friluftslivets innvirkning på kulturminner. Kulturminner kan være en viktig faktor for å øke aktiviteten og interessen for friluftsliv, men kan også være en utfordring. Spesielt med tanke på såkalt «villvarding», men også gjennom slitasje. Det er derfor viktig at tilretteleggingen skjer med kulturminner i tankene og med involvering fra kulturminnemyndighetene.
- Merking, varding og oppretting av stier bør skje i samråd med kulturminnemyndighetene. Kanskje bør man også legge inn en innsats for å dokumentere gamle ferdselsveier slik at de kan inngå i en langsiktig strategi for ferdsel.
- Forskning- og undervisning (s. 16): Planen kan også nevne forskning og formidling på arkeologi og historie. Verdal kommune driver for tiden et formidlingsprosjekt om samisk historie/arkeologi i Veraområdet, og Skæhkeren Sijte har planer om et registreringsprosjekt for kulturminner. Ellers skrives det jevnlig lokalhistorisk stoff fra Skjækerfjella. Dette er også forskning og formidling.
- Kulturminner – generelt (s. 17): Kulturminneloven er endret mtp. samiske kulturminner. 100-årsregelen er erstattet med en fast grense. Nå er alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre automatisk freda. Planen bør også nevne fredning og vern av bygninger.
- Det kan være verdt å nevne Askeladden, det nasjonale registeret over kulturminner. Dette er tilgjengelig for allmennheten gjennom nettstedet kulturminnesok.no. Her kan man få oversikt over alle registrerte kulturminner, og publikum kan legge inn sine egne observasjoner og kommentarer. Dette er et verdifullt verktøy som øker brukeropplevelsen og interessen for å ferdes i et område. Databasen er imidlertid

ikke komplett, og inneholder noen mangler. Det kan kanskje settes inn et punkt i handlingsplanen om kvalitetssikring og komplettering av registeret innenfor nasjonalparken.

- Kulturminner – samiske kulturminner (s. 17): Vi kjenner til samiske kulturminner (både boplasser og annet) fra lenge før 1890-tallet i nasjonalparken. For eksempel er et ildsted i Lakadalen datert til midten av 1600-tallet.
- Kulturminner – eldre tider (s. 17): Det bør komme fram at denne kategorien også omfatter eldre samisk bosetning (og forløperne for den).
- Jernalderen varer fram til 1030 e.v.t. Eldre tid regnes vanligvis i arkeologien/forvaltningen som tiden fram til 1537 e.v.t. Den bakre grensen er uklar for Skjækerfjella/Blåfjella. Vi har lite kunnskap om steinalderens pionérbosetning her.
- Periodeinndelingen følger vanligvis disse årstallene: Steinalder (fram til 1800 f.v.t.). Bronsealder (1800 – 500 f.v.t.). Jernalder (500 f.v.t. – 1030 e.v.t.). Middelalder (1030 – 1537 e.v.t.). Nyere tid (etter 1537 e.v.t.).
- Grunnen til manglende kunnskap om stein- og bronsealder er antagelig mest mangel på systematiske undersøkelser.
- Avsnittet om kunnskapsmangel og behov for registrering bør også gjelde samiske kulturminner, og ikke kun knyttes til «eldre tider». Spesielt for samiske kulturminner er kunnskapsbristen svært stor. Denne skjevheten i kunnskap slår negativt ut på synet på den samiske historien og tilhørigheten i området. Det kan gi oss et feil bilde av samspillet mellom norske og samiske brukere av området.
- Det er viktig at de som forvalter nasjonalparken kjenner kulturminnetyper og har erfaring i kulturminneregistrering. Kanskje kan man nevne behov for kursing i kulturminneregistrering. Kan gjerne tas med som et punkt under tiltaksplanen.
- Ferdsel (s. 17): Den norske koloniseringen av Jämtland i jernalderen, som vi kan se i både stedsnavn og sagatekster, vitner om at fjellene ikke har vært til hinder for kontakt øst-vest.
- Motorferdsel (s. 19): Kulturminner kan også nevnes i oppramsingen av skadepotensial ifm. slitasje.
- Forhold til andre lover (s. 21): Det bør presiseres at også kulturminneloven gjelder.
- Tiltaksplan – kartlegging av kulturminner (s. 23): Dette er veldig bra, og et stort behov. Det bør også innebære formidling. Kan ses i sammenheng med stimulering av lokale historie-, forsknings- og utdanningsinstitusjoner (s. 25).
- Som nevnt under «Kulturminner - generelt» kan det være lurt å få oppdatert og komplettert kulturminneregisteret innenfor nasjonalparken. Dette må gjøres i samarbeid med kulturminnemyndighetene; Trøndelag fylkeskommune og Sametinget. Det kan gjøres som første ledd i et videre kartleggingsarbeid.
- Som nevnt under «Friluftsliv», kan det være en idé å få detaljkartlagt ferdsselsveier i nasjonalparken. Både for å kunne benytte dem til styring av ferdsel, formidling og bevaring av sporene etter dem. Da tenker vi på synlige spor som f.eks. varder, hulveier, ristninger, rasteplasser, landemerker osv.

Viltforvaltning

- Jakt har sterke tradisjoner i området, og det er viktig at dette videreføres og forvaltes på en bærekraftig måte etter viltlovens bestemmelser. Som nevnt i gjeldende forvaltningsplan reguleres jakta innenfor statsallmenningene etter fjellovas bestemmelser. Det er fint at delkapittelet om jakt og fiske også blir en del av revidert forvaltningsplan.

Knut Georg Sandvik

- Motorferdsel: Nå med flere generasjoner som er brukere av hytta, så burde det vært rom for å kunne gi tillatelse til flere turer. Mitt forslag er 5 turer for hytteeier, og en ekstra tur for hvert familiemedlem, nedadgående. Dette hadde åpnet for en mere smidig løsning. Været og føret kan ikke planlegges, hadde hvert medlem visst at de hadde en tur, så betyr den muligheten enormt mye. Er vær og føre håpløst, så drar en ikke. Men verdien i å vite at muligheten er der, til å kunne dra, uten å måtte planlegge lang tid i forveien, betyr MYE for livskvaliteten.
- Å avslutte sesongen 15.04., blir som å avslutte jula 1. Juledag. Det er jo full vinter ennå da, og årets fineste periode for å være i fjella har nettopp begynt.
- Det oppleves noe provoserende at for motorferdsel/snøscooter, at det er satt en maks på 5 turer. Helt uavhengig av kjørt distanse. Nabohyttas 5 turer, omregnet i km, hadde gitt oss 75 turer... EN vanlig jervregistrerings og/eller oppsynstur foretatt av oppsyn, med snøscooter, tilsvarer 120 turer inn til min hytte....eller omregnet tilbake til år : 24 år..
- Opplever at brukere av parken, i området der hytta ligger setter stor pris på vår tilstedeværelse. På sommerstid, via en sti, brukt i generasjoner. På vinterstid etter skooterløypa på ski, nesten uten unntak, samme dag, eller påfølgende dag vi er på hytta. Vedbu og utedo står åpen hele året. Godt fjellfolk verdsetter dette, og viser sin respekt tilbake med orden og ryddighet.

Dalvassfjellet hytteforening

- Vi i Dalvassfjellets hytteforening er opptatt av at bruk av Snøscooter ikke skal bli strengere eller enda mer begrenset. Vi mener også ting kan gjøres bedre og mindre ressurskrevende med tanke på administrasjon. Følgendeinnspill har vi på dette:
- Det gis i dag 1-årige tillatelser etter søknad. For at det skal bli mindre administrativt arbeid så bør det etter søknad kunne gis tillatelser for 4 år av gangen og at dette koordineres med kommunenes 4-årige tillatelser.
- Det gis i dag inntil 5 turer + 1 dag til vedkjøring til hytter med snøscooter. Dette er for lite for å kunne med fordel vært 10 turer pr år, samt 2 turer til ved og annet som kreves i det årlige vedlikeholdet. De fleste hytter er av eldre dato og trenger jevnlig vedlikehold. Om antall turer økes noe vi man kunne gjøre ting litt mer fleksibelt og man sparer administrasjon på ev. egne søknader knyttet til f.eks. vedlikehold. Det er heller ingen grunn til å begrense antall turer til noe mindre enn 10 turer + 2 dager, det er ikke avdekket ulovlig kjøring eller påvist at terreng eller dyr tar skade av de turene som tildeles i dag og man kan forvente det samme om antallet turer økes noe. Om man bruker Snøscooter er det mer skånsomt for dyrelivet så lenge samme trase brukes enn om man går på ski. Ingen av oss hytteeiere har noen gang opplevd å ha skremt dyr på tur opp til hyttene.
- Vi ønsker at tillatelsen for bruk av snøscooter fortsatt gjelder til 1. mai. Dette begrunnes med at det er svært lang vinter og "mye" vinter helt frem til mai måned. Det er viktig for oss hytteeiere å kunne bruke de siste dagene i mai til vedkjøring og annet med tanke på vær og føreforhold. Det er heller ikke påvist at dagens ordning er skadelig for fugl og dyrelivet da det fortsatt er "full" vinter.
- Mange er opptatt av å begrense snøscooterkjøring. Det er derfor naturlig at dagens ordning opprettholdes med at hytteeiere kan kjøre selv. Ev. bruk av leiekjører medfører større utslipp av klimagasser og mer kjøring med scooter. Det er i tillegg svært vanskelig gjennomførbart og praktisk vanskelig mtp. vær, føre osv. Bruk av egen scooter er også en sikkerhet om noe skulle skje på hytte mtp. sykdom, brann osv.

- Ønsker at det i nasjonalparken skal være enkelt å få tillatelse til legging av klopper på fast sti inn mot hytter. Dette for å begrense slitasje på terrenget og samle trafikk på samme sted. Dette vil også være til gode for fugl og dyreliv. Forutsetningen må selvsagt være bruk av miljøvennlige materialer som f.eks. dagens impregnerte materialer. (De er noe helt annet enn for mange år siden.

Magne Selliås

- Jeg støtter ikke en fjerning av brukssoner. Disse sonene ble tatt med i forvaltningsplanen i 2007, fordi alle aktørene som har vært involvert i forvaltningsplanen, har hatt et ønske om soneinndeling. Dette for å få en mest mulig forutsigbar praksis for brukere og forvaltningsmyndighet. Da må jeg spørre meg selv, hvem er det som har ytret ønske om å fjerne brukssonene, når alle aktører i 2007 ville ha definerte soner? Jeg mener bestemt dette vil føre til en strengere praksis for bruk av det som i dag er regulert som brukssoner.
- Nei til Innskrenking av vintersesong. Min erfaring fra de områdene av parken jeg kjenner til, tilsier at vintersesongen for oss mennesker i hovedsak er mars-april. Det vil da medføre en ganske dramatisk avkortning hvis man fjerner 2 uker på tampen her.
- Endring av antall turer. 5 turer pr. sesong er for lite, foreslår 10 turer. Endog har vi hatt sesonger hvor det bare har blitt 3 turer, så dette regulerer vær og føre selv, uten begrensninger i forvaltningsplanen.
- Fjerning av 30% regel for påbygg. Denne regelen fremstår som pølsevev for den som har en liten hytte, da den overstyrer maksimalt 10 kvadratmeter påbygg. Sett heller en maksimal BYA. uten andre krav.

Kjell Gunnar Selliås

- Sesongen for snøscooter bør ikke innkortes på våren, da sesongen her som regel er mars og april pga snøforhold. 1.mai som i dag er greit.
- Med fast tilknytningspunkt i parken (hytte) burde det lempes på reglene for kjøring, slik at det tilnærmes reglene for øvrig i kommunen.
- Bygge muligheter bør også tilnærmes regler ellers i kommunen, som f.eks. i Grønningen o.l.
- Lokalt styre av parken bør være en selvfølge.

Sametinget/Sámediggi

- Sametinget ber ikke om at det gjennomføres konsultasjoner med nasjonalparkstyret om gjenoppstarten av arbeidet med revidering av forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Vi ber imidlertid om å få tilsendt forvaltningsplanens høringsutkast for vurdering.
- Vi viser til at Sametinget i tillegg til å være et folkevalgt organ for samene i Norge også er forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner, samt at Sametinget også har stedsnavntjenesten for samiske stedsnavn. Sametinget ber om at nasjonalparkstyret innlemmer samiske stedsnavn som en naturlig del av planverket. I forbindelse med informasjon, skilting og tilrettelegging, ber vi om at det utarbeides informasjon også på samisk.
- Sametinget er opptatt av at forvaltningsplanene ikke begrenser virksomheten til berørte samiske interesser utover hva verneforskriften gjør og vi ber om at dere har dialog om planen med samiske interesser, og at disse involveres i forvaltningsplanarbeidet. Samiske interesser i dette området er hovedsakelig tilknyttet reindriften i området. Vi ber om at dere forespør de samiske interessene om de ønsker konsultasjoner om forvaltningsplanen.

Norges vassdrags og energidirektorat

- NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.
- Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i selve nasjonalparken.
- Vi ber om at Statnett SF og Tensio TN AS blir inkludert i adresselisten.
- Lenke til området i NVE Atlas.
- Vi kan ikke se at nettselskapene Statnett SF og Tensio TN AS er på adresselisten og ber om at de blir inkludert. Tensio TN AS har nettkonsesjon i området. NVE kjenner ikke til at det er nettanlegg som berører området, men vi har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er derfor viktig at nettselskapene blir informert om forvaltningsplanen slik at de får mulighet til å komme med eventuelle innspill.

Bjørn Olav Nagehus

- Jeg skriver som hytteeier ved Gjevsjøen. Familien har hatt hytte her siden 1969. Jeg kjenner forholdene i denne delen av nasjonalparken godt, øvrige deler kjenner jeg lite til.
- Det er veldig lite ferdsel i "vår" del av nasjonalparken. Det er ingen slitasje, langs Gjevsjøen er det et knapt synlig tråkk som følger den gamle telefonlinja. Scootertrafikk forekommer ikke. Å begrense ytterligere ferdsel gir lite mening.
- Gjevsjøgården er i drift som en av de meget få veiløse gårder i Norge. Gården er "Off-grid" og produserer sin egen strøm. Her forvaltes en over 200 år gammel historie som det er viktig å bevare. Christian Gjevsjø sine synspunkter om videre forvaltning bør tillegges stor vekt.
- Mitt inntrykk er at dagens regler knyttet til trafikk til og fra Gjevsjøgården fungerer godt. Det er neppe nødvendig med større endringer.
- Til ny Nasjonalparkforvalter har jeg lyst til å anbefale boka "I fjelli" skrevet av Oddvar Åsvold. Han var fjelloppsynsmann i Snåsa i svært mange år. Han har mange kloke betraktninger og historiske opplysninger om livet i Snåsafjella. Boka er utgitt på Embla forlag. Trønderavisa hadde 27.08.2016 et eget bilag om Nasjonalparken i anledning 10årsjubileet. Lesverdig det også.

Kjell Nastad

- Kommentarene kan være mye likt innspill fra Skjækra Hytteeierforening siden jeg er med i styret og deltatt i styrebehandlingen av saken der.

Pkt. 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvudelse

- Jeg finner det ikke naturlig med en såpass liten maksgrense for antall kvadratmeter BYA som 60 for private hytter (sum bygningsmasse alle bygg inkl utedo, anneks og uthus) i nasjonalparken når forslaget i LVO er vesentlig høyere. Gomolia ligger helt i randsonen av Nasjonalparken og med en naturlig plassering i terrenget i samsvar med opprinnelig bruk av vollen som omkranser bygningene.
- Dagens bruk med flere generasjoner samtidig og med noe andre krav til bekvemmeligheter enn da den ble flyttet tilbake til vollen fra beliggenheten nede ved vatnet i 1916 og senere restaurert av ny eier ca 1932, tilsier at hytta på knapt 40 m2 kan bli noe trangbodd til tider og behovet for tilbygg/anneks kan melde seg. Et maksareal på 60m2 , inkl uthus og utedo, vil da være svært begrensende. Vi tror ikke et romsligere krav likt med det som er foreslått for Skjækra LVO (100-200 m

fra hytta) vil ødelegge naturopplevelsen så lenge vi opprettholder byggeskikk/stil/plassering i landskapet.

Pkt. 4.7 Hogst

- I første pinne bør det vel stå: Hogst i tilknytning til private hytter/setrer/gjeterhytter er tillatt osv.
- En positiv forenkling at det ikke er søknadspliktig til Nasjonalparkstyret, men at det er godkjent av grunneier. 2m3 kan være knapt for hyppige brukere i vintersesong, men vi oppfatter at det kan søkes om mer. Det betyr vel i så fall søknad til Nasjonalparkstyret i tillegg til grunneier?
- Primært mener vi at Gomolia burde kunne gis en generell adgang til å felle det kvantum vi har behov for til oppvarming og matlaging på hytta. Dette vil variere med bruksfrekvens og temperatur. Med den store mengden bjørkeskog som ligger i hyttas umiddelbare nærhet vil vi ikke ha behov for maskinell frakt av felt virke, det har vi i alle år greid manuelt. Det virker nesten absurd når vi i den 3-årige hogstgodkjenningen får til svar at om 2m2 ikke er tilstrekkelig så kan det søkes om å få tilkjørt ved i sekk fra bygda. En praktisk vurdering av de stedlige forhold ville aldri komme til den konklusjon sett i lys av behovet for å ta vare på det åpne voll-landskapet i nærområdet samtidig med ønsket om holde motorferdsel på et lavt nivå.

Pkt. 6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr på snødekt mark

- 5 turer er en streng håndheving, her må det kunne ligge noe mulighet for utvidelse etter begrunnet søknad, -også for persontransport. Men vi er enig i at det skal være klare begrensninger i bruken av motorisert ferdsel og vi er godt fornøgd med muligheten for leiekjøring som har vært praktisert fra Gaulstad-sida. Personlig er jeg av den oppfatning at vi som har bostedsadresse i Steinkjer kommune burde være henvist til denneleiekjøringsmuligheten selv om hytta ligger i Snåsa Kommune. Privatkjøring bør holdes på et minimum.
- Formuleringen om at det ikke kan gis tillatelse til persontransport, men at personer kan sitte på dersom det er plass ved kjøring av utstyr virker mer som en oppfordring til å finne på kreative løsninger/forklaringer. Vintersesong bør ikke innskrenkes til 15. april, men fortsette som før til 01.mai.
- Begrensning av tidspunkt bør være slik som formulert med *bør* som en henstilling og ikke som et krav.
- Må presiseres at det er tilstrekkelig at leiekjører har søkt og fått innvilget kjøring til gjeldende hytte og at hytteeier ikke behøver å søke om tillatelse i tillegg når behovet ligger innenfor den vedtatte grensen for antall turer..

Pkt. 6.10 Motorferdsel – transport av funksjonshemmede

- 5 turer er svært begrensende når det er slike behov. Samme kommentar som ovenfor med hensyn til tidspunkt og varighet av vintersesong.

Pkt. 7.3 og 7.4 Tilrettelegging

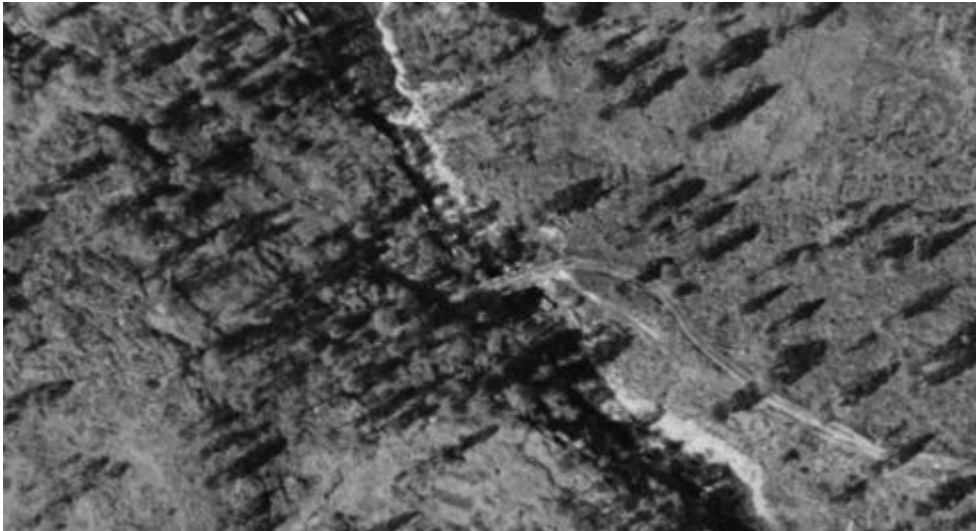
- Uten at det er nevnt konkret under disse punktene, har jeg sett av møtereferater fra AU og styret at en mulig bruforbindelse over elva mellom Skjelbreia og Skjækvatnet er besluttet at skal tas med ved vurderinger/prioriteringer av tiltak som skal inn på lista over tiltaksmidler.
- Dette er en mye trafikkert strekning som fortjener en sikker kryssing av elva og vi har også selv kunnet hjelpe ukjente folk med kryssing når vi tilfeldigvis har vært ved elva

eller kunnet tilby båtskyss. Det er positivt med at tidligere innspill om dette behovet for sikker kryssing har medført at tiltaket blir vurdert/prioritert.

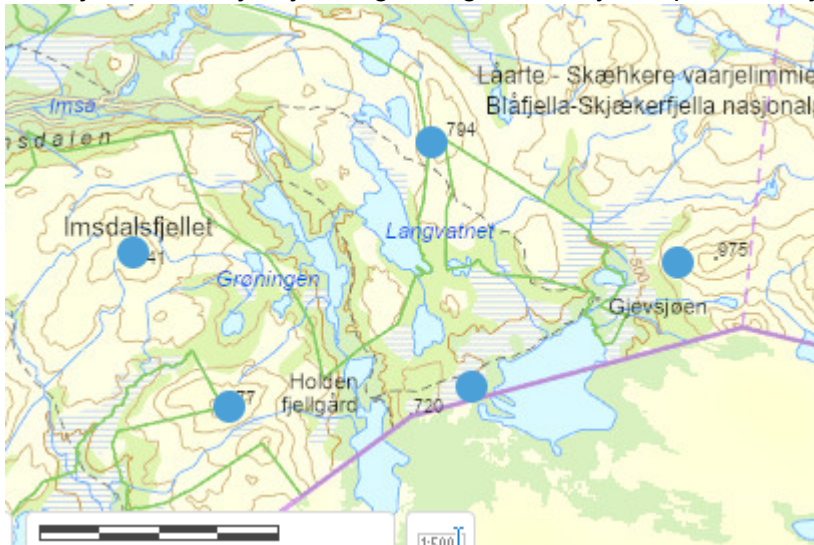
Statskog

- Viser til møte på vårt kontor i Steinkjer. Det var et meget nyttig møte. Her kommer våre kommentarer og faktaopplysninger i forbindelse med skissen til forvaltningsplan som var utsendt. Det meste kom nok fram og ble utdypet under møtet. Et viktig poeng er å opprette en referansegruppe med grunneierne. Her kan grunneierne og parkstyre/parkforvalter drøfte grunneierrelaterte spørsmål. Det er fra Statskog sin side ikke ønskelig med grunneierrepresentasjon i styret. Nasjonalparkstyret skal få være et organ for verneforvaltninga.
- Vi har etter møtet også sett litt på vår egen utleiedrift i parken i dag. Innspill i den forbindelse kommer i slutten av innspillet.
- I mangel av sidenummerering eller punkt/kapittelnummerering i forvaltningsplanens tekst slik som utsendt 27.02, har vi valgt å presenter våre innspill med en boks med henvisning til forvaltningsplanens tekst og en boks med våre kommentarer/opplysninger.
- I randsonene: (Særlig Seisjødalen, Almdalen og Holden- Grønningen) har det også vært drevet kommersielt skogbruk fram til fredningsprosessen. F eks stordrifta i HoldenGrønningen 1947-50 med uttak av 33.000 m³ til Tågefors bruk i Järpen. Mer enn 900 daa med kulturskog i Seisjødalen hogd og planta rund 1970.Synes godt på flybildet fra 1974 (Vedl) Norge i bilder Her ligger også to skogstuer. I Almdalen ligger en skogstall inne i plantefeltene langs Alma. Både innkjøpte statsskoger og statsallmenninger.
- Bruksrettene: Temaet er bl.a. omtalt i Regjeringsadvokatens brev til LMD vedr. høring på NOU 2018: 11 NY FJELLOV, der RA bl.a. skriver at det; «ikke er grunnlag for å si at retten til jakt og fiske i statsallmenning kan karakteriseres som allmenningsretter for bygdefolket. Tvert imot foreligger det en rekke rettskilder som taler for at det er riktigere å se retten til jakt og fiske i statsallmenning som en form for allemannsrett.» «Allerede i innstillingen til fjelloven av 1920 ble det fra fjellovkomiteen enkelte steder gitt uttrykk for at retten til jakt og fiske i statsallmenning måtte anses som en form for allemannsrett, og ikke en allmenningsrett i egentlig forstand, jf. f.eks. på s. 80 og s. 123 i innstillingen. Det samme synspunktet ble lagt til grunn i avgjørelsen til Utmarkskommisjonen for Nordland og Troms av 26. april 1990 (Skjerstadfeltet). Avgjørelsen ble påanket, og Høyesterett sluttet seg da til Utmarkskommisjonens syn på karakteren av retten til fiske i statsallmenning, jf. Rt. 1991 s. 1311.» Et skjønn i Inntrøndelag tingrett, datert 05.11.19 der retten på s. 27 uttaler følgende; «Retten legger til grunn at jakt og fiske i utgangspunktet i den teori og rettspraksis som det er redegjort for ovenfor er betraktet som en rettighet av allemannsrettslig karakter, og ikke betraktet som «særretter» av allmenningsrettslig karakter.»
- Skogbruk: Her har vært aktivt skogbruk fram til 1980 jfr vår tekst om skog under kapittel «beskrivelse»,..
- Landbruk: Uttales «Horden» (eller som det skrives). Ikke Hørdin . «Hørdin» ligger vest for Malm. Eiendommen ligger inntil riksgrensa. Hallaren er et bratt overhengende berg. (ikke flatt).
- Kulturminner: Skogbruket har gjennom tida etterlatt seg kulturminner i form av terrenginngrep, bygninger og skogbilde. Se også boks om skog kapittel «beskrivelse»,. Eksempel fra Seisjødalen: To skogstuer og en stall/garasje,

myrgrøfter øst for Seisjøen, opparbeida traktorveg (Se under. Flybilde fra 1974)

- Andre bygg og installasjoner: I parken ligger det 3 Telenor-installasjoner, en privat telelinje vest for Gjevsjøen og et krigsminne/flyvrak på Plukkutjønnfjellet.

- Sentrale føringer: § 47: I 2. linje står det at grunneier skal tilbys å utføre dette. I 3. avsnitt: Gjelder dette bare på privat grunn?
- Egne interesser: Drift av Holden fjellgård og de andre husværene i parken er ganske allsidig og omfatter: (1) Gjerder, beite, bruk av maskiner til beitepuss og slått. (2) Utvikling/utviding av hus. (3) Alle hus trenger årlig ved og transport/vedlikehold/tilsyn. (4) Leietakere har behov for transport på Holden og Grønningen. (5) Bygg som ligger langt fra andre hus har behov for evakueringsbu. (Raudtjønna og Seisjøen). Vi har til nå laget en driftsplan med levetid 5 år. Vi ønsker flest mulig år. Det gir forutsigbarhet for oss, kundene og innleide støttefunksjoner på tilsyn, vedlikehold og transport. Vi har en del motorferdsel i parken i forbindelse med drifta på Holden. Er det mulig å tilby elektronisk kjørebok? Vi har benyttet en felles kjørebok for våre transportbehov på Holden. Av sikkerhetsmessige og arbeidsmessige grunner er det ofte ønskelig å være to som kjører i lag. Det er viktig å få klargjort reglene for dette. Skal det f.eks. føres to regnr. på en tur eller gjelder det som to turer?

Sørli fjellhytteforening

- Sørli Fjellhytteforening er opprettet for å gi innspill til ny forvaltningsplan for Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark og består i dag av 9 hytteeiere som har hytter i eller mot

grensen av Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark i Sørli, Lierne kommune.

Hytteeierne er 3 til 4 generasjon hytteeiere og representerer lang tradisjon i bruken av områdene. Hyttene er geografisk spredt i Sørli, fra Arvaslia i øst og helt til grensen mot Nordli i vest og Snåsa i sør. Hyttene ligger fra 10 til 20 km fra brøytet vei og det er fra 5 til 15 km til nærmeste hyttenabo. Hyttene er tradisjonelt benyttes som jakt, fiske, sanking og fangsthytter. I senere tid blir de også mye brukt i periodene mellom de tradisjonelle jakt, fiske, sanking og fangst periodene. Medlemmene av Sørli Fjellhytteforening sitter med lang brukshistorie og stor kunnskap om områdene i og i nærheten av Blåfjella og Skjækerfjella Nasjonalpark.

- Sørli Fjellhytteforening vil at disse punktene blir tatt med i forvaltningsplanen som et ledd i å kunne ivareta viktig historie og opprettholde gamle tradisjoner i områdene som vi som hytteeiere representerer.
- Hytteeierne i Lierne har brukt snøscooter like lenge som de har eksistert på markedet og bruken er knyttet mot frakt av utstyr til og fra hyttene, og må ikke forveksles med rekreasjonskjøring som det ofte blir gjort i media og ellers i samfunnet.
- Det er viktig at det gis anledning til å få utnyttet vintersesongen for frakt av utstyr. Det er som regel fullgodt vinterføre i Sørli, de første to ukene i mai. Frakt av proviant og utstyr for sommerbruk, unngå mest mulig frost på matvarer, maling etc. Frakt av proviant og utstyr til jegere som har fått jaktkort og leier hyttene (rypejakta) Fjellstyrene i Lierne tildeler jaktkort ca. 1 mai. Behovet for transport vil derfor være aktuelt etter tildelt jaktkort. Klargjøre hytta og uthus for sommersesong. Eksempel: ved inn i uthus, beising og annen vedlikehold som trenger utstyr som må fraktes opp og ned, og som kun kan gjøres når det er mindre snø rundt bygningene og temperaturene er litt høyere.
- Lange avstander med ukjørt løype gjør transport av utstyr krevende og behovet for litt lettere last nødvendig tidlig i sesongen, som igjen vil føre til behov for flere turer.
- Ved tunge lass kan det være behov for å kjøre opp spor og forberede løyper før lasten fraktes opp.
- Hyttene trenger hyppigere tilsyn og vedlikehold i snørike vintre, som for eksempel snømåking av tak vinters tid. Slik tilsyn og vedlikehold kreves også fra forsikringsselskapene.
- Vedlikehold og utbedringer av etablerte bruer over bekker som blir utsatt for snølast og flom, i områder på trase i og opp mot parkområdet
- Hyttene blir tradisjonelt brukt mye og medfører større behov for mer utstyr.
- Det gis mulighet for følgescooter i likhet med Statens HMS regler som tilsier at det skal benyttes følgescooter på krevende turer. De vurderer det som en stor HMS risiko å kjøre store lass i områder uten telefondekning.
- Det kan være tre generasjoner som benytter en familiehytte, som har ulike behov for frakt av utstyr.
- Det er tradisjon at private leier ut hyttene både til jakt og fiske til andre. Dette vil også utløse et større transportbehov for å frakte utstyr til leietakere.
- Rydding av bjørk og annen vegetasjon på stier og traseer inn til hyttene, sommer og vintertrase
- Rydding av bjørk og annen vegetasjon mellom hytte og fiskevann eller andre stier ut i terrenget (sommer).
- Særlig viktig fordi at noen av våre hytter ligger i område uten telefondekning, langt fra andre hytter samt langt fra vei og i områder med dårlig traseer.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staathealtoje naturmangfold

- Innledningsvis vil Statsforvalteren påpeke at det er positivt at nasjonalparkstyret nå gjenopptar arbeidet med revideringen av forvaltningsplanene, herunder arbeidet med

revideringen av forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Gjeldende forvaltningsplan fra 2007 er utdatert på en del punkter, bl.a. i forhold til beskrivelse av forvaltningsmodell. Den er heller ikke tydelig nok på hva som er søknadspliktig etter verneforskriften, spesielt i byggesaker og tiltak/inngrep knyttet til bygninger.

Byggesaker og andre inngrep

- I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 1.1 Vern mot inngrep i landskapet er inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, graving og påfylling av masse, drenering m.m. i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark forbudt etter verneforskriften. Oppstillingen er ikke uttømmende. Dette betyr i praksis at alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet må det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for. **Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven eller ikke.** Dagens forvaltningsplan er ikke tydelig nok på dette punktet, noe som har skapt uheldige situasjoner der hytteeiere har blitt veiledet av kommunene etter hva som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, og ikke etter verneforskriften. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen må dette tydeliggjøres.
- I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen bør det defineres hva som kommer inn under de forskjellige punktene i verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-g forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til. Dette vil være til hjelp under den daglige forvaltningen av verneområde, og skape forutsigbarhet blant brukerne/hytteeierne. Søknader om tiltak, inngrep etc. som ikke blir definert under verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-g, må da behandles etter naturmangfoldlovens § 48. For eksempel har styret og nasjonalparkforvalter tidligere definert oppføring av plattinger til å komme inn under § 3, punkt 1.3 d «ombygging og mindre utvidelse av bygninger», og hjemlet vedtak om oppføring av platting til dette punktet i verneforskriften. I forbindelse med klageavgjørelser av Miljødirektoratet er det nå blitt stadfestet at verneforskriften ikke hjemler oppføring av plattinger i tilknytning til eksisterende bygninger i landskapsvernområdet, slik at søknader om oppføring av platting må vurderes opp mot naturmangfoldlovens § 48. Det samme vil gjelde hvis noen søker om oppføring av f.eks. hundegård, ildsted etc. Miljødirektoratet sier videre i sin klageavgjørelse at det ikke vil være naturlig at forvaltningsplanen har retningslinjer for tiltak det ikke er åpnet for å gi tillatelse til gjennom en spesifisert dispensasjonshjemmel i verneforskriften.
- All den tid verneforskriften ikke har regler som åpner for å gi tillatelse til plattinger, skal det ikke utarbeides retningslinjer og arealbegrensninger for slike tiltak ved revisjon av forvaltningsplanen. Imidlertid bør kap. II, punkt 8 i dagens forvaltningsplan, som omhandler bruken av de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 4 oppdateres til å omhandle generelle saksbehandlingsrutiner rundt naturmangfoldlovens § 48.
- Det er positivt at det settes en øvre arealgrense for hytter og uthus, og at det benyttes BYA med henvisning til Norsk Standard 3940. Imidlertid er erfaringene fra de forskjellige avvikssakene som har vært oppe til diskusjon i nasjonalparkstyret vist at det er forskjellige oppfatninger om hvordan BYA måles. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark må dette klargjøres, og det må gå tydelig frem av forvaltningsplanen hvordan areal av bygningene skal måles. Likeledes bør det tydeliggjøres hva som inngår i arealkravet på maksimum 60 m² BYA for hytte og uthus. Er det hoveduthuset som inngår, eller skal alle oppførte boder, naust, plattinger og lignende inngå. Dette

er spørsmål som har skapt litt forvirring både blant hytteeiere, forvaltere og nasjonalparkstyret i enkeltsaker, og bør tydeliggjøres.

Motorferdsel

- Retningslinjene for motorferdsel i dagens forvaltningsplan har stort sett fungert godt. Det er viktig at det ikke lages retningslinjer for motorferdsel som strider med motorferdsellovgivningen. Forvaltningsplanen skal ikke utarbeide retningslinjer for motorferdselssaker som skal behandles etter naturmangfoldlovens § 48.
- Verneforskriften er ikke til hinder for bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder med fast bosetting på Gjefsjøen og Gaundalen for fastboende og inviterte besøkende. Dagens forvaltningsplan er for så vidt tydelig på at de besøkende må kunne dokumentere at de er reelle besøkende, men erfaringsmessig er det vanskelig for tilsynsmyndighet (SNO og politiet) å kontrollere om de er besøkende eller ikke. Her bør forvaltningsmyndigheten diskutere med fjellgårdene og tilsynsmyndighet hvordan dette best mulig kan løses.
- Det må jobbes videre med reindriftas behov for dispensasjon fra verneforskriften for barmarkskjøring og bruk av helikopter, og det må utarbeides gode retningslinjer for hvordan reindrifta søker om dispensasjon.

Soneinndeling

- Dagens forvaltningsplan har delt inn nasjonalparken i vernesoner, brukssoner og soner for spesiell tilrettelegging. All den tid alle sonene må forholde seg til den samme verneforskriften har soneinndelingen, etter statsforvalterens vurdering, ingen stor praktisk betydning i den daglige forvaltningen av området. Statsforvalteren anbefaler derfor, med unntak av to soner for spesiell tilrettelegging og tiltak for sommerboplassene for reindrift (Hattjønne og Hykkerneset) at nasjonalparkstyret går bort i fra soneforvaltningen av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Annet

- Fremdriftsplanen som er lagt ved oppstartsmeldingen ser ambisiøs ut, og dere må nok forvente at den må revideres. For å kjøre gode og inkluderende prosesser tar erfaringsmessig arbeidet med revidering av forvaltningsplaner tid.

Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje reindrift

- Det opplyses at vernemyndigheten vil ha særmøter med bl.a. samisk reindrift ved revidering av forvaltningsplanen. Vi forutsetter at dette gjennomføres på en forsvarlig måte, dvs. i tråd med samelovens kapittel 4 og regjeringens veileder for konsultasjoner.
- § 3 pkt. 1.3 b), strekpunkt 15: Det settes en retningslinje på maks 45 m² BYA for gjeterhytter. Foreløpig vurderer vi at det er en fornuftig grense, men viktig at denne diskuteres med reindrifta og en felles forståelse av behovet.
- § 3 pkt. 6.3. e) strekpunkt 2: Behov for motorferdsel til utleiehytter bør synliggjøres i distriksplan. Kan hende dette er en skrivefeil, men vi presiserer at reindrifta ikke har utleiehytter. Samtlige gjeterhytter godkjent etter reindriftsloven kan kun benyttes til tradisjonell reindriftsnæring slik regelverket er i dag.
- Ellers er det en del retningslinjer knyttet til bl.a. gjerder og anlegg og gjeterhytter som også krever godkjenning etter reindriftsloven. Praksis i dag er at slike saker behandles etter reindriftsloven etter at tillatelse er gitt etter verneforskriften.

- Vi er kjent med at Miljødirektoratet kommer med en veileder for reindriftas barmarkskjøring i verneområder. Både Låarte sijte og Skæhkere sijte har store deler av sine beiteområder innenfor nasjonalparken. Det er derfor viktig at forvaltningsplanen ikke innskrenker reindriftas mulighet til tradisjonell drift. Bruk av barmarkskjøretøy sommerstid er også nødvendig for å etterfølge kravene i reindriftsloven om en velordnet reindrift, herunder merking av kalv før 31.oktober.

Skjækra hytteeierforening

- Som brukere og hytteeiere i nasjonalparkområdet ønsker vi oss en forvaltningsplan som er så tydelig som mulig der vi som hytteeiere har tydelige retningslinjer over hvordan vi skal forholde oss til hva som er tillatt og hva må vi søke om. Tenker da på områder som; vedhogst, hvordan arealberegning av hyttene utføres, grøftegraving rundt hyttene, steinsetting osv.

Areal på hytter

- Rundt Skjækervatnet er det fire hytter som ligger innenfor nasjonalparken. De fire hyttene har som fellesnevner at de kun ligger noen steinkast inn i nasjonalparken. Vi stiller oss uforstående til behovet for en såpass liten maksgrense som 60 kvm BYA for private hytter (medregnet hytte, uthus og utedo). I dag benyttes hyttene i større grad som familiehytter for rekreasjon og sosiale samlingssteder for hele familien. Dette kan i mange tilfeller dreie som om tre generasjoner, noe som tilsier at dagens begrensninger på hytteareal framstår som lite brukervennlig. Med storfamilien på hytta vil det være behov for flere sengeplasser og større oppholdsrom. Dagens krav om nøktern standard kan innebære tilgang til større kjøleskap med fryser, innendørs toalettfasiliteter, vaskerom/bad, noe som krever sine kvadratmeter. Vi kan ikke se at en eventuell utvidelse av bebygd areal med noen kvadratmeter på noen måte bryter med forvaltningsplanens intensjon «å ivareta naturmangfoldet mht plante og dyreliv».
- Vi synes hyttas plassering er viktigere enn størrelsen. De fire hyttene som ligger innenfor nasjonalparken har alle en slik plassering at de glir godt inn i landskapet. Vi kan ikke se at større private hytter i nasjonalparken skulle forringe parkens verneverdi. Vi kan heller ikke se at det er noen forskjell på om hytten ligger i LVO-området eller i nasjonalparken ettersom de fire hyttene ligger i grenseland. «Streken» kunne like gjerne vært tegnet på motsatt side av hytta, slik at hytta havnet i Skjækra LVO i stedet.
- Ut fra dette så ønsker hytteeierforeninga at det tillates private hytter inntil 90 kvm BYA (målt etter NS) i nasjonalparken.

Hogst av ved

- Det er positivt at det legges opp til at en slipper å søke nasjonalparkstyret for vedhogst i framtiden. Nasjonalparken er under sterk endring med gjengroing, og med det som bakteppe mener vi at årlig hogstvolum bør økes til 3 kubikkmeter for de som har behov for det. Tillatelse og hogststed avtales med grunneier. Det må være positivt at mest mulig av vedhogsten skjer i nærheten av hytta for å redusere motorisert ferdsel mest mulig.
- Private hytter bør nevnes under pinne 1, pkt 4-7, side 12. Ref utkast forvaltningsplanen pr 27.2.2023.

Scooterkjøring til hytter i nasjonalparken

- I dag så søker (delvis) både hytteeier og leiekjører om å få kjøre i nasjonalparken fram til hytta. I distanse så dreier dette seg om noen ti-meterer for to av hyttene og for

de to siste er det et par hundre meter. Dette framstår som unødvendig byråkratisk. For framtiden må det være tilstrekkelig at leiekjører søker om tillatelse. Det må gå klart fram at det er tilstrekkelig at leiekjører har søkt tillatelse når hytteeier ønsker å bruke denne muligheten og ikke skal kjøre egen scooter der det er et mulig alternativ (f.eks hytter i Snåsa).

- Punktet under 6.8 der det står at det ikke kan gis tillatelse til persontransport, men at personer kan bli med ved transport av utstyr mm dersom det er plass bør vurderes/presiseres. Er bagasje/livsnødvendigheter til bruk ved samme opphold tilstrekkelig? Viss ikke, dersom det er f.eks tørrmat/utstyr til flere opphold, er det da innenfor rammen? I utgangspunktet mener vi at det bør være mulig å få persontransport innenfor maksrammen for antall turer.
- Fem turer pr sesong er for lite. Om det skal være et tak på dette bør det minst være ti turer i sesongen.
- Det er foreslått at scootersesongen avsluttes 15. april. For mange er perioden fra 15.april til 1.mai den fineste tiden på året. Ved å avslutte 15.april vil denne datoen i enkelte år falle inn i påska, og da må nasjonalparkstyret gjøre unntak, noe som virker veldig unødvendig og byråkratisk.
- Snøforhold er heller ikke noe argument for å avslutte tidligere, ettersom kjøring på barmark er forbudt.
- Avsnittet angående handicapkjøring må fjernes. Det kan ikke være begrensinger på tidspunkt og antall turer.

Ferdsel

- Det er foreslått å fjerne stier på kartet for å unngå å kanalisere ferdsel i enkelte leier. Dette må være helt uaktuelt! Et kart må være så riktig som mulig. Hva blir det neste? Fjerne høydekurvene på Skjækerhatten for å unngå at folk går dit.
- Det er positivt at forslaget om ny bru over elva mellom Skjelbreia og Skjækervatnet blir tatt inn i aktivitetsplanen for nasjonalparken.

Terje Sigurdsen

- Jeg eier fritidsbolig ved Gjevsjøen Fjellgård. Adresse er Gjevsjøen 6, 7760 Snåsa. Eiendommen er bygslet siden 1983, senere utskilt som egen eiendom, og bebygd på 1990-tallet. Jeg bruker veldig mye av min tid der inne. Det å ha fritidsbolig på et slikt sted, innebærer noe mere enn bare «å være på hytta». Vi frakter ofte post og varer til fastboende på gården, og deltar både sosialt og er med på diverse gjøremål der inne.
- Fjellgården ligger utenfor nasjonalparken. På vinteren er man avhengig av å kjøre snøskuter gjennom parken for å komme dit. Dette er altså ikke snakk om **bruk** av parken, men kun passering/transit etter ferdselsleder som har vært der i mange år.
- Kjøroleia/gårdsvegen er Storåsvegen – Seisjøfiskløysa - Gjevsjøen. Dette oppleves som ei trygg og sikker rute. Man er ikke avhengig av å ferdes på islagte vatn, som kan være risikabelt. Alternativ lei er Grønningen - Langvatnet – Gjevsjøen, når isen er trygg på disse vatna. Det er viktig at førstnevnte hovedlei; Seisjødalen, ikke tas ut av planen.
- Det er i perioden medio desember – primo mai som er aktuelt tidsrom. 15 desember – 2 mai hadde vært ønskelig. (1 mai er alltid helligdag)
- Det hadde vært ønskelig at det ikke var begrensning på antall turer.

Odd Jostein Sellås

- Som bruker av naturen i parken og med hytte der ser jeg negativt på en del forslag til endringer. Ser at det er ønske om å redusere vintersesongen med 14 dager. Dette er svært negativt for oss brukere da det i hovedsak er i mars og april det er vær og føre

for fjelliv. Det er fra før gitt løyve om fem turer, noe som også er lite. En må også stille spørsmål om fjerning av brukssoner, dette er negativt. Det rammet oss med hytter i parken hardt da det ble vernet, og håper på det sterkeste at det ikke blir ytterlige innskrenkninger. En må tenke på at det er få hytter i parken og bruken av disse er ikke et problem.

Snåsa snøscooterklubb

- Snåsa Snøscooterklubb stiller seg undrende til den innskjerpingen som styret ønsker å gjennomføre for motorferdsel i parken.
- Det er et kraftig signal parkstyret her legger ut. Det er tydelig at det **ikke er ønskelig** med folk innenfor parken i vinterperioden. Man tar ikke hensyn til de som driver fjellgårder i Snåsa, de som har hytter innenfor parken og generell fjellturisme.
- Vi har nå lagt bak oss en periode i historien som er uten sidestykke. Covid-19 slo oss ut og vi var alle i karantene i nesten 2 år. I dag står vi i krig i Europa igjen og for den gjennomsnittlige familie i Norge så har det blitt mye tøffere å leve. Kostnadene har økt eksplosivt. Strøm, mat og drivstoff koster mye mer og gir en familie kraftig økende utgifter. Vi har kraftig økende psykososiale problemer blant barn og unge, fysiske lidelser fra usunt kosthold og en økende mengde sykdom relatert til livstil og mangel på fysisk utfoldelse. Og så er dette svaret; at vi skal begrense vanlige folk sin tilgang til naturen? Alle vet at natur og naturopplevelser gir positivt utslag på både psykisk og fysisk helse.
- En nasjonalpark har strenge regler og det er naturlig, og det er ingen allemannsrett å bruke snøscooter. En nasjonalpark har blitt en nasjonalpark for en grunn, den er unik og vakker og slike perler må få oppleves, også av Ola Nordmann. Det må være mulig for folk å bruke disse parkene uten å hete Lars Monsen, som kan ta 3 uker i parken som naturinfluencer. Er det slik vi vil ha det at naturen i Norge er for de privilegerte få og de rikeste. DNT drifter flere bemannede hytter i Nasjonalparker i Norge. Noen av disse serverer de fineste retter med god vin og alle rettigheter. Er det å gå dit på felleski «tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»?
- **Fjellgårdene i Snåsa** er i særklasse, og det å begrense deres ferdselsårer og mulighet til bedriftsutvikling, samt et normalt liv med besøk og hjelp til hverdagen er det samme som å si at vi ikke vil ha dem her. De må få muligheten til utvikling og de bidrar til Snåsabygda sin identitet. Hvis det er slik at en sitter på data som sier at trafikken er for stor innenfor parken, så må man se på totalen for alle næringsdrivende innenfor parken og legge føringer for å redusere det totale næringstrykket.
- Det er et hardt press på bygdefolket sine muligheter til å bruke fjellheimen i Snåsa. Nasjonalparkstyret ønsker å begrense bruken og statsforvalteren er ute etter kjøring til utleieleiehytter. Snåsa består av ca. 2300 km² og ca. 1000 km² av dette er i dag nasjonalpark. Parken dekker mye av det vi har av fjell og slik vi ser det så er det liten trafikk inn i fjellheimen. Det er god plass i den 4 største Nasjonalparken i Norge, og det er fullt mulig å legge til rette for alle som vil, kan nyte den.
- Snåsa reklamerer for natur som en av årsakene til at folk skal flytte hit, men lite er lagt til rette for at naturen skal nytes. Det brukes ord som tradisjonelt naturbruk, noe som sikkert betyr ski med klister og svære sekker. Noe som er fengende for mange, men det nevnes ikke noe om moderne bruk av fjellet. Dagens ungdom f.eks. trekker til fjellet for å utøve en annen type aktivitet enn det tradisjonelle. F.eks. toppturer, randonee, kiting, klatring etc. Hvorfor skal dette begrenses? Kan man ikke legge til rette for et fornuftig planverk i nasjonalparken? Vi legger aldri til rette for naturbruk innenfor enkelte rammer. Hvor vi utvikler, bruker ny teknologi, åpner og stenger

traseer og stier etter hvor trykket er og dyrene vandrer. Det er kun tanker om hvordan vi skal begrense bruken av naturen på naturen sin vegne.

Snåsa snøscooterklubb mener:

- Det må være minimum to innfallsporter til Gjevsjøen. Skromoen og Ismenningen. Blir fortetning av trafikk med en led.
- Sesongen må vare til 1. mai og helst lengre. Regulering av trafikk og løypevalg bør vurderes.
- Hytteeiere innenfor parken må få økt mulighet til bruk av hyttene. De fleste hadde hytte der lenge før parken kom, her snakker vi mange generasjoner bakover og det vil neppe komme nye hytter i nasjonalparken. Det er ikke mange hytter dette gjelder, og ting som løypevalg, elektronisk GPS-basert kjørebok må vurderes istedenfor. Soneinndeling er også noe som må videreføres.
- Antall turer må økes fra 5 til 10, og man kan ikke legge føringer på ukedager vs. helg/ferier.

Skjækra sambeitelag

Transportbehov

- Vintertransport: av saltstein, ved, bygningsartikler / materialer (f.eks gjerdestolper, nettgjerder) til anlegg (hytter, kruer, bruer osv), propan, bensin, lampeolje samt proviant og hygieneartikler. Nedtransport av avfall og utrangerte nettinggjerder. Andre oppgaver (anlegg må holdes vedlike, f.eks bruer og tak må måkes for snø, vedarbeid, andre forberedelser til beitesommeren).
- Sommertransport: Ferskvarer til letemannskap. Akutte behov ifm rovdyrproblemer (leite kadaver / dokumentasjon av kadaver / skadefelling, (tidlig) sanking) bør også nevnes i forvaltningsplanen s. 19.
- Ønsker å slippe søknader om motorferdsel: Særlig ifm kjøring til gjeterhytte i Storbrenta, da det er snakk om få meter. Vi kan evt. rapportere kjøring av saltstein til saltsteinsplasser, da dette krever 1-2 turer pr år lenger inn i nasjonalparken.
- Ønsker samme vilkår som reindrifta (andre beitebrukere)
- S. 19 om Motorferdsel: «det skal stimuleres til bruk av leiekjørere». Dette er ikke aktuelt i næringssammenheng.
- S. 19 om Motorferdsel: «bruk av snøscooter i forbindelse med dagens reindrift anses som helt nødvendig for næringa». Det gjelder også saudrift, selv om behovene er ulike (vi bruker vinteren til forberedelser til beitesesongen).
- S. 19 om Motorferdsel: «Bruk av snøscooter for transport av utstyr i forbindelse med bruk av private hytter og setre har vært og er vanlig.» Uklart om man her mener setre som kun er i bruk som fritidsbolig eller om også vår bruk inkluderes her. Ønsker et tydelig skille mellom næring og private transportbehov.
- S. 21. «Motorferdsel og kulturminner reguleres ikke av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret». Hvorfor må vi søke Nasjonalparkstyret / nasjonalparkforvalter om motorferdsel da?
- S. 21. «Før et tiltak kan iverksettes må det foreligge en tillatelse fra grunneier, kommunen, nasjonalparkstyret og eventuell annen myndighet.» Viser til erfaring fra 2022 hvor vi måtte kontakte 8 instanser (!) før vi kunne bruke helikopter ifm tidlig nedsanking (akuttiltak ifm rovdyrproblemer og krav fra Mattilsynet).

Kommunikasjonsbehov

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Størstedelen av beiteområdet har dårlig mobildekning, (1) krever bruk av satellittbaserte sporingsenheter på dyrene → mobilapp (behov for å komme på nett), (2) Dokumentasjon av kadaver (SNO).
- Evt. antenner for å avhjelpe kommunikasjon kan bli nødvendig.

Anlegg i fjellet

- Vi har alltid hatt behov for ulike anlegg i fjellet (gjeterhytter, bruer, kruer, sperregjerder, saltsteinsplasser, klopper, naust/båter...). (1) Dagens anlegg viser også endrede behov gjennom tidene, og det må forventes at det kan bli andre behov for anlegg også i framtida. (2) Kan f.eks bli behov for nye saltsteinsplasser / flytting av saltsteinsplasser ifm endring av beitemønster (da beitemønster påvirkes f.eks av rovdyrpolitikken). (3) Ved bygging evt restaurering kreves mer mht transport etc.
- Gjeterhytta Storbrenta ligger ca **90 meter** innenfor grensanbmjkhk til nasjonalparken. For å kjøre dit med snøskuter må man velge en trase som er i underkant av 300 meter. (1) Krav og arbeidet for å kjøre en distanse **300 meter i næring** i nasjonalparken er for krevende. (2) Skjækra samarbeidslag opplever dette som meningsløst byråkrati og overadministrasjon som har minimal verdi hva gjelder motorferdsel i (kilometer) i nasjonalparken. (3) Nasjonalparken oppleves som ett **direkte hinder** for vår næringsutøvelse.
- S. 18 om Bygg og installasjoner. Mangler mye her (f.eks naust, bruer, innhegninger/kruer, sperregjerde, klopper, saltsteinsplasser).
- Vedhogst i tilknytning til våre anlegg. (1) Klokke å ta ut mer ved i Gomolia for å opprettholde kulturlandskapet her. (2) Utvide kua for å bremse gjengroing.
- Vi ser med utgangspunkt i hyttebranner etc at vi har behov for ei nødbu i Brenta, med tanke på sikkerhet.

Behov ifm rovdyrproblemer

- Kommunikationsbehov (se tidligere punkter).
- Transportbehov (se tidligere punkter).
- Større behov for tilsyn og flere sankedager (som innebærer flere døgn i fjellet, som igjen innebærer andre behov for inntransport).
- Skadefelling er IKKE jakt og flere midler bør kunne / må tas i bruk også i nasjonalparken: (1) Uttak på vårsnø, (2) Plotthunder, (3) Helikopter, (4) ...

Tida og tilhøva

- Det må ikke legges begrensninger for utvikling og endring.
- Selv om vi ikke kan se alle behov i framtida, har vi erfaring med at behovene endrer seg. For neste 10årsperiode kan dette for eksempel gjelde: (1) Droner, (2) Antennet (både på gjeterhytter og fjelltopper), (3) helikopter (tilsyn, sanking, transport).

Vedlikehold av gammel kultur- og beitemark av spesielle verdier

- S. 17 om Kulturminner, Seterdrift: «Det vil bli en stor utfordring å ta vare på setermiljøet som dokumentasjon på den kulturhistoriske bruken av utmarka.» Det er nettopp dette beitelaget bidrar til. Setervoller i Gomolia og Åsvasseteren er i dag inngjerda innmark.
- S. 18 om Kulturminner, stedsnavn: Hva med stedsnavn knyttet til utmarksbeiting?

Andre innspill

- S.8: Beskrivelse: «Sau slippes årlig på beite ved Gaulstad (Steinkjer), Skjækerdalen (Verdal) og Roktdalen (Snåsa).» Stemmer ikke at det slippes sau i Roktdalen. Vi driver sauene flokkvis fra Litjfordhalla og Roktdalen og slipper sauene i Åsvasseteren og Brenta.
- S. 13 om Landbruk: «I dag brukes de fleste seterhusene til fritidsboliger og noen av vollene som beite for ungnaut. I Skjækerdalen knyttes seterdriften til sauehold, med tilsyn, samling og sortering av dyr. Det er ikke kartlagt hvor mange gamle seteranlegg som finnes innenfor nasjonalparken.» Sauehold drives ikke kun i Skjækerdalen. Noen seterhus brukes også i næring.
- S. 16 om Forskning og undervisning: Mære landbruksskole er bruker i Skjækra samarbeidslag og driver utmarksbeite i nasjonalparken. Skolen har med elever og lærere på f.eks sanking. Vegeforsøk fra 1981-89. Jmf. Graffers beitegransking i 1952 er beitet i Skjækra vurdert som "godt beite" (beiteverdi = 5,2).
- S. 13 om uttale av Holden er feil.
- Forvaltningsplanen er delvis for detaljert, f.eks «I forbindelse med henger på kjøretøyet, bør det ikke benyttes hjul her eller, og canadapulk er et godt alternativ.»
- S.22: «Viktig å overvåke bruken av området». Hvorfor er dette viktig? Feil prioritering.
- S. 24, TILVVO_0001562000000007: «Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av verneområdet». Regnes vi som sentral her?
- S. 25 ID_TILVVO 0001562_000000012: «Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet». NB! Mære landbruksskole.

DNT Nord-Trøndelag

- Side 15: Eget avsnitt om DNT Nord- Trøndelag. Skjækerdalshytta: Stien til Malså mangler i beskrivelsen.
- Side 15: Fjellgårdstien mangler i beskrivelsen.
- Synes generelt det står lite om friluftsliv og friluftslivskvalitetene
- Mangler i tiltaksplan ny bru over Storbekken og evn hengebru over Skjækra. Og også her mangler det informasjon om ferdselstellere ifm Fjellgårdstien.
- Vi mener også at det bør være en streng dispensasjonspraksis for helikopterbruk i forbindelse med transport av jegere/personer og utstyr ifm jakta. Som en del av FNF sendte vi et innspill om dette 08.04.2022.

Helikoptertillatelser (brev 08.04.2022)

- FNF Trøndelag har registrert det som synes å være en økende trend av helikopterflyging i forbindelse med drift og utleie av hytter i nasjonalparken. Dette reiser en del bekymringer hos natur og friluftslivsorganisasjonene som er tilsluttet FNF Trøndelag. Vi ønsker ikke at det skapes en presedens som uthuler verneforskriften og forvaltningsplans strenge dispensasjonspraksis. En eventuell endring av forvaltningspraksisen må være gjenstand for en bred høring i en rullering av forvaltningsplanen.
- Grunnen til at dette har havnet på vår radar er de to sakene med omsøkte helikopterturer til hyttedrift og persontransport i Lierne og Snåsa i jaktseasonen 2021. Begge sakene ble påklaget av reindriftsutøverne i de berørte områdene, og begge klagen ble tatt til følge. I klagevedtakene pekes det på at praksisen som legges opp til av Nasjonalparkstyret i Blåfjella Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark ikke har hjemmel i verneforskrift eller forvaltningsplan.
- Etter vårt syn er det en uheldig utvikling om vernet svekkes til fordel for «bedagelig» friluftsliv. Det er forståelig at man ønsker å drive en næringsvirksomhet basert på

turisme i nasjonalparken, men det er nettopp de kvalitetene som verneformålet beskytter som gjør nasjonalparkene unike, også for naturbasert turisme. Det er ikke alle forunt å bedrive friluftsliv i avsidesliggende områder og slik må det faktisk være. Å kunne kjøpe motorisert transport inn i nasjonalparken vil skape en uheldig presedens, også i andre store verneområder.

- Føringene i verneområdeforskriften og forvaltningsplanen er begge tydelige på at dispensasjoner til helikopterbruk i forbindelse med drift av hytter og infrastruktur kun skal gis unntaksvis. Vi ønsker at nasjonalparkstyret tydeliggjør hvilken linje de skal legge seg på, og ikke overlater dette til tilfeldighetenes spill og hva som til enhver tid oppleves som presserende for brukere og rettighetshavere i nasjonalparken. Vi bidrar gjerne med konstruktive tilbakemeldinger i prosessen med revisjon av nasjonalparkenes forvaltningsplan og ser frem til en god prosess som tar sikte på å ta vare på naturgrunnlaget og bevare nasjonalparkenes status som friområder fra motor- og helikopterdrift.

Statnett

- Statnett har ikke merknader til forvaltningsplanen.

Værdalsbruket

- Vi diskuterte dette på møtet, men i dette avsnittet defineres grunneiere inn under begrepet brukerinteresser. Slik vi opplevde det er det utfordrende å sitte i rådgivende utvalg som grunneier, sammen med brukerinteresser som i utgangspunktet er avhengig av grunneiers samtykke eller godkjenning for alle sine ønsker om tiltak. Som grunneier blir man i mindretall i en slik konstellasjon som diskuterer og fremmer saker som på et senere tidspunkt krever grunneiers vurdering. Oppleves i mange sammenhenger som en uheldig sammensetning av interesser og forvaltning/beslutningsmyndighet.

Tilsyn og oppsyn (Usikker hvor dette innspillet hører hjemme i planen)

- I den gamle forvaltningsplanen var det en slik formulering: "En del større grunneiere i området har egne tilsynsordninger med egen grunn, men som i mindre grad vil være aktuelle i forhold til de offentligrettslige oppgavene i nasjonalparken."
- SNO er forvaltningsmyndighetens feltapparat i forhold til oppsyn og tilsyn i verneområdet. Med bakgrunn i verneformålet og forvaltningsmyndighetens ansvarsområder. Fjellstyrene er Statskog's feltapparat i forhold til oppsyn og tilsyn på statens eiendommer og ansvarsområder.
- På samme måte som Statskog, har private grunneiere egne oppsyn og tilsynsordninger som grunneiere innenfor nasjonalparken. Denne aktiviteten gjennomføres både til fots på barmark, men også med snøscooter på snødekt mark. Spesielt tilsyns-biten, og ansvaret man har som grunneier med egen eiendom genererer noe motorferdsel. Et godt eksempel kan være nødvendigheten av kontroll med tiltak som offentlig forvaltning har godkjent med forbehold om, eller der det er nødvendig, med grunneiers tillatelse. For å finne ut av om tiltak er gjennomført uten (noe det ofte er) at premissene for gyldig vedtak er oppfylt, er det nødvendig med tilsyn med eiendommene. Likens kan det være en del forsikringsrelaterte og lovpålagte tilsyn med eiendom, installasjoner og bygninger som fordrer slik aktivitet. Mye av dette gjennomføres på snødekt mark med snøscooter. Kontroll med og oversikt over ulovlig motorferdsel er også et slikt ansvarsområde, selv om dette også er en naturlig del av forvaltningsmyndighetens ansvarsområde.

- Vi mener det er naturlig at grunneiers behov for slikt tilsyn med egen eiendom nevnes i forvaltningsplanen, spesielt når det kommer til behovet for motorisert ferdsel på snødekt mark.

Landbruk

- Det er omtvistet hvilke krav som stilles til innholdet i begrepet "seterdrift". Det hadde vært ryddigere å bruke "setervollene" eller "setrene".

Reindrift

- §26 i reindriftsloven: "Jakt, fangst og fiske i det samiske reinbeiteområdet" gjelder kun på statsallmenning/statsgrunn. Setningen bør omformuleres i forhold til privat eiendom, hvor slik rett ikke er lovfestet.

Jakt og fiske

- Værdalsbruket forvalter, ikke organiserer, jakt og fiske i området.

Kulturminner

- Det er omtvistet hvilke krav som stilles til innholdet i begrepet "seterdrift". Det hadde vært ryddigere å bruke "setervollene" eller "setrene". Det er godt formulert i dette avsnittet.

Andre installasjoner

- Det stemmer ikke at det ikke finnes veier innenfor nasjonalparken. Forlandsvegen går inn i nasjonalparken.

Motorferdsel

- Bruker snøscooter til tilsyn av eiendommen. Se innspill over.
- Vurdere annen setningsoppbygging under Motorferdsel→Barmark→Andre avsnitt.

Droner

- Stemmer det at man kan benytte drone innenfor nasjonalparken uten å måtte søke eller informere om dette? Jf. *ADM-2023-10 – bruk av drone rundt utleiehytte – Tverråkroken*.

Dispensasjonssøknader og samhandling med kommunene

- Formuleringen "Før et tiltak kan iverksettes" må følges opp. Det er en rekke tiltak som er utført i parken uten at det foreligger tillatelse fra grunneier. Disse tiltakene er oppført uten at premissene for gyldig vedtak er oppfylt.
- Erfaringsmessig er dessverre ikke kommunen noe bedre på å involvere grunneier enn andre instanser. Vi forventer at at dette grepet ikke er en manøver for å skyve ansvar over på kommunen i forhold til involvering av grunneier i vedtak som krever grunneiertillatelse.

Tiltaksplan

- Også årlige møter med grunneiere. Ser ikke at begrepet *brukerinteressene* involverer grunneiersiden.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

- Eier av privat eiendom som berøres av skjøtselstiltak, skal så vidt mulig varsles på forhånd (§47). Vi vil mene det skal noe til for at et slikt varsel ikke er mulig. Ot.prp. nr. 52 sier noe om forståelsen av "så vidt mulig".
- Vurderer innspill på setningene *adgang til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel...* og *dersom det er nødvendig å passere eiendom...* formuleringen ved et senere tidspunkt.

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

- 1.3 Generelt byggtekniske spesifikasjoner: Utfordringen med å holde seg innenfor eksisterende BYA (+30%/10²) når man erstatter små "skogskoier" med utleiehytter åpen for almenheten, kunne med fordel vært nevnt her. Selvfølgelig ikke ubegrenset størrelse, men innenfor "kravene" til å oppfylle arealbehovet som en funksjonell og rasjonell utleiehytte (jfr Tveråkroken).
- 3.3 Bufehold – ombygging og mindre utvidelser, om aktiv beitevirksomhet: Dette punktet bør følges opp særskilt. Det er stor sannsynlighet for at det finnes bygninger i parken i dag som forvaltes og gis dispensasjoner som om det er setre/gjeterhytter tilknyttet aktiv beitevirksomhet, men hvor realiteten er at husdyrholdet har opphørt forlenget, og bygningen burde vært omregulert eller behandlet som fritidsbolig (bruksendring).
- 3.4 Bufehold – oppføring av sanketrøer og bygg, om oppføring av gjerder: Det burde være et generelt krav om at gjerder, og spesielt nettinggjerder, legges ned utenom sesong. Rapporter viser at nettinggjerder og tråder dreper et relativt stort antall fugl. Spesielt hønsefugl rammes, da disse er å anse som klumsete flyvere. Det finnes eksempler på at slike tiltak gjennomføres.
- 3.4 Bufehold – oppføring av sanketrøer og bygg, om sanketrøer med tau og liner: Ved etablering av nettinggjerd med topptråd, har vi erfart at topptråden utgjør en betydelig risiko for at dyreliv setter seg fast. Spesielt elg, hjort, rådyr og reinsdyr. Ved forsering av slike gjerder kommer bakføttene under topptråden og tvinner seg sammen med nettinggjerdet. Prinsippet blir som en snare. Topptråd over gjerdeinstallasjoner bør unngås.
- 4.3 Hytter – gjenoppføring av bygg, om benyttelse av lokal torv til torvtak: Denne formuleringen går igjen i flere kapitler. I praksis hindrer dette muligheten til å etablere torvtak på hytter, selv om torvtak har en rekke positive egenskaper i så måte. VB hadde 3 prosjekter i parken rundt 2008 hvor stedegen torv ble benyttet. Det viser seg å være svært utfordrende å etablere et langsiktig robust torvtak av stedegen torv. Kravet til tykkelsen som kreves for å unngå uttørring/erosjon er så stort at inngrepet i torv-uttaket vil være betydelig. Ingen av torvtakene fra 2008 er intakt i dag, men torv-uttakene "leger" seg svært sakte... Det burde vært sett på hvor stor risikoen for å introdusere nye arter faktisk er, ved å hente torv utenfra. Bestemmelser om krav til frøblanding, i dialog med torvprodusenter, burde heller være en løsning.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om bruksendring: Omfanget av utleie av "seter" til jakt, fiske og friluftsliv virker å være økende. Hvor omfattende kan slik utleie være før seterhus er å betrakte som utleiehytter.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om solcellepanel: Det er en utfordring å sørge for nok strøm på en utleiehytte. Det er mange brukere, og man tenker antagelig litt annerledes som leier enn eier hva kommer til strømsparing.. VB har benyttet et panel som er 210x104, altså over minstemålet, men til gjengjeld så er det et såkalt ALL BLACK panel. Dette er en teknologi som hindrer gjenskin/blanke overflater, men som samtidig produserer godt med strøm. Dette er teknologi som kunne vært et

kriterium istedet for en størrelsesbegrensning. Spesielt på utleiehytter hvor nok strøm (paneleffekt) er en utfordring.

- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om benyttelse av lokal stein: Istedet for å bryte/lete/plukke stein i verneområdet kunne det med fordel vært en åpning for å hente "hoppesteiner" utenfor verneområdet.
- 4.4. Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om kvm BYA: For utleiehytter hadde BYA kunne vært satt til 85 m². Øverbyggs modell "Flåtjønna" er benyttet både på Lakavassbu og i Storbekkdalen (samt på Verdalsgrønningen). Dette er en rasjonell og funksjonell modell som utleiehytte. Enkel tradisjonell hyttemodell med 6 sengeplasser. I kombinasjon med uthus på 14 m² blir BYA 82 m². Man kunne oppnådd en mer enhetlig/lik utforming av utleiehytter uten behov for dispensasjonssøknad hvis man hadde utvidet BYA med 15 m².
- 5.4 Ferdsel – generelt, om bruk av drone: Oppsyn burde også være et unntak.
- 6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe, om ATV med belter: Bra! I utgangspunktet bør all kjøring på barmark ha krav om bruk av belter. Også utkjøring av skadd storfe osv.
- 6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr snødekt mark, om vintersesong: Her burde den generelle regelen om "ut april" gjelde. I de etablerte faste trasene langs snørike dalganger til utleiehyttene, observeres det sjelden eller aldri rein i april. Reinen står høyere i terrenget/fjellet eller oppholder seg i lavlandet på denne tiden. Det er først senere i mai/juni, når snømengden har krympet, at disse områdene taes i bruk. Slutten av april er ofte preget av stabile snømengder og nattekalddt, noe som gjør gjennomføring av driftsturer til utleiehyttene mer effektiv. Da får man også fylt etter med ved og gass til en lang barmark-sesong, etter at beholdningen er redusert i forbindelse med utleie i påsken.
- 6.11 Motorferdsel – barmark for reindrift, om utleiehytter: Utleiehytter?
- 6.16 Motorferdsel – barmarkskjøring til jaktbase, om beltegående kjøretøy: Bør være "skal" eller "må".
- 8.5 Saksbehandling – Interne retningslinjer, om kopiliste: Motorferdsel burde også stå spesielt, men innholdet i "o.l." vil likevel være omfattende. Ideelt sett burde grunneier få mulighet til å uttale seg i forkant. Dette kunne belyst saken fra et lokalt perspektiv, og kunne gjort saksbehandlingen enklere. Det er tungt å bringe frem argumentasjon i etterkant av at det er fattet et vedtak. De fleste oppfatter vedtaket som gyldig, uavhengig av eventuelle forutsetninger/premisser.
- 8.5 Saksbehandling – Interne retningslinjer, om rådgivende utvalg: Det er relativt få grunneiere i parken, og det hadde vært like naturlig at grunneier og nasjonalparkforvalteren hadde tett dialog. Spesielt i saker som berører den enkelte grunneiendom (I forkant av vedtak, som for RU).

Skæhkere, Låarte og Tjæhkere sijte

Distriksplan og verneforskrift

- Skal ikke trenge å søke om barmarkskjøring og helikopterflyving om det er beskrevet i distriksplanen.
- Bruk av snøscooter i forbindelse med skadefelling bør være en del av reindriftretten, altså ikke søknadspliktig.
- Hvordan står verneforskriften i forhold til reindriften, ILO-konvensjonen og urfolksretten. Nasjonalparkforvalter tar dette opp med Miljødirektoratet, og anmoder dem om å ta det høyere opp i forvaltningsapparatet.

Sommerboplasser

- Solceller bør være fastmontert på bygg, og ikke frittstående.
- Bør ikke trenge å søke om vedhus, røykeri og andre mindre bygg på sommerboplassene.
- Nasjonalparkforvalter hører med Miljødirektoratet om mulighet for egne soner innenfor nasjonalparken (S1 og S4 i dag), og om de sonene kan unntas fra verneforskriften. Dette begrunnes med at man bor her gjennom sommeren i tillegg til urfolks rettigheter. I tillegg var dette egentlig en forutsetning til at området ble vernet.

Ferdsel

- Rovdyrpresset gjør at reinen jages til tider. Forstyrrelsen fra turgåere blir en ytterligere forstyrrelse på reinen.
- Ønsker fiskeforbud i vannene som ligger ved sommerboplassene ettersom det er det eneste som er av fersk mat ved sommerboplassene. Det blir opplyst om at Snåsa fjellstyre begrenser muligheten til garn og oter i Fjellskjækra.
- Det stilles spørsmål til om salg av fiskekort kan reguleres ettersom det stimulerer til ferdsel.
- Det stilles spørsmål om hvordan nasjonalparkstyret stiller seg til kiting, sykling og nymoderne fremkomstmidler. Det nevnes at det er forbud mot kiting i Femundsmarka.
- Bør begrense kloppegging og tilrettelegging i nasjonalparken. Det har blitt mer ferdsel etter at nasjonalparken ble oppretta.
- Det er mest utfordrende at folk har med seg hund på tur, særlig at man går uten bånd. Det blir også sagt at en topptur, f.eks. 10 på topp, gjør at folk tror de kan slippe hunden fritt.
- I Børgefjell er det ikke lov å bruke hund under jakta.
- Det bør ikke åpnes for at fjellstyrene kan begynne å fly inn jegere med helikopter.

Motorferdsel

- Gjevsjøtraséen gjennom Seisjødalen går rett gjennom beitehagen til Låarte sijte.
- Det snakkes om at det er økt motorferdsel til Gjevsjøen de siste årene.
- Snøscootertraséene inn til fjellgårdene opplever som rekreasjonsløyper, altså mye motorferdsel.
- Det er en uklar definisjon av hva «én tur» innebærer.

Annet

- Reindrifta ønsker ikke at det stilles vilkår om at reindrifta skal godta et tiltak, kall det en slags «veto-rett». Det setter reindrifta i veldig dårlig lys dersom de sier nei. Nasjonalparkforvalter opplyser at andre aktører heller ikke synes det er heldig at reindrifta har «veto».

Gjefsjoen fjellgård

- Jeg vil understreke at man må på best mulig måte legge til rette for fortsatt fast bosetting og næringsmessig drift på Gjefsjoen Fjellgård. Det må tillates funksjonelle transportløsninger. Dette gjelder særlig vår, vinter og høst når Gjefsjoen inn fra Sverige ikke kan benyttes.
- Fast bosetting på Gjefsjoen Fjellgård har betydning forsvars- og sikkerhetsmessig.
- Fjellgardene har også vært til stor hjelp og nytte i forbindelse med redningsoperasjoner i fjellene.
- På fjellgardene anfører man også at den hjelp, bistand og gjestfrihet man yter ovenfor reindriftnæringen bør vektlegges.
- Til slutt må det understrekkes at det er gitt tillatelse og bygd 2 fritidseiendommer av nære familiemedlemmer på Fjellgarden. Begrunnelsen for fradeling og byggetillatelse

er at de deltar og har stor betydning for den næringsmessige drift av Fjellgarden. Familiemedlemmene har på denne bakgrunn hatt de samme adkomst- og transportløsninger som fastboende.

- Det anmodes om at man gis tillatelse til ytterligere innspill og dokumentasjon.

Tensio TN

- Tensio TN er områdekonsesjonær for området, og har dermed løyve til å bygge og drive fordelingsnett. Tensio TN er ikke eier av nett i området i dag og det foreligger ingen fremtidige planer om nettutbygging eller tilknytning som er kjent for oss.
- På bakgrunn av dette har Tensio TN ingen anmerkninger til revisjonsprosessen.

Gaundalen fjellgård

- Gaundalen kan vise til busetning som er eldre enn Gjefsjø, Holden og Gressåmoen. Helt fra midten av 1600-talet vet man med sikkerhet at det har vært busetning på Gaundal, og kanskje er busetningen eldre. Av rapport nr 3 1998 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen fremgår det at: "Da allmenningskommisjonen i 1799 gikk opp grenser for statsallmenningen var det 2 hester, 10 naut og 40 sauer på Gaundalen. I myra tok de 40 lass høy, og på vollen 80 lass." At det har eksistert ferdselsruter i samme tidsperiode mellom Norge og Sverige er en kjent sak.
- Driften på eiendommen, gnr 71 bnr 1 og bnr 3 drives i dag med fast bosetning som en tradisjonell landbrukseiendom med omsetning fra 30 – 50 vinterfôret sau med tillegg av og utleie av jakt- og fiskeutleie. Gårdens eget behov for jakt, fiske og sanking kommer i tillegg. Foruten våningshuset drifter gården to bygg for overnatting. I tillegg er det gjelder rettigheter til dagens eier om oppsetting av hytte på bnr 1. Eiendommen har egen kraftstasjon ved Grønnlielva (Grønnlivassbekken) med luftlinje til gården. Kraftstasjonen krever regelmessig tilsyn både i driftsfase så vel som service og reparasjoner. Fra Grønnlivatnet har gården et regulert fiske, dels for utleie og dels til gårdens eget bruk. Dagens drift må sikres, likeså etableres rom for næringsutvikling innenfor det som i dag anses å være en del av landbruksdriften.
- Tradisjonelt har det vært flere adkomstveien til eiendommen, fra Imsdalen, fra Grønningen, fra Vera, fra Sverige, fra Holden/Gjefsjø mv. i Forhandlingene om skogfredning ble disse veiene kartfestet, og så langt vi har forstått akseptert av Staten. I tilbudet om skogvern ligger det til grunn for ferdselsveien notat 15.3.2022, endringspunkter forskrift av samme dato, sonerkart kjørelei Ryplia, hoveddokument og avtalekart. Dokumentene følger vedlagt her.
- Fra Gaundal sin side er det viktig at prinsippene som ligger til grunn for skogvernet videreføres i arbeidet med endring av forvaltningsplanen. Det vises særlig til adkomsttraseene og pkt. 6. til 6.3 i forskriftsendringen. Videre pekes det på at for å sikre kjøreleie før sikker is på vann må det åpnes for alternative kjøreleier til Grønningen i tillegg til vinteradkomsten til Imsdalen. I forhold til bruken av kjøreleiene er det tale om "fastboende og inviterte besøkende.", jf. pkt. 6.2, bokstav e. I forhold til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark er det altså fastboende sin invitasjon som legitimerer kjøringen, og det uavhengig av hva som er bakgrunnen for invitasjonen. Slik bør det være også etter forvaltningsplanen som nå er under endring. Videre er det grunn til å vise til at Staten i tilbudet åpner for kjørelei barmark, langt på vei etter den historiske barmarksveien til Imsdalen. Adkomst og kjøreleier er dessuten omfattende drøftet i forbindelse med skogvernforhandlingene med Staten og som gjøres gjeldende her, og det vises derfor til det. Det samme gjelder retten til jakt, fiske, sanking mv. innenfor forslaget til skogvern. Det bør vurderes permanent isfiskeløype fra gården til Grønnlivatnet til ut mai hvert år for inviterte.

Oppsummering av innspill med kommentar fra nasjonalparkforvalter

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarkheståvro**

Innhold

Fremdrift forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark....2

Innspillsrunde – frist 23.04.233

Forum for natur og friluftsliv3

Harbakvollen seterlag3

Språkrådet.....4

Kjell Tyldum.....5

Statens vegvesen.....5

Kartverket.....5

Sonja Åsvold5

Direktoratet for mineralforvaltning6

Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte.....7

Knut Georg Sandvik10

Dalvassfjellet hytteforening11

Magne Selliås.....12

Kjell Gunnar Selliås.....12

Sametinget/Sámediggi.....13

Norges vassdrags og energidirektorat13

Bjørn Olav Nagehus.....13

Kjell Nastad14

Statskog15

Sørli fjellhytteforening.....17

Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje naturmangfold.....19

Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje reindrift.....21

Skjækra hytteeierforening21

Terje Sigurdson.....22

Odd Jostein Selliås23

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Snåsa snøscooterklubb.....	23
Skjækra samarbeitlag.....	24
DNT Nord-Trøndelag	26
Statnett.....	27
Værdalsbruket.....	27
Skæhkere, Låarte og Tjæhkere sijte	31
Gjefsjøen fjellgård	32
Tensio TN.....	33
Gaundalen fjellgård	33

Innspillene er sortert kronologisk etter når de er mottatt. Det er kun innspill som er innsendt skriftlig (e-post, spørreskjema) som er inkludert her, altså ikke f.eks. oppsummering fra møter. Forvaltningsmyndighetens kommentar står i **fet skrift**.

Fremdrift forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Når	Vedtak	Hva
21.06.16	NP-2016-18	Vedtatt prosjektplan i nasjonalparkstyret.
16.11.16	NP-2016-31 og NP-2016-33	Vedtatt oppstartsmelding av nasjonalparkstyret.
Jan-mars 17	-	Oppstartsmøter i Verdal, Steinkjer, Snåsa, Grong og Lierne kommuner.
03.04.17	NP-2017-08	Oppsummering av oppstartsmøter orientert til nasjonalparkstyret.
06.09.17	NP-2017-30	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret.
22.11.17	NP-2017-39	Orientering til nasjonalparkstyret og ny fremdriftsplan.
09.09.20	NP-2020-03	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret. Saken utsettes til neste møte.
09.11.20	AU-2020-11	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i arbeidsutvalget. Saken utsettes til neste møte.
24.11.20	NP-2020-36	Orientering til nasjonalparkstyret og ny fremdriftsplan.
04.06.21	NP-2021-32	Diskusjon av retningslinjer for byggesaker i nasjonalparkstyret.
26.11.21	NP-2021-59	Ny fremdriftsplan og arbeidet vedtas utsatt av nasjonalparkstyret.
02.09.22	NP-2022-39	Ny fremdriftsplan vedtatt av nasjonalparkstyret.
27.02.23	-	Melding om gjenoppstart
14.-16.03.23	-	Oppstartsmøter i Verdal, Snåsa og Lierne
23.04.23	-	Frist for innspill
		Diskusjon i arbeidsutvalget.
05.04.23		Diskusjon i nasjonalparkstyret.
		Faglig godkjent høringsutkast av Miljødirektoratet.
		Høring.
		Diskusjon og vedtak i nasjonalparkstyret.
		Stadfesting av Miljødirektoratet

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Innspillsrunde – frist 23.04.23

Forum for natur og friluftsliv

- FNF Trøndelag har registrert det som synes å være en økende trend av helikopterflyging i forbindelse med drift og utleie av hytter i nasjonalparken. Dette reiser en del bekymringer hos natur og frilufsorganisasjonene som er tilsluttet FNF Trøndelag. Vi ønsker ikke at det skapes en presedens som uthuler verneforskriften og forvaltningsplans strenge dispensasjonspraksis. En eventuell endring av forvaltningspraksisen må være gjenstand for en bred høring i en rullering av forvaltningsplanen.
- Grunnen til at dette har havnet på vår radar er de to sakene med omsøkte helikopterturer til hyttedrift og persontransport i Lierne og Snåsa i jaktseongen 2021. Begge sakene ble påklaget av reindriftsutøverne i de berørte områdene, og begge klagen ble tatt til følge. I klagevedtakene pekes det på at praksisen som legges opp til av Nasjonalparkstyret i Blåfjella Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark ikke har hjemmel i verneforskrift eller forvaltningsplan.
- Etter vårt syn er det en uheldig utvikling om vernet svekkes til fordel for «bedagelig» friluftsliv. Det er forståelig at man ønsker å drive en næringsvirksomhet basert på turisme i nasjonalparken, men det er nettopp de kvalitetene som verneformålet beskytter som gjør nasjonalparkene unike, også for naturbasert turisme. Det er ikke alle forunt å bedrive friluftsliv i avsidesliggende områder og slik må det faktisk være. Å kunne kjøpe motorisert transport inn i nasjonalparken vil skape en uheldig presedens, også i andre store verneområder.
- Føringene i verneområdeforskriften og forvaltningsplanen er begge tydelige på at dispensasjoner til helikopterbruk i forbindelse med drift av hytter og infrastruktur kun skal gis unntaksvis. Vi ønsker at nasjonalparkstyret tydeliggjør hvilken linje de skal legge seg på, og ikke overlater dette til tilfeldighetenes spill og hva som til enhver tid oppleves som presserende for brukere og rettighetshavere i nasjonalparken. Vi bidrar gjerne med konstruktive tilbakemeldinger i prosessen med revisjon av nasjonalparkenes forvaltningsplan og ser frem til en god prosess som tar sikte på å ta vare på naturgrunnlaget og bevare nasjonalparkenes status som friområder fra motor- og helikopterdrift.

Harbakvollen seterlag

- Undertegnede er som nevnt eier av gården Aust-Hellan (146/2) i Verdal. Gården har seter på Harbakvollen i Skjækerdalen i Væren og Juldal allmenning (200/1). Harbakvollen ligger ved Tveråa, innenfor grensene til Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark. Sammen med de andre setereierne på Harbakvollen, Geir Håvard Hjelde (146/1) og Inge Bjartan (186/1), etablerte vi for en del år tilbake Harbakvollen seterlag. Seterlaget koordinerer bl.a. barmarkskjøring til vollen, og jobber for å ivareta våre interesser som setereiere og beitebrukere i allmenningen.
 - o **Tatt til orientering.**
- Seterlaget ønsker å fremme forslag til endring i forvaltningsplanen for nasjonalparken, om nødvendig endring i nasjonalparkforskriften. Vi ønsker at bruksendring av bygninger i verneområdet skal være søknadspliktig tiltak etter vernebestemmelsene. Bakgrunnen for dette er at grunneier AS Værdalsbruket (VB) allerede har endret bruken av to tidligere driftsbygninger i landbruket/skogbruket i nasjonalparken til utleiehytter. Dette gjelder den tidligere høybua til gården Ørtugen ved Ørtugtjønna og den tidligere skogskoia kalt Dyrhaugstuggu eller Kulstaddalskoia. Bruksendringene har ført til betydelig økt ferdsel og mer jakt i denne den aktuelle delen av verneområdet. I forvaltningsplanen s. 38 er bl.a. fritidshusbygging og økt

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

motorisert ferdsel nevnt som trusler mot verneverdiene i området:

1.1. Trusler mot verneverdiene. De største forvaltningsmessige utfordringene.

De viktigste trusler mot verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark er beskrevet i Kgl.res av 17.12.04 :

"Det foreslåtte verneområdet er et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Inngrep som kan fragmentere dette, vil være en trussel mot verneverdiene. Fritidshusbygging, veibygging, skogbruksvirksomhet, økt motorisert og ikke-motorisert ferdsel og bygging av ulike anlegg/installasjoner er eksempler på tiltak og aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området."

- **Miljødirektoratet har stadfestet at verneforskriften ikke har hjemmel til å regulere bruksendring.**
- Bygging av fritidsbolig og bruksendring av driftsbygning til fritidsbolig vil i praksis være det samme i denne relasjonen, men i motsetning til hyttebygging kan bruksendring tilsynelatende gjennomføres uten godkjenning fra vernemyndigheten: Da vil klaget på bruksendringen av Dyrhaugstuggu fra skogskoie til utleiehytte i 2015 (Se sak NP-2015-18-2014-7477 og NP-2015-12-2014-7477), svarte Nasjonalparkstyret at «Eventuelle bruksendringer ligger ikke til styrets myndighet verken gjennom verneforskriften eller forvaltningsplan.»
 - **Tatt til orientering.**
- I forvaltningsplanen Tabell 5 med utgangspunkt i teksten på side 28 er det slått fast at VB eier 6 hytter som ligger innenfor nasjonalparken.

til å drive jakt og fiske. Værdalsbruket eier seks hytter som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, tre av disse er utleiehytter (se tabell 5). Bjarnetjernhytta kan brukes til begrenset utleie og oppsyn (jfr vedtak i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk i Verdal kommune 18.06.03).

 - **Tatt til orientering.**
- Gjennom omdisponering av høybua ved Ørtugtjønna og skoskoia i Kulstaddalen har antallet VB-hytter nå økt til 8, tilsynelatende at uten at konsekvensene for verneverdiene i nasjonalparken har blitt vurdert av vernemyndighetene. Vi ser nå at stadig flere av VB sine skogskoier betegnes som utleiehytter», bl.a. skogskoia ved Tverråkrogen, jf. bl.a. sak ADM-2023-10. Samtidig ligger det også andre skogskoier i verneområdet som VB kan ha interesse i å omdisponere til utleiehytter, bl.a. Gjermstadåskoia i Skjækerdalen. Det er ingen tvil om at omdisponering av bruken av disse koiene til utleiehytter vil få negative konsekvenser både for naturmiljøet og de bruksberettigedes beitebruk i allmenningen.
 - **Tatt til orientering.**
- Etter vårt syn kan konsekvensene av bruksendringer til fritidsboliger bli så store, at dette i framtida bør være søknadspliktige tiltak etter verneforskriften/forvaltningsplanen. På bakgrunn av styrets tidligere tilbakemelding, ser det ut til at forskriften må endres dersom bruksendringer skal gjøres til søknadspliktige tiltak. Er dette riktig forstått? Vi ber i tilfelle om veiledning om hvordan vi bør gå frem dersom vi ønsker å fremme forslag til endring i verneforskriften.
 - **Miljødirektoratet har stadfestet at verneforskriften ikke har hjemmel til å regulere bruksendring. Forskriften må i så fall endres ja. Har hatt kommunikasjon på e-post om dette.**

Språkrådet

- Det vises til uttalelse tilknyttet utvidelse av nasjonalparken i Gaundalen, datert 18.10.2022.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- **Tatt til orientering.**
- Statsforvalteren i Trøndelag har foreslått en utvidelse av nasjonalparken som i Sentralt stedsnavnregister (SSR) er registrert med det vedtatte norske navnet Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark. Vi har ingen merknader til at navnet på nasjonalparken videreføres på det utvidede verneområdet, men vi har noen merknader til skrivemåten av navnet. For det første er bare entallsformen Blåfjellet registrert som fjellnavn i SSR, og denne skrivemåten er i samsvar med lokal uttale. Det er dermed skrivemåten Blåfjellet som bør brukes i navnet på nasjonalparken. For det andre tilrår vi å bruke «og» fremfor bindestrek eller skråstrek i denne typen doble navn på verneområder. Vi tilrår derfor skrivemåten Blåfjellet og Skjækerfjella nasjonalpark for det norske navnet på nasjonalparken.
 - **Tas opp til diskusjon i nasjonalparkstyret om vi ønsker å gå videre med dette.**

Kjell Tyldum

- Den fineste tiden for bruk av området vinterstid er mars/april og da blir det feil å forkorte den perioden med 2 uker. Synes derfor vintersesongen ikke skal forkortes.
 - **Tatt til følge.**

Statens vegvesen

- Statens vegvesen har ingen merknader til revisjonsarbeidet.
 - **Tatt til orientering.**

Kartverket

- Kartverket uttaler seg bare om stedsnavn i slike saker. Vi viser til uttalelse fra Språkrådet datert 18.10.2022 der de tilrår skrivemåten Blåfjellet og Skjækerfjella nasjonalpark for det norske navnet på nasjonalparken. Vi er enige i Språkrådets vurdering.
 - **Tatt til orientering.**
- Kartverket kontaktet flere personer i Lierne kommune da Språkrådet oppdaget skrivemåten Blåfjella i flertall. Skrivemåten i Sentralt stedsnavnregister er Blåfjellet. Daglig leder i Lierne fjellstyre, Nils Vidar Bratlandsmo, fjelloppsyn Børje Cato Moen og Stig Håvard Freland i kommunen bekreftet alle at Blåfjellet er rett navn. Det er også dette navnet undertegnede kjenner fra Snåsasida. Fra Snåsasida kjenner jeg heller ikke annet enn Blåfjellet. Bygdeboka bruker også Blåfjellet, f.eks. bind 1 s. 6.
 - **Tas opp til diskusjon i nasjonalparkstyret om vi ønsker å gå videre med dette.**
- Denne saken gjelder bare Blåfjellet og Skjækra, men vi vil gjerne videreformidle en kommentar som gjelder den andre nasjonalparken i Lierne samtidig. Fjelloppsyn Børje Cato Moen mener at navnet på Lierne nasjonalpark burde vært Hestkjølen – Jijnjevaerie. Kartverket er enig i at det er uheldig å kalle nasjonalparken Lierne når den bare omfatter et avgrensa område, og ikke minst når vestdelen av kommunen er del av langt større nasjonalpark. Et mer presis navn slik Børje Moen foreslår er klart å foretrekke. Vi forstår at dette ikke er et tema her og nå, men det bør være et moment hvis det skal gjøres endringer i denne parken.
 - **Tas opp til diskusjon i nasjonalparkstyret om vi ønsker å gå videre med dette.**

Sonja Åsvold

- Tilknytning til område: Jeg er søskenbarn med fastboende Nils Christian Gjefsjø på Gjefsjøen fjellgård. Min familie og jeg er på besøk og vi er arbeidshjelp både sommer

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

og vinter. Vi hjelper til med forefallende arbeid på gården (innkjøp, steinplukking, vedklyving, høyonn, maling m.v.) Vi er også ofte på fjellturer i nasjonalparken med og uten telt til fots eller på ski.

- **Tatt til orientering.**
- Snåsa kommune ble opprettet i 1837. I snart 200 år har kommunen forvaltet sine fjell og utmarksområder på en slik måte at staten har ønsket og foretatt verning av nesten 2000 km² av Snåsa og noen nabokommuner.
 - **Tatt til orientering.**
- Snåsa kommune har områder med urskog, fjellområder og innsjøer med faunaer som er artsrike og mangfoldige.
 - **Tatt til orientering.**
- De ferdselsleier som finnes er gamle.
 - **Tatt til orientering.**
- De følger terrenget naturlig slik at det skulle være lettest mulig å komme fram. Siden skuter ble tatt i bruk har denne fulgt de gamle leiene som var med hest, ski eller lauparsko. Noen leier til fjells er over vann vinterstid når isene er tykke nok og trygge. Andre leier er gjennom mer skogsterreng uten at man må over innsjøer/tjern. I snåsa kommune er det to leier til Gjefsjøen fjellgård av denne enkle grunn.
 - **Begge traséer; Skromoen-Seisjødalen-Gjevsjøen og Ismenningen-Langvatnet-Gjevsjøen vil være gjeldende som før for kjøring inn til Gjevsjøen-området. Traséen fra Skromoen falt ut ved en feil.**
- Leia forbi Seisjøen brukes av fastboende som f.eks. skal proviantere, nær familie og andre besøkende, arbeidsfolk som dyrlege eller snekkere når det er dårligere sikt og innsjøer ikke er farbare. Det vil bli utrygt og kan føre til fare for liv dersom en tvinges til å legge ut på fjellturer over kun Grønningen og Langvatnet. Her er det lite vegetasjon og raskt dårlig sikt om det blåser opp vinterstid.
 - **Tatt til orientering.**
- Vil minne Nasjonalparkstyret om at Snåsnings ønsker en fortsatt tillit i å bevare den faunaen, de fjell og utmarksområder slik vi alltid har gjort.
 - **Tatt til orientering.**

Direktoratet for mineralforvaltning

- Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.
 - **Tatt til orientering.**
- Nasjonalparken omfatter blyforekomstene Imbriktjørna, Djuptjørna, nikkelforekomsten Brattbakken, (jern)sulfidforekomsten Litlevola. Ingen av disse forekomstene er verdivurdert av Norges geologiske undersøkelse (NGU). Det er også en rekke andre mineralforekomster som befinner seg i nærheten av nasjonalparken. Forvaltningsplanen bør omtale de registrerte mineralforekomstene, som en del av det geologiske mangfoldet innenfor nasjonalparken. DMF vurderer at forvaltningsplanen ikke endrer forutsetningene for tilgangen til de mineralske forekomstene ettersom disse allerede befinner seg i nasjonalparkområdet.
 - **Forvaltningsplanen vil ikke endre forutsetningene for tilgangen til mineralforekomstene. Uttak av mineraler er ikke nevnt i verneforskriften.**
- Det er tildelt undersøkelsesrettigheter etter kobber i sørvestlig del av området. Eventuelle undersøkelser knyttet til forekomstene vil måtte behandles under den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriftens § 4.
 - **Eventuelle undersøkelser behandles etter naturmangfoldloven § 48, jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.
 - o **Tatt til orientering.**

Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjälte

- Trøndelag fylkeskommune har forvaltningsansvar for ikke-samiske kulturminner. Vi har vurdert planforslaget med tanke på nyere og eldre tids kulturminner og har satt opp noen punktvisse kommentarer.
 - o **Tatt til orientering.**

Nyere tids kulturminner

- Kulturmiljøbegrepet bør innarbeides i revidert forvaltningsplan jf. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-utvalg-skal-utrede-ny-lov-omkulturmiljo/id2920336/>.
- Det er noe uklart hva som er ment med at forskriften og forvaltningsplanen ikke regulerer kulturarven. Innenfor verneområdet er det gitt et generelt formelt vern til alle bevaringsverdige kulturminner, som styres av bestemmelse 4 Kulturminner. Noen kulturminner har et eget vern jf. kulturminneloven: automatisk freda kulturminner og kulturminner som omfattes av kml. § 25 og fredete kulturminner. Her er regional kulturmiljøforvaltning egen uavhengig myndighet.
 - o **Dette er en feil, og er kun aktuelt for landskapsvernområdet. I nasjonalparken er kulturminner omfattet av verneforskriften. Kulturminneloven gjelder i tillegg til dette.**
- Veiledningen i kap. 7.1. Retningslinjer og oppfølging av kulturminner i gjeldende forvaltningsplan er utfyllende og bør videreføres slik den er formulert.
 - o **Tatt til følge under Forvaltning→Forvaltningsmyndighetens retningslinjer→9.6 Saksbehandling – interne retningslinjer kulturminner.**
- Ny kunnskap om kulturminner i verneområdet bør innarbeides i revidert forvaltningsplan. Prinsipper i stortingsmelding Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20192020/id2697781/> innarbeides.

Eldre tids kulturminner

- Vi viser til egen uttalelse fra Sametinget når det gjelder samiske kulturminner. Vi har likevel tillatt oss å gi en del kommentarer som angår den samiske historien ettersom de er en del av en større, felles fortid og kulturlandskap. Det er viktig at alle kulturminner og all historie gis en likeverdig framstilling og ses i sammenheng.
 - o **Tatt til orientering.**
- Bruksretter (s. 11): Som bakgrunn for gårdenes bruksrett nevnes historisk bruk. Det er i høyeste grad også aktuelt for de samiske næringene. Det bør derfor presiseres at reindriftas og samers rettigheter i nasjonalparken også har sin rot i historisk bruk av området, og ikke bare ifm. reindriftsloven.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Eierstruktur → Bruksretter.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Ellers kan planen også nevne at det, som dokumenter til denne bruksretten, fremdeles finnes mange og verneverdige spor etter den historiske bruken i form av kulturminner.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Generelt.**
- Jordbruk (s. 13): De første bosetterne i området drev ikke med jordbruk. Spesielt ikke i fjellnære områder, som antagelig ikke ble benyttet i særlig grad til jordbruk før langt opp i jernalderen. Vi foreslår å endre første setning til: «Opp gjennom jernalderen og middelalderen ble utmarksbeite, setring og fjellslått stadig viktigere i det fjellnære jordbruket.»
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Jordbruk.**
- På midten av 1700-tallet var det så å si ingen setring i Skjækerfjella. Før den tiden vet vi svært lite om setringen. I Schnitlers protokoller fra 1742 omtales fjellene primært som samisk område. Men det var utstrakt bygdebasert aktivitet i form av fiske.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Jordbruk.**
- Reindrift (s. 14): Det nevnes at reinmelkhusholdet utviklet seg på 1400-tallet. Dette er høyst usikkert, og har antagelig variert geografisk. Vi vet fremdeles svært lite om oppkomsten av reindrift og melkebruk. I Jämtland er det indikasjoner på reindrift tilbake til 1000-tallet og kanskje enda lenger. En så usikker tidfesting bør derfor unngås.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Reindrift → Generelt.**
- Friluftsliv (s. 15) og tilrettelegging (s. 18): Her bør planen nevne friluftslivets innvirkning på kulturminner. Kulturminner kan være en viktig faktor for å øke aktiviteten og interessen for friluftsliv, men kan også være en utfordring. Spesielt med tanke på såkalt «villvarding», men også gjennom slitasje. Det er derfor viktig at tilretteleggingen skjer med kulturminner i tankene og med involvering fra kulturminnemyndighetene.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Ferdsel.**
- Merking, varding og oppretting av stier bør skje i samråd med kulturminnemyndighetene. Kanskje bør man også legge inn en innsats for å dokumentere gamle ferdselsveier slik at de kan inngå i en langsiktig strategi for ferdsel.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Ferdsel, og tas med i forvaltningsmyndighetens retningslinjer under 7.2 Tilrettelegging – skilt og stimerking**
- Forskning- og undervisning (s. 16): Planen kan også nevne forskning og formidling på arkeologi og historie. Verdal kommune driver for tiden et formidlingsprosjekt om samisk historie/arkeologi i Veraområdet, og Skæhkeren Sijte har planer om et registreringsprosjekt for kulturminner. Ellers skrives det jevnlig lokalhistorisk stoff fra Skjækerfjella. Dette er også forskning og formidling.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Forskning og undervisning → Formidling.**
 - o **Registreringsprosjektet for kulturminner tas til orientering.**
- Kulturminner – generelt (s. 17): Kulturminneloven er endret mtp. samiske kulturminner. 100-årsregelen er erstattet med en fast grense. Nå er alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre automatisk freda. Planen bør også nevne fredning og vern av bygninger.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Generelt.**
- Det kan være verdt å nevne Askeladden, det nasjonale registeret over kulturminner. Dette er tilgjengelig for allmennheten gjennom nettstedet kulturminnesok.no. Her kan

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

man få oversikt over alle registrerte kulturminner, og publikum kan legge inn sine egne observasjoner og kommentarer. Dette er et verdifullt verktøy som øker brukeropplevelsen og interessen for å ferdes i et område. Databasen er imidlertid ikke komplett, og inneholder noen mangler. Det kan kanskje settes inn et punkt i handlingsplanen om kvalitetssikring og komplettering av registeret innenfor nasjonalparken.

- **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Generelt.**
- Kulturminner – samiske kulturminner (s. 17): Vi kjenner til samiske kulturminner (både boplasser og annet) fra lenge før 1890-tallet i nasjonalparken. For eksempel er et ildsted i Lakadalen datert til midten av 1600-tallet.
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Samiske kulturminner**
- Kulturminner – eldre tider (s. 17): Det bør komme fram at denne kategorien også omfatter eldre samisk bosetning (og forløperne for den).
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Jernalderen varer fram til 1030 e.v.t. Eldre tid regnes vanligvis i arkeologien/forvaltningen som tiden fram til 1537 e.v.t. Den bakre grensen er uklar for Skjækerfjella/Blåfjella. Vi har lite kunnskap om steinalderens pionérbosetning her.
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Periodeinndelingen følger vanligvis disse årstallene: Steinalder (fram til 1800 f.v.t.). Bronsealder (1800 – 500 f.v.t.). Jernalder (500 f.v.t. – 1030 e.v.t.). Middelalder (1030 – 1537 e.v.t.). Nyere tid (etter 1537 e.v.t.).
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Grunnen til manglende kunnskap om stein- og bronsealder er antagelig mest mangel på systematiske undersøkelser.
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Kulturminner fra eldre tider – til og med 537 e.v.t.**
- Avsnittet om kunnskapsmangel og behov for registrering bør også gjelde samiske kulturminner, og ikke kun knyttes til «eldre tider». Spesielt for samiske kulturminner er kunnskapsbristen svært stor. Denne skjevheten i kunnskap slår negativt ut på synet på den samiske historien og tilhørigheten i området. Det kan gi oss et feil bilde av samspillet mellom norske og samiske brukere av området.
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Samiske kulturminner**
- Det er viktig at de som forvalter nasjonalparken kjenner kulturminnetyper og har erfaring i kulturminneregistrering. Kanskje kan man nevne behov for kursing i kulturminneregistrering. Kan gjerne tas med som et punkt under tiltaksplanen.
 - **Tatt til følge. Nasjonalparkforvaltere, SNO'ere og fjelloppsyn i Trøndelag hatt en dag med opplæring i felt og presentasjon høsten 2022. Opplæringen ble gjennomført av Harald B. Midthjell, men innebar riktignok ikke kulturminneregistrering.**
- Ferdsel (s. 17): Den norske koloniseringen av Jämtland i jernalderen, som vi kan se i både stedsnavn og sagatekster, vitner om at fjellene ikke har vært til hinder for kontakt øst-vest.
 - **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Kulturminner → Ferdsel**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Motorferdsel (s. 19): Kulturminner kan også nevnes i oppramsingen av skadepotensial ifm. slitasje.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Motorferdsel → Generelt**
- Forhold til andre lover (s. 21): Det bør presiseres at også kulturminneloven gjelder.
 - o **Tatt til følge under Forvaltning → Innledning → Forhold til andre lover**
- Tiltaksplan – kartlegging av kulturminner (s. 23): Dette er veldig bra, og et stort behov. Det bør også innebære formidling. Kan ses i sammenheng med stimulering av lokale historie-, forsknings- og utdanningsinstitusjoner (s. 25).
 - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan.**
- Som nevnt under «Kulturminner - generelt» kan det være lurt å få oppdatert og komplettert kulturminneregisteret innenfor nasjonalparken. Dette må gjøres i samarbeid med kulturminnemyndighetene; Trøndelag fylkeskommune og Sametinget. Det kan gjøres som første ledd i et videre kartleggingsarbeid.
 - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan, og tatt med under tiltaket som er nevnt i punktet ovenfor.**
- Som nevnt under «Friluftsliv», kan det være en idé å få detaljkartlagt ferdsselsveier i nasjonalparken. Både for å kunne benytte dem til styring av ferdsel, formidling og bevaring av sporene etter dem. Da tenker vi på synlige spor som f.eks. varder, hulveier, ristninger, rasteplasser, landemerker osv.
 - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan, og tatt med under tiltaket som er nevnt i punktene ovenfor.**

Viltforvaltning

- Jakt har sterke tradisjoner i området, og det er viktig at dette videreføres og forvaltes på en bærekraftig måte etter viltlovens bestemmelser. Som nevnt i gjeldende forvaltningsplan reguleres jakta innenfor statsallmenningene etter fjellovas bestemmelser. Det er fint at delkapittelet om jakt og fiske også blir en del av revidert forvaltningsplan.
 - o **Tatt til følge under Bruk-historikk→Jakt og fiske.**

Knut Georg Sandvik

- Motorferdsel: Nå med flere generasjoner som er brukere av hytta, så burde det vært rom for å kunne gi tillatelse til flere turer. Mitt forslag er 5 turer for hytteeier, og en ekstra tur for hvert familiemedlem, nedadgående. Dette hadde åpnet for en mere smidig løsning. Været og føret kan ikke planlegges, hadde hvert medlem visst at de hadde en tur, så betyr den muligheten enormt mye. Er vær og føre håpløst, så drar en ikke. Men verdien i å vite at muligheten er der, til å kunne dra, uten å måtte planlegge lang tid i forveien, betyr MYE for livskvaliteten.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Å avslutte sesongen 15.04., blir som å avslutte jula 1. Juledag. Det er jo full vinter ennå da, og årets fineste periode for å være i fjella har nettopp begynt.
 - o **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Det oppleves noe provoserende at for motorferdsel/snøscooter, at det er satt en maks på 5 turer. Helt uavhengig av kjørt distanse. Nabohyttas 5 turer, omregnet i km, hadde gitt oss 75 turer... EN vanlig jervregistrerings og/eller oppsynstur foretatt av oppsyn, med snøscooter, tilsvarer 120 turer inn til min hytte....eller omregnet tilbake til år : 24 år..
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. De refererer til at det egentlig skal være sånn**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

for utleiehytter/turisthytter også, slik at transporten kun skal gjelde for frakt av nødvendig ved/materiale/utstyr for et års bruk.

- Opplever at brukere av parken, i området der hytta ligger setter stor pris på vår tilstedeværelse. På sommerstid, via en sti, brukt i generasjoner. På vinterstid etter skooterløypa på ski, nesten uten unntak, samme dag, eller påfølgende dag vi er på hytta. Vedbu og utedo står åpen hele året. Godt fjellfolk verdsetter dette, og viser sin respekt tilbake med orden og ryddighet.
 - o **Tatt til orientering.**

Dalvassfjellet hytteforening

- Vi i Dalvassfjellets hytteforening er opptatt av at bruk av Snøscooter ikke skal bli strengere eller enda mer begrenset. Vi mener også ting kan gjøres bedre og mindre ressurskrevende med tanke på administrasjon. Følgendeinnspill har vi på dette:
- Det gis i dag 1-årige tillatelser etter søknad. For at det skal bli mindre administrativt arbeid så bør det etter søknad kunne gis tillatelser for 4 år av gangen og at dette koordineres med kommunenes 4-årige tillatelser.
 - o **Dette tas til følge. Ny forvaltningsplan vil gå bort ifra soneforvaltning, slik at det ikke legges en begrensning for 1-årige tillatelser.**
- Det gis i dag inntil 5 turer + 1 dag til vedkjøring til hytter med snøscooter. Dette er for lite for å kunne med fordel vært 10 turer pr år, samt 2 turer til ved og annet som kreves i det årlige vedlikeholdet. De fleste hytter er av eldre dato og trenger jevnlig vedlikehold. Om antall turer økes noe vi man kunne gjøre ting litt mer fleksibelt og man sparer administrasjon på ev. egne søknader knyttet til f.eks. vedlikehold. Det er heller ingen grunn til å begrense antall turer til noe mindre enn 10 turer + 2 dager, det er ikke avdekket ulovlig kjøring eller påvist at terreng eller dyr tar skade av de turene som tildeles i dag og man kan forvente det samme om antallet turer økes noe. Om man bruker Snøscooter er det mer skånsomt for dyrelivet så lenge samme trase brukes enn om man går på ski. Ingen av oss hytteeiere har noen gang opplevd å ha skremt dyr på tur opp til hyttene.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. De refererer til at det egentlig skal være sånn for utleiehytter/turisthytter også, slik at transporten kun skal gjelde for frakt av nødvendig ved/materiale/utstyr for et års bruk.**
- Vi ønsker at tillatelsen for bruk av snøscooter fortsatt gjelder til 1. mai. Dette begrunnes med at det er svært lang vinter og "mye" vinter helt frem til mai måned. Det er viktig for oss hytteeiere å kunne bruke de siste dagene i mai til vedkjøring og annet med tanke på vær og føreforhold. Det er heller ikke påvist at dagens ordning er skadelig for fugl og dyrelivet da det fortsatt er "full" vinter.
 - o **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Mange er opptatt av å begrense snøscooterkjøring. Det er derfor naturlig at dagens ordning opprettholdes med at hytteeiere kan kjøre selv. Ev. bruk av leiekjører medfører større utslipp av klimagasser og mer kjøring med scooter. Det er i tillegg svært vanskelig gjennomførbart og praktisk vanskelig mtp. vær, føre osv. Bruk av egen scooter er også en sikkerhet om noe skulle skje på hytte mtp. sykdom, brann osv.
 - o **Det vil være tillatt etter verneforskriften for hytteeiere å kjøre selv. Krav til leiekjøring gjelder utleiehytter.**
- Ønsker at det i nasjonalparken skal være enkelt å få tillatelse til legging av klopper på fast sti inn mot hytter. Dette for å begrense slitasje på terrenget og samle trafikk på samme sted. Dette vil også være til gode for fugl og dyreliv. Forutsetningen må

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

selvsagt være bruk av miljøvennlige materialer som f.eks. dagens impregnerte materialer. (De er noe helt annet enn for mange år siden.

- **Slike tiltak som ikke er i regi av forvaltningsmyndigheten vil kreve en dispensasjon fra verneforskriften (med hjemmel i nml § 48). Jf. § 5 i verneforskriften kan forvaltningsmyndigheten iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. I tilfeller der et slikt tiltak vil være med å fremme verneformålet kan nasjonalparkstyret søke om tiltaksmidler fra Miljødirektoratet.**

Magne Selliås

- Jeg støtter ikke en fjerning av brukssoner. Disse sonene ble tatt med i forvaltningsplanen i 2007, fordi alle aktørene som har vært involvert i forvaltningsplanen, har hatt et ønske om soneinndeling. Dette for å få en mest mulig forutsigbar praksis for brukere og forvaltningsmyndighet. Da må jeg spørre meg selv, hvem er det som har ytret ønske om å fjerne brukssonene, når alle aktører i 2007 ville ha definerte soner? Jeg mener bestemt dette vil føre til en strengere praksis for bruk av det som i dag er regulert som brukssoner.
 - **Miljødirektoratet opplyser at man har gått helt bort ifra forvaltningssoner, og det vil derfor ikke være naturlig å fortsette med dette. Verneforskriften vil sette de samme rammene for forvaltning som det har vært siden 2004.**
- Nei til Innskrenking av vintersesong. Min erfaring fra de områdene av parken jeg kjenner til, tilsier at vintersesongen for oss mennesker i hovedsak er mars-april. Det vil da medføre en ganske dramatisk avkortning hvis man fjerner 2 uker på tampen her.
 - **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Endring av antall turer. 5 turer pr. sesong er for lite, foreslår 10 turer. Endog har vi hatt sesonger hvor det bare har blitt 3 turer, så dette regulerer vær og føre selv, uten begrensninger i forvaltningsplanen.
 - **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Fjerning av 30% regel for påbygg. Denne regelen fremstår som pølsevev for den som har en liten hytte, da den overstyrer maksimalt 10 kvadratmeter påbygg. Sett heller en maksimal BYA. uten andre krav.
 - **Miljødirektoratet opplyser at ettersom verneforskriften nevner *mindre* utvidelse, kan det hende at vi er nødt til å ha en slik prosentvis utvidelse. Miljødirektoratet skal sjekke ut dette nærmere.**

Kjell Gunnar Selliås

- Sesongen for snøscooter bør ikke innkortes på våren, da sesongen her som regel er mars og april pga snøforhold. 1.mai som i dag er greit.
 - **Tatt til følge. Vintersesongen varer til 30. april som tidligere.**
- Med fast tilknytningspunkt i parken (hytte) burde det lempes på reglene for kjøring, slik at det tilnærmes reglene for øvrig i kommunen.
- Bygge muligheter bør også tilnærmes regler ellers i kommunen, som feks i Grønningen o.l.
 - **Verneforskriften setter visse føringer for bygg. Miljødirektoratet opplyser at ettersom verneforskriften nevner mindre utvidelse, kan det hende at vi er nødt til å ha en slik prosentvis utvidelse. Miljødirektoratet skal sjekke ut dette nærmere.**
- Lokalt styre av parken bør være en selvfølge.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- **Tatt til orientering. Nasjonalparken forvaltes i dag av et lokalt oppnevnt styre.**

Sametinget/Sámediggi

- Sametinget ber ikke om at det gjennomføres konsultasjoner med nasjonalparkstyret om gjenoppstarten av arbeidet med revidering av forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Vi ber imidlertid om å få tilsendt forvaltningsplanens høringsutkast for vurdering.
 - **Tatt til orientering.**
- Vi viser til at Sametinget i tillegg til å være et folkevalgt organ for samene i Norge også er forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner, samt at Sametinget også har stedsnavntjenesten for samiske stedsnavn. Sametinget ber om at nasjonalparkstyret innlemmer samiske stedsnavn som en naturlig del av planverket. I forbindelse med informasjon, skilting og tilrettelegging, ber vi om at det utarbeides informasjon også på samisk.
 - **Tatt til følge.**
- Sametinget er opptatt av at forvaltningsplanene ikke begrenser virksomheten til berørte samiske interesser utover hva verneforskriften gjør og vi ber om at dere har dialog om planen med samiske interesser, og at disse involveres i forvaltningsplanarbeidet. Samiske interesser i dette området er hovedsakelig tilknyttet reindriften i området. Vi ber om at dere forespør de samiske interessene om de ønsker konsultasjoner om forvaltningsplanen.
 - **Reindrifta vil bli forespurt om konsultasjoner senere i prosessen.**

Norges vassdrags og energidirektorat

- NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m. Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i selve nasjonalparken.
 - **Tatt til orientering.**
- Vi ber om at Statnett SF og Tensio TN AS blir inkludert i adresselisten.
 - **Tatt til følge. Statnett og Tensio har fått tilsendt dokumentene med anledning til å uttale seg.**
- Lenke til området i NVE Atlas.
 - **Tatt til orientering.**
- Vi kan ikke se at nettselskapene Statnett SF og Tensio TN AS er på adresselisten og ber om at de blir inkludert. Tensio TN AS har nettkonsesjon i området. NVE kjenner ikke til at det er nettanlegg som berører området, men vi har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er derfor viktig at nettselskapene blir informert om forvaltningsplanen slik at de får mulighet til å komme med eventuelle innspill.
 - **Tatt til følge. Statnett og Tensio har fått tilsendt dokumentene med anledning til å uttale seg.**

Bjørn Olav Nagehus

- Jeg skriver som hytteeier ved Gjevsjøen. Familien har hatt hytte her siden 1969. Jeg kjenner forholdene i denne delen av nasjonalparken godt, øvrige deler kjenner jeg lite til.
- Det er veldig lite ferdsel i "vår" del av nasjonalparken. Det er ingen slitasje, langs Gjevsjøen er det et knapt synlig tråkk som følger den gamle telefonlinja. Scootertrafikk forekommer ikke. Å begrense ytterligere ferdsel gir lite mening.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Gjevsjøgården er i drift som en av de meget få veiløse gårder i Norge. Gården er "Off-grid" og produserer sin egen strøm. Her forvaltes en over 200 år gammel historie som det er viktig å bevare. Christian Gjevsjø sine synspunkter om videre forvaltning bør tillegges stor vekt.
- Mitt inntrykk er at dagens regler knyttet til trafikk til og fra Gjevsjøgården fungerer godt. Det er neppe nødvendig med større endringer.
- Til ny Nasjonalparkforvalter har jeg lyst til å anbefale boka "I fjelli" skrevet av Oddvar Åsvold. Han var fjelloppsynsmann i Snåsa i svært mange år. Han har mange kloke betraktninger og historiske opplysninger om livet i Snåsafjella. Boka er utgitt på Embla forlag. Trønderavisa hadde 27.08.2016 et eget bilag om Nasjonalparken i anledning 10årsjubileet. Lesverdig det også.

Kjell Nastad

- Kommentarene kan være mye likt innspill fra Skjækra Hytteeierforening siden jeg er med i styret og deltatt i styrebehandlingen av saken der.

Pkt. 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvudelse

- Jeg finner det ikke naturlig med en såpass liten maksgrense for antall kvadratmeter BYA som 60 for private hytter (sum bygningsmasse alle bygg inkl utedo, anneks og uthus) i nasjonalparken når forslaget i LVO er vesentlig høyere. Gomolia ligger helt i randsonen av Nasjonalparken og med en naturlig plassering i terrenget i samsvar med opprinnelig bruk av vollen som omkranser bygningene.
- Dagens bruk med flere generasjoner samtidig og med noe andre krav til bekvemmeligheter enn da den ble flyttet tilbake til vollen fra beliggenheten nede ved vatnet i 1916 og senere restaurert av ny eier ca 1932, tilsier at hytta på knapt 40 m2 kan bli noe trangbodd til tider og behovet for tilbygg/anneks kan melde seg. Et maksareal på 60m2 , inkl uthus og utedo, vil da være svært begrensende. Vi tror ikke et romsligere krav likt med det som er foreslått for Skjækra LVO (100-200 m fra hytta) vil ødelegge naturopplevelsen så lenge vi opprettholder byggeskikk/stil/plassering i landskapet.

Pkt. 4.7 Hogst

- I første pinne bør det vel stå: Hogst i tilknytning til private hytter/setrer/gjeterhytter er tillatt osv.
- En positiv forenkling at det ikke er søknadspliktig til Nasjonalparkstyret, men at det er godkjent av grunneier. 2m3 kan være knapt for hyppige brukere i vintersesong, men vi oppfatter at det kan søkes om mer. Det betyr vel i så fall søknad til Nasjonalparkstyret i tillegg til grunneier?
- Primært mener vi at Gomolia burde kunne gis en generell adgang til å felle det kvantum vi har behov for til oppvarming og matlaging på hytta. Dette vil variere med bruksfrekvens og temperatur. Med den store mengden bjørkeskog som ligger i hyttas umiddelbare nærhet vil vi ikke ha behov for maskinell frakt av felt virke, det har vi i alle år greid manuelt. Det virker nesten absurd når vi i den 3-årige hogstgodkjenningen får til svar at om 2m2 ikke er tilstrekkelig så kan det søkes om å få tilkjørt ved i sekk fra bygda. En praktisk vurdering av de stedlige forhold ville aldri komme til den konklusjon sett i lys av behovet for å ta vare på det åpne vollen- landskapet i nærområdet samtidig med ønsket om holde motorferdsel på et lavt nivå.

Pkt. 6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr på snødekt mark

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- 5 turer er en streng håndheving, her må det kunne ligge noe mulighet for utvidelse etter begrunnet søknad, -også for persontransport. Men vi er enig i at det skal være klare begrensninger i bruken av motorisert ferdsel og vi er godt fornøgd med muligheten for leiekjøring som har vært praktisert fra Gaulstad-sida. Personlig er jeg av den oppfatning at vi som har bostedsadresse i Steinkjer kommune burde være henvist til denneleiekjøringsmuligheten selv om hytta ligger i Snåsa Kommune. Privatkjøring bør holdes på et minimum.
- Formuleringen om at det ikke kan gis tillatelse til persontransport, men at personer kan sitte på dersom det er plass ved kjøring av utstyr virker mer som en oppfordring til å finne på kreative løsninger/forklaringer. Vintersesong bør ikke innskrenkes til 15. april, men fortsette som før til 01.mai.
- Begrensning av tidspunkt bør være slik som formulert med *bør* som en henstilling og ikke som et krav.
- Må presiseres at det er tilstrekkelig at leiekjører har søkt og fått innvilget kjøring til gjeldende hytte og at hytteeier ikke behøver å søke om tillatelse i tillegg når behovet ligger innenfor den vedtatte grensen for antall turer..

Pkt. 6.10 Motorferdsel – transport av funksjonshemmede

- 5 turer er svært begrensende når det er slike behov. Samme kommentar som ovenfor med hensyn til tidspunkt og varighet av vintersesong.

Pkt. 7.3 og 7.4 Tilrettelegging

- Uten at det er nevnt konkret under disse punktene, har jeg sett av møtereferater fra AU og styret at en mulig bruforbindelse over elva mellom Skjelbreia og Skjækvatnet er besluttet at skal tas med ved vurderinger/prioriteringer av tiltak som skal inn på lista over tiltaksmidler.
- Dette er en mye trafikkert strekning som fortjener en sikker kryssing av elva og vi har også selv kunnet hjelpe ukjente folk med kryssing når vi tilfeldigvis har vært ved elva eller kunnet tilby båtskyss. Det er positivt med at tidligere innspill om dette behovet for sikker kryssing har medført at tiltaket blir vurdert/prioritert.

Statskog

- Viser til møte på vårt kontor i Steinkjer. Det var et meget nyttig møte. Her kommer våre kommentarer og faktaopplysninger i forbindelse med skissen til forvaltningsplan som var utsendt. Det meste kom nok fram og ble utdypet under møtet. Et viktig poeng er å opprette en referansegruppe med grunneierne. Her kan grunneierne og parkstyre/parkforvalter drøfte grunneierrelaterte spørsmål. Det er fra Statskog sin side ikke ønskelig med grunneierrepresentasjon i styret. Nasjonalparkstyret skal få være et organ for verneforvaltinga.
 - o **Tatt til orientering. Nasjonalparkforvalter stiller seg positiv til et årlig møte med grunneierne.**
- Vi har etter møtet også sett litt på vår egen utleiedrift i parken i dag. Innspill i den forbindelse kommer i slutten av innspillet. I mangel av sidenummerering eller punkt/kapittelnummerering i forvaltningsplanens tekst slik som utsendt 27.02, har vi valgt å presenter våre innspill med en boks med henvisning til forvaltningsplanens tekst og en boks med våre kommentarer/opplysninger.
 - o **Tatt til orientering.**
- I randsonene: (Særlig Seisjødalen, Almdalen og Holden- Grønningen) har det også vært drevet kommersielt skogbruk fram til fredningsprosessen. F eks stordrifta i HoldenGrønningen 1947-50 med uttak av 33.000 m3 til Tägefors bruk i Järpen. Mer

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

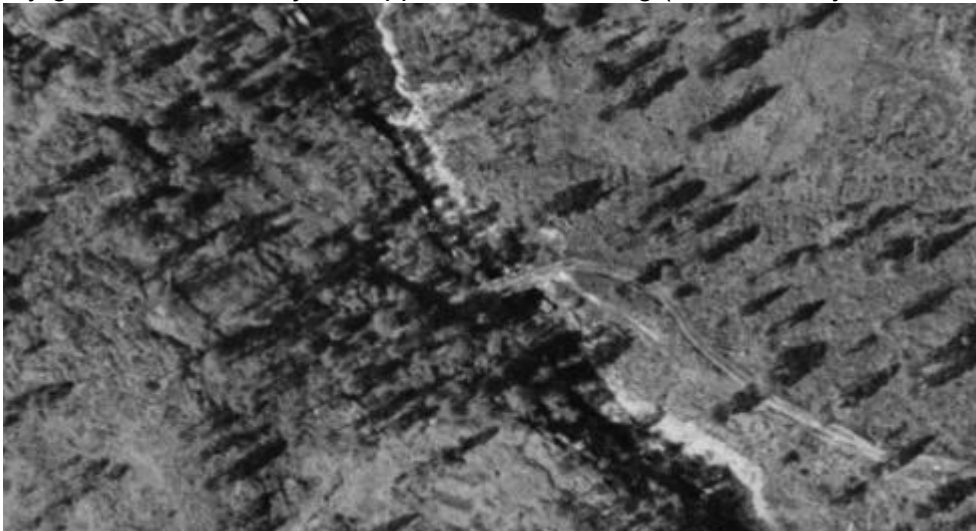
enn 900 daa med kulturskog i Seisjødalen hogd og planta rund 1970. Synes godt på flybildet fra 1974 (Vedl) Norge i bilder Her ligger også to skogstuer. I Almdalen ligger en skogstall inne i plantefeltene langs Alma. Både innkjøpte statsskoger og statsallmenninger.

○ **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Skogbruk.bruks**

- Bruksrettene: Temaet er bl.a. omtalt i Regjeringsadvokatens brev til LMD vedr. høring på NOU 2018: 11 NY FJELLOV, der RA bl.a. skriver at det; «ikke er grunnlag for å si at retten til jakt og fiske i statsallmenning kan karakteriseres som allmenningsretter for bygdefolket. Tvert imot foreligger det en rekke rettskilder som taler for at det er riktigere å se retten til jakt og fiske i statsallmenning som en form for allemannsrett.» «Allerede i innstillingen til fjelloven av 1920 ble det fra fjellovkomiteen enkelte steder gitt uttrykk for at retten til jakt og fiske i statsallmenning måtte anses som en form for allemannsrett, og ikke en allmenningsrett i egentlig forstand, jf. f.eks. på s. 80 og s. 123 i innstillingen. Det samme synspunktet ble lagt til grunn i avgjørelsen til Utmarkskommisjonen for Nordland og Troms av 26. april 1990 (Skjerstadfeltet). Avgjørelsen ble påanket, og Høyesterett sluttet seg da til Utmarkskommisjonens syn på karakteren av retten til fiske i statsallmenning, jf. Rt. 1991 s. 1311.» Et skjønn i Inntrøndelag tingrett, datert 05.11.19 der retten på s. 27 uttaler følgende; «Retten legger til grunn at jakt og fiske i utgangspunktet i den teori og rettspraksis som det er redegjort for ovenfor er betraktet som en rettighet av allemannsrettslig karakter, og ikke betraktet som «særretter» av allmenningsrettslig karakter.»

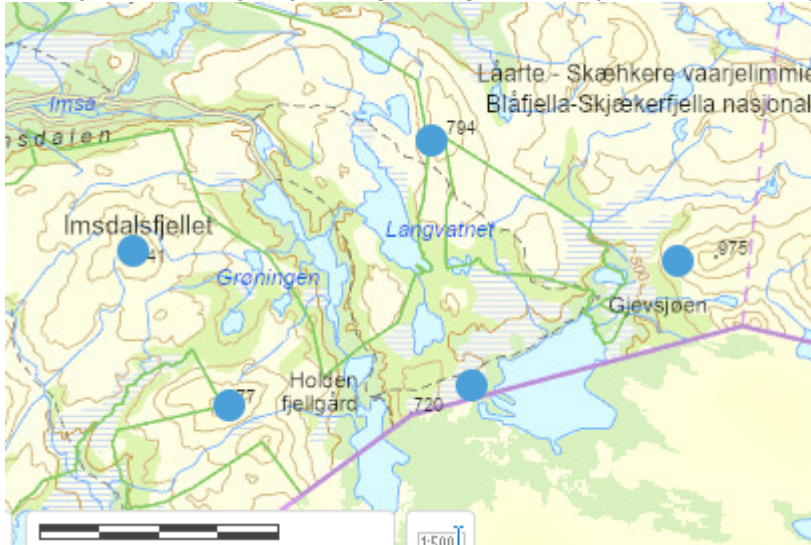
○ **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Eierstruktur → Bruksretter**

- Skogbruk: Her har vært aktivt skogbruk fram til 1980 jfr vår tekst om skog under kapittel «beskrivelse»,...
- Landbruk: Uttales «Horden» (eller som det skrives). Ikke Hørdin . «Hørdin» ligger vest for Malm. Eiendommen ligger inntil riksgrensa. Hallaren er et bratt overhengende berg. (ikke flatt).
- Kulturminner: Skogbruket har gjennom tida etterlatt seg kulturminner i form av terrenginngrep, bygninger og skogbilde. Se også boks om skog kapittel «beskrivelse»,. Eksempel fra Seisjødalen: To skogstuer og en stall/garasje, myrgrøfter øst for Seisjøen, opparbeida traktorveg (Se under. Flybilde fra 1974)

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Andre bygg og installasjoner: I parken ligger det 3 Telenor-installasjoner, en privat telelinje vest for Gjevsjøen og et krigsminne/flyvrak på Plukktjønnfjellet.

- Sentrale føringer: § 47: I 2. linje står det at grunneier skal tilbys å utføre dette. I 3. avsnitt: Gjelder dette bare på privat grunn?
- Egne interesser: Drift av Holden fjellgård og de andre husværene i parken er ganske allsidig og omfatter: (1) Gjerder, beite, bruk av maskiner til beitepuss og slått. (2) Utvikling/utviding av hus. (3) Alle hus trenger årlig ved og transport/vedlikehold/tilsyn. (4) Leietakere har behov for transport på Holden og Grønningen. (5) Bygg som ligger langt fra andre hus har behov for evakueringsbu. (Raudtjønna og Seisjøen). Vi har til nå laget en driftsplan med levetid 5 år. Vi ønsker flest mulig år. Det gir forutsigbarhet for oss, kundene og innleide støttefunksjoner på tilsyn, vedlikehold og transport. Vi har en del motorferdsel i parken i forbindelse med drifta på Holden. Er det mulig å tilby elektronisk kjørebook? Vi har benyttet en felles kjørebook for våre transportbehov på Holden. Av sikkerhetsmessige og arbeidsmessige grunner er det ofte ønskelig å være to som kjører i lag. Det er viktig å få klargjort reglene for dette. Skal det f eks føres to regnr. på en tur eller gjelder det som to turer?

Sørli fjellhytteforening

- Sørli Fjellhytteforening er opprettet for å gi innspill til ny forvaltningsplan for Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark og består i dag av 9 hytteeiere som har hytter i eller mot grensen av Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark i Sørli, Lierne kommune. Hytteeierne er 3 til 4 generasjon hytteeiere og representerer lang tradisjon i bruken av områdene. Hyttene er geografisk spredt i Sørli, fra Arvaslia i øst og helt til grensen mot Nordli i vest og Snåsa i sør. Hyttene ligger fra 10 til 20 km fra brøytet vei og det er fra 5 til 15 km til nærmeste hyttenabo. Hyttene er tradisjonelt benyttes som jakt, fiske, sanking og fangsthytter. I senere tid blir de også mye brukt i periodene mellom de tradisjonelle jakt, fiske, sanking og fangst periodene. Medlemmene av Sørli Fjellhytteforening sitter med lang brukshistorie og stor kunnskap om områdene i og i nærheten av Blåfjella og Skjækerfjella Nasjonalpark.
 - o **Tatt til orientering og brukt som utgangspunkt under Brukshistorikk→Friluftsliv→Fritidshytter/privathytter.**
- Sørli Fjellhytteforening vil at disse punktene blir tatt med i forvaltningsplanen som et ledd i å kunne ivareta viktig historie og opprettholde gamle tradisjoner i områdene som vi som hytteeiere representerer.
 - o **Tatt til orientering.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Hytteeierne i Lierne har brukt snøscooter like lenge som de har eksistert på markedet og bruken er knyttet mot frakt av utstyr til og fra hyttene, og må ikke forveksles med rekreasjonskjøring som det ofte blir gjort i media og ellers i samfunnet.
 - o **Tatt til orientering.**
- Det er viktig at det gis anledning til å få utnyttet vintersesongen for frakt av utstyr. Det er som regel fullgodt vinterføre i Sørli, de første to ukene i mai. Frakt av proviant og utstyr for sommerbruk, unngå mest mulig frost på matvarer, maling etc. Frakt av proviant og utstyr til jegere som har fått jaktkort og leier hyttene (rypejakta) Fjellstyrene i Lierne tildeler jaktkort ca. 1 mai. Behovet for transport vil derfor være aktuelt etter tildelt jaktkort. Klargjøre hytta og uthus for sommersesong. Eksempel: ved inn i uthus, beising og annen vedlikehold som trenger utstyr som må fraktes opp og ned, og som kun kan gjøres når det er mindre snø rundt bygningene og temperaturene er litt høyere.
 - o **Vintersesongen vil vare til og med 30. april som tidligere. Det vil være en mulighet for særskilte og akutte behov utover dette.**
- Lange avstander med ukjørt løype gjør transport av utstyr krevende og behovet for litt lettere last nødvendig tidlig i sesongen, som igjen vil føre til behov for flere turer.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Ved tunge lass kan det være behov for å kjøre opp spor og forberede løyper før lasten fraktes opp.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Hyttene trenger hyppigere tilsyn og vedlikehold i snørike vintre, som for eksempel snømåking av tak vinters tid. Slik tilsyn og vedlikehold kreves også fra forsikringsselskapene.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. Klima og miljødepartementet har i brev 25.04.23 til Stjørdal kommune avklart at lovpålagt eller rutinemessig feiing og tilsyn må ha dispensasjon fra motorferdselforbudet i verneforskriften.**
- Vedlikehold og utbedringer av etablerte bruer over bekker som blir utsatt for snølast og flom, i områder på trase i og opp mot parkområdet
- Hyttene blir tradisjonelt brukt mye og medfører større behov for mer utstyr.
- Det gis mulighet for følgescooter i likhet med Statens HMS regler som tilsier at det skal benyttes følgescooter på krevende turer. De vurderer det som en stor HMS risiko å kjøre store lass i områder uten telefondekning.
- Det kan være tre generasjoner som benytter en familiehytte, som har ulike behov for frakt av utstyr.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard.**
- Det er tradisjon at private leier ut hyttene både til jakt og fiske til andre. Dette vil også utløse et større transportbehov for å frakte utstyr til leietakere.
 - o **Miljødirektoratet opplyser i møte at de ikke vil gå utover 5 turer ettersom det er nasjonal standard. Det må settes en grense for om en hytte er privathytte eller åpen for utleie hele tiden.**
- Rydding av bjørk og annen vegetasjon på stier og traseer inn til hyttene, sommer og vintertrase.
 - o **Jf. verneforskriften § 3 pkt. 2.1 er alt av vegetasjon vernet mot skade og ødeleggelse innenfor nasjonalparken, med en lignende bestemmelse for**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Arvasslia naturreservat. Et slikt forbud betyr likevel ikke at det ikke skal tillates skjøtsel av eksisterende ferdselsveier, men det krever en behandling etter naturmangfoldloven § 48.

- Rydding av bjørk og annen vegetasjon mellom hytte og fiskevann eller andre stier ut i terrenget (sommer).
 - o **Se kommentar over.**
- Særlig viktig fordi at noen av våre hytter ligger i område uten telefondekning, langt fra andre hytter samt langt fra vei og i områder med dårlig traseer.
 - o **Tatt til orientering.**

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje naturmangfold

- Innledningsvis vil Statsforvalteren påpeke at det er positivt at nasjonalparkstyret nå gjenopptar arbeidet med revideringen av forvaltningsplanene, herunder arbeidet med revideringen av forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Gjeldende forvaltningsplan fra 2007 er utdatert på en del punkter, bl.a. i forhold til beskrivelse av forvaltningsmodell. Den er heller ikke tydelig nok på hva som er søknadspliktig etter verneforskriften, spesielt i byggesaker og tiltak/inngrep knyttet til bygninger.
 - o **Tatt til orientering.**

Byggesaker og andre inngrep

- I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 1.1 Vern mot inngrep i landskapet er inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, graving og påfylling av masse, drenering m.m. i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark forbudt etter verneforskriften. Oppstillingen er ikke uttømmende. Dette betyr i praksis at alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet må det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for. **Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven eller ikke.** Dagens forvaltningsplan er ikke tydelig nok på dette punktet, noe som har skapt uheldige situasjoner der hytteeiere har blitt veiledet av kommunene etter hva som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, og ikke etter verneforskriften. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen må dette tydeliggjøres.
- I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen bør det defineres hva som kommer inn under de forskjellige punktene i verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-g forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til. Dette vil være til hjelp under den daglige forvaltningen av verneområde, og skape forutsigbarhet blant brukerne/hytteeierne. Søknader om tiltak, inngrep etc. som ikke blir definert under verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-g, må da behandles etter naturmangfoldlovens § 48. For eksempel har styret og nasjonalparkforvalter tidligere definert oppføring av plattinger til å komme inn under § 3, punkt 1.3 d «ombygging og mindre utvidelse av bygninger», og hjemlet vedtak om oppføring av platting til dette punktet i verneforskriften. I forbindelse med klageavgjørelser av Miljødirektoratet er det nå blitt stadfestet at verneforskriften ikke hjemler oppføring av plattinger i tilknytning til eksisterende bygninger i landskapsvernområdet, slik at søknader om oppføring av platting må vurderes opp mot naturmangfoldlovens § 48. Det samme vil gjelde hvis noen søker om oppføring av f.eks. hundegård, ildsted etc. Miljødirektoratet sier videre i sin klageavgjørelse at det ikke vil være naturlig at forvaltningsplanen har retningslinjer for tiltak det ikke er åpnet for å gi tillatelse til gjennom en spesifisert dispensasjonshjemmel i verneforskriften.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- All den tid verneforskriften ikke har regler som åpner for å gi tillatelse til plattinger, skal det ikke utarbeides retningslinjer og arealbegrensninger for slike tiltak ved revisjon av forvaltningsplanen. Imidlertid bør kap. II, punkt 8 i dagens forvaltningsplan, som omhandler bruken av de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 4 oppdateres til å omhandle generelle saksbehandlingsrutiner rundt naturmangfoldlovens § 48.
- Det er positivt at det settes en øvre arealgrense for hytter og uthus, og at det benyttes BYA med henvisning til Norsk Standard 3940. Imidlertid er erfaringene fra de forskjellige avvikssakene som har vært oppe til diskusjon i nasjonalparkstyret vist at det er forskjellige oppfatninger om hvordan BYA måles. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark må dette klargjøres, og det må gå tydelig frem av forvaltningsplanen hvordan areal av bygningene skal måles. Likeledes bør det tydeliggjøres hva som inngår i arealkravet på maksimum 60 m² BYA for hytte og uthus. Er det hoveduthuset som inngår, eller skal alle oppførte boder, naust, plattinger og lignende inngå. Dette er spørsmål som har skapt litt forvirring både blant hytteiere, forvaltere og nasjonalparkstyret i enkeltsaker, og bør tydeliggjøres.

Motorferdsel

- Retningslinjene for motorferdsel i dagens forvaltningsplan har stort sett fungert godt. Det er viktig at det ikke lages retningslinjer for motorferdsel som strider med motorferdsellovgivningen. Forvaltningsplanen skal ikke utarbeide retningslinjer for motorferdselssaker som skal behandles etter naturmangfoldlovens § 48.
- Verneforskriften er ikke til hinder for bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder med fast bosetting på Gjefsjøen og Gaundalen for fastboende og inviterte besøkende. Dagens forvaltningsplan er for så vidt tydelig på at de besøkende må kunne dokumentere at de er reelle besøkende, men erfaringsmessig er det vanskelig for tilsynsmyndighet (SNO og politiet) å kontrollere om de er besøkende eller ikke. Her bør forvaltningsmyndigheten diskutere med fjellgårdene og tilsynsmyndighet hvordan dette best mulig kan løses.
- Det må jobbes videre med reindriftas behov for dispensasjon fra verneforskriften for barmarkskjøring og bruk av helikopter, og det må utarbeides gode retningslinjer for hvordan reindrifta søker om dispensasjon.

Soneinndeling

- Dagens forvaltningsplan har delt inn nasjonalparken i vernesoner, brukssoner og soner for spesiell tilrettelegging. All den tid alle sonene må forholde seg til den samme verneforskriften har soneinndelingen, etter statsforvalterens vurdering, ingen stor praktisk betydning i den daglige forvaltningen av området. Statsforvalteren anbefaler derfor, med unntak av to soner for spesiell tilrettelegging og tiltak for sommerboplassene for reindrift (Hattjønne og Hykkerneset) at nasjonalparkstyret går bort i fra soneforvaltningen av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Annet

- Fremdriftsplanen som er lagt ved oppstartsmeldingen ser ambisiøs ut, og dere må nok forvente at den må revideres. For å kjøre gode og inkluderende prosesser tar erfaringsmessig arbeidet med revidering av forvaltningsplaner tid.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje reindrift

- Det opplyses at vernemyndigheten vil ha særmøter med bl.a. samisk reindrift ved revidering av forvaltningsplanen. Vi forutsetter at dette gjennomføres på en forsvarlig måte, dvs. i tråd med samelovens kapittel 4 og regjeringens veileder for konsultasjoner.
- § 3 pkt. 1.3 b), strekpunkt 15: Det settes en retningslinje på maks 45 m² BYA for gjeterhytter. Foreløpig vurderer vi at det er en fornuftig grense, men viktig at denne diskuteres med reindriften og en felles forståelse av behovet.
- § 3 pkt. 6.3. e) strekpunkt 2: Behov for motorferdsel til utleiehytter bør synliggjøres i distriksplan. Kan hende dette er en skrivefeil, men vi presiserer at reindriften ikke har utleiehytter. Samtlige gjeterhytter godkjent etter reindriftsloven kan kun benyttes til tradisjonell reindriftnæring slik regelverket er i dag.
- Ellers er det en del retningslinjer knyttet til bl.a. gjerdet og anlegg og gjeterhytter som også krever godkjenning etter reindriftsloven. Praksis i dag er at slike saker behandles etter reindriftsloven etter at tillatelse er gitt etter verneforskriften.
- Vi er kjent med at Miljødirektoratet kommer med en veileder for reindriften barmarkskjøring i verneområder. Både Låarte slette og Skæhkere slette har store deler av sine beiteområder innenfor nasjonalparken. Det er derfor viktig at forvaltningsplanen ikke innskrenker reindriften mulighet til tradisjonell drift. Bruk av barmarkskjøretøy sommerstid er også nødvendig for å etterfølge kravene i reindriftsloven om en velordnet reindrift, herunder merking av kalv før 31. oktober.

Skjækra hytteeierforening

- Som brukere og hytteeiere i nasjonalparkområdet ønsker vi oss en forvaltningsplan som er så tydelig som mulig der vi som hytteeiere har tydelige retningslinjer over hvordan vi skal forholde oss til hva som er tillatt og hva må vi søke om. Tenker da på områder som; vedhogst, hvordan arealberegning av hyttene utføres, grøftegraving rundt hyttene, steinsetting osv.

Areal på hytter

- Rundt Skjækvatnet er det fire hytter som ligger innenfor nasjonalparken. De fire hyttene har som fellesnevner at de kun ligger noen steinkast inn i nasjonalparken. Vi stiller oss uforstående til behovet for en såpass liten maksgrense som 60 kvm BYA for private hytter (medregnet hytte, uthus og utedo). I dag benyttes hyttene i større grad som familiehytter for rekreasjon og sosiale samlingssteder for hele familien. Dette kan i mange tilfeller dreie seg om tre generasjoner, noe som tilsier at dagens begrensninger på hytteareal framstår som lite brukervennlig. Med storfamilien på hytta vil det være behov for flere sengeplasser og større oppholdsrom. Dagens krav om nøktern standard kan innebære tilgang til større kjøleskap med fryser, innendørs toalettfasiliteter, vaskerom/bad, noe som krever sine kvadratmeter. Vi kan ikke se at en eventuell utvidelse av bebygd areal med noen kvadratmeter på noen måte bryter med forvaltningsplanens intensjon «å ivareta naturmangfoldet mht plante og dyreliv».
- Vi synes hyttas plassering er viktigere enn størrelsen. De fire hyttene som ligger innenfor nasjonalparken har alle en slik plassering at de glir godt inn i landskapet. Vi kan ikke se at større private hytter i nasjonalparken skulle forringe parkens verneverdi. Vi kan heller ikke se at det er noen forskjell på om hytten ligger i LVO-området eller i nasjonalparken ettersom de fire hyttene ligger i grenseland. «Streken» kunne like gjerne vært tegnet på motsatt side av hytta, slik at hytta havnet i Skjækra LVO i stedet.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- Ut fra dette så ønsker hytteeierforeninga at det tillates private hytter inntil 90 kvm BYA (målt etter NS) i nasjonalparken.

Hogst av ved

- Det er positivt at det legges opp til at en slipper å søke nasjonalparkstyret for vedhogst i framtiden. Nasjonalparken er under sterk endring med gjengroing, og med det som bakteppe mener vi at årlig hogstvolum bør økes til 3 kubikkmeter for de som har behov for det. Tillatelse og hogststed avtales med grunneier. Det må være positivt at mest mulig av vedhogsten skjer i nærheten av hytta for å redusere motorisert ferdsel mest mulig.
- Private hytter bør nevnes under pinne 1, pkt 4-7, side 12. Ref utkast forvaltningsplanen pr 27.2.2023.

Scooterkjøring til hytter i nasjonalparken

- I dag så søker (delvis) både hytteeier og leiekjører om å få kjøre i nasjonalparken fram til hytta. I distanse så dreier dette seg om noen ti-meterer for to av hyttene og for de to siste er det et par hundre meter. Dette framstår som unødvendig byråkratisk. For framtiden må det være tilstrekkelig at leiekjører søker om tillatelse. Det må gå klart fram at det er tilstrekkelig at leiekjører har søkt tillatelse når hytteeier ønsker å bruke denne muligheten og ikke skal kjøre egen scooter der det er et mulig alternativ (f.eks hytter i Snåsa).
- Punktet under 6.8 der det står at det ikke kan gis tillatelse til persontransport, men at personer kan bli med ved transport av utstyr mm dersom det er plass bør vurderes/presiseres. Er bagasje/livsnødvendigheter til bruk ved samme opphold tilstrekkelig? Viss ikke, dersom det er f.eks tørrmat/utstyr til flere opphold, er det da innenfor rammen? I utgangspunktet mener vi at det bør være mulig å få persontransport innenfor maksrammen for antall turer.
- Fem turer pr sesong er for lite. Om det skal være et tak på dette bør det minst være ti turer i sesongen.
- Det er foreslått at scootersesongen avsluttes 15. april. For mange er perioden fra 15.april til 1.mai den fineste tiden på året. Ved å avslutte 15.april vil denne datoen i enkelte år falle inn i påska, og da må nasjonalparkstyret gjøre unntak, noe som virker veldig unødvendig og byråkratisk.
- Snøforhold er heller ikke noe argument for å avslutte tidligere, ettersom kjøring på barmark er forbudt.
- Avsnittet angående handicapkjøring må fjernes. Det kan ikke være begrensinger på tidspunkt og antall turer.

Ferdsel

- Det er foreslått å fjerne stier på kartet for å unngå å kanalisere ferdsel i enkelte leier. Dette må være helt uaktuelt! Et kart må være så riktig som mulig. Hva blir det neste? Fjerne høydekurvene på Skjækerhatten for å unngå at folk går dit.
- Det er positivt at forslaget om ny bru over elva mellom Skjelbreia og Skjækervatnet blir tatt inn i aktivitetsplanen for nasjonalparken.

Terje Sigurdson

- Jeg eier fritidsbolig ved Gjevsjøen Fjellgård. Adresse er Gjevsjøen 6, 7760 Snåsa. Eiendommen er bygslet siden 1983, senere utskilt som egen eiendom, og bebygd på 1990-tallet. Jeg bruker veldig mye av min tid der inne. Det å ha fritidsbolig på et slikt

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- sted, innebærer noe mere enn bare «å være på hytta». Vi frakter ofte post og varer til fastboende på gården, og deltar både sosialt og er med på diverse gjøremål der inne.
- Fjellgården ligger utenfor nasjonalparken. På vinteren er man avhengig av å kjøre snøskuter gjennom parken for å komme dit. Dette er altså ikke snakk om **bruk** av parken, men kun passering/transit etter ferdselsleder som har vært der i mange år.
 - Kjøreleia/gårdsvegen er Storåsvegen – Seisjøfiskløysa - Gjefsjøen. Dette oppleves som ei trygg og sikker rute. Man er ikke avhengig av å ferdes på islagte vatn, som kan være risikabelt. Alternativ lei er Grønningen - Langvatnet – Gjefsjøen, når isen er trygg på disse vatna. Det er viktig at førstnevnte hovedlei; Seisjødalen, ikke tas ut av planen.
 - Det er i perioden medio desember – primo mai som er aktuelt tidsrom. 15 desember – 2 mai hadde vært ønskelig. (1 mai er alltid helligdag)
 - Det hadde vært ønskelig at det ikke var begrensning på antall turer.

Odd Jostein Sellås

- Som bruker av naturen i parken og med hytte der ser jeg negativt på en del forslag til endringer. Ser at det er ønske om å redusere vintersesongen med 14 dager. Dette er svært negativt for oss brukere da det i hovedsak er i mars og april det er vær og føre for fjellliv. Det er fra før gitt løyve om fem turer, noe som også er lite. En må også stille spørsmål om fjerning av brukssoner, dette er negativt. Det rammet oss med hytter i parken hardt da det ble vernet, og håper på det sterkeste at det ikke blir ytterlige innskrenkninger. En må tenke på at det er få hytter i parken og bruken av disse er ikke et problem.

Snåsa snøscooterklubb

- Snåsa Snøscooterklubb stiller seg undrende til den innskjerpingen som styret ønsker å gjennomføre for motorferdsel i parken.
- Det er et kraftig signal parkstyret her legger ut. Det er tydelig at det **ikke er ønskelig** med folk innenfor parken i vinterperioden. Man tar ikke hensyn til de som driver fjellgårder i Snåsa, de som har hytter innenfor parken og generell fjellturisme.
- Vi har nå lagt bak oss en periode i historien som er uten sidestykke. Covid-19 slo oss ut og vi var alle i karantene i nesten 2 år. I dag står vi i krig i Europa igjen og for den gjennomsnittlige familie i Norge så har det blitt mye tøffere å leve. Kostnadene har økt eksplosivt. Strøm, mat og drivstoff koster mye mer og gir en familie kraftig økende utgifter. Vi har kraftig økende psykososiale problemer blant barn og unge, fysiske lidelser fra usunt kosthold og en økende mengde sykdom relatert til livstil og mangel på fysisk utfoldelse. Og så er dette svaret; at vi skal begrense vanlige folk sin tilgang til naturen? Alle vet at natur og naturopplevelser gir positivt utslag på både psykisk og fysisk helse.
- En nasjonalpark har strenge regler og det er naturlig, og det er ingen allemannsrett å bruke snøscooter. En nasjonalpark har blitt en nasjonalpark for en grunn, den er unik og vakker og slike perler må få oppleves, også av Ola Nordmann. Det må være mulig for folk å bruke disse parkene uten å hete Lars Monsen, som kan ta 3 uker i parken som naturinfluencer. Er det slik vi vil ha det at naturen i Norge er for de privilegerte få og de rikeste. DNT drifter flere bemannede hytter i Nasjonalparker i Norge. Noen av disse serverer de fineste retter med god vin og alle rettigheter. Er det å gå dit på felleski «tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»?
- **Fjellgårdene i Snåsa** er i særklasse, og det å begrense deres ferdselsårer og mulighet til bedriftsutvikling, samt et normalt liv med besøk og hjelp til hverdagen er det samme som å si at vi ikke vil ha dem her. De må få muligheten til utvikling og de bidrar til Snåsabygda sin identitet. Hvis det er slik at en sitter på data som sier at

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

trafikken er for stor innenfor parken, så må man se på totalen for alle næringsdrivende innenfor parken og legge føringer for å redusere det totale næringstrykket.

- Det er et hardt press på bygdefolket sine muligheter til å bruke fjellheimen i Snåsa. Nasjonalparkstyret ønsker å begrense bruken og statsforvalteren er ute etter kjøring til utleieleiehytter. Snåsa består av ca. 2300 km² og ca. 1000 km² av dette er i dag nasjonalpark. Parken dekker mye av det vi har av fjell og slik vi ser det så er det liten trafikk inn i fjellheimen. Det er god plass i den 4 største Nasjonalparken i Norge, og det er fullt mulig å legge til rette for alle som vil, kan nyte den.
- Snåsa reklamerer for natur som en av årsakene til at folk skal flytte hit, men lite er lagt til rette for at naturen skal nytes. Det brukes ord som tradisjonelt naturbruk, noe som sikkert betyr ski med klister og svære sekker. Noe som er fengende for mange, men det nevnes ikke noe om moderne bruk av fjellet. Dagens ungdom f.eks. trekker til fjellet for å utøve en annen type aktivitet enn det tradisjonelle. F.eks. toppturer, randonee, kiting, klatring etc. Hvorfor skal dette begrenses? Kan man ikke legge til rette for et fornuftig planverk i nasjonalparken? Vi legger aldri til rette for naturbruk innenfor enkelte rammer. Hvor vi utvikler, bruker ny teknologi, åpner og stenger traseer og stier etter hvor trykket er og dyrene vandrer. Det er kun tanker om hvordan vi skal begrense bruken av naturen på naturen sin vegne.

Snåsa snøscooterklubb mener:

- Det må være minimum to innfallsporter til Gjevsjøen. Skromoen og Ismenningen. Blir fortetning av trafikk med en led.
- Sesongen må vare til 1. mai og helst lengre. Regulering av trafikk og løypevalg bør vurderes.
- Hytteeiere innenfor parken må få økt mulighet til bruk av hyttene. De fleste hadde hytte der lenge før parken kom, her snakker vi mange generasjoner bakover og det vil neppe komme nye hytter i nasjonalparken. Det er ikke mange hytter dette gjelder, og ting som løypevalg, elektronisk GPS-basert kjørebok må vurderes istedenfor. Soneinndeling er også noe som må videreføres.
- Antall turer må økes fra 5 til 10, og man kan ikke legge føringer på ukedager vs. helg/ferier.

Skjækra samarbeitlag

Transportbehov

- Vintertransport: av saltstein, ved, bygningsartikler / materialer (f.eks gjerdestolper, nettgjerder) til anlegg (hytter, kruer, bruer osv), propan, bensin, lampeolje samt proviant og hygieneartikler. Nedtransport av avfall og utrangerte nettinggjerder. Andre oppgaver (anlegg må holdes vedlike, f.eks bruer og tak må måkes for snø, vedarbeid, andre forberedelser til beitesommeren).
- Sommertransport: Ferskvarer til letemannskap. Akutte behov ifm rovdyrproblemer (leite kadaver / dokumentasjon av kadaver / skadefelling, (tidlig) sanking) bør også nevnes i forvaltningsplanen s. 19.
- Ønsker å slippe søknader om motorferdsel: Særlig ifm kjøring til gjeterhytte i Storbrenta, da det er snakk om få meter. Vi kan evt. rapportere kjøring av saltstein til saltsteinsplasser, da dette krever 1-2 turer pr år lenger inn i nasjonalparken.
- Ønsker samme vilkår som reindrifta (andre beitebrukere)
- S. 19 om Motorferdsel: «det skal stimuleres til bruk av leiekjørere». Dette er ikke aktuelt i næringsammenheng.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- S. 19 om Motorferdsel: «bruk av snøscooter i forbindelse med dagens reindrift anses som helt nødvendig for næringa». Det gjelder også saudrift, selv om behovene er ulike (vi bruker vinteren til forberedelser til beitesesongen).
- S. 19 om Motorferdsel: «Bruk av snøscooter for transport av utstyr i forbindelse med bruk av private hytter og setre har vært og er vanlig.» Uklart om man her mener setre som kun er i bruk som fritidsbolig eller om også vår bruk inkluderes her. Ønsker et tydelig skille mellom næring og private transportbehov.
- S. 21. «Motorferdsel og kulturminner reguleres ikke av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret». Hvorfor må vi søke Nasjonalparkstyret / nasjonalparkforvalter om motorferdsel da?
- S. 21. «Før et tiltak kan iverksettes må det foreligge en tillatelse fra grunneier, kommunen, nasjonalparkstyret og eventuell annen myndighet.» Viser til erfaring fra 2022 hvor vi måtte kontakte 8 instanser (!) før vi kunne bruke helikopter ifm tidlig nedsanking (akuttiltak ifm rovdyrproblemer og krav fra Mattilsynet).

Kommunikasjonsbehov

- Størstedelen av beiteområdet har dårlig mobildekning, (1) krever bruk av satellittbaserte sporingsenheter på dyrene → mobilapp (behov for å komme på nett), (2) Dokumentasjon av kadaver (SNO).
- Evt. antenner for å avhjelpe kommunikasjon kan bli nødvendig.

Anlegg i fjellet

- Vi har alltid hatt behov for ulike anlegg i fjellet (gjeterhytter, bruer, kruer, sperregjerder, saltsteinsplasser, klopper, naust/båter...). (1) Dagens anlegg viser også endrede behov gjennom tidene, og det må forventes at det kan bli andre behov for anlegg også i framtida. (2) Kan f.eks bli behov for nye saltsteinsplasser / flytting av saltsteinsplasser ifm endring av beitemønster (da beitemønster påvirkes f.eks av rovdyrpolitikken). (3) Ved bygging evt restaurering kreves mer mht transport etc.
- Gjeterhytta Storbrenta ligger ca **90 meter** innenfor grensanbmjhk til nasjonalparken. For å kjøre dit med snøskuter må man velge en trase som er i underkant av 300 meter. (1) Krav og arbeidet for å kjøre en distanse **300 meter i næring** i nasjonalparken er for krevende. (2) Skjækra samarbeidslag opplever dette som meningsløst byråkrati og overadministrasjon som har minimal verdi hva gjelder motorferdsel i (kilometer) i nasjonalparken. (3) Nasjonalparken oppleves som ett **direkte hinder** for vår næringsutøvelse.
- S. 18 om Bygg og installasjoner. Mangler mye her (f.eks naust, bruer, innhegninger/kruer, sperregjerde, klopper, saltsteinsplasser).
- Vedhogst i tilknytning til våre anlegg. (1) Klokke å ta ut mer ved i Gomolia for å opprettholde kulturlandskapet her. (2) Utvide kua for å bremse gjengroing.
- Vi ser med utgangspunkt i hyttebranner etc at vi har behov for ei nødbu i Brenta, med tanke på sikkerhet.

Behov ifm rovdyrproblemer

- Kommunikasjonsbehov (se tidligere punkter).
- Transportbehov (se tidligere punkter).
- Større behov for tilsyn og flere sankedager (som innebærer flere døgn i fjellet, som igjen innebærer andre behov for inntransport).
- Skadefelling er IKKE jakt og flere midler bør kunne / må tas i bruk også i nasjonalparken: (1) Uttak på vårsnø, (2) Plotthunder, (3) Helikopter, (4) ...

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Tida og tilhøva

- Det må ikke legges begrensninger for utvikling og endring.
- Selv om vi ikke kan se alle behov i framtida, har vi erfaring med at behovene endrer seg. For neste 10årsperiode kan dette for eksempel gjelde: (1) Droner, (2) Antennet (både på gjeterhytter og fjelltopper), (3) helikopter (tilsyn, sinking, transport).

Vedlikehold av gammel kultur- og beitemark av spesielle verdier

- S. 17 om Kulturminner, Seterdrift: «Det vil bli en stor utfordring å ta vare på setermiljøet som dokumentasjon på den kulturhistoriske bruken av utmarka.» Det er nettopp dette beitelaget bidrar til. Setervoller i Gomolia og Åsvasseteren er i dag inngjerda innmark.
- S. 18 om Kulturminner, stedsnavn: Hva med stedsnavn knyttet til utmarksbeiting?

Andre innspill

- S.8: Beskrivelse: «Sau slippes årlig på beite ved Gaulstad (Steinkjer), Skjækerdalen (Verdal) og Roktdalen (Snåsa).» Stemmer ikke at det slippes sau i Roktdalen. Vi driver sauene flokkvis fra Litfjordhalla og Roktdalen og slipper sauene i Åsvasseteren og Brenta.
- S. 13 om Landbruk: «I dag brukes de fleste seterhusene til fritidsboliger og noen av vollene som beite for ungnaut. I Skjækerdalen knyttes seterdriften til sauehold, med tilsyn, samling og sortering av dyr. Det er ikke kartlagt hvor mange gamle seteranlegg som finnes innenfor nasjonalparken.» Sauehold drives ikke kun i Skjækerdalen. Noen seterhus brukes også i næring.
- S. 16 om Forskning og undervisning: Mære landbruksskole er bruker i Skjækra sambeitelag og driver utmarksbeite i nasjonalparken. Skolen har med elever og lærere på f.eks sinking. Vegeforsøk fra 1981-89. Jmf. Graffers beitegransking i 1952 er beitet i Skjækra vurdert som "godt beite" (beiteverdi = 5,2).
- S. 13 om uttale av Holden er feil.
- Forvaltningsplanen er delvis for detaljert, f.eks «I forbindelse med henger på kjøretøyet, bør det ikke benyttes hjul her eller, og canadapulk er et godt alternativ.»
- S.22: «Viktig å overvåke bruken av området». Hvorfor er dette viktig? Feil prioritering.
- S. 24, TILVVO_0001562000000007: «Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av verneområdet». Regnes vi som sentral her?
- S. 25 ID_TILVVO 0001562_000000012: «Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet». NB! Mære landbruksskole.

DNT Nord-Trøndelag

- Side 15: Eget avsnitt om DNT Nord- Trøndelag. Skjækerdalshytta: Stien til Malså mangler i beskrivelsen.
- Side 15: Fjellgårdstien mangler i beskrivelsen.
- Synes generelt det står lite om friluftsliv og friluftslivskvalitetene
- Mangler i tiltaksplan ny bru over Storbekken og evn hengebru over Skjækra. Og også her mangler det informasjon om ferdselstellere ifm Fjellgårdstien.
- Vi mener også at det bør være en streng dispensasjonspraksis for helikopterbruk i forbindelse med transport av jegere/personer og utstyr ifm jakta. Som en del av FNF sendte vi et innspill om dette 08.04.2022.

Helikoptertillatelser (brev 08.04.2022)

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- FNF Trøndelag har registrert det som synes å være en økende trend av helikopterflyging i forbindelse med drift og utleie av hytter i nasjonalparken. Dette reiser en del bekymringer hos natur og friluftsforskerne som er tilsluttet FNF Trøndelag. Vi ønsker ikke at det skapes en presedens som uthuler verneforskriften og forvaltningsplans strenge dispensasjonspraksis. En eventuell endring av forvaltningspraksisen må være gjenstand for en bred høring i en rullering av forvaltningsplanen.
- Grunnen til at dette har havnet på vår radar er de to sakene med omsøkte helikopterturer til hyttedrift og persontransport i Lierne og Snåsa i jaktseongen 2021. Begge sakene ble påklaget av reindriftsutøverne i de berørte områdene, og begge klagen ble tatt til følge. I klagevedtakene pekes det på at praksisen som legges opp til av Nasjonalparkstyret i Blåfjella Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark ikke har hjemmel i verneforskrift eller forvaltningsplan.
- Etter vårt syn er det en uheldig utvikling om vernet svekkes til fordel for «bedagelig» friluftsliv. Det er forståelig at man ønsker å drive en næringsvirksomhet basert på turisme i nasjonalparken, men det er nettopp de kvalitetene som verneformålet beskytter som gjør nasjonalparkene unike, også for naturbasert turisme. Det er ikke alle forunt å bedrive friluftsliv i avsidesliggende områder og slik må det faktisk være. Å kunne kjøpe motorisert transport inn i nasjonalparken vil skape en uheldig presedens, også i andre store verneområder.
- Føringene i verneområdeforskriften og forvaltningsplanen er begge tydelige på at dispensasjoner til helikopterbruk i forbindelse med drift av hytter og infrastruktur kun skal gis unntaksvis. Vi ønsker at nasjonalparkstyret tydeliggjør hvilken linje de skal legge seg på, og ikke overlater dette til tilfeldighetenes spill og hva som til enhver tid oppleves som presserende for brukere og rettighetshavere i nasjonalparken. Vi bidrar gjerne med konstruktive tilbakemeldinger i prosessen med revisjon av nasjonalparkenes forvaltningsplan og ser frem til en god prosess som tar sikte på å ta vare på naturgrunnlaget og bevare nasjonalparkenes status som friområder fra motor- og helikopterdrift.

Statnett

- Statnett har ikke merknader til forvaltningsplanen.

Værdalsbruket

- Vi diskuterte dette på møtet, men i dette avsnittet defineres grunneiere inn under begrepet brukerinteresser. Slik vi opplevde det er det utfordrende å sitte i rådgivende utvalg som grunneier, sammen med brukerinteresser som i utgangspunktet er avhengig av grunneiers samtykke eller godkjenning for alle sine ønsker om tiltak. Som grunneier blir man i mindretall i en slik konstellasjon som diskuterer og fremmer saker som på et senere tidspunkt krever grunneiers vurdering. Oppleves i mange sammenhenger som en uheldig sammensetning av interesser og forvaltning/beslutningsmyndighet.

- o **Tatt til følge under Forvaltningsmyndighetens oppgave →**

Tilsyn og oppsyn (Usikker hvor dette innspillet hører hjemme i planen)

- I den gamle forvaltningsplanen var det en slik formulering: "En del større grunneiere i området har egne tilsynsordninger med egen grunn, men som i mindre grad vil være aktuelle i forhold til de offentligrettslige oppgavene i nasjonalparken."
 - o **Delvis tatt til følge under Innledning → Tilleggsopplysninger → Grunneiers oppsyn og tilsyn. Teksten er modifisert noe ettersom fjellstyrets virksomhet anses som offentligrettslige oppgaver.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- SNO er forvaltningsmyndighetens feltapparat i forhold til oppsyn og tilsyn i verneområdet. Med bakgrunn i verneformålet og forvaltningsmyndighetens ansvarsområder. Fjellstyrene er Statskog's feltapparat i forhold til oppsyn og tilsyn på statens eiendommer og ansvarsområder.
 - o **Tatt til orientering.**
- På samme måte som Statskog, har private grunneiere egne oppsyn og tilsynsordninger som grunneiere innenfor nasjonalparken. Denne aktiviteten gjennomføres både til fots på barmark, men også med snøscooter på snødekt mark. Spesielt tilsyns-biten, og ansvaret man har som grunneier med egen eiendom genererer noe motorferdsel. Et godt eksempel kan være nødvendigheten av kontroll med tiltak som offentlig forvaltning har godkjent med forbehold om, eller der det er nødvendig, med grunneiers tillatelse. For å finne ut av om tiltak er gjennomført uten (noe det ofte er) at premissene for gyldig vedtak er oppfylt, er det nødvendig med tilsyn med eiendommene. Likens kan det være en del forsikringsrelaterte og lovpålagte tilsyn med eiendom, installasjoner og bygninger som fordrer slik aktivitet. Mye av dette gjennomføres på snødekt mark med snøscooter. Kontroll med og oversikt over ulovlig motorferdsel er også et slikt ansvarsområde, selv om dette også er en naturlig del av forvaltningsmyndighetens ansvarsområde.
 - o **Tatt delvis med i beskrivelsen under Innledning → Tilleggsopplysninger → Grunneiers oppsyn og tilsyn. Klima- og miljødepartementet har i brev til Stjørdal kommune 25.04.23 opplyst om at lovpålagt rutinemessig feiing og tilsyn av fyringsanlegg ikke er unntatt det generelle forbudet for motorferdsel nasjonalparker.**
- Vi mener det er naturlig at grunneiers behov for slikt tilsyn med egen eiendom nevnes i forvaltningsplanen, spesielt når det kommer til behovet for motorisert ferdsel på snødekt mark.
 - o **Tatt til orientering.**

Landbruk

- Det er omtvistet hvilke krav som stilles til innholdet i begrepet "seterdrift". Det hadde vært ryddigere å bruke "setervollene" eller "setrene".
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Landbruk → Jordbruk.**

Reindrift

- §26 i reindriftsloven: "Jakt, fangst og fiske i det samiske reinbeiteområdet" gjelder kun på statsallmenning/statsgrunn. Setningen bør omformuleres i forhold til privat eiendom, hvor slik rett ikke er lovfestet.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Reindrift → Forvaltning av reindriften.**

Jakt og fiske

- Værdalsbruket forvalter, ikke organiserer, jakt og fiske i området.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Jakt og fiske → Jordbruk.**

Kulturminner

- Det er omtvistet hvilke krav som stilles til innholdet i begrepet "seterdrift". Det hadde vært ryddigere å bruke "setervollene" eller "setrene". Det er godt formulert i dette avsnittet.
 - o **Tatt til orientering.**

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Andre installasjoner

- Det stemmer ikke at det ikke finnes veier innenfor nasjonalparken. Forlandsvegen går inn i nasjonalparken.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Bygg og installasjoner → Andre installasjoner.**

Motorferdsel

- Bruker snøscooter til tilsyn av eiendommen. Se innspill over.
 - o **Tatt til følge under Bruk-Historikk → Motorferdsel → Snøscooter, siste avsnitt.**
- Vurdere annen setningsoppbygging under Motorferdsel → Barmark → Andre avsnitt.
 - o **Tatt til følge og modifisert noe av setningene.**

Droner

- Stemmer det at man kan benytte drone innenfor nasjonalparken uten å måtte søke eller informere om dette? Jf. *ADM-2023-10 – bruk av drone rundt utleiehytte – Tverråkroken*.
 - o **Nei, dette er korrigert i tråd med brev fra Miljødirektoratet 06.03.2019.**

Dispensasjonssøknader og samhandling med kommunene

- Formuleringen "Før et tiltak kan iverksettes" må følges opp. Det er en rekke tiltak som er utført i parken uten at det foreligger tillatelse fra grunneier. Disse tiltakene er oppført uten at premissene for gyldig vedtak er oppfylt.
 - o **Det er satt inn en setning om at *det er den respektive myndighet og rettighetshaver som er ansvarlig for at ens egne regler og retningslinjer følges. Nasjonalparkstyret kan ikke påta seg oppgaven å sjekke om alle aktuelle tillatelser er hentet inn, utover å veilede søker om hvilke tillatelser som må innhentes.***
- Erfaringsmessig er dessverre ikke kommunen noe bedre på å involvere grunneier enn andre instanser. Vi forventer at at dette grepet ikke er en manøver for å skyve ansvar over på kommunen i forhold til involvering av grunneier i vedtak som krever grunneiertillatelse.
 - o **Det er korrigert til at kommunen *bidrar godt istedenfor vil sørge for at en søknad er tilstrekkelig opplyst.***

Tiltaksplan

- Også årlige møter med grunneiere. Ser ikke at begrepet *brakerinteressene* involverer grunneiersiden.
 - o **Tatt til følge under Forvaltning → Tiltaksplan.**

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

- Eier av privat eiendom som berøres av skjøtselstiltak, skal så vidt mulig varsles på forhånd (§47). Vi vil mene det skal noe til for at et slikt varsel ikke er mulig. Ot.prp. nr. 52 sier noe om forståelsen av "så vidt mulig".
 - o **Tatt til følge og tilføyd i første avsnitt under Sentrale føringer → Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47.**
- Vurderer innspill på setningene *adgang til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel... og dersom det er nødvendig å passere eiendom...* formuleringen ved et senere tidspunkt.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

○ **Tatt til orientering.**

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

- 1.3 Generelt byggetekniske spesifikasjoner: Utfordringen med å holde seg innenfor eksisterende BYA (+30%/10²) når man erstatter små "skogskoier" med utleiehytter åpen for almenheten, kunne med fordel vært nevnt her. Selvfølgelig ikke ubegrenset størrelse, men innenfor "kravene" til å oppfylle arealbehovet som en funksjonell og rasjonell utleiehytte (jfr Tveråkroken).
- 3.3 Bufehold – ombygging og mindre utvidelser, om aktiv beitevirksomhet: Dette punktet bør følges opp særskilt. Det er stor sannsynlighet for at det finnes bygninger i parken i dag som forvaltes og gis dispensasjoner som om det er setre/gjeterhytter tilknyttet aktiv beitevirksomhet, men hvor realiteten er at husdyrholdet har opphørt forlenget, og bygningen burde vært omregulert eller behandlet som fritidsbolig (bruksendring).
- 3.4 Bufehold – oppføring av sanketrær og bygg, om oppføring av gjerder: Det burde være et generelt krav om at gjerder, og spesielt nettinggjerder, legges ned utenom sesong. Rapporter viser at nettinggjerder og tråder dreper et relativt stort antall fugl. Spesielt hønsefugl rammes, da disse er å anse som klumsete flyvere. Det finnes eksempler på at slike tiltak gjennomføres.
- 3.4 Bufehold – oppføring av sanketrær og bygg, om sanketrær med tau og liner: Ved etablering av nettinggjerd med topptråd, har vi erfart at topptråden utgjør en betydelig risiko for at dyreliv setter seg fast. Spesielt elg, hjort, rådyr og reinsdyr. Ved forsering av slike gjerder kommer bakføttene under topptråden og tvinner seg sammen med nettinggjerdet. Prinsippet blir som en snare. Topptråd over gjerdeinstallasjoner bør unngås.
- 4.3 Hytter – gjenoppføring av bygg, om benyttelse av lokal torv til torvtak: Denne formuleringen går igjen i flere kapitler. I praksis hindrer dette muligheten til å etablere torvtak på hytter, selv om torvtak har en rekke positive egenskaper i så måte. VB hadde 3 prosjekter i parken rundt 2008 hvor stedegen torv ble benyttet. Det viser seg å være svært utfordrende å etablere et langsiktig robust torvtak av stedegen torv. Kravet til tykkelsen som kreves for å unngå uttørking/erosjon er så stort at inngrepet i torv-uttaket vil være betydelig. Ingen av torvtakene fra 2008 er intakt i dag, men torv-uttakene "leger" seg svært sakte... Det burde vært sett på hvor stor risikoen for å introdusere nye arter faktisk er, ved å hente torv utenfra. Bestemmelser om krav til frøblanding, i dialog med torvprodusenter, burde heller være en løsning.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om bruksendring: Omfanget av utleie av "seter" til jakt, fiske og friluftsliv virker å være økende. Hvor omfattende kan slik utleie være før seterhus er å betrakte som utleiehytter.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om solcellepanel: Det er en utfordring å sørge for nok strøm på en utleiehytte. Det er mange brukere, og man tenker antagelig litt annerledes som leier enn eier hva kommer til strømsparing.. VB har benyttet et panel som er 210x104, altså over minstemålet, men til gjengjeld så er det et såkalt ALL BLACK panel. Dette er en teknologi som hindrer gjenskin/blanke overflater, men som samtidig produserer godt med strøm. Dette er teknologi som kunne vært et kriterium istedet for en størrelsesbegrensning. Spesielt på utleiehytter hvor nok strøm (paneleffekt) er en utfordring.
- 4.4 Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om benyttelse av lokal stein: Istedet for å bryte/lete/plukke stein i verneområdet kunne det med fordel vært en åpning for å hente "hoppesteiner" utenfor verneområdet.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

- 4.4. Hytter – ombygging og mindre utvidelse, om kvm BYA: For utleiehytter hadde BYA kunne vært satt til 85 m². Øverbyggs modell "Flåtjønna" er benyttet både på Lakavassbu og i Storbekkdalen (samt på Verdalsgrønningen). Dette er en rasjonell og funksjonell modell som utleiehytte. Enkel tradisjonell hyttemodell med 6 sengeplasser. I kombinasjon med uthus på 14 m² blir BYA 82 m². Man kunne oppnådd en mer enhetlig/lik utforming av utleiehytter uten behov for dispensasjonssøknad hvis man hadde utvidet BYA med 15 m².
- 5.4 Ferdsl – generelt, om bruk av drone: Oppsyn burde også være et unntak.
- 6.3 Motorferdsel – felt storvilt og skadd storfe, om ATV med belter: Bra! I utgangspunktet bør all kjøring på barmark ha krav om bruk av belter. Også utkjøring av skadd storfe osv.
- 6.8 Motorferdsel – transport av ved/materiale/utstyr snødekt mark, om vintersesong: Her burde den generelle regelen om "ut april" gjelde. I de etablerte faste trasene langs snørike dalganger til utleiehyttene, observeres det sjelden eller aldri rein i april. Reinen står høyere i terrenget/fjellet eller oppholder seg i lavlandet på denne tiden. Det er først senere i mai/juni, når snømengden har krympet, at disse områdene taes i bruk. Slutten av april er ofte preget av stabile snømengder og nattekaldt, noe som gjør gjennomføring av driftsturer til utleiehyttene mer effektiv. Da får man også fylt etter med ved og gass til en lang barmark-sesong, etter at beholdningen er redusert i forbindelse med utleie i påsken.
- 6.11 Motorferdsel – barmark for reindrift, om utleiehytter: Utleiehytter?
- 6.16 Motorferdsel – barmarkskjøring til jaktbase, om beltegående kjøretøy: Bør være "skal" eller "må".
- 8.5 Saksbehandling – Interne retningslinjer, om kopiliste: Motorferdsel burde også stå spesielt, men innholdet i "o.l." vil likevel være omfattende. Ideelt sett burde grunneier få mulighet til å uttale seg i forkant. Dette kunne belyst saken fra et lokalt perspektiv, og kunne gjort saksbehandlingen enklere. Det er tungt å bringe frem argumentasjon i etterkant av at det er fattet et vedtak. De fleste oppfatter vedtaket som gyldig, uavhengig av eventuelle forutsetninger/premisser.
- 8.5 Saksbehandling – Interne retningslinjer, om rådgivende utvalg: Det er relativt få grunneiere i parken, og det hadde vært like naturlig at grunneier og nasjonalparkforvalteren hadde tett dialog. Spesielt i saker som berører den enkelte grunneiendom (I forkant av vedtak, som for RU).

Skæhkere, Låarte og Tjæhkere sijte

Distriksplan og verneforskrift

- Skal ikke trenge å søke om barmarkskjøring og helikopterflyving om det er beskrevet i distriksplanen.
- Bruk av snøscooter i forbindelse med skadefelling bør være en del av reindriftsretten, altså ikke søknadspliktig.
- Hvordan står verneforskriften i forhold til reindrifta, ILO-konvensjonen og urfolksretten. Nasjonalparkforvalter tar dette opp med Miljødirektoratet, og anmoder dem om å ta det høyere opp i forvaltningsapparatet.

Sommerboplasser

- Solceller bør være fastmontert på bygg, og ikke frittstående.
- Bør ikke trenge å søke om vedhus, røykeri og andre mindre bygg på sommerboplassene.
- Nasjonalparkforvalter hører med Miljødirektoratet om mulighet for egne soner innenfor nasjonalparken (S1 og S4 i dag), og om de sonene kan unntas fra verneforskriften. Dette

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

begrunnes med at man bor her gjennom sommeren i tillegg til urfolks rettigheter. I tillegg var dette egentlig en forutsetning til at området ble vernet.

Ferdsl

- Rovdyrpresset gjør at reinen jages til tider. Forstyrrelsen fra turgåere blir en ytterligere forstyrrelse på reinen.
- Ønsker fiskeforbud i vannene som ligger ved sommerboplassene ettersom det er det eneste som er av fersk mat ved sommerboplassene. Det blir opplyst om at Snåsa fjellstyre begrenser muligheten til garn og oter i Fjellskjækra.
- Det stilles spørsmål til om salg av fiskekort kan reguleres ettersom det stimulerer til ferdsel.
- Det stilles spørsmål om hvordan nasjonalparkstyret stiller seg til kiting, sykling og nymoderne fremkomstmidler. Det nevnes at det er forbud mot kiting i Femundsmarka.
- Bør begrense kloppegging og tilrettelegging i nasjonalparken. Det har blitt mer ferdsel etter at nasjonalparken ble oppretta.
- Det er mest utfordrende at folk har med seg hund på tur, særlig at man går uten bånd. Det blir også sagt at en topptur, f.eks. 10 på topp, gjør at folk tror de kan slippe hunden fritt.
- I Børgefjell er det ikke lov å bruke hund under jakta.
- Det bør ikke åpnes for at fjellstyrene kan begynne å fly inn jegere med helikopter.

Motorferdsel

- Gjevsjøtraséen gjennom Seisjødalen går rett gjennom beitehagen til Låarte sijte.
- Det snakkes om at det er økt motorferdsel til Gjevsjøen de siste årene.
- Snøscootertraséene inn til fjellgårdene oppleves som rekreasjonsløyper, altså mye motorferdsel.
- Det er en uklar definisjon av hva «én tur» innebærer.

Annet

- Reindrifta ønsker ikke at det stilles vilkår om at reindrifta skal godtas et tiltak, kall det en slags «veto-rett». Det setter reindrifta i veldig dårlig lys dersom de sier nei. Nasjonalparkforvalter opplyser at andre aktører heller ikke synes det er heldig at reindrifta har «veto».

Gjevsjøen fjellgård

- Jeg vil understreke at man må på best mulig måte legge til rette for fortsatt fast bosetting og næringsmessig drift på Gjevsjøen Fjellgård. Det må tillates funksjonelle transportløsninger. Dette gjelder særlig vår, vinter og høst når Gjevsjøen inn fra Sverige ikke kan benyttes.
- Fast bosetting på Gjevsjøen Fjellgård har betydning forsvars- og sikkerhetsmessig.
- Fjellgardene har også vært til stor hjelp og nytte i forbindelse med redningsoperasjoner i fjellene.
- På fjellgardene anfører man også at den hjelp, bistand og gjestfrihet man yter ovenfor reindriftnæringen bør vektlegges.
- Til slutt må det understrekes at det er gitt tillatelse og bygd 2 fritidseiendommer av nære familiemedlemmer på Fjellgården. Begrunnelsen for fradeling og byggetillatelse er at de deltar og har stor betydning for den næringsmessige drift av Fjellgården. Familiemedlemmene har på denne bakgrunn hatt de samme adkomst- og transportløsninger som fastboende.
- Det anmodes om at man gis tillatelse til ytterligere innspill og dokumentasjon.

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

Tensio TN

- Tensio TN er områdekonsesjonær for området, og har dermed løyve til å bygge og drive fordelingsnett. Tensio TN er ikke eier av nett i området i dag og det foreligger ingen fremtidige planer om nettutbygging eller tilknytning som er kjent for oss.
- På bakgrunn av dette har Tensio TN ingen anmerkninger til revisjonsprosessen.

Gaundalen fjellgård

- Gaundalen kan vise til busetning som er eldre enn Gjefsjø, Holden og Gressåmoen. Helt fra midten av 1600-talet vet man med sikkerhet at det har vært busetning på Gaundal, og kanskje er busetningen eldre. Av rapport nr 3 1998 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen fremgår det at: "Da allmenningskommisjonen i 1799 gikk opp grenser for statsallmenningen var det 2 hester, 10 naut og 40 sauer på Gaundalen. I myra tok de 40 lass høy, og på vollen 80 lass." At det har eksistert ferdselsruter i samme tidsperiode mellom Norge og Sverige er en kjent sak.
 - o **Tatt med under Bruk-historikk→Landbruk→Gaundalen fjellgård.**
- Driften på eiendommen, gnr 71 bnr 1 og bnr 3 drives i dag med fast bosetning som en tradisjonell landbrukseiendom med omsetning fra 30 – 50 vinterfôret sau med tillegg av og utleie av jakt- og fiskeutleie. Gårdens eget behov for jakt, fiske og sanking kommer i tillegg. Foruten våningshuset drifter gården to bygg for overnatting. I tillegg er det gjelder rettigheter til dagens eier om oppsetting av hytte på bnr 1. Eiendommen har egen kraftstasjon ved Grønnlielva (Grønnlivassbekken) med luftlinje til gården. Kraftstasjonen krever regelmessig tilsyn både i driftsfase så vel som service og reparasjoner. Fra Grønnlivatnet har gården et regulert fiske, dels for utleie og dels til gårdens eget bruk. Dagens drift må sikres, likeså etableres rom for næringsutvikling innenfor det som i dag anses å være en del av landbruksdriften.
 - o **Tatt med under Bruk-historikk→Landbruk→Gaundalen fjellgård.**
- Tradisjonelt har det vært flere adkomstveien til eiendommen, fra Imsdalen, fra Grønningen, fra Vera, fra Sverige, fra Holden/Gjefsjø mv. i Forhandlingene om skogfredning ble disse veiene kartfestet, og så langt vi har forstått akseptert av Staten. I tilbudet om skogvern ligger det til grunn for ferdselsveien notat 15.3.2022, endringspunkter forskrift av samme dato, sonerkart kjørelei Ryplia, hoveddokument og avtalekart. Dokumentene følger vedlagt her.
 - o **Trasé fra Imsdalen tas med under Forvaltning→Forvaltningsmyndighetens retningslinjer→6.5 Motorferdsel – snødekt mark til fjellgårder og →→10.6 Motorferdsel – barmarkstransport til fjellgårder**
- Fra Gaundal sin side er det viktig at prinsippene som ligger til grunn for skogvernet videreføres i arbeidet med endring av forvaltningsplanen. Det vises særlig til adkomsttraseene og pkt. 6. til 6.3 i forskriftsendringen. Videre pekes det på at for å sikre kjøreleie før sikker is på vann må det åpnes for alternative kjøreleier til Grønningen i tillegg til vinteradkomsten til Imsdalen. I forhold til bruken av kjøreleiene er det tale om "fastboende og inviterte besøkende.", jf. pkt. 6.2, bokstav e. I forhold til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark er det altså fastboende sin invitasjon som legitimerer kjøringen, og det uavhengig av hva som er bakgrunnen for invitasjonen. Slik bør det være også være etter forvaltningsplanen som nå er under endring. Videre er det grunn til å vise til at Staten i tilbudet åpner for kjørelei barmark, langt på vei etter den historiske barmarksveien til Imsdalen. Adkomst og kjøreleier er dessuten omfattende drøftet i forbindelse med skogvernforhandlingene med Staten og som gjøres gjeldende her, og det vises derfor til det. Det samme gjelder retten til jakt,

Vår ref.: 2022/8248, Ref. FMNT: 2016/3979

fiske, sanking mv. innenfor forslaget til skogvern. Det bør vurderes permanent isfiskeløype fra gården til Grønnlivatnet til ut mai hvert år for inviterte.

ST 28/2023 Eventuelt